M. KULUNČIC D. I.

ŽIVOT I NAUKA ISUSA KRISTA

II.

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT.

ŽIVOT I NAUKA

ISUSA KRISTA

IZ ČETIRI SV. EVANĐELJA U RAZMATRANJIMA

NAPISAO

MATIJA KULUNČIĆ D. I.

II. Svezak

USKRSNO DOBA

(Od Sedamdesetnice do Presv. Trojstva).

HRVATSKA KNJIŽARA - SPLIT 1927.

»Život i nauka Isusa Krista iz četiri sv. Evanđelja u razmatranjima« napisao O. Matija Kulunčić D. I.

IMPRIMI PERMITTITUR.

Zagreb, die 20. Augusti 1926.

Antonius Prešern D. I.
Provincialis.

NIHIL OBSTAT

Split, die 20. Novembris 1926.

Doct. Balthasar Botta, m. p.
censor.

Ad N.rum 3991/26.

IMPRIMATUR!

Ab Ordinariatu Episcopali

Split, die 22. Novembris 1926.

Vicarius Generalis:
L. S. **Doct. Jacobus Čuka**, m. p.

LEONOVA TISKARA, SPLIT.

Prva izvorna razmatranja u hrvatskom jeziku napisao je Fra Pijo Poljak, redovnik Reda Manje Braće, što rado priznajem i pravde radi ispravljam što sam u tom pogledu napisao u predgovoru prvoga sveska. Ova su moja razmatranja prama tomu prva u hrvatskom jeziku ***po metodi sv. Ignacija,*** *osnovatelja Družbe Isusove.*

PISAC.

ODOBRENJA I PREPORUKE PRESVIJETLOG EPISKOPATA.

»Vaše će djelo: »Život i nauka Isusa Krista« mnogo doprinijeti napredovanju u kršćanskom životu svukuda po našoj domovini.

Ja vam sa svoje strane obećajem, da ću vaše djelo najtoplije preporučiti svomu svećenstvu«.

St. Bar, 29. X. 1926.

† Nikola M. Dobrečić
Arcibiskup Barski, Primas Srpski.

Br. 2284.

Poznati hrvatski ascetični pisac O. Matija Kuluncić D. I. izdao je nedavno prvi svezak svojih razmatranja pod naslovom: »Život i nauka Isusa Krista iz četiri sv. Evandjelja u razmatranjima«. Do lipnja g. 1927. izaći će iz tiska i ostala tri sveska.

To su prva originalna razmatranja na hrvatskom jeziku. Obrađena su sa mnogo savjesnosti i truda, jezgrovito i solidno. Pisac je u njima prošao čitav život Isusov i rasporedio zgodno materijal na cijelu godinu. Kao dopuna nadodana su i razmatranja o Majci Božjoj, svecima, staleškim dužnostima duhovnih osoba, te nekim napose važnim istinama i otajstvima kršćanstva. Djelo je na taj način kao mali kompendij čitavog duhovnog života.

A da je duhovna nauka i egzegeza Evanđelja razmatranjima crpana samo na prvim vrelima, za to dovoljno jamči već ime auktora.

Nema sumnje, da će ovo djelo puno pomoći i koristiti svećenstvu i kao priručnik za svagdanje razmatranje i kao bogata riznica za homiletičku pouku. Njime je ispunjena jedna praznina, koja se je već dugo osjećala u našoj duhovnoj književnosti.

Radi toga naređuje se svima župskim uredima u Nadbiskupiji, da na račun crkvenih blagajna naruče za župske knjižnice čitavo ovo djelo. A i privatno treba da svaki svećenik nabavi sebi ova svake hvale vrijedna razmatranja. Ja ih svima najtoplije preporučujem.

U Sarajevu, 8. studenoga 1926.

Ivan, nadbiskup.

„Ovim ste djelom zadužili ne samo duhovništvo i svećenstvo, nego i cijeli naš narod, a mladež osobito. Dragi Bog nadoknadio vam za ovo dobročinstvo strostruko i na ovome i na drugom svijetu. Ja ću učiniti s moje strane svoju dužnost, to jest, narediti ću svim uredima župničkim i kapelanijalnim, da nabave knjigu za ured i da je plate iz prihoda fabricerije. Suviše nastojat ću, da djelo preporučim i dobrim kršćanima."

Kotor, 2. XI. 1926.

† Frano Uccellini,
biskup.

„U narednom službenom glasilu biskupije preporučit ću djelo svome kleru i puku."

Banja Luka, 28. X. 1926.

† **Fr. Jozo,**
biskup.

„Ovo će djelo dobro doći nesamo svećenstvu nego i svjetovnjacima, jer će ih poučiti, kako treba da živu po načelima sv. evanđelja. Zato ću ga u diecezanskom Vjesniku rado preporučiti kleru i vjernicima."

U Senju, dne 1. XI. 1926.

Dr. I. Marušić,
biskup.

„U dojdućem broju »Dijecezanskog Lista«, koji će izaći u decembru, uz recenziju, koja će samo pohvalna biti, toplo ću preporučiti svećenstvu, da nabavi vašu knjigu, koja će bez sumnje biti od velike duhovne koristi."

Šibenik, 1. XI. 1926.

Dr. Fr. Jerolim Mileta,
Biskup i Apost. Adm.

„Neka vam bude najmilija zadovoljština za vaše plemenito nastojanje činjenica, da će doskoro vaše djelo doći gotovo u ruke svih naših svećenika, koji će iz njega crpiti neizmjerno blago za svoj vlastiti duhovni život, pa i za duhovni život vjernika, koji su im povjereni.

Odmah sam napisao posebnu okružnicu, gdje svojim svećenicima preporučam nabavu vašeg djela. Želim vam od srca sav blagoslov Božji kod vašeg rada za promicanje duhovnog života među hrvatskim svećenstvom."

U Krku, 5. XI. 1926.

† **Josip dr. Srebrnić,**
biskup.

„U djelu: »Život i nauka Isusa Krista« našao sam, što sam već dugo želio."

1. XI. 1926., Prizren.

Ivan Franjo Gnidovec C. M.
biskup skopljanski.

„Primio sam prvi svezak vaših lijepih »Razmatranja«, kojim nastavljate vaš blagotvorni utjecaj na kršć. uzgoj svećenika i lajika onom asketskom dubinom, kojom se vaša riječ odlikuje te prodire do u dno srca. Ja sam posebnom okružnicom preporučio ovo važno vaše djelo svome svećenstvu."

Hvar, 6. XI. 1926.

† **Miho Pušić,**
Biskup Hvarski - Brački - Viški.

»Knjiga me je u velike razveselila, jer nam je bila više nego potrebna, pa mi je drago, da je naša »Hrvatska Knjižara« preuzela njezin tisak i omogućila njezino izdanje. Tako je pokazala, da služi svrsi, za koju je bila ustanovljena. Najtoplije ću knjigu preporučiti u diecezanskom listu a i knjižara sama je to

već učinila. Uvjeren sam, prolistav knjigu, da će ju svećenstvo objeručke primiti i da će se ona useliti u dom ne samo svakog našeg svećenika nego i po drugim diecezama. Korist njenu i plod oćutit će u obilnoj mjeri, siguran sam, svaki, koji će se s njome poslužiti.

Želim da na vrijeme izadje drugi svežak te spremite i cijelo djelo, koje će među bogoslovnim našim knjigama zauzimati odlično mjesto.

Split, 21. novembra 1926.

† Dr. Kv. Kl. Bonefačić
biskup.

SEDAMDESETNICA.

85.

NEDJELJA: PRIČA O POSLENICIMA U VINOGRADU.

1. PREDVJEŽBA*): Predstavi si Isusa, kako pripovijeda narodu priču ovu: Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku domaćinu, koji izide u jutro rano, zatim oko treće (t. j. oko 9 sati), oko šeste i devete (oko 12 i

---

*) Što su Predvježbe ili Preludija?

Svako se razmatranje započinje dvjema predvježbama. A zašto to? Prva je predvježba posve prema našoj naravi. Kad n. pr. promišljamo o Euharističnom Kongresu u Čikagu, onda nam naša mašta predstavlja slike o dotičnom mjestu, gdje je kongres bio. Mislili mi ma o kojem dogadjaju ili otajstvu, mašta će nam predstavljati slike, gdje su se dotični dogadjaji zbili. Za to je prva predvježba sasvim prema našoj naravi.

Druga je predvježba po zakonu, što ga je Isus postavio. »Molite i primit ćete«. (Iv. 16, 24). Za to hoće sv. Ignacije, da prije svakog razmatranja zamolimo Boga pouzdano za milost, koja je prema otajstvu što razmatramo i koju hoćemo da dobijemo od Boga.

3 sata), napokon oko jedanaeste ure (oko 5 sati), i najmi poslenike u vinograd svoj. S prvima se pogodi za dinar, a slijedećima reče, da će im dati, što bude pravo. Na večer dade svima jednaku plaću, zbog čega prvi započeše mrmljati. (Mat. 20, 1.—16.)

2. PREDVJ.: Moli Duha Sv., da dobro razumiješ, što znači ova priča; i jakost, da budeš dobar radnik u vinogradu Gospodnjem do konca života svoga.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Tko je domaćin; tko su poslenici, što je vinograd? u 2. što znače razne ure? u 3. o nagradi.

1. TOČKA: TKO JE DOMAĆIN, TKO SU POSLENICI, ŠTO JE VINOGRAD?

»Kraljevstvo je nebesko kao čovjek domaćin, koji u jutru rano iziđe najimati poslenike u vinograd svoj.« (Mat. 20, 1.)

Domaćin je velike ljudske obitelji Bog. On ima bitno, neograničeno pravo nad svim ljudima. Poslenici smo mi ljudi. Kako pticu za lijet, tako nas ljude stvori Bog za rad. Čim je Bog stvorio čovjeka, »namjesti ga u raj od raskošja, da ga radi«. (1 Mojs. 2, 15.) Buduć da nas je Bog slobodne stvorio, ne sili nas, nego nas zove na rad. Obećaje nagradu, budemo li sve do večeri radili. Večer je konac našega života. Samo do smrti možemo raditi. »Dolazi noć, kad niko ne može raditi.« (Iv. 9, 4.) Navijeke ćemo trošiti od onoga, što si zaslužimo za kratak život svoj. Silno poticalo na revnost!

A što je vinograd? Vinograd je, što nam treba obrađivati, kraljevstvo Božje u našoj duši, i sveta

Crkva Kristova na zemlji. Jer svaki će time, što svoju dušu usavršuje, i sv. Crkvu proslaviti.

Kako obavljaš svoj jedini posao? Kako radiš oko usavršivanja svoje duše? Krotiš li svoje pohote? A nije dosta samo krčiti, treba i zasađivati. Koliko si napredovao u poniznosti, u prvoj i najpotrebnijoj kršćanskoj kreposti, kako sv. Jeronim govori? Koliko u blagosti i ljubavi?

2. TOČKA: ŠTO ZNAČE RAZNE URE?

»Domaćin iziđe u jutru rano . . . i oko treće ure . . . I opet šeste i devete ure . . . A oko jedanaeste izišavši nađe druge gdje stoje, i reče im: Što stojite ovdje vas dan besposleni? . . . Idite i vi u moj vinograd!« (Mat. 20, 1. 3. 5. 6. 8.)

Tumači sv. Evanđelja vele, da je vinograd: Crkva Kristova; trg: svijet; večer: sudnji dan. Jutro rano, treća i šesta ura znači Židove, koji su još u svojim praocima: Abrahamu, Isaku i Jakovu pozvani k pravoj vjeri. Zadnje ure znače pogane, koji su po Kristu i apostolima pozvani u sv. Crkvu.

Može se ova priča primijeniti i na svakoga čovjeka. Mnoge zove Bog u ranoj mladosti, dapače čim se porode po sv. Krstu u svoju sv. Crkvu. Druge u mladosti, u muževnoj dobi, u poodmakloj dobi; a neke u jedanaestoj uri, to jest malo pred smrt u svoju sv. Crkvu; ili ako smo već u sv. Crkvi, zove nas iz grijeha ili nemara savjesnoj i revnoj službi svojoj.

Uđimo u se, i morat ćemo priznati, da se ovo, što nam Bog ovom pričom predstavlja, obistinjuje ne samo u cijelom našem životu, nego i svakim danom.

Zove nas Bog, da mu služimo čim ustanemo; kad čujemo glas zvona, što nas poziva k svetoj Misi. Na podne, kad zazvoni zvono na pozdrav anđeoski; na večer, dapače još i noću nas opominje po našoj savjesti, da mu se obratimo, da mu vjerno služimo. Kako se odazivlješ milom i čestom pozivu Božjem? Nemoj da i tebi rekne Bog: »Što stojiš ovdje vas dan besposlen?«

3. TOČKA: O NAGRADI.

»A kad bi u veče, reče gospodar od vinograda pristavu svojemu: Dozovi poslenike i podaj im plaću počevši od posljednjih do prvih.« (Mat. 20, 8.)

Sv. Evanđelje kaže u ovoj priči, da je domaćin po svom pristavu dao svakomu posleniku jednaku plaću: Dinar, premda su prvi puno dulje radili od drugih. Sv. Jeronim pišuć Paulinu, na to ovako odgovara: »Nemoj mjeriti vjeru po vremenu; niti me drži zato boljim, što sam prije započeo služiti u vojsci Kristovoj. Pavao apostol od progonitelja obraćen, zadnji je bio po redu, a prvi po zaslugama. Jer premda je zadnji, više je radio od sviju. Brza revnost nadoknađuje dugu mlitavost.« Svrha je ovoj priči, da pokaže zavidnim Židovima, da Bog ne će starost nagraditi, nego revnost u službi svojoj. Zato im govori Isus: »Zaista vam kažem, da će carinici i bludnice prije vas ući u kraljevstvo Božje.« (Mat. 21, 31.)

Ova priča ne obara istine, da će oni, koji su dulje vremena služili Bogu, i veću nagradu dobiti od Boga; nego samo tvrdi, da će oni, koji su kraće vremena

služili, ako su naime većom revnošću služili Bogu, isto tako biti nagrađeni kao oni, koji su dulje služili. Ovom se pričom ističe i preporuča revnost u službi Božjoj.

Nemoj se dakle osloniti na svoje godine, što si ih proživio u redu ili u sv. vjeri. Nastoj, i bodri se na revnost sa sv. Bernardom: »Bernarde, reci zašto si ovdje?« I dozovi si često na pamet mudru opomenu od »Nasljeduj Krista«: »Budi na oprezu i marljivo služi Bogu; i često misli, zašto si došao i svijet ostavio? Zar ne zato, da Bogu živiš i postaneš čovjekom duhovnim? Bdij nad samim sobom, pobuđuj se i opominji sam sebe, i bilo s drugima kako mu drago, sebe samog ne zapusti.« (Knj. I. p. 25.)

U kolokviju*) od srca zahvali Bogu, što te je pozvao u svoju sv. Crkvu, u redovnički ili svećenički stalež.

---

*) Što je kolokvij?

Kolokvij je srdačan razgovor s Bogom, u kojemu mu pouzdano otkrivamo svoje potrebe, napasti, dvojbe, nevolje, želje kao prijatelj prijatelju, ili sluga svom gospodaru, i molimo ga, da nam pomogne. Veoma je korisno, da se u kolokviju češće obratimo i Majci Božjoj ili Svecima, da posreduju za nas, da prije zadobijemo, za što se molimo.

Kolokvij dovršimo uvijek molitvom prema osobi, kojoj smo upravili kolokvij: Očenašem, ako smo kolokvij imali s Bogom Ocem; »Dušo Kristova«, ako sa Bogom Sinom; »Dođi Duše Presveti«, ako sa Duhom Svetim; »Zdravomarijom« ili »Zdravo Kraljice«, ako s Majkom Božjom; Očenašem i Zdravomarijom, ako sa kojim Svecem.

Kolokvij se drži, prema naputku sv. Ignacija, klečeć, kao što i početak razmatranja, jer onda neposredno govorimo s Bogom ili sa Svecima, te za to moramo im iskazati i položajem tijela veće počitanje.

Moli ga, da mu sve do kraja života jednakom revnošću služiš. Moli Duha Sv., da udijeli i onima milost zvanja, koji još nijesu u sv. Crkvi; da obrati grješnike; da potakne mlake na revnost; a revne da privede što većoj savršenosti. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

86.

PONEDJELJAK: PRIČA O OPAKIM VINOGRADARIMA.

1. PREDVJ.: Predstavimo si Isusa kako govori sakupljenom narodu u hramu priču ovu: Čovjek domaćin posadi vinograd, ogradi ga plotom, iskopa u njem tijesak, načini kulu i dade ga pod zakup. Za vrijeme rodova posla sluge svoje vinogradarima, da prime rodove. Ali vinogradari jednoga slugu izbiše, drugoga ubiše, a trećega kamenjem zasuše. Kad gospodar druge sluge posla, učiniše isto tako. Napokon posla sina svoga, al' i njega ubiše, da bude njihovo nasljedstvo.

2. PREDVJ.: Moli Duha Sv., da dobro razumiješ nauku, što nas Isus ovom pričom uči; da te okrijepi, da svaki dar Božji zahvalno primiš i dostojan plod doneseš.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Što je vinograd, plot, tijesak, kula? u 2. tko su sluge i sin? u 3. pravednost Božju.

1. TOČKA: ŠTO ZNAČI VINOGRAD, PLOT, TIJESAK, KULA?

»Bijaše čovjek domaćin, koji posadi vinograd i ogradi ga plotom i iskopa u njemu tijesak i načini kulu i dade ga vinogradarima pod zakup i otide u tuđ kraj.« (Mat. 21, 33.)

Isus govori ovu priču protiv književnika i farizeja, da im zorno predoči njihovu nezahvalnost, i da ih obrati.

Vinograd znači neposredno sinagogu, crkvu staroga zavjeta. Može se dobro primijeniti i na Crkvu novoga zavjeta. Plot, tijesak, kula znače mudre uredbe Božje, kojima uredi Bog sinagogu, a još većma sv. Crkvu novoga zavjeta.

Napose plot znači silnu pomoć Božju, koju ni vrata paklena ne će nadvladati. Naime nepogrešivost u vjeri i ćudoređu njezina vrhovnoga naučitelja, što Krist Gospodin obeća sv. Petru i njegovim nasljednicima. Kolika je sreća imati nepogrješivoga vođu na putu spasenja!

Tijesak je po sv. Jeronimu oltar, žrtvenik u starom zavjetu, na kojem se je lijevala krv žrtava. U novom zavjetu veoma shodno predstavlja tijesak svete sakramente. Iz sv. sakramenata izvire milost kao iz nepresahnjivih vrela. Tu je sahranio Isus sve zasluge muke, smrti i krvi svoje, što su neprijatelji okrutnim načinom istisnuli iz njega. Kolikim strahopočitanjem treba da primamo sv. sakramente!

Kula je značila u starom zavjetu po sv. Hilariju mudri zakon, koji je i u nebo vodio i dolazak Krista pokazivao. Ljudevit de Ponte označuje kulom osobitu providnost Božju, kojom Bog bdije nad svojom sv. Crkvom i nad svakim članom njezinim. — Sjeti se često ove istine i pobudi u sebi živu vjeru u providnost Božju i srdačnu zahvalnost.

2. TOČKA: TKO SU SLUGE I SIN?

»A kad se približi vrijeme rodovima, posla sluge svoje k vinogradarima, da prime rodove njegove. I vinogradari pohvatavši sluge njegove, jednoga izbiše, jednoga ubiše, a jednoga kamenjem zasuše. Opet posla druge sluge, više nego prije, i učiniše im isto tako. A na posljetku posla k njima sina svojega... I uhvatiše ga, isturiše iz vinograda i ubiše.« (Mat. 21, 34.—40.)

»Sluge se šalju, govori Raban Mauro, kada se čita zakon, psalam ili proroci; protjeramo ih, kad ih preziremo ili grdimo; nasljednika ubije, tko Sina Božjega pogazi i duhu milosti se protivi; vinograd se daje drugomu, kada milost ponizan dobije, koju je oholica prezreo«.

U starom je zavjetu slao Bog sluge svoje, kad je slao narodu svom proroke, svećenike, učitelje. Oni su učili i pripravljali narod na dolazak Sina Božjega. A vinogradari, t. j. starješine naroda »pohvatavši sluge Božje« neke izbiše, neke ubiše, a neke, kao Jeremiju, kamenjem zasuše. To im je spočitnuo sv. Stjepan: »Kojega od proroka ne progoniše oci vaši? I pobiše one, koji naprijed kazivahu došašće Pravednika, čiji izdajnici i krvnici postadoste sad vi.« (Djel. ap. 7, 52.) Pravednika, t. j. Sina Božjega su ubili, kad su ga na križ propeli.

Bog puno više sluga šalje u Crkvu svoju, nego što je slao sinagogi. Svi, koji su zaređeni u sakramentu sv. reda, sluge su Božji. Nastavljaju trostruku službu Kristovu, kad propovijedaju, novozavjetnu žrtvu prikazuju i sakramente dijele, i vjernike putem

spasenja vode. Ubija sluge Božje i kamenjem zasipa, koji njihovo propovijedanje ne sluša ili prezire; koji sv. misi nedjeljom i blagdanom ne prisustvuje; koji sakramente ne prima ili pogrđuje; koji zapovijedi Božje i Crkve prestupa. A tko propovijedanje svećenika ne sluša, prezire, ubija, taj samoga Sina Božjega ubija. Jer Isus se istovjetuje sa svojim slugama: »Tko vas sluša, mene sluša; i tko vas prezire, mene prezire.« (Luk. 10, 16.)

Kako slušaš ili razmatraš riječ Božju? Kolikom pobožnošću prisustvuješ sv. misi i primaš sv. sakramente?

3. TOČKA: O PRAVEDNOSTI BOŽJOJ.

»Kad dođe dakle gospodar od vinograda, šta će učiniti vinogradarima onim? Rekoše mu: Zločince će zlom smrću pomoriti, a vinograd svoj dat će pod zakup drugim vinogradarima, koji će mu davati rod u svoje vrijeme... Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Božje i dat će se narodu, koji donosi rodove njegove.« (Mat. 21, 40.—43.)

Bog nije samo milosrdan, nego je i pravedan. U navedenim riječima navješćuje Isus Židovima, osobito njihovim starješinama, strašnu kaznu, što će ih zato stići, što nijesu primili proroke i Mesiju, koga im Bog posla, što su ih zlostavljali i ubili. — Bog ih je zlom smrću pomorio po Titu i Vespazijanu kod razorenja Jerusalema; a poslije smrti propadoše svi u vječne muke paklene, koji pomriješe u nepokori.

Tako čini Bog sa svakim, koji stalno i tvrdokorno odbija njegove milosti, nadahnuća i opomene. Pre-

dade ga neprijateljima: svijetu i đavlima, koji razore kraljevstvo Božje u srcu njegovu. A poslije smrti, ako se prije nije obratio, propada u vječne, paklene muke. »Ne varajte se: Bog se ne da ismjehavati.« (Gal. 6, 7.)

Bog je oduzeo vinograd, t. j. Crkvu svoju od Židova, i dao ju je poganima. Kolikom su pripravnošću i veseljem primili narodi Isusa, dokazali su i dokazuju svojim životom, koji su uredili po sv. vjeri; a na tisuće i tisuće su žrtvovali i svoj život za Isusa.

Odluči čvrsto, da ćeš svaku milost sa zahvalnošću primiti i s njom vjerno sudjelovati. U kolokviju moli Boga ,da ti oprosti, što si često milost njegovu odbio, ili je zanemario. Moli ga, da ne dopusti, da te ikada u životu prevari lukavi neprijatelj, te se iznevjeriš službi Božjoj i izgubiš svoje sveto zvanje. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

87.

UTORAK: SABLAZAN.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako, okružen od apostola, govori im: »Teško svijetu od sablazni!« (Mat. 18, 7.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što većma upoznam strahotu sablazni; okrijepi me, da se vazda čuvam sablazni.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je Isus učinio da spasi svijet; u 2. kako to sablaznik uništuje u sablažnjenima.

1. TOČKA: ŠTO UČINI ISUS DA SPASI SVIJET?

»Ljubio me je, i predade sebe za mene«. (Galat. 2, 20.)

Svaki od nas mora priznati sa sv. Pavlom, da me je Isus tako ljubio, da je svega sebe za me predao.

Ne možemo nikada dosta zahvaliti Isusu za velike žrtve i muke što pretrpi za nas. Postao je čovjekom, malenim djetetom, samo da uzmogne za me trpjeti i umrijeti. A što je sve kao čovjek učinio za nas?!

Dao nam je najsavršeniji primjer, najsavršeniju nauku, najobilnije pomoći.

Dao nam je najsavršeniji primjer pokornosti. Kroz trideset godina se je pokoravao Mariji i Josipu s tolikom poniznošću i blagošću, da je zadivio i same anđele. Tako je točno ispunio volju Oca nebeskoga i u javnom životu, u gorkoj muci i smrti, da nije nikada ni za vlas od nje odstupio. — Dao nam je najsavršeniji uzor u svim krepostima: u molitvi, bogoštovlju, poniznosti, blagosti, jakosti, mudrosti, umjerenosti, u ljubavi Boga i bližnjega.

Otkrio nam je sve tajne Božje od neizrecive ljepote, utjehe, uzvišenosti, strahote, kako još nikada čovjek nije govorio na zemlji.

Toliko je trpio u duši i na tijelu, da nije ni kapi krvi svoje poštedio, što ne bi velikodušno za nas žrtvovao. Sve neizmjerne zasluge svoje ostavio nam je u Crkvi svojoj, da do konca vijekova svak postane dionikom njegovih zasluga; da nitko, koji hoće da se njima posluži, ne propadne, nego da si steče život vječni.

Tko može zadosta Isusu zahvaliti za tako golema i mnogobrojna dobročinstva!

Odluči, da ćeš svim srcem i vazda ljubiti Isusa, i odredi odmah, čim ćeš danas tu ljubav dokazati.

2. TOČKA: SABLAZNIK UNIŠTUJE U SABLAŽNJENIMA ZASLUGE ISUSOVE.

»A koji sablazni jednoga od ovih malih, koji vjeruju u me, bolje bi mu bilo, da se objesi kamen vodenični o vrat njegov, i da potone u dubinu morsku.« (Mat. 18, 6.)

Sablažnjuje onaj, koji riječju ili primjerom ili djelom svojim odvraća drugoga od Isusa, od ljubavi i službe njegove i navodi ga na grijeh i tako u propast. Takav uništuje sve zasluge Kristove na onima, koje sablažnjuje.

To je prava vražja služba. Jer vrag obilazi i traži, koga bi od Boga odvratio i svojim napastovanjima rinuo u propast. Mrzi na Boga i zato i na čovjeka, koji je slika Božja. Zato odvraća Spasitelj svakoga strašnim prijetnjama od sablazni. Svoje je apostole u prvom redu opomenuo, da se sablazni čuvaju. Oni su se naime natjecali za prvenstvo. A time bi kao apostoli sablaznili druge, kojima su imali propovijedati. Jer ne oholost i taštinu, nego poniznost i blagost su morali po nauku Kristovu poučavati svijet. To neka dobro zapamte svećenici i redovnici. Mi, koji smo Bogu posvećeni, moramo se čuvati i najmanje sablazni.

Sv. Jeronim kaže: da Isus zato veli, »da bi bolje bilo, da mu se objesi kamen vodenični o vrat njegov i da potone u dubinu morsku«, jer puno je bolje za grijeh primiti kratkotrajnu kaznu, nego vječnu u paklu; jer ne će Bog dvaput kazniti isti grijeh«.

Čuvaj se pomno sablazni! Govori i živi tako, da svakoga, koji te čuje i vidi, pritegneš k Isusu, koji je za sve umro.

U kolokviju moli Isusa, da ti oprosti, ako si koga u životu svom sablaznio; da ti dade revnost, te sve pritegneš k Isusu. Jer kako će Isus kazniti sablaznike, isto će tako nagraditi one, koji druge pobuđuju na dobro. Izmoli Očenaš.

88.

SRIJEDA: JAKOV I IVAN MOLE ISUSA ZA SLAVNI PRIJESTO.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako stoji pred Isusom mati Jakova i Ivana i moli ga, da u kraljevstvu njegovu jednomu s desne a drugomu s lijeve udijeli prijesto. Isus im odgovara: »Ne znate, šta ištete. Možete li piti čašu, koju ću ja piti?« (Mat. 20, 22.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., nauči me, kako se treba Bogu moliti; potakni me, da se vazda prema tvojoj opomeni Bogu molim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako se treba Bogu moliti? u 2. da prije svega treba moliti Boga za duhovna dobra; što znači kalež? u 3. kako Isus proriče mučeništvo Jakovu i Ivanu i daje jedino kreposti prednost u Crkvi svojoj.

1. TOČKA: KAKO SE TREBA BOGU MOLITI?

»Tada pristupi k njemu mati sinova Zebedejevih sa svojim sinovima, klanjajući mu se i moleći ga za nešto. A on joj reče: Šta hoćeš? Reče mu: Kaži, da sjedu ova dva moja sina jedan s desne tebi, a drugi s lijeve u kraljevstvu tvojem.« (Mat. 20, 20.—22.)

»Tada« kada je Isus prorekao svoju smrt i uskrsnuće, poslije kojega su očekivali slavno kraljev-

stvo, pristupi Saloma, mati Jakova i Ivana, k Isusu i moli ga za nešto, na što ju sinovi nagovoriše, kako veli sv. Gregorije, jer su se sami stidjeli moliti Isusa za prva prijestolja. Saloma se pokloni Isusu, zatim ga zamoli »za nešto«, ili kako sv. Marko govori: »Učitelju, hoćemo da nam učiniš, što te zamolimo«. (10, 35.) Ćutjeli su i sami da nije uredno, što od Isusa zahtijevaju, te zato hoće da ga unaprijed prisile, da će im dati, za što ga mole. Ali premudri Spasitelj je zapita: »Šta hoćeš?« A žena mu reče: »Kaži, da sjedu ova dva moja sina jedan s desne tebi, a drugi s lijeve u kraljevstvu tvojem.« Kako je smiona, slijepa i nezasitna taština! Mati i sinovi zapravo ne mole, nego zapovijedaju Isusu: »Kaži«, »hoćemo«. Zato im i odgovori Isus: »Ne znate, šta ištete.« (Mark. 10, 38.)

Ovoj molitvi manjka poniznost, što je prvo svojstvo molitve: »Molitva poniznoga oblake prodire« (Crkv. 35, 21.) »Skrušeno i poniženo srce ne ćeš prezret. Bože«. (Ps. 50, 18.)

Drugo, molitva treba da je odana u volju Božju, osobito kad tko moli Boga za koje zemaljsko dobro. I ovo nas svojstvo učio Isus, kad je molio Oca, da ga mimoiđe kalež gorke muke: »Ali ne moja volja, nego tvoja da bude!« (Mat. 26, 39.)

Sv. Jeronim ispričava majku, jer je zanesena ljubavlju prema sinovima. A sv. Ambrosije veli, da je bila kći Evina, i da još nije bila otkupljena krvlju Isusovom.

Koliko puta molimo i mi bez poniznosti i bezuvjetno, jer svakako hoćemo, da nam Bog da, za što ga molimo; ne molimo ustrajno, brzo prestanemo mo-

liti, kad brzo ne dobijemo. Molimo nepouzdano, jer sumnjamo, hoće li nas Bog uslišati, premda je Isus rekao: »Sve, što ištete u molitvi, vjerujte da ćete primiti; i bit će vam.« (Mark. 11, 24.) — Ispitaj se, kako se moliš.

2. TOČKA: PRIJE SVEGA TREBA MOLITI BOGA ZA DUHOVNA DOBRA. ŠTO ZNAČI KALEŽ?

»A Isus im reče: Ne znate, šta ištete. Možete li piti čašu, koju ću ja piti, ili se krstiti krštenjem, kojim ću se ja krstiti? (Mark. 10, 38).

Sv. Ivan Zlatousti govori, da Isus apostole Jakova i Ivana upozoruje, da uistinu ne znadu, šta ištu. Vi mislite, da je moje kraljevstvo zemaljsko raskošno, kao što je bilo Davidovo i Solomunovo, kojih sam ja sin i baštinik; a ono je duhovno i nebesko. Zatim je i neuredna njihova prošnja, jer prije križeva i muka mole za nagradu.

Nemoj da padneš u istu pogrješku, moleći više i bezuvjetno za zemaljske stvari, nego za spasenje i što je za to potrebno. Ili da moliš za poniznost, blagost, strpljivost, a ne ćeš da podnosiš poniženja, i da krotiš svoju srdžbu i druga neuredna svoja nagnuća.

Kalež po sv. Pismu znači muku. Sv. Ivan Zlat. veli, da ih Isus pitajući i potiče i privlači k muci. Jer ne kaže: Možete li krv svoju proliti? Nego možete li piti čašu? Zatim privlači Jakova i Ivana k muci, nastavljajuć: »koju ću ja piti«, da mu budu drugovi u muci, koji će im olakšati i osladiti muku. — Tako privlači Isus i nas svojim svetim primjerom, a još većma milošću svojom k muci i križevima; oslađuje ju i čini je zaslužnom.

Što kalež znači, to isto znači i krštenje. Origene i sv. Teofilakto kažu, da Isus zato zove muku svoju krštenjem, jer nas je svojom krvlju opro, očistio i posvetio, što biva u sv. krštenju.

Za nas je najkorisnije, a Bogu najmilije, što za života možemo učiniti: trpjeti i patiti za Boga. Držiš li se i ti toga u svom životu?

3. TOČKA: ISUS PRORIČE MUČENIŠTVO JAKOVU I IVANU I DAJE JEDINO KREPOSTI PREDNOST U CRKVI SVOJOJ.

»Reče im: Čašu ćete moju istina piti; ali da sjednete s desne meni ili s lijeve, nijesam vlastan dati vama, nego onima, kojima je pripravio Otac moj.« (Mat. 20, 23.)

Isus je ovim riječima prorekao mučeničku smrt Jakovu i Ivanu. Sv. Jakov je zbog velike revnosti, kojom je propovijedao sv. Evanđelje, prvi između apostola umro mučeničkom smrću pod Herodom, koji pogubi Jakova mačem. I sv. Ivan je kalež Kristov ispio, kad je bio bačen kako sv. Jeronim tvrdi, pod Domicijanom u kotao vrela ulja, ali Bog mu čudom uzdrži život, da ispije još i otrovni kalež, što mu neprijatelji pripraviše, kako veli Sv. Isidor. A i dug život mu je bio mučeništvo, jer vazda je čeznuo za Isusom, dok ga Isus u 101. godini nije primio k sebi, kako ga je molio: »Dođi, Gospodine Isuse!« (Apoc. 22, 20.)

Najveće odlikovanje, što Isus dijeli, jest piti iz njegova kaleža. Nemoj zato izbjegavati muke i križeve, nego ih srčano primi, i sve do kraja nosi, kao ova dva miljenika Isusova.

Isus im nadalje reče: »Ali da sjednete s desne meni ili s lijeve, nijesam vlastan dati vama, nego onima, kojima je pripravio Otac moj.« Sv. Beda ovako tumači ove riječi: »Nijesam vlastan dati vama oholima, jer takvi bijahu; nego je drugima pripravljeno. I vi budite drugi, to jest ponizni, i vama je pripravljeno.« Jer kako sv. Jeronim ukratko veli, nagrađuje se ne osoba, nego život, ne daje se iz naklonosti nego zbog zasluge.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što samo prave zasluge i patnje nagrađuje, što svaki može i mora za Isusa trpjeti. Moli ga za milost, da što više pretrpiš za Isusa, jer prema tomu će te nagraditi i ovdje i u vječnosti. Izmoli Očenaš ili: Dušo Kristova.

89.

ČETVRTAK: BOGATUN I PROSJAK LAZAR.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako predstavlja učenicima svojima užas paklenih muka i sreću kraljevstva nebeskoga u priči o bogatunu i prosjaku Lazaru.

2. PREDVJ.: Duše Sv., napuni me svetim strahom od pravednosti Božje i čeznućem za kraljevstvom njegovim. Okrijepi me, da prije sve pretrpim, nego da Boga uvrijedim.

Razmatrat ćemo u 1. točki: junačku strpljivost Lazara; u 2. raskoš bogatuna; u 3. muke bogatuna u paklu.

1. TOČKA: JUNAČKA STRPLJIVOST LAZARA.

»Bijaše jedan prosjak po imenu Lazar, koji je ležao pred vratima (bogatuna) pun čirova, i želio da se nasiti mrvama, koje su padale sa stola bogatunova, i niko mu ih ne davaše, nego i psi dolažahu i lizahu čirove njegove.« (Luk. 16, 20, 21.)

Sv. Ambrozije govori, da što Krist Gospodin ovdje pripovijeda, nije priča, nego istinit događaj. — Sv. Ivan Zlat. devet groznih muka nabraja, što prosjak Lazar podnosi. Prvo, što je podnosio skrajnje siromaštvo: ni mrvica mu ne davahu, što su padale sa stola bogatunova. Drugo, veliku slabost, da ne mogaše ni pse otjerati, koji lizahu čirove njegove. 3. Bijaše od svakoga zapušten. 4. Što je svaki dan gledao raskoš bogatuna, a to mu je još većma povećavalo nevoljno stanje. 5. Što ga je bogatun prezreo i prolazio kraj njega, a da mu se ne smilova. 6. Što nije imao druga, nego je sam podnosio tolike boli? 7. I to mu je povećalo boli, što je u starom zavjetu vjera u uskrsnuće još veoma slaba bila. 8. Što ga je mučila dugotrajna bolest i sve ove nevolje. 9. Napokon, veli sv. Ivan, trpio je i prezir, jer svi mišljahu, da ga Bog kazni zbog počinjenih grijeha.

Sve te muke je podnosio, kako sv. Ivan tvrdi, poput kamena jakom, neslomljivom dušom. Koliki ukor za nas kršćane, kad se i za najmanje protivštine tužimo, možebit i mrmljamo protiv Boga, premda imamo divan i sjajan primjer samoga Sina Božjega pred nama! Ispitaj se, i nosi križ za Isusom!

2. TOČKA: RASKOŠ BOGATUNA.

»Čovjek neki bijaše bogat, koji se oblačio u grimiz i u bez, i gostio se svaki dan sjajno.« (Luk. 16, 19.)

Krist Gospodin predstavlja u bogatunu načelo svijeta i za čim svijet teži. A žalosnim svršetkom bogatunovim odvraća nas od uživanja i bogatstva svijeta. Hvali Lazara, njegovo siromaštvo i strpljivost. A vječnom srećom njegovom potiče nas, da prihvatimo duhovno siromaštvo i prezir, što vodi k pravoj poniznosti i tako vremenitoj i vječitoj sreći.

»Grimiz« je odijelo kraljeva i velikaša. U bogatuna odaje njegov raskoš u odijelu i ponos u srcu. »Bez«, to jest platno bijelo, tanko i meko, označuje njegovu mekoputnost. Sv. Gregorije veli, da sv. Pismo zato ističe potanko dragocjeno odijelo u bogatuna, da nas upozori, da je to grješno. Jer mnogi u tom, kako veli, ne nazrijevaju nikakva grijeha. Sv. Gregorije misli, da je grješno, kad se tko daleko preko svoga staleža skupocjeno odijeva.

»Gostio se svaki dan sjajno.« Bogatun je radio kao oni, koje bogobojazni Job osuđuje: »Podvikuju uz bubanj i uz gusle, vesele se uza sviralu. Provode u dobru dane svoje, i za čas silaze u pakao. A Bogu kažu: idi od nas, jer ne ćemo da znamo za putove tvoje.« (Job 21, 12.—14.) Tako su svjetski ljudi govorili za vrijeme Jobovo, a tako govore i rade i danas.

Sv. Gregorije veli, da se u gozbama obično griješi lakomošću, nečistoćom, klevetanjem, ohološću, zavišću a često svađom i psovkom.

Koliko poticala, da ljubimo umjerenost, duhovno siromaštvo i poniznost! Isus će, kako sv. Matej piše,

na zadnjem sudu zbog nemilosrdnosti osuditi na vječne muke; a milosrdnima će dosuditi nebo. Držimo se opomene Duha Sv., što nam preko Tobije daje: »Ako mnogo budeš imao, obilato udjeljuj; ako li budeš malo imao, gledaj da i malo drage volje udijeliš.« (Tob. 4 8.)

3. TOČKA: MUKE BOGATUNOVE U PAKLU.

»Umrije bogatun, i zakopa se u paklu.« (Luk. 16, 22.)

»Zakopa se u paklu, kojega duša bijaše zakopana pijanstvom u tijelu«, govori sv. Ivan Zlat.

Primio je primjerene muke, kako reče Abraham, svojoj raskoši za života; kao i Lazar nagradu za svoje patnje. Grimiz i meko odijelo je zamijenio paklenim ognjem. Ugodno društvo i laskavce s bijesnim paklenim duhovima i prokletim drugovima. Sjajnu gozbu sa strašnim gladom i žeđom. Ugodnu svirku i milozvučno pjevanje pri gozbi sa užasnom kletvom, psovkom i proklinjanjem đavolâ i prokletih u paklu. Sjajan i ugodan stan s paklom. Raskošno svijetlo s paklenim tminama.

Sv. Jeronim ovako govori o ovom bogatunu: »Grimizni bogatun zaodjenu se paklenim ognjem. Teško je, pače nije moguće, da tko uživa i sadašnja i buduća dobra, da i ovdje napunja trbuh i ondje dušu, da iz radosti prijeđe u radosti da u obadva svijeta bude prvi, da i u nebu i na zemlji bude slavan.«

Zato nas opominje sv. Basilije: »Boj se veselja i gozbe; jer onaj bogatun ne zbog nepravednosti, nego zbog mekoputnog života gori u paklu; jer koji sebi ugađaju, tvrdi su i okrutni prema drugima; jer odu-

zimaju potrebno od siromaka, da ugodno i raskošno daju trbuhu.«

Odluči, da ćeš biti uvijek umjeren u jelu, a osobito u pilu; a prema siromasima darežljiv. Moli zato Isusa u kolokviju da budeš vazda milosrdan, jer samo tako ćeš naći milosrđe u Boga. Moli Isusa, da ti oprosti svaku tvrdokornost, što si ju dosada možebit učinio.

Dovrši razmatranje Očenašem i Zdravomarijom.

90.

PETAK: OBRAĆANJE MARIJE MAGDALENE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, živo vrelo milosrđa, kako privlači u Mariji Magdaleni neizrecivom ljubavlju srca svoga svakoga grješnika k sebi, i govori mu: »Vjera tvoja pomože ti, idi u miru.«

2. PREDVJ.: Isuse, ti jedini možeš raspršiti tmine uma moga, i očistiti dušu moju! Prosvijetli me, da te sve bolje upoznam; okrijepi me, da te svom silom nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki divnu pokoru Marije Magdalene; u 2. kako farizej Simon osuđuje Magdalenu, a Isus je brani; u 3. kako Isus odriješi Magdalenu.

1. TOČKA: DIVNA POKORA MARIJE MAGDALENE.

»Moljaše (Isusa) jedan od farizeja, da bi jeo s njim. I ušavši u kuću farizejevu sjede za stol. I gle, žena, koja bješe grješnica u gradu, doznavši da je on za stolom u kući farizejevoj, donese sklenicu pomasti, i stavši sastrag kod nogu njegovih stade suzama prati noge njegove i kosom od glave svoje otirati i cjelivati

noge njegove i pomašću ih pomazivati.« (Luk. 7, 36.—39.)

Promatraj Isusa, kako privlači k sebi kao magnet grješnike. Magdalena se odazva nutarnjem ponukovanju. Živa joj vjera, što sam Isus pohvali, skrši najveću zapreku: bludne grijehe; jer sv. Jeronim tvrdi: »Tko započne bludno griješiti, započne od vjere otpadati.« — Toliko joj je pouzdanje, da nije ništa sumnjala, da će joj Isus sav ogromni dug oprostiti, a iz zloglasne grješnice sveticu učiniti. Goruća ljubav joj skrši obzir ljudski u gradu i u kući farizejevoj.

Što nosi? »Sklenicu pomasti« od »alabastra«, od sjajna gipsa sa žiljem od raznih boja, u kojoj se mogaše uljna pomast dugo očuvati nepokvarena. Sve, što vidiš na njoj, odaje: »Žalost i mržnju na učinjene grijehe s odlukom ne griješiti više.« (Sabor Trid.)

Njezina je pokora unutrašnja, općenita, vrhunaravna. Da je unutrašnja, svjedoče krasni i vanredni vanjski znakovi. Svi, koji dolažahu k Isusu, tražili su zdravlje za tijelo, Magdalena se brine samo za dušu. Sve što je prije upotrijebila za grijeh, pretvori u žrtve, da proslavi Boga, veli sv. Gregorije. Očima, kojima gledaše grješne stvari, sada ih suzama pere; kosom se prije ponosila, sada tare noge Isusove; ustima grješno i isprazno govoraše, sada cjeliva noge Isusove; uljnom pomasti se prije mazala, da miriše, sada je Bogu doprinosi. Zaista je unutrašnja njezina pokora.

Bila joj je pokora i općenita; jer ljubavlju je gorjela prema Isusu, a savršena ljubav tjera svaki grijeh iz duše. Zato joj bijaše pokora i vrhunaravna, jer izvor joj bijaše žarka ljubav prema Isusu.

Ugledaj se u savršenu pokoru Magdalene i nasljeduj je!

2. TOČKA: FARIZEJ SIMON OSUĐUJE MAGDALENU A ISUS JE BRANI.

»A vidjevši farizej, koji ga je pozvao, reče u sebi govoreći: Da je ovo prorok, znao bi dakako, tko i kakva je žena, koja ga se dotiče, da je grješnica«. (Luk. 7, 29.)

Farizej baš protivno od Isusa sudi o Magdaleni, i tako osuđuje Isusa. Pokoru je Magdaleninu gledao, a o božanstvu Isusovu jamče mu mnoga i sjajna čudesa njegova, ipak ne vjeruje ni jedno ni drugo. — Zato ne sudi krivo, a kad se tko popravi, ispravi i ti sud svoj o njem. Jer kojom mjerom mjeriš, tom će se i tebi odmjeriti.

Isus ponizno i mudro ispravi krivi sud farizejev pričom, kojom jasno očituje, da pozna misli i njegove i Magdalenine.

Ljubezno i čedno daje na znanje Simonu, da ima nešto da mu kaže. Kad ga Simon zamoli; da mu kaže. Isus mu predstavi dva dužnika, od kojih jedan bijaše dužan 500, a drugi 50 dinara. A kad oni ne imadoše odakle da vrate, pokloni obojici.

Zapita Isus Simona, koji je dužnik većma ljubio vjerovnika? Pohvali ga Isus, što je pravo sudio, te mu sad krasno pokaže, kako je Magdalena zaslužila, da joj otpusti veći dug nego njemu, jer ga je ona puno više ljubila, i tu ljubav divnom pokorom očitovala, dok Simon nije.

Ljubi Isusa i pokaži to djelima i ne boj se nikakvih prigovora, jer će te sam Isus obraniti!

3. TOČKA: ISUS ODRIJEŠI MAGDALENU.

»**Opraštaju ti se grijesi! I stadoše u sebi govoriti oni, što sjeđahu s njim za stolom: Tko je ovaj, što i grijehe oprašta? — A ženi reče: Vjera ti tvoja pomože; idi u miru!**« (Luk. 7, 48.-50.)

Pošto je Isus pred Simonom istaknuo krasna djela ljubavi i pokore Marije Magdalene, reče joj: »Opraštaju ti se grijesi!« Promisli, kolika je bila utjeha Magdalene, kad je od samoga Isusa čula utješljive riječi odriješenja. Jer za njima je jedino čeznula i vanrednom pokorom ih tražila.

Raduj se, jer te iste riječi govori mjesto Isusa njegov namjesnik i nad tobom, kad se ispovijedaš. Proizvađaju taj isti učinak: oproštenje grijeha, ako si barem slično raspoložen, kao Marija Magdalena. — Tako je divna ta vlast, da joj se pravom čude farizeji! Jer istina je, da po sebi samo Bogu pripada. — Isus u velikoj poniznosti odvraća kanoti pozornost od svoje svemožnosti i govori ženi: »Vjera ti tvoja pomože«. Marija Magdalena još uvijek kleči kod nogu Isusovih i cjeliva ih, dok joj Isus ne reče: »Idi u miru!«

Divan je to mir, kojim napuni Isus srce i dušu Marije Magdalene! Oprosti joj sve grijehe i kazne; uli joj toliko obilje posvećujuće milosti i djelujuće, da ga više nikada nije ostavila, ni grijehom uvrijedila; umirio je njezine strasti; dao joj tako živu vjeru, čvrsto ufanje i goruću ljubav, da ga ni onda nije ostavila,

kad su se svi apostoli razbjegli osim sv. Ivana. Dade joj najuzvišeniji dar molitve i pokore; 30 godina je boravila u špilji u molitvi i trapnji. — Poslije smrti njezine napuni Isus miomirisom njezine pokore i svetosti cijelu Crkvu svoju, kako je ona, mažući sv. noge Isusove napunila miomirisom kuću Simonovu.

U kolokviju moli Isusa, da ti udijeli pravu spoznaju grijeha tvojih, i pravu skrušenost za njih; jer to je početak sviju darova Božjih. Ujedno odluči, da ćeš se uvijek iskreno i skrušeno ispovijedati. Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

91.

SUBOTA: O VELIKIM PREDNOSTIMA MAJKE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predstavi si čudnovatu ženu, koju opisuje sv. Ivan u knjizi Otkrivenja, okrunjenu krunom od dvanaest zvijezda.

2. PREDVJ.: Moli Duha Sv., da ti prosvijetli pamet, da što bolje upoznaš prednosti Majke Božje. Da ti okrijepi volju, da je svim srcem obljubiš i nasljeduješ.

Razmatrat ćemo u 1. točki odlikovanja Marijina prije utjelovljenja Sina Božjega; u 2. odlikovanja Marijina za utjelovljenja Sina Božjega; u 3. odlikovanja Marijina poslije utjelovljenja Sina Božjega.

1. TOČKA: ODLIKOVANJA MARIJINA PRIJE UTJELOVLJENJA SINA BOŽJEGA.

»**Ona će satrti glavu tvoju**«. (1. Mojs. 3, 15.)

Bog je Mariju izabrao na najveće dostojanstvo, a prema tomu ju je odlikovao i najvećim darovima. Ne-

ki sv. Oci svađaju odlikovanja Marijina na dvanaest, što označuju ono dvanaest zvijezda, kojima je okrunjena po opisivanju sv. Ivana u Otkriću. Ako razdijelimo ta odlikovanja prema utjelovljenju Sina Božjega, četiri odlikovanja joj je udijelio Bog prije utjelovljenja Sina Božjega, četiri za utjelovljenja, a četiri poslije utjelovljenja.

Prije utjelovljenja ju odlikova Bog prvo, tim što je bila bez istočnoga grijeha začeta. U tom je jedina među svim pukim ljudima. Ova je ogromna povlastica temelj svim slijedećima. Druga je, što je već u samom začeću i porodu bila milosti puna. Treća, što je imala porabu razuma, čim joj je Bog stvorio presvetu dušu, te zato je odmah započela sudjelovati s milošću Božjom. Četvrta je povlastica kojom je Marija Boga počastila, što mu je zavjetom posvetila svoju čistoću. Marija je prva žrtva paljenica sv. čistoće na čast Presv. Trojstvu. Tako je savršeno izvela, što je Bogu obećala, da je navijeke postala uzorom ne samo svim Svecima, nego i samim anđelima.

Veseli se od srca divnim odlikovanjima Marijinim, i moli Boga s velikim pouzdanjem u zasluge i odlikovanja Marijina, da te učvrsti u milosti i sv. čistoći. Uteci se zato i Mariji sinovskim pouzdanjem, jer Bog je i radi nas grješnika odlikovao Mariju.

2. TOČKA: ODLIKOVANJA MARIJINA ZA UTJELOVLJENJA SINA BOŽJEGA.

»Evo, djevica će začeti i roditi Sina«. (Is. 7, 14.)

Marija je postala majkom i ujedno ostala prečista djevica. Ovo je prvo i jedino odlikovanje, kojim Bog

jedino svoju Majku odlikova. — Drugo, što je Sin Božji u njoj po njoj i s njom živio, što uključuje sam pojam njezina materinstva. Kako divno, božanstveno je ovo odlikovanje! Treće je Marijino odlikovanje, što je svakim časom napredovala u milosti Božjoj. Sv. Toma Akvinac govori, da je Marija svakim pojedinim činom svojim podvostručila milost, što ju je imala, jer da je cijelom intensivnošću ljubavi svoje djelovala. Četvrto je odlikovanje, što ju je Bog učinio otajstvenom cijevi, kroz koju pritiču sve milosti rodu ljudskomu. Zato je sv. Crkva pozdravlja: Majko Božje milosti. »Živote, slasti i ufanje naše!« »Utočište grješnika!«

Promisliš li dobro sva ova odlikovanja Marijina, morat ćeš priznati, da je Marija zaista: »Uzrok naše radosti!« Morat ćeš i to priznati, da premalo štuješ i ljubiš Mariju. Morat ćeš priznati, da je istina, što govori sv. Ivan Berchmans: »Dok nemam prave pobožnosti prema Mariji, dotle se moram bojati za svoje spasenje«.

Moli se često sa sv. Petrom Claverom Mariji: »O Marijo, o Majko moja, uči me ljubiti te«. Sv. je Ivan Berchmans često preko dana pobudio ljubav prema Mariji: »Hoću, da svim srcem ljubim Mariju«.

3. TOČKA: ODLIKOVANJA MARIJINA POSLIJE UTJELOVLJENJA SINA BOŽJEGA.

»Ne ćeš dati da Svetac tvoj vidi trulost«. (Djel. ap. 2, 27.)

Marija nije bila podvrgnuta posljedicama istočnoga grijeha, jer je bez grijeha začeta. Ona zato nije

u muci rodila Sina svoga, na koju Bog osudi Evu i u njoj sve njezine kćeri. Ovo je prva povlastica, što je Bog podijeli Mariji poslije utjelovljenja Sina svoga. Druga je, što je postala saradnica, saotkupiteljica sa Sinom svojim, sa Spasiteljem roda ljudskoga. Koliko boli, koliko žalosti pretrpi Majka Božja za me! Sve muke, što je Isus podnio u duši i tijelu svom, pretrpjela je i Marija u duši svojoj, kako govori sv. Bernard.

Treće je vanredno odlikovanje Marijino, što je preminula bez boli i straha od smrti. Ljubav goruća je rastavi od tijela za kratko vrijeme. Nije zato umrla, kako veli sv. Augustin, kao da bi bila dužna umrijeti, nego zato, da i u smrti postane slična Sinu svomu.

Četvrta je povlastica Marijina, što Bog nije dopustio da vidi trulost, majka Sina njegova. Bog je uskrisio njeno tijelo odmah iza smrti njezine. Majka Božja je tijelom i dušom u nebu. Kraljuje nad svim Svecima i Anđelima.

Što je Bog po svojoj svemožnosti mogao udijeliti jednomu stvoru, a što stvor samo može od Boga primiti, sve je to Bog u tolikom izobilju dao Mariji, da to stvoreni mu ni pojmiti, ni točno shvatiti ne može.

U kolokviju zahvali od srca Ocu, Sinu i Duhu Svetomu za sve ogromne darove, što je svojoj i našoj preljubeznoj Majci udijelio. Moli ga, da dade i tebi, koji oskudijevaš na svim dobrima, po zaslugama i zagovoru Marijinu milost, da ga nikada hotimično ne uvrijediš. Odluči, da ćeš Majku Božju svaki dan zazvati u pomoć, osobito u napastima; da ćeš je svaki dan pozdraviti i krunicu izmoliti, i da ćeš je nasljedovati. Na koncu izmoli: Zdravo Kraljice.

ŠEZDESETNICA.

92.

NEDJELJA: PRIČA O SIJAČU I SJEMENU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako sabranom narodu govori priču o sijaču i sjemenu. Od sjemena jedno pade kraj puta i pogaze ga, i ptice nebeske pozobaše ga. Drugo pade na kamen i iznikavši osuši se, jer ne imaše vlage. Opet drugo pade među trnje, što zajedno uzraste i udavi ga. A drugo opet pade na zemlju dobru, i iznikavši donese jedno stostruk, drugo šezdeseterostruk, a treće trideseterostruk plod.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da u velike cijenim riječ Božju; okrijepi me, da prema njoj udesim život svoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je sjeme? u 2. o zaprekama sjemena; u 3. o plodovima sjemena.

1. TOČKA: ŠTO JE SJEME?

»Iziđe sijač da sije sjeme svoje«. (Luk. 8, 5.)

Promisli, zašto zove Isus riječ Božju sjemenom? Množi se i širi se kao sjeme; rađa krasnim plodovima kao sjeme; krijepi i hrani dušu, kao što sjeme tijelo; kao što sjeme treba vlage, topline i svijetla, da nikne i rađa, tako moramo i s riječju Božjom sudjelovati, da pod uplivom milosti Božje urodi u nama plodom.

Sijač je sâm Bog. Sije riječ svoju po propovjednicima; a i sam neprestano svojim nadahnućima, prosvijetljenjem, dobrim knjigama, štivom, svetim slikama, zgradama, zvonovima, bogoslužjem i svim obredima, sv. vremenima i cijelom razdiobom crkvene go-

dine; kreposnim, a i opakim primjerima vazda baca Bog u dušu našu posredno i neposredno sjeme riječi svoje; a s riječju zajedno i milost svoju.

Zemlja u koju Bog sije dragocjeno sjeme svoje, jest naša duša sa svim sposobnostima i silama svojim. U maštu nam i pamet sije pobožne slike i uspomene na smrt, na sud, na nebo, na pakao, na prolaznost života, na život, na muku i smrt Isusovu. Razum nam prosvjetljuje: otkriva nam tajne sv. vjere. Volju i savjest nam budi sposonosnim ganućima, željama, opomenama: grižnjom ili utjehom. Krijepi je dobrim odlukama.

Kolika je sreća za nas, što sam Duh Sv. na toliko načina neprestano sije dragocjeno biserje svoje u dušu našu. Kolika bi bila neplodnost i okorjelost, kad bi sve to u sebi uništio! Sjeti se, da ćeš za sve to Bogu račun dati! Radi prema tomu!

2. TOČKA: O ZAPREKAMA SJEMENA.

»I kad sijaše, jedno pade kraj puta, i pogazi se, i ptice ga nebeske pozobaše. A drugo pade na kamen, i iznikavši osuši se, jer nemaše vlage. I drugo pade u trnje i trnje, što zajedno uzraste, udavi ga«. (Luk. 8, 5. 6. 7.)

U priči se spominju tri zapreke: »Kraj puta«; »kamen« i »trnje«. Sam Spasitelj je protumačio, što znači put, kamen i trnje.

»Koji su kraj puta, to su oni, koji slušaju; onda dolazi đavao i uzima riječ iz srca njihova, da ne vjeruju i da se ne spasu«. (Luk. 8, 12.) Tumači sv. Pisma vele, da put znači običajne grješnike, koji iz navike

griješe. Zato im otvrdne srce i ne primaju riječi Božje, kao što tvrda zemlja ne prima sjemena. Đavao uzima riječ Božju, jer budi u njima nečiste, grješne želje i maštanja, i tako ih odvraća od riječi Božje, što su čuli. — Tako postupa đavao s nebrojenim ljudima u svijetu. — Kako im se treba oprijeti ovoj napasti? Moraju se sabrati, a grješna maštanja i želje odbijati.

»A koji su na kamenu, to su oni, koji kad čuju, s radošću primaju riječ; i ovi korijena nemaju, već za neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušanja otpadnu«. (8, 13.) Sv. Gregorije govori, da se ova vrsta ljudi raduje, kad čuje riječ Božju; odurava svoje grijehe, lije i suze pokorničke, ali poslije plača opet se vraća na prijašnje grijehe. I ovima je potrebna sabranost i pokora, hoće li da se posve obrate.

»A koje u trnje pade, to su oni, koji slušaju, i otišavši od briga i bogatstva i slasti ovoga života zaguše se i ne donose roda«. (8, 14.) Ove su riječi jasne, ne trebaju tumača; ali se to većma moraju oni, koje Spasitelj ovdje označuje, sabrati, srce svoje od bogatstva i slasti života otkidati; jer će inače s njima zajedno propasti. Ispitaj se, odluči i Bogu se moli!

3. TOČKA: O PLODOVIMA SJEMENA.

»A koje na dobru zemlju, to su oni, koji riječ slušaju i u dobrom i u najboljem srcu drže i rod donose u strpljivosti. (Luk. 8, 15.)

Dobra je zemlja, veli bl. Albert, srce, duša čista od grijeha. A najbolje je srce, koje se slaže u svem s voljom Božjom, govori isti. A sv. Bonaventura: Dobro je srce, kad je razum prosvijetljen vjerom; a naj-

bolje je, kad je čuvstvo pravedno. — A sv. Augustin: Dobro je srce, kad ljubi bližnjega i sebe; najbolje je, kad ljubi Boga nada sve. Koji u ovakovom srcu zadrže riječ Božju, urodit će plodom prema ljubavi, što je imaju spram Boga i bližnjega. Jedni će donesti stostruki, drugi šezdeseterostruki, a treći trideseterostruki plod, kako sv. Matej govori. — Ne razumijevaju se ovdje nužno drugi i drugi, koji ove plodove donose, nego se to obistinjuje i o istim osobama. Jer onomu, govori Isus u priči o talentima, koji ima, dat će mu se, a od onoga, koji nema, i ono što ima oduzeti će se. Dobrim si djelima umnažamo milost posvećujuću, postajemo bolji i kreposniji, te tako i sposobniji, da urodimo sve to obilnijim plodovima.

»U strpljivosti« — to jest moramo velikodušno i ustrajno raditi; napasti odbijati; nevolje i protivštine podnositi; jer to znači orati, sijati, drljati, okapati itd.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što nam je ovom krasnom pričom jasno protumačio, kako nam se treba okoristiti riječju Božjom. Označio nam je zapreke i pogibelji, kojih nam se treba čuvati, da ne uništimo veliku silu, što ima riječ Božja. — Odluči, da ćeš riječ Božju uvijek s velikim počitanjem i sabranošću slušati; da ćeš je u sabranosti čuvati i strpljivo odstraniti sve zapreke. Učini stanovitu odluku za danas, preporuči je Bogu i izmoli Očenaš i Zdravomariju.

93.

PONEDJELJAK: O BLAGU SAKRIVENU U POLJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako tumači apostolima neprocjenjivu vrijednost kraljevstva nebeskoga na zemlji i na nebu pričom o blagu sakrivenu u polju. Čovjek, koji ga nađe, sakri ga od radosti, otide, i sve što ima proda, i kupi polje ono.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, da upoznam vrijednost kraljevstva Božjega; potakni mi volju, da od radosti i čeznuća svim srcem i dušom težim za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je sakriveno blago? u 2. što će to reći »sakriti blago?« u 3. zašto nam treba težiti za Isusom?

1. TOČKA: ŠTO JE SAKRIVENO BLAGO.

»Kraljevstvo je nebesko kao blago sakriveno u polju«. (Mat. 13, 44.)

Sv. Ivan Zlatousti i sv. Hilarije vele, da Isus u ovoj priči po »kraljevstvu nebeskom« razumijeva sv. Evanđelje i propovijedanje sv. Evanđelja. O njem veli, da je slično blagu sakrivenu.

Promisli, kolika je vrijednost nauke Isusove, koji je prispodablja sa najdragocjenijom stvari na zemlji, s blagom. Što sve žrtvuju ljudi, da si steku blago! Zato ulažu sve svoje sile, vrijeme, zdravlje, često i život. Doista nauka, vjera Isusova je najdragocjenija, promislimo li otkud potiče i što su joj plodovi. Bog sam je njezino vrelo. Iz vjere potiče i vremenita i vječita sreća sviju naroda i pojedinaca. Iz vjere potiče pravi mir i pokoj duše na zemlji; sve kreposti i utjehe. Samo vjerom možemo svladati sve neprijatelje svoje. Zatim se jedino živom vjerom ulazi u kraljevstvo Božje, k gledanju i uživanju blaženoga bića Božjega.

Cijeniš li to blago, kako je zaslužilo? Samo onaj cijeni uistinu vjeru, komu vjera prožima mišljenje,

čuvstvovanje i sve djelovanje. Je li tako u tebe? Pobudi često djelo vjere u srcu svom!

2. TOČKA: ŠTO ĆE TO REĆI: SAKRITI BLAGO?

»**Koje našavši čovjek sakri**«. (Mat. 13, 44.)

Promisli, što će to reći naći i sakriti sv. Evanđelje i samoga Isusa, jer sv. Jeronim govori, da se po ovom blagu razumijeva i sam Isus.

Sv. Augustin govori, da Isusa i sv. Evanđelje nalazimo umom i srcem svojim, kad što upoznamo o Isusu; kad okusimo, kako je Isus sladak, kako to Prorok govori: »Pristupite k njemu i prosvijetlit će vas«. (Ps. 33, 6.) — I opet: »Okusite i vidite, kako je sladak Gospodin«. (Ps. 33, 9.) — Nema ništa na ovom svijetu, što bi naš um tako usavršilo, i srce naše tako obradovalo i utješilo, kao Isus i njegovo sv. Evanđelje. Što bolje upoznamo Isusa i njegovu nauku; što većma udesimo svoj život po nauku Isusovu i njegovim primjerima, to ćemo prosvjetljeniji i srećniji biti.

A što će reći sakriti blago, to jest Isusa i nauk njegov? Po tumačenju sv. Gregorija znači imati u svem djelovanju svom čistu nakanu i poniznost. Pod ovim se zastorom čuva Isus i njegova sv. vjera. Pod ovim velom ne samo prebiva Isus, nego vazda raste i jača.

Traži zato u svakom djelu svom Isusa, i naći ćeš ga; uživat ćeš ga u svetom miru i utjehi.

3. TOČKA: ZAŠTO NAM TREBA TEŽITI ZA ISUSOM?

»**I od radosti za to otide i sve, što ima prodade, i kupi polje ono**«. (Mat. 13, 44.)

Za Isusom treba da težimo, kao ovaj čovjek za blagom; jer je Isus pravo i jedino blago roda ljudskoga. »U njemu je sve blago mudrosti i znanja«. (Col. 2, 3.), kako svjedoči sv. Pavao apostol. Isti apostol govori: »U njemu stanuje sva punina Božanstva bivstveno«. (Col. 2, 9.) — »Od punine njegove svi mi primismo, i milost za milost; jer se zakon dade preko Mojsija, milost i istina postade od Isusa Krista«. (Iv. 1, 16. 17.) Po njem se opravdaše svi pravednici staroga zavjeta; po Isusu se opravdavaju svi u novom zavjetu. Kako je bio jedina nada staroga zavjeta, tako je jedino istinito blago novoga zavjeta. Punim pravom reče zato o Isusu sv. Pavao apostol: »Ako tko ne ljubi Gospodina Isusa Krista, neka bude proklet«. (1. Cor. 16, 22.).

Isus je naš jedini nepogrješivi Učitelj, koga nam posla sam Bog Otac. Isus je naš jedini put, koji nas naukom i primjerom svojim izravno vodi vremenitoj i vječnoj sreći. Isus je naša jedina nepogrješna istina. Sv. Pavao je rekao, da ništa drugo ne zna do Isusa, i to propetoga. Sve je držao za blato, samo da zadobije Isusa.

Isus je hrana naše duše u Presv. olt. sakramentu. Isus je naša jedina i neprestana žrtva u sv. Misi. Isus je naš vrhovni Posrednik kod Boga Oca.

Kako dakle da ne ljubimo Isusa, i ne težimo za Isusom! Svako je blago, ako se usporedi s Isusom, blato, kako to sudi sv. Pavao. Isus je blago Očevo, radost anđela i jedino istinito blago roda ljudskoga.

Ljubi zato Isusa svim srcem i svom snagom svojom! Ali nemoj ljubiti Isusa samo riječju, ili samo

čuvstvom; ljubi ga djelima, cijelim životom svojim; jer tako je i Isus tebe ljubio.

U kolokviju moli Isusa, da ti ulije pravu djelotvornu ljubav spram sebe. Odluči, čim ćeš mu danas zasvjedočiti, da ga ljubiš i izmoli Očenaš i Zdravomariju.

94.

UTORAK: PRIČA O IZGUBLJENOJ OVCI.

1. PREDVJ.: Predstavi si preljubeznog Spasitelja, kako tumači farizejima i književnicima ljubav Božju prema grješnicima krasnom pričom o izgubljenoj ovci.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam beskrajnu dobrotu Isusovu; okrijepi me, da Isusa svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki dobrotu pastira; u 2. revnost njegovu; u 3. radost anđela nad obraćenjem grješnika.

1. TOČKA: O DOBROM PASTIRU.

»Koji čovjek od vas imajući sto ovaca i izgubivši jednu od njih ne ostavi devedeset i devet u pustinji i ide za izgubljenom, dok je ne nađe?« (Luk. 15, 4.)

Promisli tko je pastir, o kojem priča govori? Koje su mu ovce? Koja je ta izgubljena ovca?

Pastir je Isus Krist, naš Gospodin. Sišao je s neba k nama zalutalim ovcama. Rese ga sva svojstva dobroga pastira. Najtočnije pozna sve svoje ovce. Tolika mu je ljubav prema svojim ovcama, da se je spustio s neba i postao čovjekom. Tako se je duboko ponizio, da je postao malenim djetetom za nas. Sve što

je ponizno, gorko i mučno pretrpio je za nas, dok nije napokon za nas umro na sramotnom drvetu križa među razbojnicima. — Nije se ni tim sjajnim djelima ljubavi zadovoljio Isus; kad je nadošlo vrijeme, da po odluci Oca svoga ostavi zemlju, u neizmjernoj je ljubavi svojoj pronašao način, kako da ostane među nama, te zato naredi Presv. olt. Sakramenat i neprestanu žrtvu. U sv. misi se neprestano prikazuje za nas Ocu svom. Osnovao je Crkvu. Njoj izruči sve blago, što nam je stekao. Njoj povjeri sve narode, da ih naučava i krsti.

Kolika je ljubav našeg predobrog Pastira prema nama! Zar da ne slušam njegov glas, i ne slijedim krasne primjere poniznosti, blagosti, ljubavi, što me uči riječju i primjerom?

2. TOČKA: O REVNOSTI ISUSA PASTIRA.

»I našavši digne je na ramena svoja radujući se; i došavši kući sazove prijatelje i susjede govoreći im: Radujte se sa mnom, jer nađoh ovcu svoju izgubljenu«. (Luk. 15, 5. 6.)

Na sve moguće načine vrši Isus svoju revnost prema nama, svojim ovcama. Sv. je Pavao apostol samo iskrom ljubavi Kristove bio raspaljen, pa ipak govori: »Ljubav Kristova oduševljava nas« (2. Kor. 5, 14.), a kako ne bi gonila samoga Isusa, živo vrelo ljubavi, da revnuje za nas! — Prosvjetljuje naš razum neprestano djelujućim milostima; krijepi nam volju. Kuca na vratima srca našega sad utjehom, sad dvojbom, sad opet grižnjom, da mu otvorimo. Potpa-

ljuje revnost propovjednicima, daje im na um i jezik shodne misli i riječi. Govori po knjigama; dobrim primjerima; često i potresnim događajima; osobito nas privlači svojim divnim primjerom. Švedski kralj Carlman tako je zamilovao primjer Isusa, dobroga Pastira, da se je 750 godine odrekao svoga kraljevstva, te stupio u red sv. Benedikta na Monte Casinu. Opat mu povjeri, da čuva stado ovaca. Kad bi novi redovnik opazio, kako mu jedna ovca hrama, uzme je na svoja ramena. Kad bi ga ovca okaljala, bio je pun radosti, što je iz ljubavi prema dobromu Pastiru mogao podnijeti i ovo poniženje.

Pastiri se obično hrane mlijekom i mesom svojih ovaca; a gle Isus baš protivno čini, on hrani svoje ovce, svojim tijelom i krvlju. Kolika je to ljubav i dobrota!

Nemoj se oglušiti na poziv dobroga Pastira, koji te na toliko načina zove i traži. Odazovi mu se. Pristupi svaki dan gozbi, u kojoj ti daje svoje vlastito tijelo i krv!

3. TOČKA: ANĐELI SE RADUJU OBRAĆENJU GRJEŠNIKA.

»Kažem vam, da će tako biti radost na nebu za jednoga grješnika, koji čini pokoru, većma nego li za devedeset i devet pravednika, kojima pokore ne treba«. (Luk. 15, 7.)

Obraćenje je grješnika veliko dobro, prvo za samoga grješnika, jer postane od grješnika pravednik; od sužnja vraga dijete Božje; od baštinika pakla baštinik kraljevstva nebeskoga. — Drugo i za anđele

je veliko dobro obraćenje grješnika; jer tako se popunjuju redovi i stolice palih anđela; a osobito se zato vesele tomu anđeli, što se time ispunjuje volja Božja, namjera Isusa Krista, koji je sav trud, muku i smrt zato pretrpio, da obrati grješnike. — Zato je obraćenje grješnika radost i za samoga Boga.

Ali kako se može reći, da će na nebu biti veće veselje, »za jednoga grješnika, koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika, kojima pokore ne treba«? Sv. Gregorije ovako odgovara na to: »I vojskovođa u ratu većma ljubi onoga vojnika, koji, pošto je utekao, opet se povrativ, na neprijatelja hrabro navaljuje, nego onoga, koji je uvijek vjeran bio, ali nikad većega djela nije izveo«. Za tim navađa za potvrdu sv. Viktorina; koji pošto je pao u nečisti grijeh, stupi u samostan i divnom pokorom zadovolji za svoj pad.

Drugi tumači sv. Evanđelja vele, da Isus ovom pričom ne tvrdi, da je veselje na nebu uistinu veće za jednog obraćenog grješnika, nego za devedeset i devet pravednika; nego da anđeli, a nekim načinom i Bog većma osjećaju onu radost, što im nadođe kao nova, kad se grješnik obrati, nego što je vazda ćute zbog pravednika. I mi veću radost oćutimo, kad se tko obrati, nego što ćutimo za one, koji su uvijek vjerni.

U kolokviju obećaj Bogu, da ćeš mu uvijek ostati vjeran; da ga ne ćeš nikada žalostiti ni promišljenim lakim grijehom. Moli ga zato da ti udijeli obilatu milost i dovrši s Očenašom i Zdravomarijom.

95.

SRIJEDA: PRIČA O RASIPNOM SINU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako tumači milosrde Božje u krasnoj priči o rasipnom sinu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam što većma Božju dobrotu; okrijepi me, da se u Boga čvrsto uzdam u svim zgodama života svoga.

Razmatrat ćemo u 1. točki: što znači priča o rasipnom sinu? U 2. skrušenost i povratak rasipnog sina.

1. TOČKA: ŠTO ZNAČI PRIČA O RASIPNOM SINU?

»**Čovjek neki imaše dva sina. I reče mlađi od njih ocu: Oče, daj mi dio od imanja, što pripada meni. I podijeli im imanje**«. (Luk. 15, 11. 12.)

Otac je Bog, koji stvori sve ljude; ili Isus koji otkupi sve ljude. Dva su sina svi ljudi. Stariji predstavlja pravednike, a mlađi grješnike, kako obično tumače sv. Oci ovu priču. Imanje je, što mlađi ište od oca po sv. Ambroziju milost, krepost, a i svi naravski darovi. Sv. Augustin veli: »Živjeti, razumjeti, pamtiti, oštrim umom se odlikovati, sve su to darovi Božji, što Bog čovjeku daje po slobodnoj mu volji«. »Podijeli im imanje«, kad je sve darove izručio njihovoj slobodi.

»I potom do nekoliko dana pokupivši sve mlađi sin otide u daljnu zemlju, i ondje prosu imanje svoje živeći besputno«. (13.) Sv. Augustin veli: »Daljna je zemlja zaborav na Boga«. »Jer treba znati, govori sv. Jeronim, da ne po prostorijama mjesta, nego smo čuvstvom s Bogom sjedinjeni ili od njega udaljeni«.

»Kad se čovjek udalji od Boga, govori Teofilakt, i ostavi strah Božji, sve darove Božje izgubi, raspe, potroši«. »Živeći besputno« znači ne samo bludni život, nego živjeti po strastima.

»A kad potroši sve, postade velika glad u onoj zemlji, i on se nađe u nevolji«. (14.) Grješnik potroši, izgubi sve vrhunaravske darove; a naravskim se darovima ne služi prema volji Božjoj na svoju korist, nego na propast. Maštom si predstavlja grješne slike; pamćenje mu doziva na pamet grješne zabave i društva; razumom umuje, kako će udovoljiti svojim strastima; voljom obuhvaća grijeh i taštinu. Zaista se grješnik nalazi u najvećoj nevolji.

»I otide, i pribi se kod jednoga čovjeka one zemlje. I on ga posla u zaselak svoj, da pase svinje«. (15.) Ovaj je čovjek, veli sv. Augustin, đavao, zaselak znači njegovu vlast; svinje su njemu podređeni nečisti dusi; pasti svinje znači činiti ono, što se nečistim dusima sviđa«. Tako i sv. Ambrozije: »Čovjek ovaj je prvak ovoga svijeta«. Sv. Petar Hrizolog govori: »Eto što čine strasti: Iz slobodnoga slugu; od sina najamnika; od bogatoga siromaha; odijeli ga od oca, pridruži sa svinjama, da služi nečistoj životinji, koji nije htio da se pokorava svetoj očinskoj vlasti«.

»I željaše napuniti trbuh svoj raščićima što su svinje jele, i niko mu ih ne davaše«. (16.) Sv. Petar Hrizolog govori, da je svinjski život živio, a da mu nijesu dali, da se zasiti svinjskom hranom. A sv. Jeronim govori, kad vrag čovjeka zavede na grijehe, obećaje mu mnoga uživanja, a nijednim ga ne zasi-

ćuje. — »Rašćići« po sv. Ivanu Zlatoustu znače tjelesne slasti, što dušu našu muče, ali ne zasićuju.

Uči se od rasipnog sina. Upoznaj, kako ti je dobro biti kod Boga! Čuvaj se, da ga nikada ne ostaviš, jer neprijatelj će te svega, što imaš, lišiti, a zatim će te podvrći svom krutom jarmu. Odluči zato, da ćeš se junački oprijeti svakoj napasti. Moli zato pomoć Božju, drži vjerno njegove zapovijedi. Odbij napasti, zazovi anđela čuvara i Majku Božju u pomoć kratkom, strijelovitom molitvom.

2. TOČKA: SKRUŠENOST I POVRATAK RASIPNOG SINA.

»A došavši k sebi reče: Koliko najamnika u kući oca mojega imaju hljeba i suviše; a ja ovdje umirem od gladi! Ustat ću, i idem k ocu svojemu, pa ću mu reći: Oče, sagriješih proti nebu i pred tobom«. (Luk. 15, 17. 18.)

»Vraća se prijašnjoj sreći, koji, vrativ se u se, ćuti prisutnu nesreću«, govori sv. Gregorije Nišanin. Prispodobi prijašnju svoju sreću sa sadašnjom nevoljom. Razum, koji misli, govori sv. Augustin, početak je svega dobra.

»Koliko najamnika u kući oca mojega imaju hljeba i suviše«. Tri vrsti ljudi će se spasti, veli Teofilakt: prvo, koji iz straha drže zapovijedi Božje; drugo, najamnici, to jest koji iz nade za nagradom; treće, sinovi, koji iz ljubavi služe Bogu. — »Ustat ću«, jer ležim u kalu grijeha i strasti. Grješnici leže, veli sv. Jeronim, a pravednici stoje«. Ustat ću iz nesrećnog života, ostavit ću se grijeha; raskinut ću grješne običaje; promijenit ću život; činit ću pokoru; molit ću oca za oproštenje grijeha. »Idem k ocu svojemu, pa ću mu reći: Oče, sagriješih proti nebu i pred tobom«. »Proti nebu, što sam grijehom izgubio, i pred tobom, koji sve vidiš«, veli sv. Ivan Zlatousti. »Nijesam dostojan nazvati se sin tvoj«, jer sam ostavio i ražalostio najboljega oca. »Primi me kao jednoga od najamnika svojih«. Kolika poniznost i ljubav prema ocu! — Ali je ljubav i milosrdnost oca daleko nadmašila skrušenost i poniznost rasipnoga sina. Jedva što ugleda iz daleka sina, »sažali mu se, i potrčavši zagrli ga i cjeliva ga . . . Reče slugama svojim: Brzo iznesite najljepšu haljinu i obucite ga, i podajte mu prsten na ruku i obuću na noge; i dovedite tele ugojeno, te zakoljite da jedemo i da se veselimo«. (20. — 24.) Očeva je hrana naše spasenje, veli sv. Beda. — Tako Bog, ne samo sve grijehe oprašta grješniku, nego mu i daje sve darove natrag, što je izgubio.

U kolokviju zahvali Bogu na neizmjernoj dobroti, što si je i ti toliko puta iskusio, koliko puta si se Bogu skrušeno obratio. Čvrsto odluči, da ga ne ćeš nikada ostaviti t. j. smrtno sagriješiti. Zato se čuvaj i posve promišljenih lakih grijeha. Očenaš i Zdravomarijo.

96.

ČETVRTAK: O MILOSRDNOM SAMARITANCU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako tumači Zakonoznancu pričom o milosrdnom Samaritancu, da je svaki čovjek bez razlike naš bližnji.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam kraljicu kreposti, ljubav i milosrđe; okrijepi me, da je vazda vršim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, tko je čovjek, koji silazi iz Jeruzalema u Jeriho? u 2. tko su svećenik, levita i Samaritanac? u 3. što znače ostale stvari u priči?

1. TOČKA: TKO JE ČOVJEK, KOJI SILAZI IZ JERUSALEMA U JERIHO?

»Čovjek neki silažaše s Jerusalema u Jeriho i upade među razbojnike, koji ga svukoše i izraniše, pa otidoše ostavivši ga pola mrtva.« (Luk. 10, 30.)

Sv. Oci: Ambrosije, Jeronim, Augustin ovako tumače ovu priču: Čovjek je Adam; kad je sagriješio, pao je u ruke razbojnika, đavla, jer je ostavio Jerusalem, sveti mir, što je uživao u raju. Spustio se u Jeriho, u grijeh. Razbojnici su đavli, koji ga svukoše, lišiše sviju darova vrhunaravskih i mimonaravskih. »I izraniše« sve sile duše, u kojoj se uslijed grijeha probudiše pohote. Naravske mu sile ostadoše, ali i te izraniše; jer razum mu potamni, a volja mu postade sklona na zlo.

Isto se događa i kod svakoga čovjeka, koji ostavi stanje milosti, Jerusalem, i sađe u Jeriho; koji se predaje pohotama, te tako pada u ruke razbojnika, đavla, koji »obilazi, kao ričući lav, tražeći koga da proguta.« (1. Petr. 5, 8.) Ovi mu sve otmu: milost, krepost, čistoću, strpljivost, ljubav, ufanje, i pođe li im za rukom, i vjeru. Zadadu grješniku rane: grižnju savjesti, turobnost, zdvojnost, mržnju, okorjelost za

spasonosne opomene i riječ Božju. »Pa otiđu, ostavivši ga pola mrtva« s mrtvom vjerom i pukim prirodnim silama.

Sjeti se pri svakoj napasti, da vreba na te zločesti duh. Jedva čeka, da ostaviš Jerusalem: dobre odluke, molitvu, djela kreposna, i da se spustiš k nižim nagnućima; jer zna, da ćeš mu onda pasti u ruke. Ranit će te, ubit će te i ostavit će te. Nemoj ostavit Jerusalema, nemoj silazit u Jeriho!

2. TOČKA: TKO JE SVEĆENIK, LEVITA I SAMARITANAC?

»A dogodi se, te onim putem silažaše svećenik neki, i vidjevši ga, prođe. A tako i levit, kad dođe na mjesto, te ga pogleda, prođe. A Samaritanac neki putujući dođe do njega, i vidjevši ga, sažali mu se.« (Luk. 10, 31. 32. 33.)

Cornelij a Lapide veli, da Isus u Svećeniku i Leviti kori puko spoljašnje držanje zakona, čim se je ondašnje svećenstvo zadovoljilo a milosrđe i ljubav je zanemarilo. Svećenik i Levita predstavljaju stari zavjet, koji ranjena čovjeka nije mogao iscijeliti. Milosrdni Samaritanac je, veli sv. Ambrozije i sv. Jeronim, Isus koji se s neba spusti k velikom bolesniku: rodu ljudskomu, da ga iscijeli, ozdravi i spasi. A što potače Isusa na to, da se s neba spusti k nama nemoćnicima? »Sažali mu se«, govori sam Isus u priči. Promisli, kako je plemenito to Srce i puno ljubavi prema nama, koje nam se smilova. Kakve i kolike gorkosti i žalosti pretrpje za nas! Koliko poniženja i prezira podnese za nas! Sav je rod ljudski dužan to Srce milosrdnoga

Samaritanca, Isusa, nadasve štovati, ljubiti i nasljedovati! A kako mu zahvaljuje rod ljudski za neizmjernu ljubav i milosrđe, što nam Isus iskaza i svaki dan iskazuje? Ne samo da mu ne zahvaljuje, nego ne će ni da zna za to milosrdno Srce. »Mene mori želja, govori Isus sv. Margariti, da me ljudi poštuju u Presv. Sakramentu, a teško mogu ikoga naći, koji bi se trsio ugasiti mi ovu žeđu, podavši mi ma koju zadovoljštinu.« Odazovi se barem ti gorućoj želji Isusovoj, i svim srcem štuj, ljubi i nasljeduj ponizno, blago i ljubezno Srce Isusovo!

3. TOČKA: ŠTO ZNAČE OSTALE STVARI U PRIČI?

»I pristupivši zavi mu rane i zali uljem i vinom; i posadivši ga na kljuse svoje dovede u gostionicu i pobrine se za nj.« (Luk. 10, 34.)

Kljuse je po sv. Augustinu čovječja narav Sina Božjega, na koju natovari sve naše rane, slabosti i grijehe. Gostionica je sv. Crkva Kristova, koju osnova za sav bolesni rod ljudski. Vino je Presv. krv Isusova, kojom čisti naše rane i pere nas od grijeha. Ulje je milosrđe, blagost i ljubav Isusova prema svim grješnicima.

»Izvadi dva dinara i dade krčmaru.« Sv. Augustin govori: Dva dinara su dvije zapovijedi ljubavi: prema Bogu i bližnjemu. Tu ljubav dade Isus u prvom redu sv. Petru i njegovim nasljednicima, koje postavi za glavare u svojoj sv. Crkvi. Tom ljubavlju prema Bogu i bližnjemu potaknuti moraju se brinuti za sve ljude u Crkvi Kristovoj.

Promisli, kolika je sreća za te, što te je sam Isus uveo po sv. krštenju u sv. Crkvu svoju! Tu ti je predao sve blago, što ga je stekao gorkom mukom i smrću svojom. Izručio te je poglavarima, svojim namjesnicima u sv. Crkvi. Oni ti nepogrješno tumače nauku Kristovu i vode te putem spasenja k vremenitoj i vječnoj sreći!

Sjeti se, da će se milosrdni Samaritanac opet vratiti, ali ne više da ti milosrđe iskaže, jer sve ti je učinio, što god si trebao, da ozdraviš i djeluješ; nego da te pozove kao neumoljivi sudac na strog račun, kako si upotrijebio blago, što ti ga je darežljivom rukom dao.

U kolokviju od srca zahvali milosrdnom Samaritancu, Isusu, za neizmjernu ljubav i milosrđe, što ti je učinio, kad te je otkupio i u svoju sv. Crkvu primio! Iskaži mu tu zahvalnost ne samo riječima i čuvstvima, nego i djelima. Odluči čim ćeš mu danas iskazati zahvalnost. Preporuči se Isusu, i moli ga za milost, da svoju odluku uzmogneš izvesti. Izmoli: Očenaš.

97.

PETAK: ISUS SVIJETLO SVIJETA.

1. PREDVJ.: Predstavi si božanskog Spasitelja, kako govori: »Ja svjetlost dođoh na svijet, da nijedan, koji vjeruje u mene, ne ostane u tami.« (Iv. 12, 46.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam svijetlo, Isusa; okrijepi me, da ga od srca ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, da je Isus svijetlo; u 2. koji ne vjeruje u Isusa, bit će osuđen; u 3. da svijet ne pozna Isusa.

1. TOČKA: ISUS JE SVIJETLO.

»Ja svjetlost dođoh na svijet, da nijedan, koji vjeruje u mene, ne ostane u tami.« (Iv. 12, 46.)

»Svijetlo« označuje božanstvo, govori sv. Ivan apostol: »Bog je svijetlo, i tame u njemu nema nikakve.« (1. Iv. 1, 5.) Bog je po naravi svojoj svijetlo nestvoreno, neizmjerno. Stvoritelj je svakoga svijetla naravnog i vrhunaravnog. — Isus više puta imenuje sebe svijetlom, jer nam je objavio pravu vjeru u Boga; pravo štovanje Boga; kako mu treba služiti; prave kreposti; kako se treba s Bogom izmiriti, kad smo ga uvrijedili; sve to nam jasno pokaza Isus. On je raspršio svojom svjetlošću tmine poganstva, nevjerstva, idolopoklonstva, grijeha i griješnih običaja. Ne samo riječju svojom nam svijetli Isus i svaki je njegov čin, primjer, djelo: pravo, nepogrješno svijetlo. Puno jasnije svijetli Isus duši našoj, nego što svijetli i prosvjetljuje tjelesno sunce ovaj svijet. Dok nam svijetli, ujedno nam i grije srce; oplođuje dušu našu dobrim djelima; uspiruje u nama pravu ljubav Božju i bližnjega. O Isusu odluči prvi sveopći sv. sabor nicejski: »Svijetlo od Svijetla, pravi Bog od pravoga Boga.« A sv. Pavao govori: »Isus je sjaj slave i živa slika bivstva Očeva.« (Hebr. 1, 3.)

Promisli, zašto toliko tame na ovom svijetu? toliko žalosti, grijeha i opačina, kad je Isus svijet posvijetlio, naučio i svim opskrbio, što je za spasenje

potrebno? Jer zatvaraju svoj razum i srce, da ne dopre u njih svijetlo Kristovo, kako sv. Ivan govori: »Svjetlost u tami svijetli, i tama ga ne obuze.« (Iv. 1, 5.) »Na svijetu bješe . . . i svijet ga ne pozna. K svojima dođe, i svoji ga ne primiše.« (Iv. 1, 10. 11.) To je razlog tami, što je na svijetu. Ne zatvori duše ni srca svoga pred Isusom! Ljubi ga i nasljeduj odmah danas njegovu poniznost, blagost i strpljivost!

2. TOČKA: TKO NE VJERUJE U ISUSA, BIT ĆE OSUĐEN.

»Tko prezire mene i ne prima riječi mojih, ima sebi sudiju: riječ, koju ja govorih, ona će mu suditi u posljednji dan.« (Iv. 12, 48.)

Isus je svijetlo, pred kojim možeš sada zatvoriti srce svoje, možeš ga prezreti, ali ćeš zato biti suđen već sada u životu po grižnji savjesti, a poslije smrti na posebnom sudu i na zadnjem »u posljednji dan«. Kad nam Bog govori, dužni smo ga slušati. Kad nam Bog pošlje svoga Sina, dužni smo ga primiti. Zato govori Isus Židovima, a i svima nama: »Jer ja od sebe ne govorih, nego Otac, koji me posla, on mi dade zapovijest, šta da kažem i šta da govorim.« (Iv. 12. 49.) Ovdje Isus govori Židovima kao čovjek, te veli, sve ako me i ne priznajete za Boga, ipak mi morate vjerovati i kao čovjeku, jer samo ono govorim, što mi naloži Otac, da vam kažem. Zato teško onomu, koji se opire nauci mojoj! Onaj će biti nemilosrdno suđen u pošljednji dan. »Ne će Krist suditi po ljudskoj vlasti, veli sv. Augustin, nego vlašću Riječi Božje.« — »Jasno je očitovao, veli sv. Augustin na drugom mjestu, da

će on osobno suditi na sudnjem danu. Jer o sebi je govorio; sebe je propovijedao, sebe je učinio vratima, kroz koja je kao pastir unišao k ovcama.«

Promisli, da je veoma opasno ostaviti pravo svijetlo. Zalutat ćeš u strašne tmine i propast ćeš na vijeke. Ugledaj se zato svaki dan u pravo svijetlo, Isusa. Moli ga ponizno, da te sve to većma prosvijetli, da ga upoznaš; da te okrijepi, da ga sve to točnije nasljeduješ. Tako ćeš izbjeći ne samo strašnoj osudi, nego ćeš si i steći obilnu nagradu. Odluči, u čem ćeš danas naslijediti svijetlo Isusa.

3. TOČKA: SVIJET NE POZNA ISUSA.

»**Tada mu govorahu: Gdje je Otac tvoj? Odgovori Isus: Ni mene ne znate, ni Oca mojega; kad biste znali mene, može biti da biste znali i Oca mojega.**« (Iv. 8, 19.)

»Slaže se s nazivom Oca imenovanje Sina, veli sv. Ćiril, te opet imenovanje Sina slijedi ime Roditelja; te zato je Sin ulaz, što vodi k spoznaji Oca.« Zato govori i Isus: »Ja sam put, istina i život. Niko ne dolazi k Ocu, do kroz mene.« (Iv. 14, 6.)

Isus je više puta rekao, da je Bog njegov Otac. Farizeji ga sada kušaju, da im opet kaže, da ga mogu progoniti, pa tobože prema zakonu i kamenovati. Ali Isus, nestvorena mudrost, tako im odgovori, da ih je ujedno i ukorio za njihovu zlobu. »Ni mene ne znate, ni Oca mojega; kad biste mene znali«, što biste iz dosadašnjega djelovanja i mnogih i sjajnih čudesa, što sam ih pred vama tvorio, mogli znati, onda biste i to znali, da nijesam puki čovjek i da nijesam od čo-

vječjeg oca rođen. Onda biste znali, da moj Otac nije s ove zemlje, nego da je na nebu. Ali vi unatoč sviju jasnih dokaza, ne ćete da priznate, da sam ja s neba došao, zato ne mislite istinito ni o meni, ni o Ocu mojemu. — Ali buduć da je ovo vaše neznanstvo uslijed zle volje vaše, kojom se opirete jasnoj, i od samoga prostoga naroda priznatoj istini, zato će vas stići kazna Božja: »Umrijet ćete u grijehu svojem.« (Iv. 8, 21.) Tako radi i svijet. Ne će da prizna Isusa; da primi i slijedi nauku njegovu. Premda vidi blagotvorni utjecaj i djelovanje sv. Crkve njegove, ipak traži, kako će sapeti, progoniti ili sprečavati djelovanje sv. Crkve.

Promisli, što bi tebi trebalo raditi i kako bi ti trebalo život svoj urediti kad čvrsto vjeruješ, da je Isus pravi Bog? Kako srčano i rado bi ti trebalo nositi križ za Isusom! Kako bi ti trebalo ljubiti i vršiti samozataju! Nasljedovati Isusa u poniznosti, blagosti i ljubavi!

U kolokviju moli Isusa, da te sve to većma prosvijetli; da ga tako upoznaš, da ga i svim srcem ljubiš, svom silom svojom nasljeduješ. Učini odluku, u čem ćeš ga danas naslijediti.

Dovrši sa: Dušo Kristova . . .

98.

SUBOTA: MARIJA JE KRALJICA MIRA.

1. PREDVJ.: Gledaj u duhu Majku Božju u neopisivoj slavi nebeskoj, kako uzvišena nad sve Svece i Anđele posreduje kod Boga za rod ljudski.

2. PREDVJ.: Moli pouzdano Kraljicu mira, da nama i svim narodima isprosi od Boga pravi i trajni mir.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako je Marija kraljica mira po službi svojoj; u 2. kako je Marija Bogu najmilija, a to je prvo svojstvo posrednice; u 3. kako je Marija najmoćnija, a to je drugo svojstvo posrednice.

1. TOČKA: MARIJA JE KRALJICA MIRA PO SLUŽBI SVOJOJ.

»**Ded dakle, zagovornice naša.**« (Antifona: »Salve Regina«.)

Mariju je postavio za posrednicu između Boga i nas prvo, sam Isus; drugo sv. Crkva; treće, kao posrednicu štuju je svi vjernici.

Isus je Mariju dao nama za majku u najsvečanijem času života svoga, kada je visio na križu i rekao sv. Ivanu, koji je, kako sv. Augustin govori, zastupao sve vjernike, »evo ti matere«. (Iv. 19, 27.) A »materi svojoj: Ženo, evo ti sina!« (Iv. 19, 26.) — Marija vrši tu službu, što je od Isusa dobila, najvjernije i vršit će je sve dok bude Crkve, t. j. do konca vijeka. Zato ju je sv. Crkva vazda štovala, štuje i uči svoje vjernike, da se po Mariji utječu Bogu u svim svojim potrebama. To čini i sama sv. Crkva u svom bogoslužju; u molitvama; u svojim svetkovinama, što je odredila na čast Majci Božjoj. Naučila je svoje vjernike, da svaki dan mole: »Sveta Marijo, majko Božja, moli za nas grješnike sada i u čas smrti naše.«

Svi su kršćani o tom uvjereni. Kad ih bilo ma koja nevolja stigne, ili kad što da od Boga prose, uvijek se utječu Majci Božjoj. — To je i sam Bog potvrdio, jer na zagovor Marijin dijeli sve milosti.

Raduj se, što tako moćnu zagovornicu imaš u Mariji. Zato je štuj i od srca velikim pouzdanjem zazivaj u svim napastima svojim.

2. TOČKA: MARIJA JE BOGU NAJMILIJA, A TO JE PRVO SVOJSTVO POSREDNICE.

»**Svrni one milostive oči na nas.**« (Antifona: »Salve Regina«.)

Marija je Bogu najmilija između sviju stvorova poradi kreposti svojih i poradi zasluga svojih. — Marija je Bogu najmilija poradi kreposti svojih. Nije nikada imala na sebi, što Bog mrzi; a u najvećoj je mjeri imala, što Bog jedino ljubi. Nije začeta u grijehu, niti je ikada koji grijeh počinila. U izobilju je milosti začeta; u milosti je rasla svakim časom i napredovala.

Marija je bila pravi bezdan sviju kreposti. Tko bi mogao izmjeriti dubljinu njezine poniznosti?! Njezinu živu vjeru! Čvrstoću njezina ufanja! Dubljinu i širinu njezine ljubavi! Kolika je njezina čistoća, mudrost, jakost, umjerenost! Duh Sv. je sve svoje darove u najvećem izobilju izlio u dušu Marijinu. Bog ju je tako zavolio, da je izabra za Majku Sinu svomu. A koliko je zasluga stekla kao Majka Božja! Orijaški je dio imala u velikom djelu našega otkupljenja. Sve muke i gorkosti, što je Isus za nas pretrpio, oćutjela je i podnijela je i Marija. Sv. Crkva prispodablja moru njezine žalosti. Kad Bog obilno nagrađuje i najmanje žalosti, što radi njega podnesemo, kako je onda nagradio prevelike žalosti Majke svoje!

Zato je Marija Bogu najmilija između sviju stvorova; zato joj Bog ne će ništa uskratiti, što ona od njega zamoli. Zato je Marija najsilnija zagovornica sviju kršćana kod Boga.

Uteci se dakle u svim potrebama i napastima Mariji. Budi čvrsto uvjeren, da će ti Bog po njezinu zagovoru sve dati, ako je to tebi za spasenje, a njemu na čast.

3. TOČKA: MARIJA JE NAJMOĆNIJA; A TO JE DRUGO SVOJSTVO POSREDNICE.

»Te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!« (Antifona: »Salve Regina«.)

Marija je moćna kod Boga krepostima; zaslugama; a osobito molitvom svojom. Nema sumnje, da Bog svaku molitvu Marijinu usliša. Sv. Bonaventura zove zato Mariju: Moleća svemožnost. Kako je Bog po svojoj naravi sama svemožnost, tako je to Marija svojom molitvom. — A Marija ne samo da nam može od Boga sve isprositi, nego ona i hoće da nam pomogne u svim potrebama, jer je Majka milosrđa. Ljubi nas puno većma, nego naša tjelesna majka. Zna, da nas ljubi Isus; da je za nas prolio svoju krv i umro. Ljubi sv. Crkvu, jer je Majka i Kraljica sv. Crkve Kristove. Marija nam hoće da pomogne, jer joj je Krist Gospodin tu službu dao; mi smo njezina djeca, a ona je naša Majka. — Mariji je dao Bog osobitu moć protiv đavla, poglavitog širitelja nemira. A Mariju je odredio, da mu ona satire glavu sve do konca vijekova.

Ne fali u Majke Božje ništa, što je potrebno, da nam isprosi od Boga mir. Gledaj, da i ti učiniš, što je za to potrebno, da ti Bog dade pravi mir. Nemoj vrijeđati Boga. Uteci se u svakoj napasti i potrebi Majci Božjoj ponizno, pouzdano i ustrajno. Sudjeluj s milostima, što ti Majka Božja isprosi od Boga. Svladavaj svojski i stalno svoja neuredna nagnuća i pohote.

U kolokviju zahvali od srca Bogu, što nam je u Mariji dao silnu i predobru posrednicu! Obećaj, da ćeš joj se u svakoj potrebi pouzdano uteći! Izmoli: Očenaš i Zdravomariju, ili: Zdravo Kraljice i t. d.

PEDESETNICA.

99.

NEDJELJA: ISUS ISCIJELI SLIJEPCA KOD JERIHA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako usred velikoga mnoštva naroda prolazi kraj Jeriha. Slijepac, koji sjedi kraj puta i prosjači, dozna od prolaznika, da prolazi Isus Nazarejin. »Povika: Isuse, Sine Davidov, pomiluj me!« Pošto ga ne mogahu ušutkati, »stade Isus i zapovijedi, da mu ga dovedu. Zapita ga, što hoćeš da ti učinim? Gospode, da progledam. Isus mu reče: Progledaj, i on odmah progleda.«

2. PREDVJ.: Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se, rasvijetli mi razum, da te što većma upoznam; okrijepi mi volju, da te odlučno nasljedujem!

Razmatrat ćemo u 1. točki: Isusa, izvor svake svjetlosti; u 2. kako Isus iscijeli slijepca; u 3. kako slijepac slavi Boga.

1. TOČKA: ISUS JE IZVOR SVAKE SVJETLOSTI.

»**I kad se približavaše k Jerihu, jedan slijepac sjeđaše kraj puta proseći. A kad ču, gdje narod prolazi, zapita šta je to? I kazaše mu, da Isus Nazarejin prolazi. I povika govoreći: Isuse, Sine Davidov, pomiluj me! I oni, što iđahu naprijed, prijećahu mu, da šuti. A on još više vikaše: Sine Davidov, pomiluj me!**« (Luk. 18, 35.—39.)

Promisli žalosno stanje slijepčevo! Ništa ne vidi. Svaki ga sažaljuje. Odlučen je od cijeloga društva. Ne zna što se zbiva ni u neposrednoj okolici. Kad se makne kamogod, u pogibli je, da će udariti o što ili da će pasti u jamu.

Ali puno žalosnija je duhovna sljepoća. Ovdje je vazda u pogibli duša, da će pasti u grijeh i na vijeke propasti. A vjera nas uči, da smo svi slijepi od poroda; dok nas Isus ne prosvijetli u sv. krštenju, svi smo u gustim tminama istočnoga grijeha. Zato govori sv. Ivan o Isusu: »Koji obasjava svakoga čovjeka, što dolazi na ovaj svijet.« (Iv. 1, 9.)

A pošto smo preporođeni i pošto se započnemo služiti svojim razumom, trebamo za svako spasonosno djelo milost Božju, da dobro upoznamo, i milost za volju da dobro učinimo. »Slijep je, veli sv. Gregorije, rod ljudski, koji je u praocu isključen iz raja; bez vrhunaravnog je svijetla u tminama svoga prokletstva, ali je prosvijetljen prisutnošću svoga Spasitelja, da uzmogne na putu života dobra djela tvoriti.« — Isus je jedino vrelo pravoga svijetla. Zato nam treba za Isusom, za njegovom naukom, za njegovim uzorima, za njegovom milošću vapiti sa slijepcem kod Jeriha: »Isuse, Sine Davidov, pomiluj me!« Činiš li to?

2. TOČKA: ISUS ISCIJELI SLIJEPCA.

»**A Isus stade i zapovijedi, da mu ga dovedu. I kad mu se približi, zapita ga govoreći: Šta hoćeš da ti učinim? A on reče: Gospode, da progledam! A Isus mu reče: Progledaj! I odmah progleda.**« (Luk. 18, 40.—43.)

Divi se neizmjernoj ljubavi, što je Isus prema slijepcu očituje. Stade Bog u svom hodu, zaustavi cijelo mnoštvo; zapovijedi da mu dovedu slijepca; zapita ga napose, što želi da mu učini? I čim mu očituje slijepac svoju želju, odmah mu ispuni: »Progledaj!« Buduć da je kod Boga isto htjeti i učiniti, slijepac odmah progleda.

Promisli veliku promjenu što se sada u slijepca dogodi. Najedamput sve jasno vidi. Vidi Isusa, svoga velikog dobročinitelja. Gleda mnoštvo naroda oko sebe, svi zapanjeni divnim čudom gledaju slijepca i Isusa. Ne znadu, kako bi dali oduška svome velikome osjećaju.

Slično i još veće čudo tvori Isus svaki čas, kad nas neprestano prosvjetljuje svojom djelujućom milošću. Tom milošću prosvijetljeni gledamo Isusa; divotu njegova nauka; krasotu njegovih primjera, tako da pod dojmom njegovih utjeha ne znamo, kako bismo oduška dali svojoj ljubavi i harnosti prema Isusu.

Zahvalimo Isusu za prosvjetljenje, kako mu je slijepac zahvalio. Slijedio je Isusa. Jamačno ga nije

nikada uvrijedio. To neka je i naša zahvalnost svaki dan za svagdašnje prosvjetljenje!

3. TOČKA: SLIJEPAC SLAVI BOGA.

»Isus reče mu . . . vjera tvoja pomože ti. I odmah progleda, i pođe za njim hvaleći Boga. I sav narod, koji vidje, hvaljaše Boga.« (Luk. 18, 42. 43.)

Promisli, zašto Isus pripisuje vjeri slijepčevoj ozdravljenje, a ne svojoj svemožnosti, što je ipak pravi i jedini uzrok? Zato da nas nauči, da je za sve, što od Boga molimo, potrebna vjera, ako hoćemo da zadobijemo. »I sve, što uzištete u molitvi vjerujući, dobit ćete.« (Mat. 21, 22.) — Vjera je potrebita priprava, da primimo dar Božji. Vjera nas spaja s Bogom, s izvorom svakoga dara. Zato Isus nije nikakva čuda tvorio u Nazaretu, jer nijesu htjeli da vjeruju u njega, da je obećani Mesija.

Isus je htio i da pohvali živu vjeru slijepčevu. Vjera mu je udahnula živu želju za ozdravljenjem i stalnost u molitvi, te nije htio da ušuti, sve dok ga Isus nije iscijelio, premda ga narod opominjaše, neka šuti. — »I pođe za njim hvaleći Boga.« Kako je slijepac bio stalan u molitvi prije ozdravljenja, govori sv. Ivan Zlatousti, tako je poslije ozdravljenja bio stalan u nasljedovanju Isusa. Isus mu je iscijelio ne samo tjelesnu sljepoću, nego ujedno i duhovnu. Jamačno da nije više nikada Isusa ostavio. Živio je po nauku Isusovu sve do konca života svoga. Hvalio je Boga, slavio je svemožnost, dobrotu i milosrđe Isusovo, doklegod je živio, ne samo riječju, nego i djelima svojim. A i »sav narod, koji vidje, hvaljaše Boga.«

Nemoj nikomu zavidjeti. Hvali Boga i za milosti, što Bog drugima daje; jer kako zavišću odvraćaš milosti Božje, tako ćeš je zahvalnošću privući k sebi.

U kolokviju zahvali i ti srdačno Bogu, što je iscijelio ovoga slijepca. Priznaj iskreno pred Isusom, da si puno veći slijepac od ovoga u vrhunaravskom životu. Moli zato Isusa, čija je dobrota isto tako velika danas, kakva je onda bila, da iscijeli i tvoju sljepoću, da Isusa što većma upoznaš, uzljubiš i nasljeduješ. Odluči točno u čem ćeš ga danas naslijediti. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

100.

PONEDJELJAK: PRIČA O NEPRAVEDNOM UPRAVITELJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako nas potiče pričom o nepravednom upravitelju, da se dobrima ovoga svijeta služimo za postignuće vrhunaravskih dobara.

2. PREDVJ.: Duše Sv., izvore prave mudrosti, nauči me, da tako upotrijebim vremenita dobra, te njima postignem vječna.

Razmatrat ćemo u 1. točki: tko je taj »čovjek bogat«; tko mu je upravitelj i koja su dobra? u 2. račun upravitelja; u 3. mudrost upravitelja.

1. TOČKA: TKO JE »ČOVJEK BOGAT«? TKO MU JE UPRAVITELJ I KOJA SU DOBRA?

»I reče učenicima svojim: Čovjek neki bijaše bogat, koji imaše upravitelja, i ovaj bi ozloglašen kod njega, da mu prosiplje dobra njegova.« (Luk. 16, 1.)

Čovjek taj bogat je Bog. Njegova je sva zemlja i što god je na njoj, govori psalmist. (Ps. 23, 1.) Svi ljudi na zemlji njegovi su upravitelji. Silnih je dobara povjerio svakomu: naravnih i vrhunaravnih. »Varamo se, kad mislimo, govori sv. Ivan Zlatousti, da kao gospodari i vlasnici posjedujemo dobra ovoga svijeta. Jer mi smo gosti i došljaci, koji opet odlazimo, mi smo upravitelji tuđega dobra. Zato treba da budemo ponizni i čedni upravitelji; jer ništa nije naše, nego je sve daritelja Boga.«

Mnoga su i velika dobra, što svakomu povjeri Bog. Naravska su: život, duša i tijelo sa svim svojim sposobnostima; vrijeme, služba, vremenita dobra. Vrhunaravska su: sva dragocjena dobra, što ih je Krist Gospodin životom, mukom i smrću svojom stekao i svojoj sv. Crkvi ostavio, da ih svim narodima i ljudima dijeli do konca vijeka. — Kakva i kolika su to dobra! Koliko vrijede po sudu Božjem! Uistinu je svaki čovjek, a naročito svaki kršćanin veliki bogataš, pravi rizničar velike riznice Božje, što mu predade sam Bog, da njom upravlja.

Raduj se, što ti Bog povjeri toliko blago. Ali nemoj zaboraviti, da nijesi vlasnik toga blaga, nego samo upravitelj, i to za kratko vrijeme. Skoro će te pozvati Bog na račun, kako si upravljao njegovim blagom. Jesi li pripravan na račun?

2. TOČKA: O RAČUNU UPRAVITELJA.

»I dozvavši ga reče mu: Šta ovo čujem za tebe? daj račun, kako si upravljao; jer više ne možeš biti upravitelj.« (Luk. 16, 2.)

Bog zove ljude na račun, kad im pošalje smrt i stavi ih pred svoj sud. Nekima pošalje naglu i nenadanu smrt; nekima poslije mučne i dugotrajne bolesti. Ali prije ili poslije svak mora na račun. Bog je svakomu mnogo dobara povjerio, zato mora svaki i račun položiti, kako je dobrima upravljao. To duguje Bog svojoj svetosti i pravednosti.

Što misliš, kakav će to račun biti? Bez sumnje tako tačan, kako odgovara Božjoj pravednosti i svetosti. Zato su se suda Božjega strašili i najveći pravednici. Sv. Crkva govori u sv. Misi mrtvačkoj, da će na sudu Božjemu »strepit još i Sveci«. Krist Gospodin sam veli, da ćemo morat račun položiti i o svakoj isprаznoj riječi.

Strahotu suda povećava istina, što nas sv. vjera uči, da će poslije suda odmah slijediti zaslužena sudbina: nebo ili pakao, a poslije posebnoga suda, o kojem ova priča govori, može slijediti i čistilište. Što će to reći pasti u čistilište? ili u pakao? A kako je to lako! Za pakao ne treba više do jednog teškog grijeha. A za čistilište je dosta i jedna svojevoljna pogrješka, ili kazna, za koju još nijesmo zadovoljili, pošto nam se je grijeh oprostio.

Misli često, da ćeš skoro biti pozvan na račun. Budi čvrsto uvjeren, da će taj račun biti tako točan, kako to iziskuje Božja pravednost. Sa strahom i trepetom radi na svom spasenju, kako nas opominje sv. Pavao apostol.

Ispitaj se, što bi te strašilo, kad bi te Bog danas pozvao na račun, i odluči, da ćeš to odmah danas popraviti.

3. TOČKA: MUDROST UPRAVITELJA.

»A upravitelj reče u sebi: Šta ću činiti, kad gospodar moj uzimlje od mene upravljanje? Kopati ne mogu, prosjačiti stidim se. Znam šta ću činiti, da bi me primili u kuće svoje, kad mi se oduzme upravljanje.« (Luk. 16, 3. 4.)

Ovaj upravitelj priznaje svojim postupanjem, da je prosipao dobra svoga gospodara, i da će mu gospodar s pravom oduzeti upravu; zato stade sada promišljati, kako će živjeti. Kopati nije naučio, a prosjačiti se je stidio. Pronađe u svojoj lukavosti način, kako će si svoju budućnost osigurati. Dozvati će naime dužnike svoga gospodara i snizit će im dugove, da ga oni za to prime u svoje stanove, kad bude otpušten od svoga gospodara. — Njegovo je postupanje dakako nepravedno, ne hvali ga za to Isus; ali je Isus pohvalio njegovu domišljatost i oštroumnost, kojom si je osigurao budućnost. I ta je njegova domišljatost ono, što nam Isus ovom pričom preporučuje, kad govori: »I ja vam kažem: Načinite sebi prijatelje nepravednim bogatstvom, da vas, kad dođete na kraj, prime u vječne stanove.« (9. 10.)

Prijatelje si činimo bogatstvom, kad bogatstvo dijelimo siromasima. Siromasi su vratari neba, jer Isus govori: »Blago siromašnima duhom, jer njihovo je kraljevstvo nebesko.« (Mat. 5.) Oni će pustit one u nebo, koji su njima u ime Isusovo dijelili milostinje. »Najveći je umjetnik, govori sv. Ivan Zlat., milodar, jer nam ne gradi zemljane kuće, nego nam daje život vječni.«

U kolokviju zahvali Isusu što te nauči lak i siguran način, kako ćeš dobro upravljati blagom, što ti je Bog povjerio. Budi darežljiv prema siromasima. Tako ćeš si osigurati blag sud pred najpravednijim i neumoljivim sucem; a tako i život vječni. Izmoli: Očenaš.

101.

UTORAK: PRIČA O FARIZEJU I CARINIKU U HRAMU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako pripovijeda nekima, koji se uzdahu u sebe, da su pravednici, i prezirahu druge, priču o farizeju i cariniku, koji uđoše u hram.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam svoju grješnost; potakni me na pobožnost i poniznost carinika.

Razmatrat ćemo u 1. točki oholost; u 2. poniznost; u 3. nagradu oholosti i poniznosti.

1. TOČKA: OHOLOST.

»Dva čovjeka uđoše u hram da se mole, jedan farizej, a drugi carinik. Farizej stade i moljaše se u sebi ovako: Bože, zahvaljujem ti, što nijesam kao ostali ljudi: razbojnici, nepravednici, preljubočinci, ili kao i ovaj carinik.« (Luk. 18, 10. 11.)

Promisli, što je oholost i kako je odurna. Ohološću griješi, tko sam sebe preveć cijeni, Bogu dužnu čast krati i bližnjega prezire. Sv. Gregorije veli, da je ovaj farizej imao četiri vrsti oholosti u sebi. Prva je vrst, veli, kad tko misli, da ono dobro, što ga ima

n. pr. krepost, od sebe ima. Druga je vrst, kad dobro, što ima, svojim zaslugama pripisuje. Treća je vrst, kada tko misli da ima, što u istinu nema. Četvrta je vrst oholosti, kada tko hoće da se nad sve istakne, te zato druge prezire i grdi. Tri zadnje vrsti očito se nalaze u ovoga farizeja. »Dok se farizej veseli u sebi, veli sv. Bernardo, dotle navaljuje na druge.«

Bog mrzi na oholost, kako to Isus i u ovoj priči pokazuje. Oholica odvraća od sebe milost Božju, i čini si Boga neprijateljem, protivnikom: »Bog se oholima protivi.« (Jak. 4, 6.) Mrzi i ti na oholost, jer oholost je laž. Istina je, da je sve što imamo, od Boga. Priznaj to riječima, čuvstvom i djelima; a Bog, koji ljubi istinu, ljubit će te.

2. TOČKA: PONIZNOST.

»A carinik stajaše iz daleka i nije htio ni očiju podignuti na nebo, nego se tukao u prsi svoje govoreći: Bože, milostiv budi meni grješniku!« (Luk. 18, 13.)

Promisli, što je i kako je krasna poniznost. Ponizan je, koji priznavajuć svoju slaboću i grješnost, sve dobro pripisuje Bogu. Sve, što čini carinik, odaje njegovu veliku poniznost. »Stajaše iz daleka« u dvorištu hrama, ali je ipak dobro čuo, što je farizej govorio. »Nije htio ni očiju podignuti na nebo.« Nije se držao vrijednim, da pogleda nebo, govori sv. Ćiril, gdje Bog u svojoj slavi stanuje; te zato uprvši oči na zemlju, ponizio se je. »Bijaše prsi svoje«, čim odaje iskreno kajanje za grijehe svoje. A krasno se moljaše Bogu: »Bože, milostiv budi meni grješniku!« Nije samo sam priznao iskreno svoju grješnost, nego je

strpljivo i bez prigovora podnio grđenje farizeja. Sv. Ivan Zlatousti govori: »Primio je pogrdu i oprao je svoju pogrdu; priznao je grijehe i odložio je grijehe; priznanje svojih grijeha postade mu oproštenjem grijeha; njegov nesuđeni neprijatelj postade mu dobročinitelj. Koliko bi se trebalo cariniku truditi, postiti, na zemlji ležati i bdjeti; dobra bi mu trebalo podijeliti siromasima; dugo vremena sjedjeti u kostrijetu i pepelu, da za toliko grijeha uzmogne zadovoljiti. Ali eto sada, kad ništa od toga nije činio, jednostavnim je priznanjem opačine oprao, i pogrda, što mu farizej nanese, pribavi mu krunu pravednika, i to bez znoja, bez truda i bez dugotrajnoga vremena.«

Pobudi u srcu veliku želju za krasnom krepošću poniznosti! Sjeti se, da je sam Isus krepost poniznosti nazvao krepošću svoga Presv. Srca. Pozvao nas je sve, da ga nasljedujemo u toj kreposti. Da poniznost što većma obljubimo i što revnije nastojimo, da si je pribavimo, nazvao ju je krepošću svoga ljubeznoga Srca. Zato ćeš vježbajući se u poniznosti, pokazati da ljubiš Srce Isusovo.

3. TOČKA: NAGRADA PONIZNOSTI I OHOLOSTI.

»Kažem vam: Ovaj otide opravdan kući svojoj, a ne onaj; jer svaki koji se uzvisi, ponizit će se, a koji se ponizuje, uzvisit će se.« (Luk. 18. 14.)

Po nepogrješnom sudu Isusovu vrati se carinik opravdan kući, a farizej neopravdan. »Što se čudiš, govori sv. Augustin, što Bog oprašta, kad carinik priznaje? Izdaleka stajaše, ali Bog ga iz bliza gledaše; jer uzvišeni Gospodin na ponizne gleda; savjest mu

se bojaše, nada ga podizaše; bijući prsa pokoru činjaše, zato ga pomilova Gospodin.« A sv. Ivan Zlat.: »Poniznost grješnika nadvisuje oholost pravednika; jer oholost lako snizuje pravednost, no poniznost nadvisuje težinu grijeha.« Na drugom mjestu govori isti sv. Ivan: »Poniznost je razbojnika prije uvela u raj nego apostole. Kad poniznost uz grijehe toliko može, što će istom moći, kad se s pravednošću sjedini! I ako oholost združena s pravednošću može sniziti, što će učiniti, kad se združi s grijehom!«

Oholost je upropastila anđele i oholost je upropastila ljude. Poniznost je Isusova spasila i blagoslovila, što je oholost upropastila i prokletstvom napunila. Prvi Adam nas je nepokornošću, ohološću upropastio; drugi Adam, Isus nas je pokornošću, poniznošću spasio. Svi ponizni se povedoše za Isusom; svi oholice za Luciferom. Ponizni se opravdavaju; a oholice propadaju u svojim grijesima. »Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost.« (Jak. 4, 6.)

Od srca zahvali Isusu u kolokviju, što te nauči krasnu krepost poniznosti. Moli ga ponizno, da te primi pod svoju zastavu. Pod tom zastavom su vojevali svi odabranici, kako pod zastavom Luciferovom svi oholice. Moli i preponiznu Majku Božju, da ti od Isusa isprosi milost, da obljubiš i vježbaš se u podnašanju nepravednosti, rugla i sramote za Isusa, jer je to pravi put k poniznosti. Imoli: Očenaš i Zdravomariju.

102.

ČISTA SRIJEDA: O POKORI.

1. PREDVJ.: Sjeti se, kako danas sv. Crkva po svojim službenicima pepelom sipa glavu svojih vjernika; i govori: »Sjeti se čovječe, da si prah i da ćeš se u prah povratiti.«

2. PREDVJ.: Duše Sv., nadahni me duhom prave pokore, da okajem svoje grijehe i zadovoljim za njih u ovoj korizmi.

Razmatrat ćemo u 1. točki: pepeo, kao znamen grijeha; u 2. pepeo, kao znamen pokore.

1. TOČKA: PEPEO, ZNAMEN GRIJEHA.

»I gradove Sodomu i Gomoru spali, razori i osudi, te postavi primjer budućim bezbožnicima.« (2. Petr. 2, 6.)

Pepeo je gorak, netečan, ubitačan. I grijeh je gorak, netečan, ubitačan.

Kako je gorko, govori prorok Jeremija, ostaviti Gospodina Boga! (Jer. 2, 19.) Kako je gorko ćutjeti grižnju savjesti; živjeti bez utjehe Duha Sv., što slašću nadilaze slast svega meda ovoga svijeta. A ovo su neposredni i nužni plodovi svakoga, osobito teškoga grijeha. — Kreposti su slatke, kao nebeska mana; a grijeh gorak i netečan kao pepeo. Pepeo ne hrani, morao bi umrijeti, tko bi samo pepela jeo; tako je i grijeh ubitačan za dušu. — Kad je Mojsije na zapovijed Božju šestu kaznu pustio na Misirce, naime kad je uzeo pepela iz peći, i bacio ga u vis pred Faraonom, grdne kraste i ospice posuše sve ljude i životinje; prava slika odurnoga grijeha.

Drugo, grijeh uništava vrhunaravni život duše. I ovo svojstvo grijeha označuje pepeo: uništuje plodnost zemlje. Kad su u starom zavjetu koji dio zemlje

prokleli i ostavili, posuli su je pepelom. Pepeo uništuje, okopni snijeg, kao što grijeh nevinost.

Treće, pepeo je znak propasti, požara, trulosti; jer gdje je pepeo, znak je, da je tamo ili požar, ili trulost poharala kakvo korisno ili živo biće, ili stvar. To čini i grijeh. Najstrašnija mu je posljedica vječna propast, u koju strovaljuje sve, koji ga ne unište pravom pokorom.

Čini dakle pokoru za grijehe cijeloga života za velike i za manje, i nemoj sada, pošto si se Bogu posvetio, ni najmanjim promišljenim grijehom Boga uvrijediti.

2. TOČKA: PEPEO, ZNAMEN POKORE.

»**Činim pokoru u prahu i pepelu.**« (Job. 42, 6.)

Sv. Crkva, da odvrati od nas strašne kazne, kojima Bog grijeh kazni već na ovom svijetu, a osobito poslije smrti, potiče nas na pokoru tim, što nas sipa pepelom po glavi. Pokorom zadovoljavamo za počinjene grijehe. Pokora nas čuva, da se ne povratimo u grijeh.

Tako u starom zavjetu spominje sv. Pismo, kako si Ninivljani posuše glavu pepelom i obukoše se u kostrijet i postiše 40 dana strogo na propovijedanje Jone proroka. — Tako Job za neopreznost u govoru, što priznaje pred Bogom, veli: »Činim pokoru u prahu i pepelu.« U tom smislu govori o pepelu i Isus, kad se prijeti Korozainu i Betsaidi: »Teško tebi Korozaine, teško tebi Betsaido, jer da su se u Tiru i u Sidonu zbila čudesa, što su se zbila u vama, davno bi obučeni u kostret i u pepelu sjedeći pokoru činili.« (Luk. 10, 13.) Zato nam je i sv. Crkva posula glavu pepelom, da na uspomenu posta i pokore našega Spasitelja i mi postimo i pokoru činimo u ovoj sv. korizmi. Jer Krist Gospodin kaže: »Ako ne činite pokore, svi ćete poginuti.« (Luk. 13, 5.)

U čem da bude ta pokora? Ne samo u uzdržavanju od stanovitih jela, nego osobito u suzbijanju naših pohota; u susprezanju očiju, ušiju, jezika; u pomaganju sirota; u obilnijoj i češćoj molitvi; u skrušenom primanju sv. sakramenata. Osobito pazimo na nutarnju pokoru, kojoj treba da je vanjska pokora plod. A nutarnja pokora sastoji u skrušenosti, kajanju za počinjene grijehe sa čvrstom odlukom ne griješiti više. Odluči, koje ćeš osobite pokore vršiti u korizmi, i drži se čvrsto odluke. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

103.

ČETVRTAK: ISUS PRORIČE MUKU SVOJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa kako proriče apostolima muku svoju: »Evo idemo u Jerusalem, i Sin čovječji predat će se glavarima svećeničkim i književnicima i starješinama, i osudit će ga, i narugat će mu se i popljuvat će ga i šibat će ga i ubit će ga.« (Mark. 10, 33. 34.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, otvori mi velika otajstva, što su u muci Isusovoj sakrivena; okrijepi me, da se kajem za svoje grijehe i da nasljedujem sjajne kreposti Isusove.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako Isus čezne za mukom; u 2. kako često i rado govori o njoj; u 3. zašto ne razumijemo muke Isusove?

1. TOČKA: KAKO ISUS ČEZNE ZA MUKOM.

»Valja mi se krstiti krštenjem, i kako mi je teško, dok se ne ovrši.« (Luk. 12, 50.)

Isus je znao za odluku Oca nebeskoga. Po toj odluci trebalo je da Isus pati i umre, da nam Bog grijehe oprosti, da nas od pakla izbavi i da nam nebo otvori. Prema toj odluci trebalo je, da se Bog po muci Isusovoj proslavi. Isus je sve to neizmjerno želio. Koliko je ljubio Oca svoga, toliko je želio, da ga proslavi, da mu zadovolji za naše uvrjede. Ljubio je Oca neizmjerno, zato mu i želja za mukom i smrću bijaše neizmjerno velika. Isus je ljubio i ljubi nas ljude neizmjerno; zato je i želio, da nas što prije izbavi iz proklctstva svojom mukom i smrću.

Kad je želja za mukom u Svetaca Božjih bila vanredno velika, kako bismo mogli shvatiti veličinu revnosti Kralja sviju Svetaca! Sv. Agata reče svom krvniku: »Što oklijevaš, što čekaš? šibaj, kidaj, pali, reži, ubij ovo moje tijelo, jer što me više budeš mučio, to više blaga ćeš mi pribaviti, to više ću milosti i zasluga dobiti od zaručnika svoga, Isusa Krista.«

Ugledaj se u Božanski primjer Spasitelja i njegovih Svetaca! Nemoj izbjegavati križ, nego ga junački obuhvati i nosi!

2. TOČKA: ISUS ČESTO I RADO GOVORI O SVOJOJ MUCI.

»Evo idemo u Jerusalem, i Sin čovječji predat će se glavarima svećeničkim i književnicima i starješinama, i osudit će ga na smrt i predat će ga neznabošcima, i narugat će mu se i popljuvat će ga, i šibat će ga i ubit će ga.« (Mark. 10, 33. 34.)

Zaustavi se Isus na putu; kad ga stigoše apostoli, poče im govoriti o muci svojoj. Navodi im potanko pojedine načine, kako će ga mučiti. To čini Isus sada već treći put. A zašto? Jer je muku svoju jako ljubio i u Srcu svom nosio. A česa je puno srce, o tom i usta govore. Zato svakom zgodom govori o muci svojoj, i na brdu Taboru s Mojsijem i Ilijom.

Za njim se povedoše i apostoli. U poslanicama svojim često govore o muci Isusovoj. Jamačno je to bio i poglaviti predmet njihova propovijedanja; a bez sumnje to bijaše predmet i njihova neprekidna razmatranja.

Isus je i novozavjetnu žrtvu zato naredio, da se otajstvenim načinom njegova smrt vazda opetuje i živo predstavlja. Sv. Crkva je odredila znameniti dio crkvene godine za promatranje muke i smrti Isusove. U to naime korizmeno vrijeme zapovijeda, da se svi vjernici ispovjede i u uskrsno vrijeme prime sv. pričest, da s Isusom zajedno uskrsnu na novi život. — Zato nosimo časno ime »kršćanin«, da se sjećamo i nasljedujemo propetoga Isusa.

Kako se svaki dan hraniš kruhom i uz svako jelo ga jedeš: tako treba da svaki dan hraniš i krijepiš dušu svoju promatranjem muke i smrti Isusove. To je pravi izvor sile i snage. Pristupi što češće k tom izvoru sa živom vjerom i poniznošću, i svakiput će te prosvijetliti i okrijepiti.

Čitaj, promatraj i strjelovitim molitvama pozdravljaj često ranjenoga, propetoga Isusa, osobito u napastima.

3. TOČKA: ZAŠTO NE RAZUMIJEMO MUKE ISUSOVE?

»A oni ne razumješe riječi ove, i bješe sakrivena od njih, tako da je ne pojmiše; i bojahu se da ga zapitaju za ovu riječ.« (Luk. 9, 45.)

Razumjeti posve veliko otajstvo muke Isusove; u srcu je oćutjeti i prema njoj urediti svoj život: jamačno je veliki dar Božji. Apostoli su taj dar tekar po Duhu Sv. primili. Sve dotle »ne razumješe riječi ove, i bješe sakrivena od njih, tako da je ne pojmiše.« A što je bila zapreka apostolima, da »ne razumješe riječi ove«? Njihovo svjetsko mišljenje i samoljublje. Oni su još uvijek gojili nadu, da će Isus uspostaviti sjajno kraljevstvo Israelsko. Zato nijesu pojmili, kako to može biti, da će neprijatelji Isusa usmrtiti. — Nadali su se dakako i odlikovanju u kraljevstvu Kristovu, kako se to vidi iz prošnje matere sinova Zebedejevih. To su i sada poglaviti razlozi, zašto ne razumijemo i ne shvaćamo krasna otajstva, što nas uči Isus svojom mukom i smrću. Isus hoće da ponizimo svoju oholost, da ukrotimo svoje pohote. A mi se tomu na svaki način uklanjamo. Mi silom hoćemo i idemo za onim, što ugađa našim pohotama; uvijek se ističemo; još i istom poniznošću se ponosimo.

Naučimo jezgru nauke Kristove, što nam je vazda riječju i životom svojim propovijedao: »Oče, ne moja, nego tvoja volja neka bude!« Onda ćemo razumjeti sva otajstva, što je tvorio Isus, a osobito muku i smrt njegovu. Onda ćemo uistinu biti prosvijetljeni i učeni. Onda ćemo zamrziti što je svjetsko i tašto. Reći ćemo

sa sv. Pavlom: Nijesam cijenio da znam što, osim Isusa, i to Propetoga.

U kolokviju moli Isusa, da te nauči svoju gorku muku promatrati i nasljedovati. Zato nazrijevaj u svakom križu, što ti Bog u svojoj očinskoj providnosti pošalje, njegovu ljubav spram tebe i strpljivo ga nosi. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

104.

PETAK: MAGDALENA POMAZA ISUSA DRAGOCJENOM MAŠĆU U BETANIJI.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa pri stolu s Lazarom i s učenicima, kako blaguje. A Marija Magdalena, puna ljubavi i zahvalnosti, što joj je brata uskrisio, maže mu noge i glavu dragocjenom mašću, i tare mu noge vlasima svojim.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Isusa; okrijepi me, da mu iz ljubavi i zahvalnosti vjerno i stalno služim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što će to reći pomazati noge i glavu Isusu? u 2. kako da se očuvamo od grijeha jezika; u 3. kako da strpljivo podnosimo prigovore.

1. TOČKA: ŠTO ĆE TO REĆI POMAZATI NOGE I GLAVU ISUSU?

»U Betaniji mu zgotoviše večeru, i Marta služaše, a Lazar bijaše jedan od onih, što sjeđahu s njim za stolom. Tada Marija uze litru prave nardove dragocjene pomasti i pomaza noge Isusove i otr kosom svojom noge njegove; i kuća se napuni mirisa od pomasti.« (Iv. 12, 2. 3.)

Dvaputa je Magdalena pomazala Isusa dragocjenom mašću. Prvo u zadovoljštinu za grijehe svoje, a sada da zahvali Isusu, što joj je brata Lazara uskrisio. Učinila je to najdragocjenijom mašću.

Koliko je puta Isus tebi oprostio grijehe! Koliko je puta uskrisio ili utjehom okrijepio tvoju dušu! Promisliš li, kolika je to blagodat, onda treba da s Magdalenom dadeš Isusu, što ti je najdragocjenije. Razbij dakle alabastrenu posudu srca svoga, i izlij iz njega najdragocjenija čuvstva pokore, skrušenja, poniznosti, pouzdanja i ljubavi pred noge Isusove. Na to će te potaknuti, ako promotriš, što je sve za te učinio u životu svom; a osobito u muci i smrti svojoj. — Sv. Marko evanđelista, koji ovaj isti događaj opisuje, govori, da je Magdalena i glavu Isusu pomazala. Pomaži mu i ti glavu: promatraj Božanstvo Isusovo; njegovu beskrajnu ljubav, koja ga skloni, da se na te smiluje i za te čovjekom postane. Otari ga kosom, što sv. Gregorije tumači: dijeli iz suviška svoga milostinju siromasima.

Ne stidi se plemenita čuvstva, što prema Isusu u srcu nosiš, i u kreposnim djelima očitovati; jer ćeš tako napuniti miomirisom onu kuću i društvo, među kojim boraviš.

2. TOČKA: ČUVAJMO SE OD GRIJEHA JEZIKA.

»Onda reče jedan od učenika njegovih, Juda Iskariotski, koji ga poslije izdade: Zašto se ova mast ne prodade za trista dinara i ne dade siromasima?« (Iv. 12, 4. 5.)

Promisli, da uvijek ima ljudi, koji prigovaraju dobrim djelima, sumnjiče i osuđuju ih. Tako je i Juda

osudio najkrasnije djelo ljubavi spram Isusa, što učini Magdalena. Zar da te to odvrati od kreposnih djela? Juda nije za to prigovarao, »što bi se starao za siromahe, nego što je bio kradljivac« (6.), govori sv. Ivan. Tako i drugi, koji osuđuju dobra djela, ne čine to iz kreposti, što obično za izliku navađaju, nego iz zavisti, sebičnosti i drugih neplemenitih razloga.

Nauči od ovuda pravilo prave ljubavi prema bližnjemu: nikada tuđa djela ne osudi, dok se dadu obraniti. To nas uči Isus po sv. Luki: »Ne sudite, i ne će vam se suditi; ne osuđujte, i ne ćete biti osuđeni.« (Luk. 6, 37.)

Primjer je Judin okužio i druge učenike; jer i oni započeše mrmljati proti Magdaleni. Kako dobri miomirisom napunjaju kuću, u kojoj živu, tako klevetnici grijesima.

Pazi strogo na jezik, jer nikada ne ćeš postići kršćanske savršenosti, kako Duh Sv. govori po sv. Jakovu apostolu, dok jezika svoga ne obuzdaš. O drugima govori ili dobro, ili ništa!

3. TOČKA: PODNOSIMO STRPLJIVO PRIGOVORE.

»A Isus reče: Ostavite je, da to čini za dan pogreba mojega! Jer siromahe svagda imate sa sobom, a mene nemate svagda.« (Iv. 12, 7. 8.)

Isus brani Magdalenu, jer se sama ne brani, nego vrši dobro djelo, a obranu od prigovora prepušta Bogu. Sama se ne bi mogla nikada tako sjajno obraniti, kako je obrani Isus. I nas će Bog braniti, budemo li strpljivo i ponizno prigovore podnosili u njegovoj službi. Isus brani Magdalenu, ali ipak ne vrijeđa uče-

nika svojih, nego ih blago ispravlja. Uči ih, da ga Magdalena pomaza na ponukovanje Duha Sv.; jer poslije smrti mu ne će moći to učiniti. Učimo se od Isusa blagošću vidati rane bližnjega, a ne ogorčenošću nove zadavati.

Isus proriče, da će se dobro djelo i strpljivo podnašanje prigovorâ Magdalene razglašivati na čitavu svijetu, gdje se bude evanđelje propovijedalo. Tako bogato nagrađuje Bog i najmanje dobro djelo, i podnašanje prigovora, što podnosimo za njega i u njegovoj službi. Koliko je to poticalo, da što više dobra činimo, i što više trpimo za Boga!

Ispitaj se, ne izbjegavaš li i najmanja poniženja, što ti šalje Bog, mjesto da ih drage volje podneseš, pa bi te Bog obilno nagradio! Činiš li i takovih dobrih djela, na koja nijesi dužan, jer znaš koliko vrijede pred Bogom? Gledaj, da barem ona savjesno obavljaš, što si dužan po službi svojoj.

U kolokviju raduj se od srca, što je Magdalena počastila i razveselila Isusa time, što ga je velikom ljubavlju i strahopočitanjem pomazala! Nastoj, da ga i ti odmah danas razveseliš dobrim djelima, vršeći savjesno svoje dužnosti, i podnašajuć strpljivo križeve, što ti bude Bog poslao. — Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

105.
SUBOTA: MAJKA BOŽJA OGLEDALO SRCA ISUSOVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si prečisto srce Marijino kako se krasno odrazuju u njem sve kreposti Presv. Srca Isusova.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam prečisto srce Marijino; okrijepi me, da ga što vjernije nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako je srce Marijino slično Srcu Isusovu u blagosti; u 2. kako je srce Marijino slično Srcu Isusovu u poniznosti.

1. TOČKA: SRCE MARIJINO SLIČNO SRCU ISUSOVU U BLAGOSTI.

»Naučite se od mene, jer sam krotak... srcem.« (Mat. 11, 29.)

Svi se Sveci i pravednici vjerno odazvaše pozivu Isusovu i naslijediše ga u blagosti, krotkosti. Ukrotili su srdžbu i želju za osvetom, dvije poglavite strasti grješne naravi ljudske. Ali među svima se na vanredni način odlikova Marija. Kako je Bog uzvisi i odlikova nad sve stvorove dostojanstvom, tako se odlikova i blagošću. Toliko i tako je svetište njezino Srce, da ga nikada nije okaljalo ne samo nestrpljivost ili čuvstvo osvete, nego ni svjetske ili nekorisne misli. Srdžba i osveta su posljedice istočnoga grijeha. Ali Marija je bila čista i od istočnoga grijeha. Ona je puna milosti stupila u svijet. Rasla je na nepojmljiv način u milosti sve do konca života svoga, a tako i u blagosti.

Bog je odredio Mariju da bude Majkom milosrđa za sav rod ljudski, osobito pak za cijelu Crkvu Kristovu. Zato joj je i dao Srce, što je poslije Srca Isusova najljubeznije, najmilosrdnije. U Marije nalaze i najveći grješnici milosrđe. Ona je u milosrđu neiscrpiva.

Veseli se, što ti Bog dade u Mariji tako milosrdnu Majku. Zazovi je s pouzdanjem u svim napastima. Na-

sljeduj njezinu blagost. Ne dopusti, da te obuzme srdžba i osveta; čim ti se probudi u srcu, uguši je zazivom prečistoga Srca Isusova i Marijina. Budi blag prema svojim uvrediteljima.

2. TOČKA: SRCE MARIJINO SLIČNO SRCU ISUSOVU U PONIZNOSTI.

»Naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem.« (Mat. 11, 29.)

Marijino je Srce najsličnije Srcu Isusovu, ne samo u blagosti, nego i u poniznosti.

Ponizan je, koji sve što ima dobra, Bogu pripisuje, i svim tim samo Boga slavi. Marija je bila vanredno od Boga prosvijetljena. Zato je dobro znala, da je sve neizrecive milosti što ih ima, od Boga primila. Svim je svojim darovima i sposobnostima slavila Boga. Sebe je držala vazda za službenicu Gospodnju. Što je većma rasla u milosti i svetosti, to je većma napredovala i u poniznosti.

Neka pobožna legenda veli, da je Bog dao Mariji milost, da je vazda gledala dušu Isusovu i sva čuvstva i misli, što je Isus u duši svojoj gojio i mislio; i da je sva ta čuvstva najsavršenije nasljedovala i budila u svom srcu. Sv. nam Crkva jamči, da je Marija najsličnija Isusu. Kako se poniznost Isusova ne da ljudskim razumom shvatiti, tako ne možemo ni poniznosti Marijine pojmiti. Oholost nije nikada pristupila u njezino prečisto Srce. Ona je posve satrla glavu nečistomu duhu već u začeću svom. Poslije Srca Isusova najveće je čudovište svetosti i kreposti Srce Marijino. Ona je velika naučiteljica kršćanske blagosti i poniznosti, što su kreposti Presv. Srca Sina njezina.

Zahvali Bogu, što nam u Mariji dade najponizniju Majku. Ne boj se njoj pristupiti u svim potrebama. Moli je osobito, da te nauči poniznosti. Ugledaj se u njezinu savršenu poniznost. Znaj, da je to razlog, zašto je osobito omiljela Bogu. Kako Bog mrzi na ohole i protivi im se, tako ljubi ponizne i daje im svoje milosti i darove. I Marija ljubi ponizne. Hoćeš li, da joj omiliš, nastoj da budeš svakim danom ponizniji. Protivi se junački prirođenoj pohoti oholosti. Odluči, u čem ćeš danas to učiniti i izmoli: Zdravo kraljice...

PRVI KORIZMENI TJEDAN.

106.

NEDJELJA: ISUSA NAPASTUJE ĐAVAO U PUSTINJI.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa u pustinji, kako ga kuša đavao, pošto je četrdeset dana i noći postio.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam zamke đavolske; okrijepi me, da ih vazda svladam.

Razmatrat ćemo u 1. točki što učini Isus prije iskušavanja? u 2. što učini u samoj kušnji? u 3. što se dogodi poslije iskušavanja?

1. TOČKA: ŠTO UČINI ISUS PRIJE ISKUŠAVANJA?

»Tada odvede Duh Isusa u pustinju, da ga đavao kuša. I postivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje.« (Mat. 4, 1. 2.)

Duh Sveti ga odvede, da bude od đavla iskušan, veli sv. Gregorije. Poslije krštenja ga je kušao đavao,

da nas nauči, da krštenjem započinjemo borbu s đavlom, koga se u krštenju odrekosmo. Odvede ga u pustinju, gdje nema nikakve udobnosti, društva, hrane, jer pustinju učini grijeh od raja. Raj bijaše pun pitomih životinja, kamo smjesti Bog Adama; a Isus bijaše u pustinji sa zvjerima, kako sv. Marko piše. — Postio je četrdeset dana i noći, da prizna gospodstvo Božje nad prirodom, što je Adam pohotom zanijekao; drugo, da zadovolji za pohotu Adamovu i njegovih potomaka; treće, da primjerom svojim preporuči siromaštvo, što je poslije riječju učio; četvrto, da nam zasluži milost, kojom ćemo đavla i pohotu svoju svladati; peto, da nas nauči, kako se treba pripraviti za službu svećeničku, a svi kršćani za dostojno svetkovanje uskrsnog otajstva, i za duhovno uskrsnuće.

Kako pohota rasipa milost i zdravlje, truje dušu i tijelo; tako post koristi duši i tijelu, zaslužuje milost i zdravlje; zadovoljava Bogu za grijehe i kazne.

Rado i odvažno se povedi za Isusom, vođom sviju trijeznih i kreposnih kršćana. Tako ćeš pobijediti svoju pohotu, koja gospoduje svim neumjerenima, kojima na čelu stoji Lucifer, duh oholosti i neumjerenosti.

2. TOČKA: ŠTO UČINI ISUS U SAMOJ KUŠNJI?

»I pristupivši kušač reče mu: Ako si Sin Božji, reci da kamenje ovo hljebovi postanu. A on odgovarajući reče: Pisano je: Ne živi čovjek o samom hljebu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih. Tada ga uze đavao u sveti grad i postavi ga navrh hrama, pa mu reče: Ako si Sin Božji, spusti se dolje; jer je pisano: Anđelima svojima zapovjedi za tebe, i na rukama će te nositi, da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom. Reče mu Isus: Ali je i pisano: Ne kušaj Gospoda Boga svojega! Opet ga uze đavao na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu i reče mu: Sve ovo dat ću tebi, ako padneš te mi se pokloniš. Tada mu reče Isus: Idi sotono, jer je pisano: Gospodu se Bogu svojemu klanjaj i njemu jedinomu služi.« (Mat. 4, 3.—10.)

Tko je onaj, koga kuša đavao? Isus Krist, Sin Božji, koji neizmjerno ljubi nas ljude. Pripravan na svaku muku i smrt za nas i za slavu Oca nebeskoga. Došao je na svijet, da razori kraljevstvo đavla. — Tko je onaj, koji ga kuša? Zakleti neprijatelj ljudske naravi; mrzitelj Boga, te zato i slike njegove, čovjeka; svim silama nastoji, da zadrži rod ljudski pod svojim sramotnim i pogubnim jarmom. — Na što kuša Isusa? na neumjerenost u jelu: dakle protiv uzdržljivosti. Drugo, na častohleplje i taštinu, protiv poniženja i rugla; treće na najveću oholost protiv poniznosti, jer ga nagovara, da uskrati Bogu dužnu podložnost i službu, te da je iskaže đavlu. — Kakva je to kušnja? Teška. Isus od posta iscrpen; đavao sve to većma bijesnio, triput jedno za drugim nastavio iskušavanje; Bog mu sve dopustio, što je samo protiv osobe Isusove dopustiti mogao. — Đavao upotrijebi svu svoju lukavost: Sažaljuje ga, da je gladan, a uistinu je pun mržnje; hoće da Isus potvrdi sinovstvo Božje, a uistinu želi da ga sruši; pretvori se u anđela, a oduran je vrag; obećaje mu sva kraljevstva, a uistinu hoće da ga skuči pod svoj jaram, da mu otme sinovstvo Božje i baštinu.

Zašto htjede Isus da bude napastovan? Da postane nama sličan u svem, osim grijeha. Htio je da u našoj naravi svlada đavla, koji u Adamu svlada našu narav. Htio je da nas nauči, kako da svladamo napasti i da nam za to milost zasluži.

Kako nam treba po primjeru Isusovu svladati napast? Utjecanjem i pouzdanjem u Boga; činiti protivno onomu, na što nas đavao potiče: Pisano je; zapovjeđeno je; rečeno mi je. A na vam mir i odlučnost.

Ne očijukaš li s napastima? a kad dođu, ne dogovaraš li se s njima, mjesto da ih mirno, ali odlučno i odmah odbiješ?

3. TOČKA: ŠTO SE DOGODI POSLIJE ISKUŠAVANJA?

»Tada ga ostavi đavao; i gle anđeli pristupiše i služahu mu.« (Mat. 4, 11.)

Sv. Luka piše: »I kad đavao svrši sve kušanje, otide od njega za neko vrijeme.« (4, 13.) Time nas sjeća, da se ne prepustimo mlitavosti, ili sigurnosti, pošto smo pobijedili napast, jer napastovanja prestaju samo za neko vrijeme; zatim dolaze obično još veća. Zato se u utjehi krijepimo za slijedeću napast; a u napasti se uzdajmo u Boga, da će nas brzo opet utješiti.

Anđeli pristupiše i slave Boga, da zadovolje za drzovitost Luciferovu, koji se usudi samoga Isusa kušati. Oni su doduše uvijek prisutni, ali po volji Božjoj ukazaše se u većem broju i slaviše mudrost, jakost, uzdržljivost i vanredne zasluge, što svladavši đavla steče Isus ljudskom rodu protiv đavla. — »I služahu mu« okrepom, klanjanjem, obožavanjem; odnesoše ga opet sa visokog brda u pustinju.

Promisli, kako je trajna, čvrsta i ugodna utjeha bila, što je Isus u Srcu svom ovom zgodom oćutio, i kojoj se anđeli iskreno radovahu. Kako je lukavo, lažno i tamno napastovanje vražje!

U kolokviju od srca zahvali Isusu, što te nauči, kako ti se treba proti napastima boriti; i što ti zasluži obilje milosti, da možeš uvijek, ako vjerno s milošću sudjeluješ, svladati sve napasti. Odluči čvrsto, da ćeš izbjegavati prigode, za koje znaš, da će te na zlo navesti. Dođu li napasti od puti ili od đavla, ili od drugih: odbij ih mirno, ali odlučno i odmah. Zazovi anđela čuvara i Majku Božju pouzdano i ponovi odluku: Bože, volim umrijeti, nego li tebe uvrijediti! Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

107.

PONEDJELJAK: O MUCI ISUSOVOJ UOPĆE.

(1. razmatranje.)

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa na čitavom tijelu izranjena, kako visi na križu i uzdiše, podnoseći grozne muke, da spasi dušu tvoju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., potakni me na veliku žalost i pokoru za grijehe moje, za koje Isus grozno trpi.

»Neprocijenjeno je blago sakriveno u muci Isusovoj, veli pobožni Blosij, i ako to pobožno razmatraš, vanredno ćeš si bogatstvo steći.« Duhovni naučitelji zovu zato muku Isusovu svagdanjim kruhom kršćana. Da što većom korišću uzmognemo muku Isusovu raz-

matrati, prije ćemo u dva razmatranja uopće predstaviti muku Isusovu.

Razmatrat ćemo u 1. točki tko trpi? u 2. što trpi? u 3. od koga trpi?

1. TOČKA: TKO TRPI?

»Tko će me od vas prekoriti za grijeh?« (Iv. 8, 46.)

Promisli tko je, tko trpi za te? 1. Nevini Jaganjac Božji, »koji grijeha ne učini, niti se našlo prijevare u ustima njegovim.« (1. Petr. 2, 22.) A nije ni mogao sagriješiti, jer je nestvorena i beskrajna svetost. »Jer takav dolikovalo je, da bude naš veliki Svećenik: svet, nevin, neokaljan, odvojen od grješnika, i uzvišeniji od nebesa.« (Hebr. 7, 26.) Ni sami neprijatelji ne mogoše naći na Isusu ni najmanje pogrješke, premda su pazili na svaku riječ i korak njegov. A koji bijahu kod smrti njegove, rekoše: »Zaista ovaj bijaše Sin Božji.« (Mat. 27, 54.) — 2. Pati najveći dobrotvor svega svijeta. Sv. Augustin ovako opisuje ukratko život Isusov: »Divnih je djela izvodio, zla je podnosio, dok nije propet na križ.« Svega je sebe žrtvovao, da nas usreći: »Koji prođe čineći dobro i iscjeljujući sve, koje bješe nadvladao đavao.« (Djel. ap. 10, 38.) A koliku bol mu zadajemo svojom nezahvalnošću za sva njegova dobročinstva! Zato se tuži po proroku: »Vratiše mi zla za dobra.« (Ps. 34, 12.) — 3. Pati najveći ljubitelj ljudskoga roda od ljudi. On je naš Otac, Učitelj, Liječnik, Otkupitelj, Pastir, Stvoritelj, Usrećitelj, Zaručnik, Brat. Kad žali i tuguje sin za ocem, koji pogine nepravednom smrću; zaručnica za zaručnikom; prijatelj za najboljim prijateljem: kako ne bi žalio ja, i čitavim

srcem oćutio pregorku muku i groznu smrt, što sam ja sâm Isusu zadao?

Promisli to često, osobito sada u korizmeno vrijeme! Čim ćeš mu se zahvaliti danas?

2. TOČKA: ŠTO TRPI?

»Žalosna je duša moja do smrti.« (Mat. 26, 38.)

Promisli, što je sve trpio za te Isus? Patio je na tijelu i na duši. 1. Na tijelu: krvavim znojem se je znojio; grozno ga bičevahu; trnovom krunom ga okruniše; težak križ nošaše; na križ ga razapeše. Pljuvahu mu u presveto lice; obukoše ga u otrcani skrlet; dadoše mu trsku kao žezlo u ruku; pokleknivahu pred njim, udarajuć ga po licu. Oduzeše mu dobar glas, držaše ga za samaritanca i za opsjednuta od đavla; za varalicu, lakomca; za hulitelja na Boga. Za neznalicu; »govorahu da je pobijesnio« (Mark. 3, 21). Čudesa mu držahu za varku i da ih tvori pomoću Belzebuba.

Trpio je Isus poradi nevjere svojih prijatelja i učenika, koji ga u muci ostaviše. Osjećao je i velike žalosti svoje preblažene Majke.

Trpio je na svim sjetilima. Očima je gledao mnoštvo svojih neprijatelja. Izjedale su ih suze i krv, što mu je curila s čela poradi trnove krune. Ušima je slušao psovke, krive svjedoke i nepravednu osudu na smrt. Njuhom je podnosio smrad tamnice i Kalvarije. Okusio je strašnu žeđu i ocat. Cijelo tijelo mu je razmrcvarilo bičevanje, trnova kruna i čavli.

2. U duši je još veće muke oćutio, nego u tijelu. Od smrtne stiske krvavi mu je znoj izbio iz tijela na maslinskom brdu. — Žalost mu bijaše tolika, te bi ga usmrtila, da se božanstvom svojim nije uzdržao u ži-

votu; podnosio je »turobnost«, »strah«, »zgražanje«. Nepravdu je podnosio na svim sudovima. I sam Pilat je više puta izjavio njegovu nevinost, a svećenici su još bolje znali za Isusovu nevinost. Trpio je poniženje: u krunisanju, u uspoređenju i zapostavljanju Barabi, u osuđivanju i propinjanju na križ, i to među razbojnicima, jer tim prikazaše Isusa kao glavnoga razbojnika. Neprijatelji su ruglu izvrgli sve savršenosti njegove, čudesa i nauku, Mesijsku službu i sinovstvo Božje: ako je Sin Božji, neka siđe s križa; druge je spasio, sebe ne može da spasi. Rekli su, da je varalica. Trpio je strašnu zapuštenost nutarnju. Sve savršenosti Isusove povećavahu mu muku. Gledanje Božjega bića očitova mu Božju nepromjenljivu odluku, po kojoj mora sve to pretrpjeti; gledao je jasno grdobu i mnoštvo grijehâ; gledanje budućnosti očitovaše mu sve grozne okolnosti muke; gledanje misli i srdaca ljudskih, njihovu zloću, nezahvalnost i propadanje bezbrojnih duša u pakao.

Nauči se od Isusa, koji je za te toliko podnio na tijelu i u duši, barem one muke i križeve strpljivo podnijeti, što ti providnost Božja šalje za tvoj napredak!

3. TOČKA: OD KOGA TRPI?

»Puče moj, što učinih tebi? i čime ožalostih tebe? Odgovori meni.« (Mich. 6, 3.)

Kako je Isus zadovoljio za sve ljude svojom mukom i smrću, tako je i htio da od sviju trpi. Trpio je od najvišega staleža; od srednjega i najnižega; od svećenika i svjetovnjaka. Jedni ga progonjahu zato, što prijekore njegove nijesu htjeli da čuju, kojima je korio njihove opačine. Drugi zato, jer se bojahu, da će izgubiti prijateljstvo cara, ugled pred narodom i dohotke. Treći iz slijepe i nerazborite revnosti prema zakonu Mojsijevu. Ali sve poticaše na grozno postupanje s Isusom đavao. To svjedoče sv. Ivan i sv. Luka. Sv. Ivan piše: »Đavao bješe metnuo u srce Judi . . . da ga izda.« (13, 2.) A sv. Luka: »Ovo je čas vaš i oblast tame.« (22, 53.)

A otac nebeski ga predade posve oblasti tame, ne izuzevši mu ni dragocjenoga života, što je poštedio kod Joba.

Bog Otac je na neki način većma ljubio nas, nego Sina svoga; jer da nas poštedi, žrtvovao si je Sina. »Bog tako ljubi svijet, da je Sina svojega jedinorođenoga dao, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni.« (Iv. 3, 16.)

Svi, koji su Isusa mučili, bijahu samo oruđe naših grijeha i opačina, što su glavni razlog gorkoj muci i smrti Isusovoj. »Ali on bi ranjen za naše prijestupe, izbijen za naša bezakonja; kar bješe na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se iscijelismo.« (Is. 53, 5.) To imaj na umu i čvrsto drži u srcu, kad razmatraš muku Isusovu. To će ti pobuditi u duši duboko kajanje za tvoje grijehe i čvrstu odluku ne griješiti više.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je za tvoje spasenje tako grozne muke i sramotnu smrt na se primio. Moli ga za milost, da prije umreš, nego da Isusa teško uvrijediš, i tako ga na novo raspneš. Zato ne žali truda ni borbe u napastima, bile one još kako teške i dosadne. »Gledajući na utemeljitelja i na usa-

vršitelja vjere Isusa, koji mjesto radosti, koja ga ide, prepati križ prezrevši sramotu.« (Hebr. 12, 2.) Na koncu izmoli: Dušo Kristova i t. d.

108.

UTORAK: O MUCI ISUSOVOJ UOPĆE

(2. razmatranje).

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa na čitavom tijelu izranjena, kako visi na križu i podnosi grozne muke za naše spasenje.

2. PREDVJ.: Duše Sv., ulij mi u srce osjetljivu bol i skrušenje za grijehe moje, za koje Isus tako goleme muke podnosi.

Razmatrat ćemo u 1. točki za koga i zašto trpi Isus? u 2. s kakvim čuvstvom pati Isus? u 3. kakve nas kreposti uči Isus u svojoj muci?

1. TOČKA: ZA KOGA I ZAŠTO TRPI ISUS?

»Ljubio me je i predao sebe za mene.« (Gal. 2, 20.)

Što sv. Pavao kazuje o sebi, to mora i svaki za se reći. Ljubio me je Isus, i iz ljubavi predao sebe za me, jer Isus je trpio i umro za sve ljude bez iznimke. Za nas je izmolio prvu svoju molitvu na križu: »Oče oprosti im, jer ne znadu šta rade«. (Luk. 23, 34.) Jer mi grješnici njega smo raspeli.

Trpio i umro je Isus, da povrati Bogu čast, što mu mi ljudi griješeć oduzesmo; da pravednu srdžbu Božju umiri, da pribavi svemu svijetu za spasenje potrebnu milost. Zato je pak trebalo dati zadovoljštinu od neizmjerne vrijednosti, budući da grijesima uvrijedismo neizmjerno veličanstvo. I najmanje djelo

Isusovo od neizmjerne je vrijednosti, jer dala vrijednost Božanska osoba; ali što je bilo dosta, da uvrijeđenoga Boga s nama izmiri, nije dosta bilo Isusu, da nam pokaže ljubav svoju; zatim da dokaže kolika je zloća i grdoba grijeha. Htio je Isus, da nas svojom mukom nauči, kako da se vladamo u nevolji, i da nas nauči, kako nam se treba Bogu pokoravati i kad nam nešto teško naloži, ili kad traži, da i sam život položimo za nj. Htio je Isus da nas nauči poniznost prema Bogu, blagost prema bližnjemu i ljubav prema neprijateljima.

Ako ljubiš Isusa, pokazat ćeš to istim načinom, kako pokaza Isus svoju ljubav prema tebi: djelima, ljubavlju, patnjom, poniženjem, pokornošću, strpljivošću. Isus nam svojom mukom nije samo dao primjer, on nam je pribavio i preobilnih milosti, da ga uzmognemo nasljedovati u krepostima, što nam ih je pokazao. Zato velikim pouzdanjem u Isusa, pođimo za njim i ustrajmo u njegovu nasljedovanju.

2. TOČKA: S KAKVIM ČUVSTVOM PATI ISUS?

»Da biste mogli razumjeti sa svima svetima, koja je širina i dužina i visina i dubina, i poznati ljubav Kristovu, koja nadilazi svaku spoznaju. (Ef. 3, 18. 19).

Tolikom je ljubavlju plamtio Isus za nas u gorkoj muci i smrti svojoj, kako svjedoči sv. Pavao, da nitko izmjeriti ne može širinu, dužinu, dubinu i visinu te Božanske ljubavi; jer je ta ljubav pretežnija od stvorenoga razuma ljudskoga, a i anđeoskoga. A svojstva prave ljubavi opisuje isti apostol Pavao. Ljubav je strpljiva. Isus je toliku strpljivost očitovao

u muci svojoj, da je ni svi ljuti neprijatelji njegovi nijesu mogli slomiti ni uzdrmati. S tolikom je dobrohotnošću podnosio i najveće muke i poniženja, da je i svojim mučiteljima najveća dobročinstva pružao u isti čas, kad su ga mučili. Tako je velikodušan bio u muci i smrti svojoj, da je bio pripravan pretrpjeti za svakog čovjeka napose, što je pretrpio za sav rod ljudski. Podnio je sve s najvećim strahopočitanjem i odanošću u volju Oca si nebeskoga. A ustrajnost i jakost je sjajnu krunu položila na veliko djelo, što izvede naš Božanski Spasitelj za naše spasenje. S tolikim je čuvstvom žalosti posvetio gorku muku svoju i smrt, da je preobilno zadovoljio Ocu nebeskomu za sve grješne radosti, kojima ga mi ljudi uvrijedismo od početka svijeta. Tom je žalošću što je sve do smrti podnosio, zaslužio nama nebeske radosti.

Nije Presv. Srce Isusovo oćutjelo ni najmanje čuvstvo nestrpljivosti, malodušnosti, očajnosti, zavisti, sebičnosti, taštine ili koje druge pogrješke. Sve je to bilo nemoguće, jer to je pravo Srce Božje.

Divi se tako divnoj svetosti, plemenitosti i veličini. Zahvali Isusu zato i moli u njega oproštenje, što svoje križeve tako nestrpljivo i nesavršeno nosiš. Obećaj mu, da ćeš se prema njegovu primjeru popraviti i odluči odmah, što ćeš danas učiniti.

3. TOČKA: KAKVE NAS KREPOSTI UČI ISUS U SVOJOJ MUCI?

»Čašu, koju mi dade Otac, zar da je ne ispijem?« (Iv. 18, 11.)

Sve kreposti, što ih je Isus u životu svom učio i vršio, uči i vrši i u svojoj muci najsjajnije.

Isus to čini zato, jer je pravi Bog, skûp sviju savršenosti, koga se ne može dotaknuti ni sjena koje nesavršenosti. — Htio je Isus, kao vrhovni i jedini naučitelj svijeta, da nam sve kreposti kršćanske na koncu života svoga duboko zasadi u srce kao najdragocjeniju baštinu.

Zatim htio je Isus, da kršćanskim krepostima, što ih svijet nije poznavao, a ipak ih prezirao, u samoj muci svojoj pribavi čast, te ih posveti. Zatim da nam očituje, da ne možemo nositi časno ime: kršćani, bez kršćanskih kreposti.

Isus je u osam blaženstvi očitovao svoj duh, što je u opreci s duhom ovoga svijeta. To je potvrdio svojim svetim životom, i zapečatio svojom mukom i smrću.

Kako divno sjaje u životu, muci i smrti Isusovoj duhovno siromaštvo, što je svijetu na prvom mjestu preporučio. Ništa nije drugo tražio, do slave Očeve i našeg spasenja.

Blag je bio Isus u životu, muci i smrti svojoj. Zato ga već proroci zovu »jagnjetom« i »ovcom«. — Žalostio se je sve do smrti zbog uvreda Boga i propasti tolikih ljudi. — Gladovao je i žeđao je pravdu, jer je za nju i umro, i smrću svojom zaslužio nam pravednost. Milosrdan je bio: svega je sebe i što je zaslužio nama darovao. — Čistoga je srca bio, jer je nepregledno more i jedino vrelo svake prave čistoće. — Miroljubiv je, jer nas je izmirio s Bogom i među sobom, jer nas je sjedinio čvrstom, otajstvenom vezom vjere i milosti u svojoj sv. Crkvi.

Progonstvo je trpio pravde radi, jer je umro za pravdu. Postao je glava, vrhovni vođ sviju mučenika.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, vrhovnom uzoru i naučitelju sviju kreposti. Moli ga za oproštenje, što si ga dosad mlitavo slijedio ili možebit nikako. Odluči čvrsto, da ćeš ga nasljedovati osobito u blagosti i poniznosti i moli ga, da ti udijeli zato obilatu milost. — Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

109.

SRIJEDA: JUDA IZDAJE ISUSA.

1. PREDVJ.: Sjeti se ukratko događaja, što ga sv. Luka ovako opisuje: »Sotona uđe u Judu ... I otišavši govori s glavarima svećeničkim i sa starješinama, kako će im ga izdati«. (22, 3. 4.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, da uvidim, koliko je Isus za me pretrpio od Jude, koji ga proda poput roba; takni mi volju na pokoru i žalost, što sam Isusu tolike muke zadao.

Da što lakše i s većim plodom razmatramo muku Isusovu, imajmo pred očima ovih šest naputaka sv. Ignacija.

Prvo, gledajmo pozorno osobe, što u razmatranju dolaze, kao prisutne. Osobito Isusa Krista.

Drugo, poslušajmo njihove riječi, što govore, ili šutnju Isusovu i što u srcu ćuti.

Treće, gledajmo pozorno njihova djela, što rade? Što neprijatelji? što Isus?

Četvrto, gledajmo što trpi Isus u svojoj čovječjoj naravi, ili što kani trpjeti. I ovdje treba s velikim marom buditi čuvstva žalosti, boli i skrušenja; i tako u svakoj točki razmatranja.

Peto, gledaj kako se sakriva Božanstvo u Isusu, da što više trpi njegova čovječja narav; mogao bi uništiti svoje neprijatelje, ali ne čini to, nego ih pušta, da ga što većma muče.

Šesto, pomisli, da Isus sve te muke podnosi za tvoje grijehe; što moraš dakle ti činiti i trpjeti za njega?

Razmatrat ćemo u 1. točki koga je izdao Juda? u 2. kako je pogibeljno popustiti neurednoj sklonosti; u 3. zašto kupiše svećenički glavari Isusa?

1. TOČKA: KOGA JE IZDAO JUDA?

»Juda Iskariot, jedan od dvanaestorice, otide ka glavarima svećeničkim, da im ga izda.« (Mark. 14, 10.)

Promisli, koga je Juda izdao? Sina Božjega, pravoga Boga, koji se ne može procjeniti; našega jedinoga i najvećega dobrotvora; Stvoritelja i Spasitelja. Tako nas je ljubio, da je svega sebe za nas žrtvovao od štalice do križa. Tko ga je prodao? Juda Iskariot, jedan od dvanaestorice apostola. Lakše bi podnio Isus, da mu je to neprijatelj učinio; ali gle, to mu učini Juda, koga on uzvisi na apostolsko dostojanstvo. Za koliko ga je procijenio? Za trideset srebrnjaka kao kukavnoga roba. Tako je htio Isus da zadovolji Ocu svom za uvredu, kojom si ga uvrijedio i vrijeđaš, kad dušu svoju prodaješ đavlu, za kukavno griješno uživanje. Pa koliko puta si to učinio?! Nema li Bog bitno i isključivo pravo na dušu tvoju?

Isus je htio, da ti ostavi i sjajan primjer poniznosti. Kako ga nasljeduješ? Ne cijeniš li sebe više

nego druge? Ne uzdižeš li se nad zapovijedi Božje? — Uči se od Spasitelja svoga poniznosti!

2. TOČKA: KAKO JE POGIBELJNO POPUSTITI NEUREDNOJ SKLONOSTI.

»Ne izabrah li ja vas dvanaestoricu? i jedan je od vas đavao. A govoraše za Judu Simonova Iskariota, jer ga ovaj šćaše izdati, premda bijaše jedan od dvanaestorice«. (Iv. 6, 71. 72.)

Isus je već na usta proroka očitovao svoju bol, što mu zadade nevjernost, izdajstvo njegova vlastitoga apostola: »Da me ruži neprijatelj moj, to bih podnio. I da onaj koji me mrzi, zlo govori protiv mene«. (Ps. 54, 12.) Ali kako oštar mač mu je zabo u srce sam apostol njegov! — I ti si prijatelj Isusov. A da ne budeš izdajnik njegov kao Juda, dobro promisli, što je Judu navelo na izdajstvo. Škrtost. Ovu sklonost nije htio da nadvlada, te zato postade tat, kako veli sv. Ivan. Krao je, po svoj prilici od one milostinje, što su štovatelji Isusovi davali za uzdržavanje njegovo i apostolâ. Ovaj glavni grijeh navede Judu i na drugi: zamrzi, na Isusa, što nije ukorio Magdalenu poradi rasipnosti, kako on sudi za dragocjenu mast, kojom mu pomaza noge, nego je pohvali i obrani. Đavao mu ove strasti sve to većma uspirivaše u srcu: »đavô već bijaše metnuo u srce, da ga izda Juda« (Iv. 13, 2.), dok napokon ne izvede, što je zamislio.

Početak svakoga grijeha i propasti je popuštanje kojoj neurednoj sklonosti, što u nama vlada. Hoćeš li da ne budeš nesretan, bdij vazda nad srcem svojim, i odmah u zametku uguši zlo nagnuće, i ostat ćeš vazda prijatelj Isusov.

Ispitaj se, koje je najjače neuredno nagnuće u tebi? I započni ga odmah mrtviti posebnim ispitivanjem savjesti. To će te očuvati ne samo od teških grijeha i propasti, nego će ti pribaviti i kreposti.

3. TOČKA: ZAŠTO KUPIŠE SVEĆENIČKI GLAVARI ISUSA?

»Glavari svećenički i sav zbor tražahu lažno svjedočanstvo na Isusa, da bi ga na smrt predali«. (Mat. 26, 59.)

Promisli, zašto su glavari svećenički kupili Isusa? Zar da točnije nauče od njega mudrost nebesku? Zar zato da doznadu od njega bez ikakve dvojbe, da li je on obećani Mesija, kako to učini Nikodem? Da ga zapitaju, kako bi najsigurnije mogli svoje spasenje postići?

Da su oni znali, koliko su blago kupili za trideset srebrnjaka, jamačno bi posve drukčije s njim postupali. Ali oni zaslijepljeni od mržnje i zavisti kupiše Isusa, da ga ubiju; da za uvijeke, kako su mislili, nestane onoga, koji je korio riječju i životom svojim njihovo licumjerstvo i opaki život; da se liše takmaca, za kojim pođe sav narod. Zato tražahu lažno svjedočanstvo na Isusa, da bi ga predali na smrt.

Da ti znaš, koliko blago imaš u Isusu, jamačno bi se i ti drukčije okoristio tim neizmjernim blagom. Ne bi svoju pamet, razum, volju drugim stvarima zabavljao, a na Isusa zaboravio, ostavio ga i tako ga kanoti usmrtio, ubio. Sjeti se, kako se okoristiše Isu-

som oni, koji su ga dobro poznavali! Preslavna Majka njegova nije se ničim drugim bavila kroz dugi život svoj osim samo Isusom. Kako se je žalostila, kad bi ga nedužno za tri dana ispred očiju svojih izgubila, premda ga je srcem i onda tako čvrsto i silno ljubila, da je nikakva sila ne bi mogla od Isusa rastaviti. Tako su Isusa ljubili i drugi pravednici!

U kolokviju moli Isusa, da te sve to većma prosvijetli, da ga što bolje upoznaš, zavoliš i nasljeduješ. Moli u njega oproštenje, što je radi tebe htio da bude prodan, okrivljen i napokon na smrt osuđen. Obećaj mu čvrsto, da ćeš iz ljubavi prema njemu služiti mu danas ponizno i strpljivo. Izmoli Očenaš i Zdravomariju.

110.

ČETVRTAK: ISUS BLAGUJE PASHU S APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako raspaljen božanskom ljubavlju, posla Petra i Ivana, govoreći: Idite i ugotovite nam pashu da jedemo«. (Luk. 22, 8.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, da upoznam čuvstva Isusova pri ovom otajstvu; okrijepi me, da ga što većma ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako Isus šalje dva apostola da priprave pashu; u 2. kako Isus vruće želi, da s apostolima blaguje pashu; u 3. vazmemo jagnje kao tip Isusov.

1. TOČKA: ISUS ŠALJE DVA APOSTOLA DA PRIPRAVE PASHU.

»Posla Petra i Ivana govoreći: Idite i ugotovite nam pashu, da jedemo«. (Luk. 22, 8.)

Kako savjesno se pokorava Isus zakonu Mojsijevu! Sve priređuje, što je potrebno, da u vrijeme zakonom određeno može s apostolima blagovati pashu. Znao je, da će ga baš tom prigodom uhvatiti u Jerusalemu i odvući na grozne muke i smrt, pa ipak sve to ne može da ga odvrati od propisa zakona. Kako ti vršiš zakon Božji? svoja pravila? kakve poteškoće svladavaš, da ih ispuniš?

Šalje Petra i Ivana, da im ugotove pashu. Živa vjera i ljubav, što predstavljaju ova dva apostola, nužna su i najbolja priprava za blagovanje nevinoga jaganjca u sv. pričesti. Vježbaj se često i bûdi si u srcu ove dvije kreposti.

Kako je silno djelovala jednostavna poruka Isusova na domaćina kuće! Odmah im prepusti veliku blagovaonicu, netom je razumio, da to Gospodin želi. Koliko je puta Isus očitovao svoju želju, da mu dadeš srce svoje! A ti još i sad oklijevaš. Puno si pripravniji neprijatelju svom dati srce svoje, nego li Isusu. Kako to žalosti Isusa! Koliko to škodi tebi!

Daruj drage volje i velikodušno srce svoje Isusu, kako i Isus svoje nama daruje u Presv. oltarskom sakramentu. Učini to svakiput, kad se pričestiš.

2. TOČKA: ISUS VRUĆE ŽELI, DA S APOSTOLIMA BLAGUJE PASHU.

»I reče im: Vrlo sam želio, da ovu pashu jedem s vama, prije nego muku podnesem«. (Luk. 22, 15.)

Promatraj pažljivo svetu četu apostola, kako idu s Isusom na čelu iz Betanije u Jerusalem, da blaguju pashu. Na licu i na čitavoj vanjštini Isusovoj odrazuje

se neobična revnost i želja, što je znak vanredne ljubavi njegova božanskoga Srca. Željno želi, da blaguje pashu s apostolima prije muke svoje. — Ta vruća želja nije jenjala u Srcu Isusovu ni danas. I sada istom željom želi, da ga blaguješ u sv. pričesti. Govori to sv. Margariti: »Mene mori želja, da me ljudi poštuju u presv. sakramentu, a teško mogu naći ikoga, koji bi se trsio ugasiti mi ovu žeđu, podavši mi ma koju zadovoljštinu«. Odazovi se barem ti vrućoj želji Isusovoj, i primi ga što češće možeš u sv. pričesti, jer to je zadovoljština, što je Isus želi.

Gledaj Judu i crnu nezahvalnost u njegovu srcu; jer pošto je svetogrdno primio sv. pričest iz ruku Isusovih, odmah ode da ga izda. Gledaj u Judi samoga sebe; Isus ti daje svaki dan bezbrojna dobra, a ti mjesto zahvalnosti vrijeđaš ga.

Promatraj i ostale apostole pune straha i žalosti, jer naslućuju, da će Isus u muku. Ali ujedno se ufaju, da ih Isus ne će ostaviti ni u najozbiljnijim časovima. Nasljeduj apostole i ne ćeš se nikada prevariti.

Isus je željno želio da ustanovi nekrvnu i vječnu žrtvu novoga zavjeta; jer će se tom žrtvom Otac nebeski neizmjerno častiti i slaviti u Crkvi njegovoj.

Isus je željno želio da i svim budućim naraštajima udijeli plodove svoje muke i smrti, što biva sv. Misom i sv. pričešću.

To bi trebalo da bude i tvoja najveća želja, primiti Isusa u sv. pričesti i prisustvovati žrtvi sv. Mise.

Pobudi često u srcu svom to sveto i za te najkorisnije čeznuće za sv. pričešću i sv. Misom. Nastoj,

da često ali vazda čistim srcem primaš Isusa u sv. pričesti i da što pobožnije pribivaš sv. Misi.

3. TOČKA: VAZMENO JE JAGNJE TIP ISUSOV.

»Vidje Ivan Isusa, gdje ide k njemu, i reče: Gle Jaganjac Božji, gle, koji uzima grijeh svijeta«. (Iv. 1, 29.)

Već prorok Isaija prispodablja Spasitelja svijeta jagnjetu: »Mučen bi i zlostavljen, ali ne otvori usta svojih; kao jagnje na zaklanje vođen bi«. (Is. 53, 7.) Slično govori i prorok Jeremija: »Ja bijah kao jagnje . . . koje se vodi na klanje«. (Jer. 11, 19.)

Promisli, kakvim su čuvstvom Isus i apostoli blagovali vazmeno jagnje. Isus gleda pred sobom jagnje, što kod Israelskoga naroda već od hiljadu i pet sto godina zorno predstavljaše njega samoga. Sve što je na vazmenom jagnjetu, to će se na istiniti i puno grozniji način poslije nekoliko sati izvesti na njemu. Kako je vazmeno jagnje zaklano, odrto, ispečeno, tako će Isusa groznim šibanjem na cijelom tijelu raniti. Neprijatelji će ga paklenom mržnjom i bjesnoćom kanoti ispeći u gorkoj muci. Raspet će ga na križ, gdje će ga pojiti žućju, što je označivalo ono gorko zelje, što se je jelo s vazmenim jagnjetom. Usmrtit će ga gorkim mukama. Kostiju mu ne će prelomiti, što je zakonom bilo zabranjeno učiniti kod vazmenog jagnjeta. Brzina i spremnost, kojom se vazmeno jagnje imalo blagovati, značilo je brzinu, kojom će usmrtiti Jaganjca Božjega.

Apostoli puni straha i očekivanja, što će se sada dogoditi, blaguju zadnji put s Isusom vazmeno jagnje.

Tako se sjećaj, kad blaguješ vazmenog Jaganjca Isusa kod sv. pričesti, gorke muke njegove ne toliko sa strahom, nego s iskrenom žalošću, skrušenjem i zahvalnošću.

U kolokviju zahvali, što većma možeš, Isusu za neizmjernu ljubav, kojom ostavi samoga sebe za žrtvu sveudiljnu i hranu u sv. Misi i sv. pričesti. Moli u njega oproštenje, što si nemaran i mlak u primanju sv. pričesti i slušanju sv. Mise. Odluči da ćeš s osobitom pobožnošću i sv. Misi pribivati i sv. pričest primati. A da to uzmogneš, da ćeš se često i srdačno sjećati muke i smrti Isusove. Na koncu izmoli Očenaš i Zdravomariju.

111.

PETAK: ISUS PERE NOGE APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa u blagovaonici među apostolima, kako ustaje od večere; odlaže gornju haljinu svoju; uzima ubrus, zatim vode u umivaonik; pere redom noge apostolima svojim i otire ubrusom, kojim je opasan.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da tako upoznam krasan primjer poniznosti, što mi Isus pokaza, da ga i nasljedujem u svagdašnjem životu svom.

Razmatrat ćemo u 1. točki poniznost Isusovu; u 2. primjer Petrov; u 3. Isusa kako bodri apostole na poniznost.

1. TOČKA: PONIZNOST ISUSOVA.

»Ustade od večere i skide haljine svoje, i uzevši ubrus zapreže se. Po tom ulije vode u umivaonik

i stade prati noge učenicima i otirati ubrusom, kojim bješe pripasan«. (Iv. 13, 4. 5.)

Da što bolje razumiješ duboku poniznost, što pokazuje Isus u pranju nogu apostola, promisli, tko je onaj koji pere noge učenicima, i kako on to obavlja?

Što je veće dostojanstvo osobe, koja se ponizuje; što je niža osoba ili djelo, do kojeg se ponizuje, to je veća poniznost. No osoba je Isusova neizmjernoga dostojanstva i veličanstva; jer je pravi Bog, druga osoba Presv. Trojstva. Njemu se u isti čas klanjaju svi anđeli. On ispunja nebo i zemlju svojom svudašnjošću, ravna svemirom svojom mudrošću i jakošću. Ne možemo dakle ni pomisliti više osobe od Isusove.

A kakve su osobe i djela, do kojih se snizuje? To su slabašni stvorovi njegovi, puni pogrješaka; a jedan je od njih izdajica njegov. Njima pere noge s tolikom ljubavlju, dobrotom, iskrenošću, koliku samo Bog nosi u srcu svom prema nama.

Kako se možeš uznositi nad druge, kad se Bog tvoj, Stvoritelj i Otkupitelj tako duboko snizuje?

Priznaj srcem i djelima što u istinu jesi, i bit ćeš ponizan. Stvor si Božji; svaki čas ovisiš o Bogu; od Boga imaš ne samo naravski i vrhunaravski život, nego za svako svoje djelo tako trebaš pomoć Božju, da bez nje ne bi mogao ni započeti djela, ni nastaviti, ni dovršiti. Sjeti se često toga i pobudi vjeru u ovu istinu.

2. TOČKA: PRIMJER PETROV.

»Dođe k Simonu Petru, i reče mu Petar: Gospode! zar ti meni da pereš noge? Odgovori Isus i reče mu:

što ja činim, ti ne znaš sada, ali ćeš znati poslije. Reče mu Petar: Ne ćeš mi prati nogû nikad. Odgovori mu Isus: Ako te ne operem, ne ćeš imati dijela sa mnom.« (Iv. 13, 6. 7. 8.)

Uči se od Petra živoj vjeri u Isusa i ponizno misliti o sebi, i ispovjedi oboje riječima i djelima svakom prigodom.

Petra obuze sveti strah, kad ugleda svoga Boga i Spasitelja pred sobom, gdje hoće da mu pere noge. Zato mu reče: Ti Bog i Spasitelj moj, da noge pereš meni nevoljnu, grješnomu stvoru svom! Isus podsjeti Petra na otajstveno znamenovanje ovoga čina, što će on istom poslije razumjeti. Ali Petar ni na ovu opomenu ne popusti, nego reče: »Ne ćeš prati meni nogû nikad«. Kako odurava Isus i najmanju nepokornost, skrivala se ona i pod plaštem poniznosti ili druge koje kreposti, vidi iz velike prijetnje Isusove, kojom se zagrozi Petru: »Ako te ne operem, ne ćeš imati dijela sa mnom«. Sv. Augustin veli: »Ako po pokori, što znači pranje nogû, ne operem te od lakih grijeha, ne ću ti dati sv. pričesti, što ću sada pripraviti, i ne ćeš unići u nebo, jer u nebo ne ulazi ništa, što je okaljano«, tako to tumači i sv. Ciprijan.

Kad ču Petar prijetnju Kristovu, veli sv. Bazilije: kao gromom ošinut odmah se pokori Isusu, i još više hoće da učini, nego što je Isus zahtijevao, jer odgovori Isusu: »Gospode, ne samo noge moje, nego i ruke i glavu«. Zato, govori sv. Bazilije, treba sve uništiti, što je protiv zapovijedi Gospodnje, kako to učini i Petar. Odovud izvodi sv. Bazilije, da je pokornost odličnija od drugih kreposti.

Hoćeš li da imaš dijela s Isusom, budi uvijek pokoran Bogu i njegovim namjesnicima na prvu zapovijed. Reci odmah, što je Petar prisiljen rekao: »Gospode, ne samo noge, nego i ruke i glavu«. Operi me, Gospodine, od mnogih grijeha mojih i nad snijegom ću pobijeliti! Operi mi ne samo noge od nepravednih putova, nego i ruke od nepravednih djela i glavu od nečistih i nepravednih misli. Operi mi dušu i tijelo, da što veću nagradu dobijem u tvom kraljevstvu.

3. TOČKA: ISUS BODRI APOSTOLE NA PONIZNOST.

»A kad im opra noge i uze haljine svoje, sjedavši opet za stol reče im: Znate li, što učinih vama? Vi zovete mene Učiteljem i Gospodom, i pravo velite; jer jesam. Kad sam dakle ja oprao noge vama, Učitelj i Gospod Vaš, i vi ste dužni jedan drugomu prati noge, jer vam dadoh primjer, da kao što ja učinih vama, tako i vi da činite... Kad ovo znate, blago vama, ako to izvršujete«. (Iv. 13, 12. — 17.)

Promisli, zašto zapita Isus učenike svoje, pošto je opet sjeo za stol: »Znate li, što učinih vama?«. Jer malo ih je, koji shvaćaju i razumiju uzvišene nauke i primjere, što nas Isus uči svojim savršenim životom. Obično se sluša riječ Božja, i gledaju se duševnim očima prekrasni primjeri života Isusova, a da se ne zna, što znače, zašto tako reče, ili zašto to učini Isus. Da mi razumijemo otajstva, što nam sv. Crkva o Isusu svaki dan zorno predstavlja kako u svom bogoslužju, tako i u razdiobi crkvene godine i u čitavom životu svom, kako brzo bismo sveci postali. Molimo

zato s prorokom Duha Svetoga: »Otvori oči moje i promatrat ću čudesa zakona tvoga«. (Ps. 118. 18.)

Zato primjenjuje Isus sam svoj primjer na apostole... i govori im: »Kad sam dakle ja oprao noge vama, Učitelj i Gospod vaš i vi ste dužni jedan drugomu prati noge«. Kad se naš Stvoritelj i Spasitelj tako nisko spušta k nama, kako bismo mogli opravdati oholost svoju, kad se dižemo jedan nad drugoga.

Blago nama, govori Isus, što znamo za tako uzvišeni primjer, ali samo onda, »ako to izvršujemo«, inače će Isus još oštrije osuditi našu oholost, koju nije mogla slomiti ni poniznost samoga Sina Božjega. Nastoj zato, da ti poniznost Isusova bude na spasenje, a ne na propast.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što te nauči pravoj kršćanskoj kreposti poniznosti svojim uzvišenim primjerom. Moli u njega oproštenje, što si ga toliko puta vrijeđao ohološću, i milost, da ozbiljno težiš za poniznošću i da obljubiš poniženje i prezir za Isusa. Izmoli: Dušo Kristova, posveti me, i t. d.

112.

SUBOTA: O SVETOJ KRUNICI.

1. PREDVJ.: Stavi si pred oči kako Majka Božja sv. Dominiku pruža krunicu, učeći ga, kako da je moli i širi među narodima.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam uzvišenu molitvu, krunicu; potakni me, da je pobožno molim svaki dan.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Krunicu koja nam oživljuje vjeru; u 2. sv. krunicu, koja nas potiče i

krijepi da strpljivo nosimo svoj križ; u 3. krunicu koja nam oživljuje nadu u nebesku nagradu.

1. TOČKA: KRUNICA NAM OŽIVLJUJE VJERU.

»**Pravednik moj živjet će od vjere**«. (Hebr. 10, 38)

Najveća, smrtonosna rana sadašnjega vijeka jest bezvjerstvo i slaba, mrtva vjera, koja ne prodire u djela. Kako ćemo oživiti vjeru? Sjećajući se vjere; ako je budimo u duši, u srcu svom. To je način, što moramo upotrijebiti, da u vjeri ne omlitavimo, da je sve to većma oživimo.

Za tu svrhu izvrsno služi pobožno molenje sv. krunice. Kad molimo radosnu krunicu, živo se sjećamo, kako je druga osoba Presv. Trojstva: Bog Sin za nas čovjekom postao; otkupio nas svojim životom, mukom i smrću od vječne propasti; od jarma đavolskoga. U kolikom siromaštvu se za nas rodio! Još prije nego bi stupio u svijet u pohodu Matere svoje kod Elizabete, čisti svoga Preteču od velikog proklestva: od istočnoga grijeha. — Nadalje nas sjeća radosna krunica, kako prikaza Isus sebe jedva što je stupio u svijet, na rukama Majke svoje posve Bogu Ocu za nas. Koga ne bi ganuo taj prizor, ako se sjeti, da je to djetešce točno sve znalo, što će sve morati za nas pretrpjeti, i eto sad već sve to prima iz ruku Oca svojega; a to sve za me. — U zadnjoj desetki radosne krunice, sjećamo se, s kolikom je žalošću Marija kroz tri dana tražila Isusa, koji se moljaše i slušaše i pitaše književnike u hramu.

Sva su ova otajstva pravi melem našemu srcu, jer bude, oživljuju i krijepe u njem sv. vjeru. Vidaju rane, što mu ih udariše slaba, uspavana vjera.

S kolikim li se veseljem treba služiti ovim božanskim lijekom, da oživiš u sebi veliki dar Božji: sv. vjeru!

2. TOČKA: SV. KRUNICA NAS POTIČE I KRIJEPI, DA STRPLJIVO NOSIMO SVOJ KRIŽ.

»Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom«. (Luk. 9, 23.)

Druga je velika rana ljudskoga roda **sjetilnost**, izbjegavanje patnje, križeva. A kad im nikako nemože izbjeći, nosi ih, ali nestrpljivo, mrmljajuć na providnost Božju, a često se podaju psovki, kletvi i očajnosti.

Tko će tu pomoći? Duh Sv. odgovara: »U mene je sva nada života i kreposti«. (Crkv. 24, 25.) A sv. Crkva upravlja to na Majku Božju. Majka je Božja naučila sv. Dominika, kako će i ovu ranu izvidati moljenjem žalosne krunice. Kad gledam duhovnim očima, kako se Sin Božji krvlju znoji za me na brdu maslinskom, kad vidim, kako pod groznim šibanjem kao potok curi presveta krv; da nema na njem zdrava mjesta od pete do glave, kako to Isaija proreče; kad gledam svog Spasitelja pod trnovom krunom i trskom u ruci, kako mu se ruga četa vojnika, pljuje mu u lice, udara po trnovoj kruni na glavu i pozdravlja ga, »zdravo kralju židovski«: mogu li se tužiti na svoje lake i malene križeve, ako imam iskre vjere i ljubavi u srcu prema Bogu? kad gledam, kako moj izmučeni i do smrti išibani Spasitelj prima golemi križ na svoja ramena, da ga usred dva razbojnika

odnese na Kalvariju, da bude na nj prikovan i umre, i sve to za me!?

Nije moguće sve to vjerovati i moleći se razmišljati, a da pri tom ostanem hladan, i da se tužim na svoje svagdašnje poteškoće, što isti Isus od mene iziskuje, da za nj podnesem.

Ova mi otajstva ujedno živo pred oči stavljaju grozotu i težinu mojih grijeha! Koliko zlo mora to biti, što zahtijeva tako golemu zadovoljštinu!? Muka i smrt Isusova jasnije očituje težinu grijeha, nego pakao. Jer u paklu trpe za grijehe prokleti, a u Isusu sama svetost. Zar ćeš mrziti i izbjegavati križ, kad to ozbiljno promisliš? Obljubit ćeš križ i ne samo strpljivo ćeš ga nositi, nego i veselo, kako ga nošahu svi pravednici.

3. TOČKA: SV. KRUNICA NAM OŽIVLJUJE NADU U NEBESKU NAGRADU.

»Ako s njim (Isusom) trpimo, da se s njim i proslavimo.« (Rim. 8, 17.)

Treća je velika rana ljudskoga roda, što je odbacio nadu u budući život. Ne mari za nebo. Traži sebi blaženstvo na zemlji.

I za ovu je smrtonosnu ranu pravi lijek u sv. krunici. Božanski Spasitelj nam slavnim uskrsnućem; uzašašćem na nebo; poslanjem Duha Sv.; uznesenjem preslavne Majke svoje i po tijelu na nebo i krunisanjem, to jest božanskom nagradom za sve pretrpljene ogromne patnje i žalosti njezine, što se sve u slavnoj krunici promatra, divno predočuje, kako Bog obilno nagrađuje svaku patnju, što za nj podnesemo. Samo

Bog nagrađuje vremenite, lake, kratke patnje vječnom i od svega pretežnijom slavom u nebu. Kako i vremenita, kratkotrajna, grješna uživanja vječnom i od svega pretežnijom mukom u paklu. Samo Bog otire suzu iz očiju pravednika pravom, vječnom utjehom, što svijet ne pozna, niti je može dati. Samo Bog utišava jauk i žalost svojih pravednika vječnim veseljem u svom kraljevstvu na nebu. — Krunica je otela iz ruku ljutih neprijatelja, i privela k živoj vjeri, k ljubavi križu i tako u vječnu radost nebesku više milijuna smrtnika, nego što ima na njoj zrna nanizanih.

U kolokviju utecimo se Majci Božjoj, da nam isprosi od Sina svoga milosti, da sv. krunicu zavolimo i svaki je dan pobožno molimo. Tako ćemo sve do konca svoga života svladati sve svoje neprijatelje, koji su puno ljući i pogibeljniji od Albigenza, koje je sv. Dominik molenjem krunice pobijedio i obratio. Odluči, da ćeš svaki dan, barem mjeseca svibnja i listopada pobožno izmoliti krunicu. Dovrši s Očenašem i Zdravomarijom.

DRUGI KORIZMENI TJEDAN.

113.

NEDJELJA: PREOBRAŽENJE ISUSOVO NA GORI.

(Nedjeljno Evanđelje.)

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako mu sja tijelo i odijelo u nebeskoj svjetlosti. Uz njega je Mojsij i Ilija, a s neba govori Bog Otac iz sjajnog oblaka:

»Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte.« (Mat. 17, 5.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., napuni me čeznućem za slavom nebeskom! Okrijepi me, da strpljivo podnosim sve muke, kojima se nebo zaslužuje.

Razmatrat ćemo u 1. točki: Slavu Isusovu na gori taborskoj; u 2. slavu nebesku; u 3. svjedočanstvo Boga Oca za Isusa.

1. TOČKA: SLAVA ISUSOVA NA GORI TABORSKOJ.

»Preobrazi se pred njima; i zasja se lice njegovo kao sunce, a haljine njegove postadoše bijele kao snijeg.« (Mat. 17, 2.)

Sveti Oci uče, da je tijelu i duši Isusovoj pripadala sjajnost od prvoga časa začeća njegova, kao što i ostala tri dara slavnoga tijela; no da je sve ove darove zadržao u duši svojoj, da uzmogne s ljudima općiti i za nas trpjeti. Zato govori sv. Ivan Damaščanin: »Kristovo je tijelo uvijek imalo slavu, premda apostolima sakrivenu, a u preobraženju je pokaza.« Sv. Ivan razumijeva osobno jedinstvo čovječje naravi Kristove s drugom Bož. osobom, što je vrelo i izvor slave tijela i duše. — Isus je, kako bogoslovi uče, čudom preprriječio, da se slava ne očituje i u tijelu njegovu. A kod preobraženja je digao to čudo, te se pokaza vanredna slava u cijelom tijelu, što mu pripada. Sv. Augustin veli: »Kao što je kroz tijelo njegovo svijetlilo Božanstvo, tako je i tijelo, Božanstvom prosvijetljeno, kroz haljine sjalo.«

To je bez dvojbe vanredno svijetlo bilo i divna slava, premda ju je Isus ublažio, da ga apostoli uz-

mognu gledati. — Ukazahu se Mojsij i Ilija, zakonoša i revnitelj slave Božje, da oprovrgnu židove, koji su oklevetali Isusa, da krši zakon i da huli na Boga. — A o čem su govorili Mojsij i Ilija s Isusom? Sv. Luka kaže: »O izlasku njegovu, koji mu je trebalo svršiti u Jerusalemu.« (9, 31.) To jest o muci i smrti njegovoj, što su Mojsij i Ilija u nazočnosti apostola Isusu prorekli, da priprave apostole i nas na sramotu i muku križa.

Zahvali od srca Bogu, što je proslavio našeg Spasitelja; i dobro zapamti, da nas Bog utjehama krijepi za nove križeve!

2. TOČKA: O SLAVI NEBESKOJ.

»A Petar i koji bijahu s njim, bijahu zaspali. Ali probudivši se vidješe slavu njegovu.« (Luk. 9, 32.)

Kad je Petar vidio i okusio slavu Isusovu, bio je sasvim zanesen; htio je, da uvijek ostane u njoj. Zato reče Isusu: »Učitelju, dobro nam je ovdje biti; i da načinimo tri sjenice: Jednu tebi i jednu Mojsiju i jednu Iliji, ne znajući šta govoraše.« (Luk. 9, 33.)

Sv. Ivan Zlatousti govori, da će i najmanji u nebu veću slavu i svjetlost uživati od one, što je Isus pokazao na Taboru; jer Isus je ovu slavu ublažio, da ju apostoli mogu u svom smrtnom tijelu gledati i uživati. Pravednici u nebu gledaju neposredno blaženu bit Božju, te su u ljubavi s njim sjedinjeni na vijeke. Ne trpe nikakova zla, a uživaju vječnu radost i slavu prema svojim zaslugama s anđelima i svecima. Budući da mi ne možemo shvatiti neizmjernu ljepotu i blaženstvo Božje, zato sv. Pavao govori, da nebesko bla-

ženstvo oko nije vidjelo, uho nije čulo, ni srce čovječje oćutjelo.

Sv. Franjo Asiški je često govorio: »Tolika je slava, kojoj se nadam, da me svaka muka veseli.« To je što sv. Pavao veli: »Sve držim za štetu prema preznamenitoj spoznaji Krista Isusa Gospodina mojega . . . i smatram kao blato da Krista stečem.« (Fil. 3, 8.) Zato potiče Korinćane, da se ne žacaju nikakove muke, samo da Krista zadobiju: »Jer naša sadašnja i časovita laka nevolja donosi nam prekomjernu, izobilnu, vječnu, od svega pretežniju slavu.« (2. Kor. 4, 7.)

Što trpiš, patiš i radiš, da zadobiješ tako ogromnu sreću?! Za zemaljsku domovinu ginu ljudi kao snoplje, premda je puna nevolje i jada; a za nebesku jedva hoćemo, da po koji korak učinimo, kori nas »Naslijeduj Krista«.

3. TOČKA: SVJEDOČANSTVO BOGA OCA ZA ISUSA

»Dok on još govoraše, gle oblak sjajan zakloni ih. I gle glas iz oblaka govoreći: Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte.« (Mat. 17, 5.)

Sjajni oblak znamenuje Božansko Veličanstvo Isusovo. Tako opisuje i sv. Matej veličanstveni dolazak Krista Suca na svršetku svijeta: »I ugledat će Sina čovječjega gdje ide na oblacima nebeskim sa silom velikom i slavom.« (24, 30.) — Za oblake govore psalmi, da su prijestol Božji, šator Božji ne samo njegova veličanstva, nego i svemožnosti, sile, otkud baca na neprijatelje grmljavinu, gromove, strijele. Sv. Ivan Zlatousti veli, da je zato bio sjajan oblak jer novi zavjet donosi istinu, svijetlo i ljubav. A u starom se

pokaza Bog na brdu u tamnom oblaku, jer starozavjetni zakon bijaše pun tame i straha.

Sv. Ambrozije govori, da je i ovdje kao i kod krštenja Kristova otajstveno označeno Presv. Trojstvo. Duh Sv. se ukaza po svijetlom oblaku; Bog Otac govoraše: »Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji.« Sin se preobrazi u božanskom svijetlu.

»Njega slušajte!« Ne Mojsija, koji je već svršio svoju zadaću, kad je pripravio narod na dolazak Mesije, nego Krista, jedinoga Sina Božjega.

I tebi to govori Bog Otac, da jedino Isusa slušaš. Ne ravnaj svoj život po svjetskim načelima; ni po svojim neurednim nagnućima, nego uzmi križ Kristov i strpljivo ga nosi svaki dan za Isusom, jer nas tako uči Isus.

U kolokviju od srca zahvali Bogu, što nam je dao neprevarljivoga Učitelja u Isusu, i moli ga ponizno, da u svemu slušaš Isusa, što te riječju i primjerom svojim uči. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

114.

PONEDJELJAK: ISUS IDE NA GORU MASLINSKU.

1. PREDVJ.: Pošto je Isus dovršio večeru i ispjevao himnu, ode na goru maslinsku s apostolima, koji bijahu puni straha. Osmoricu ostavi na ulazu vrta, a Petra, Ivana i Jakova uze sa sobom. Triput se pomoli Bogu: »Oče moj, ako me ne može ova čaša mimoići, da je ne pijem, neka bude volja tvoja.« (Mat. 26, 42.) I kad dođe u smrtnu stisku moljaše se obilnije. U toliki je strah pao, da je rekao: »Žalosna je duša moja do smrti.« I toliko se krvlju znojio, da sv. Luka govori: »I znoj njegov bi kao kaplje krvi, što teče na zemlju.« (22, 44.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., napuni me iskrenim saučešćem s mukama Isusovim, i kajanjem i boli za moje grijehe, kojima zadadoh Isusu toliku žalost i krvavi znoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki: kako Isus ide na goru maslinsku; u 2. kako se Isus moli na gori maslinskoj; u 3. Isusa u smrtnoj stisci na gori maslinskoj.

1. TOČKA: ISUS IDE NA GORU MASLINSKU.

»Isus iziđe s učenicima svojim preko potoka Cedrona, gdje bješe vrt, u koji uđe on i učenici njegovi.« (Iv. 18, 1.)

Promatraj, što čini Isus, što ćuti i što govori? — Isus točno svrši, što je po zakonu propisano, sve vanrednom pobožnošću i sabranošću. Nije ništa propustio ili zbog žalosti ili nastale muke. Ide mirnim korakom; čvrstom voljom i odlukom; žalosti punim srcem s učenicima svojim u vrt na obično mjesto molitve, što ne propušta ni u najvećoj žalosti. — Što ćuti Isus u Srcu svom? Vanrednu »žalost«, »turobnost«, »strah«, »zgražanje«; svih je ovih muka pun duboki i široki kalež, što mu ga pruži Otac, da ga ispije sve do dna. — Što govori Isus? Opominje apostole i u najvećoj muci svojoj, premda zna da im ne će ništa koristiti. Opominje ih ne samo riječima, nego i primjerom: »Sjedite tu, dok ja odem onamo i pomolim se.« (Mat. 26, 36.) — Koliko nauka za mene, što me uči Isus

riječju i sv. primjerom svojim! Jesi li ustrajan u molitvi, osobito za vrijeme kušnje i napasti?

2. TOČKA: ISUS SE MOLI NA GORI MASLINSKOJ.

»I kleknuvši na koljena pade na lice svoje na zemlju i moljaše se govoreći: Oče moj, ako je moguće, neka me mimoiđe čaša ova; ali ne kako ja hoću, nego kako ti.« (Luk. 22, 41.; Mat. 26, 39.; Mark. 14, 35.)

Isus, jedini Učitelj svijeta, uči nas riječju i primjerom svojim, što nam treba činiti u nevolji. Pogani su proklinjali, zdvajali ili ako su podnosili strpljivo, onda ne zato, što Bog to šalje ili pripušta, nego vjerujući u nepromjenljivi usud. — Isus nas neprevarljivo uči, da se u nevolji i svakoj potrebi treba moliti: »Stražite i molite se, da ne padnete u napast.« (Mark. 14, 38.) Zato povede apostole sa sobom, da ih i po njima sve nas primjerom nauči, da se u mukama, nevoljama, napastima Bogu molimo. Uči nas ujedno, kako se treba moliti. Prvo, »odstupi od njih, kako se može kamenom dobaciti, i kleknuvši na koljena moljaše se.« (Luk. 22, 41.) Tim nas uči, da se za vrijeme molitve moramo otresti vanjskih i nutarnjih zapreka. »Prije molitve pripravi dušu svoju i ne budi kao čovjek, koji iskušava Boga.« (Crkv. 18, 23.) Svojevoljnim rastresenjem prestaje molitva. Drugo, uči nas Isus duboko strahopočitanje vanjsko i nutarnje, kad se molimo. »Kleknuvši na koljena pade na lice svoje na zemlju i moljaše se.« Razlog tako velikom strahopočitanju bijaše bistro poznavanje neizmjernog veličanstva Božjega, kao i svoje ovisnosti, kao čovjeka o Bogu. Treće, uči nas Isus veliko pouzdanje u Boga,

što očituje riječima: »Oče moj.« Što je veća pogibao, u kojoj se nalazimo, to se većim pouzdanjem molimo Bogu! Četvrto, uči nas Isus, da budemo posve odani u volju Božju: »Ne kako ja hoću, nego kako ti.« I ustrajnost u molitvi uči nas Isus, jer tri puta se povrati i opetova istu molitvu. A kad je pao u smrtnu stisku, moljaše se još dulje.

Stidi se poradi rastresenosti, mlakosti i nehaja svoga prije molitve, a i u samoj molitvi. Pokaj se i odluči ozbiljno, da ćeš s milošću Božjom popraviti sve svoje pogrješke, osobito da ćeš odbiti rastresene misli, netom ih opaziš.

3. TOČKA: ISUS U SMRTNOJ STISCI NA GORI MASLINSKOJ.

»I budući u smrtnoj muci duže se moljaše. I znoj njegov bi kao kaplje krvi, što teče na zemlju.« (Luk. 22, 43. 44.)

Sv. Luka spominje, da Bog Otac posla Isusu u smrtnoj muci anđela, da ga okrijepi. Tim pokaza Bog, kako mu je mila molitva. Nitko se ne moli Bogu, a da ga Bog ne utješi i ne okrijepi. — Što je anđeo mogao reći Isusu, buduć da je Isus sveznajući Bog? Najdubljom poniznošću i strahopočitanjem navede mu razloge, zašto da pretrpi muku i smrt; a i neizmjerne plodove, što će od smrti njegove imati Bog, ljudi, zemlja i nebo. — Stavi si pred oči razloge i što će reći za Boga trpjeti, pa ćeš puno radije i s većim plodom podnositi muke.

Zašto se znoji Isus tako vanrednim i čudesnim znojem? Isus je imao živahna i savršena osjetila i

čuvstva; žalost i strah bili su vanredno veliki; revnost njegova za slavu Oca nebeskoga bijaše golema, sve je to tako silno djelovalo na Isusa, da mu poteče krv poput znoja iz svega tijela u tolikom obilju, da je nakvasio i zemlju, gdje se moljaše. — Isus mi daje primjer, kako ne treba popustiti nutarnjim grješnim pokretima, sve ako bi me borba i krvi stala.

Dok se Isus krvlju znojio i molio, apostoli spavahu. Premda ih je Isus već tri puta opomenuo bez uspjeha, ipak ih blago poziva, idući Judi u susret: »Evo se približi čas, i Sin čovječji predat će se u ruke grješnicima. Ustanite, hajdemo! Evo se približi izdajnik moj.« (Mat. 26, 45. 46.)

Isus okrijepljen molitvom ide s velikom silom i odlučnošću neprijateljima u susret. Kako mi preporuča Isus molitvu primjerom svojim! Molitva na vanredni način jači i krijepi dušu.

Koliko divnih primjera daje mi Isus na gori maslinskoj! U kolokviju zahvali najsrdačnije Isusu, što je za nas toliku muku podnio, da se je u smrtnoj muci krvlju za nas znojio. I obećaj mu, da ćeš mu u znoju lica svoga služiti, vršeći savjesno dužnosti svoje. Moli ga, da ti udijeli za to obilnu milost i izmoli: »Dušo Kristova« i t. d.

115.

UTORAK: JUDA DOLAZI S ČETOM, DA UHVATE ISUSA.

1. PREDVJ.: Predstavi si veličanstvenu osobu Isusovu, kako stupa s apostolima pred četu neprijateljâ, koje predvodi Juda. Juda ga poljupcem pozdravlja; Isus ga ljubezno sjeća na zločin. Pita neprijatelje koga traže? Na riječ Isusovu: »Ja sam«, popadaju na zemlju. Petar braneći mačem Isusa, odsiječe desno uho Malhu. Isus ga iscijeli. Zapovjedi neprijateljima, da apostole puste u miru, i preda se u ruke njihove.

2. PREDVJ.: Duše Sv., okrijepi me, da volim radije umrijet, nego teškim grijehom izdati Isusa.

Razmatrat ćemo u 1. točki što nas uči Juda, a što Isus? u 2. kako se Isus drage volje predaje neprijateljima svojim; u 3. junačke kreposti, što nam pokaza Isus u zlostavljanju.

1. TOČKA: ŠTO NAS UČI JUDA, A ŠTO ISUS?

»Juda uze četu i od glavara svećeničkih i farizeja momke i dođe onamo sa svjetionicama i sa svijećama i s oružjem.« (Iv. 18, 3.)

Promisli, što navede Judu do užasnog koraka, da s oružanom četom dolazi proti Božanskom Učitelju svom. Pohlepa za novcem. Ne krotiš li požude svoje, podići će ih se četa i u tebe proti Isusu; svezat će ga i usmrtit će ga u tebi. Ispitaj se, koja ti je zla sklonost u srcu najjača? Ozbiljno i stalno je mrtvi.

Promatraj Isusa, kako postupa s Judom, koji ga poljupcem izdade. Ljubezno; prijateljem ga naziva; podsjeća ga blago na veliki zločin, što ga kani izvesti: »Prijatelju, zašto si došao? Juda, cjelivom izdaješ Sina čovječjega?« (Mat. 26, 50.; Luk. 22, 48.) To je jamačno prizor, kakva ga svijet još nije vidio. Stvoritelj neba i zemlje, koji ima svu vlast, dade se od svoga kukavnoga stvora predati u ruke svojih neprijatelja.

U isti čas, kad izvađa taj izdajnički čin, naziva ga Isus prijateljem, i kuša na najnježniji način, da ga odvrati od nedjela. Ne zato, jer se on boji muka i smrti, nego što želi Judu izbaviti iz vječne propasti. To je pravi ponor dobrote i ljubavi!

Preznamenita je nauka, što ti daje Juda: Mrtvi zla nagnuća svoja! Prekrasan primjer te uči Isus: Budi blag i ljubezan i prema neprijateljima svojim!

2. TOČKA: ISUS SE DRAGE VOLJE PREDAJE NEPRIJATELJIMA SVOJIM.

»Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i sa štapovima. Kad sam svaki dan bio s vama u hramu, ne pružiste ruku na mene; ali je ovo čas vaš i oblast tame.« (Luk. 22, 52. 53.)

Promisli, kolika je moć u Isusa, kad na jedinu riječ njegovu: »Ja sam«, čitava četa neprijatelja, kao gromom ošinuta, pada na zemlju! Samo se na riječ njegovu podigoše opet. Koliku će moć i veličanstvo očitovati Isus na zadnjem sudu! Dobro je na to pomislit, kad promatramo poniženoga Isusa. — Zaslijepljeni neprijatelji, premda su oćutjeli neodoljivu moć Isusovu, ipak se usuđuju na Isusa navaliti kao na razbojnika mačevima i štapovima! Isus ih sjeća s Božanskim mirom, da se on ne predaje iz slabosti u ruke njihove, nego od svoje volje, jedino zato, da ispuni volju Oca svoga.

Nije nitko smio pružiti ruke na nj, dok nije došlo vrijeme, što je Bog od vijeka odredio za muku i smrt Sina svoga. Isus zove to vrijeme: »Oblast tame«, jer je dopustio đavlu, da izvede i ne znajući osnovu Božju

o otkupu roda ljudskoga s pomoću ljudi. Ne može đavao ni nama naškoditi, a ni napastovati nas, van samo kada mu i ukoliko mu dopusti Bog. Kolika je to utjeha za nas! osobito kad pomislimo i na istinu, što nas Bog po sv. Pavlu uči, naime da nam Bog nikada ne dopušta veće napasti, nego što je milost, što nam daje, da možemo svladati napasti.

Promisli neizmjernu ljubav, što gori u Srcu Isusovu prema nama, koja ga jedino goni, da podnese gorke muke i smrt, što evo započinje predajom samoga sebe u ruke čete neprijateljske. Zahvali zato od srca Isusu ne samo riječima i čuvstvom, nego i djelima po primjeru Isusovu. Započni svaki dan borbe, patnje i vršenje dužnosti svoje s namjerom, kojom Isus započne za te gorku muku!

3. TOČKA: JUNAČKE KREPOSTI, ŠTO NAM POKAZA ISUS U ZLOSTAVLJANJU.

»Četa dakle i vojvoda i momci židovski uhvatiše Isusa i svezaše ga.« (Iv. 18, 12.)

Divi se krepostima, što nam ih Isus pokazuje, kad ga bezbožna četa uhvati; nemilo s njim postupa i sveza ga. Kolika je to poniznost, strpljivost, blagost, ljubav, odanost u volju Božju!

Isus je Stvoritelj i ovih koji ga hvataju, Bog je neizmjerna veličanstva. A što čini? Dopušta, da ga kukavni stvorovi njegovi gaze, udaraju, vežu i vuku pred nepravedne suce. Kolika je to poniznost!

Divna se strpljivost odrazuje i u vanjskom držanju Isusovu; a i u Presv. Srcu njegovu, što je pravo bez-

dno sviju krjeposti. Neprijatelji ni najgroznijim mukama nijesu mogli uzdrmati divnu strpljivost Isusovu.

Blag je kao jagnje, što ga vode na klanje. Ne otvara ustiju svojih, kao što proreče o njem prorok Isaija.

Svim ovim divnim krjepostima korijen jest neshvatljiva ljubav Isusova, što plamti u Srcu njegovu prema Ocu nebeskomu i prema nama ljudima.

Zna najtočnije sve okolnosti, u kojima će za nas trpjeti, i najvećom odanošću prema volji Oca nebeskoga ih prima i podnosi.

Koliko i kako divnih primjera daje mi Isus u svojoj muci!

Gdje ti je poniznost, kad te stigne kakva nevolja ili dugotrajna napast? Ne mrmljaš li na providnost Božju, kao da to nijesi zaslužio? — Gdje ti je strpljivost? Ne prepuštaš li se turobnosti? Ne tužiš li se drugima na svoje poteškoće? Jesi li blag, ljubezan i odan u volju Božju u svojim napastima i nevoljama? Sve to moli u kolokviju od Isusa, koji je pravo vrelo svih kreposti. Odluči, da ćeš s pomoću Božjom strpljivo i odano u volju Božju sve podnositi, što ti Bog pripusti. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju!

116.

SRIJEDA: ISUS PRED ANOM.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako četa nemilo trga svezana Isusa preko potoka Cedrona u grad k Ani. Ana ga oholo zapita za nauk i za učenike njegove. Za nauk mu Isus dostojanstveno odgovori, na što ga jedan od sluga udari po obrazu. Isus mu reče: Ako zlo rekoh, dokaži da je zlo; ako li dobro, zašto me biješ?

2. PREDVJ.: Duše Sv., pobudi u meni duboko žalovanje prema Isusu i mržnju na grijehe, za koje Isus toliko trpi.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako Ana ispituje Isusa; u 2. kako Ana šalje Isusa ka Kaifi.

1. TOČKA: ANA ISPITUJE ISUSA.

»Odvedoše ga najprije Ani, jer bijaše tast Kaifi, koji bješe poglavar svećenički one godine. Zapita Isusa za učenike njegove i za njegovu nauku.« (Iv. 18, 13. 19.)

Promisli pobožnim saučešćem prema Isusu, kako ga vuče divlja rulja preko potoka na cijelom putu k Ani. A kako Isus blago i strpljivo sve podnosi. Kad ga staviše pred Anu, zapita Ana Isusa; ali ne da što nauči od nestvorene mudrosti, od jedinog nepogrješivog Učitelja svijeta, nego da izvrgne ruglu nauku Isusovu. Druga je namjera vodila one zakonoznance i književnike, koji slušahu Isusa, kad im je kao dvanaestgodišnji dječak u hramu govorio i svojim ih pitanjima i odgovorima zadivio. Zato su oni mnogo saznali i razumjeli od Isusa.

Isus odgovori Ani: »Ja sam govorio javno svijetu; ja sam svagda učio u zbornici i u hramu, gdje se svi Židovi skupljahu; i ništa tajno nijesam govorio. Što pitaš mene? Pitaj one, koji su slušali, šta sam im govorio.« (Iv. 18, 20. 21.) Na ovaj dostojanstven i pravedan odgovor »jedan od momaka, koji stajahu ondje,

udari Isusa po obrazu«. To bijaše udarac žestok, nepravedan, sramotan za Isusa do skrajnosti. Nitko nije Isusa branio, šutnjom su još odobravali. A Isus na obranu Božanske nauke svoje dostojanstveno i mirno odgovori: »Ako zlo rekoh, dokaži, da je zlo; ako li dobro, zašto me biješ?«

Sv. vjeru smo dužni braniti protiv napadača i žrtvom života svoga. — Pokloni se najdublje pred Isusom, i moli ga za oproštenje, što za tvoje grijehe toliku sramotu i uvrjedu podnosi od kukavnoga stvora svoga. Ublaži ražalošćeno Srce Isusovo tim, da mirno podnosiš pravedne ukore svojih starješina.

2. TOČKA: ANA ŠALJE ISUSA KA KAIFI.

»I Ana ga posla svezana Kaifi, poglavaru svećeničkomu.« (Iv. 18, 24.)

Promisli što je sve Isus na ovom putu pretrpio. Četa sluga po naravi svojoj surova, nahuškana postupanjem poglavara, postade još okrutnija. Vuku Isusa, udaraju ga, rugaju mu se. Prijete mu se, tobože osuđenomu od Ane. Isus šuti na sve uvrede i zlostavljanja i strpljivo podnosi udarce i podrugivanja, prikazuje ih najčišćom nakanom Ocu nebeskomu za grijehe ljudi i napose za moje. — Želi još više podnijeti, jer evo sad ide pred vijeće, koje je s velikim svećenikom na čelu unaprijed odlučilo, da Isus mora umrijeti. Sud drže samo zato, da tim načinom pokriju i pred svijetom opravdaju svoju groznu nakanu, da ubiju Isusa! Zato i najmiše lažne svjedoke.

Promisli, kolike je muke podnio Isus u najnježnijem Srcu svojem zbog tolikih nepravda! Za-

pamti dobro, da ako ne ćeš da podnosiš nepravde, ne možeš slijediti Isusa. Isus je htio, da podnese nepravde od sudova, koji su pozvani, da kroje pravdu, i obrane sve koji su nepravedno osuđeni. Kako je teško biti nepravedno osuđen od samih starješina! Isus htjede da i sami suci priznadu njegovu nevinost, a ipak da ga osude kao zločinca; kao što je Pilat više puta priznao, da ne nalazi u njem nikakve krivice, a ipak ga osudi na smrt.

U kolokviju moli Isusa za oproštenje, što si mu zadao tako goleme muke, što ih je za te pretrpio, kad je podnio nepravde javno pred svim sudovima, kamogod ga odvedoše. Ujedno ga moli za milost, da strpljivo podneseš sve nepravde, što ti ih budu nanijeli u službi Božjoj. Čini, kako učiniše apostoli Kristovi, koji se radovahu, što su mogli ruglo i sramotu za Isusa podnijeti pred vijećem. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

117.

ČETVRTAK: PETAR ZATAJI ISUSA I ČINI POKORU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Petra u dvoru velikog svećenika među slugama, kako tri puta govori, da ne zna za Isusa, a treći put: »Poče se kleti i preklinjati: Ne znam toga čovjeka, za kojega vi govorite.« (Mark. 14, 71.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj mi milost, da se nikada ne stidim Isusa i njegove službe, nego da ga vazda i svagdje priznam, svladavši ljudski obzir i strah.

Razmatrat ćemo u 1. točki pad Petrov; u 2. zašto je Petar pao? u 3. pokoru Petrovu.

1. TOČKA: PAD PETROV.

»A Petar se poče kleti i preklinjati: Ne znam toga čovjeka, za kojega vi govorite«. (Mark. 14, 71.)

Promisli tko zataja, tkoga i kako? — Petar zataja Isusa. Petar, ljubimac Isusov; po namjeri Isusovoj temelj i vidljiva glava Crkve njegove, što će je skoro osnovati; stijena na kojoj će sagraditi tvrđu svake božanske istine; pastir svega kolikoga stada Božjega; ključar kraljevstva nebeskoga. Takav čovjek pade, zataja Isusa, koga je svim žarom srca svoga ljubio, za koga je prije nekoliko sati bio pripravan umrijeti. Bio je neposredni svjedok djelovanja i sviju čudesa Isusovih. Toliko strahopočitanje je imao pred Isusom, da mu je poslije čudnovatog ribolova rekao: Gospodine, iziđi od mene, jer sam čovjek grješnik!

Kako zataja Petar Isusa? Pri potpunoj svijesti; potpunom slobodom, ne prisiljen, tri puta. Prvi put reče, da nije iz družine Isusove; drugi put zakletvom potvrdi to isto; a treći put, veli sv. Marko: »Poče se kleti i preklinjati: Ne znam toga čovjeka, za kojega vi govorite«.

Pobudi spasonosan strah kad promisliš, kako pada prvak apostola. Budi vazda ponizan; ne uzdaj se u svoje sile, ali to većma se uzdaj u Boga. Nemoj ići u napasti, a kad te snađu, zazovi **odmah ponizno** Boga u pomoć. »Gradite spasenje svoje sa strahom i drhtanjem«. (Filip. 2, 12.)

2. TOČKA: ZAŠTO JE PETAR PAO?

»Petar iđaše za njim iz daleka. A kad oni (sluge) naložiše vatru nasred dvora i sjeđahu u naokolo, bijaše Petar među njima. A vidjevši ga jedna sluškinja gdje sjedi kod ognja i pogledavši na nj reče: I ovaj bješe s njim«. (Luk. 22, 54. 55. 56.)

Promisli pažljivo, koji su to bili razlozi padu Petrovu? Prvi je razlog jamačno bila potajna oholost Petrova, kojom se uzdaše u samoga sebe. Iz oholosti potekoše i druge pogrješke, što urodiše gorkim plodom: otpadom od Isusa.

Petar se toliko pouzdavaše u svoje sile, da ni proročanstvu Isusovu ne htjede da vjeruje. Jer kad mu Isus proreče, da će ga tri puta zatajiti, prije nego li pijetao zapjeva, odgovori Petar, ako bi mu trebalo i umrijeti za Isusa, da ga ne će zatajiti. — Oholost mu je oslabila ljubav prema Isusu; zato ga je slijedio samo »izdaleka«.

Drugi je razlog pada Petrova, što je zanemario molitvu, kad ga Isus tri puta opominjaše, neka se moli. Od velikoga je zamašaja za naše spasenje, ne zanemariti molitve u određeno vrijeme, poglavito za vrijeme napasti.

Treći je razlog, što se je Petar izvrgao grješnoj pogibli. Pridružio se slugama, neprijateljima Isusovim. Sotona se posluži ženom, kao kod Adama, i na glas sluškinje sruši apostola Isusova. — Na glas sluškinje zataja Isusa, koji je poslije pred cijelim sinedriumom hrabro odgovorio: »Više se treba pokoravati Bogu, nego ljudima«.

Koliko pouka za me u padu Petrovu? Da li sam ponizan, te se u svakoj pogibli na Boga oslanjam? Isus svima kaže: »Bez mene ne možete ništa učiniti«. (Iv. 15, 5.) Da li ljubim i vršim molitvu u propisano vrijeme? Molite se, uči Isus, da ne padnete u napast. Da li se uklanjam bližnjoj grješnoj priliki, osobito takvomu društvu. Jer Duh Sv. sve nas opominje, kad veli: »Koji ljubi pogibao, propast će u njoj«. Pobudi često u sebi pouzdanje u Boga. Izbjegavaj grješne prilike i moli se ne samo u napasti, nego često i rado, osobito jutrom, i ne propusti nikada svojih običnih molitava.

3. TOČKA: POKORA PETROVA.

»Dok Petar još govoraše, zapjeva pijetao. I obazrevši se Gospod pogleda na Petra. I Petar se opomenu riječi Gospodnje, kako bješe rekao: Prije nego pijetao zapjeva, tri puta ćeš me se odreći. I izišavši Petar napolje plaka gorko«. (Luk. 22, 61. 62.)

Kratko i ganutljivo opisuje sv. Luka obraćenje sv. Petra. Početak je obraćenju pogled Isusov na Petra. Tim pogledom udijeli mu Isus vanrednu spoznaju zločina, što ga je učinio. Petar je jasno upoznao strahotu ponora, u koji je upao, kad je zatajao Isusa. Opomenuo se riječi Isusovih i započe čvrsto vjerovati sve, što ču od Gospodina. Spasonosan strah obuze mu srce; ali ujedno i čvrsto pouzdanje, da će mu Bog sve oprostiti. Usplamti mu ljubav i velikim žarom započe ljubiti Isusa. Zatim odluči, da će zadovoljiti pokorom. Ostavi društvo i dvor velikog svećenika, i započe gorko plakati. Kako predaja veli, svaki je dan sve do

smrti svoje plakao u isto doba, kad pijetli pjevaju, tako da mu suze učiniše nabore na časnom licu.

U pokori Petrovoj nalazimo sva bitna i nebitna svojstva prave pokore. Pokora Petrova je bila nutarnja iz dna duše i srca; bila je općenita; nada sve, jer većma je žalio, što je Isusa uvrijedio, nego da je cijeli svijet izgubio; bila je vrhunaravna, po milosti, što mu je Isus dao, kad ga je pogledao. — Pokora Petrova je imala i nebitna vanredna svojstva: bila je vanredno duboka, dugotrajna i vanrednim apostolskim djelovanjem i mučeničkom smrću zasvjedočena.

Promisli, kakva je tvoja pokora? Ima li barem bitna svojstva, bez kojih se grijesi ne opraštaju? Ne izbjegavaš li pokore? Ne tražiš li ispovjednika, koji će ti manju pokoru zadati?

Sjeti se, što govori Isus: Ako pokore ne činite, svi ćete propasti.

U kolokviju zahvali srdačno Isusu, što je Petru toliku milost udijelio, da je postao uzor pokornika. Moli ga za sličnu milost, i nastoj, da se kod svake ispovijedi od svega srca pokaješ i čvrsto odlučiš, da ćeš svaki grijeh izbjegavati. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

118.

PETAK: ISUSA OPTUŽUJU KOD KAJFE I OSUĐUJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako stoji Isus pred velikim vijećem i kako traže glavari svećenički i cijelo vijeće lažno svjedočanstvo na Isusa.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku sreću za Boga nepravdu podnositi; okrijepi me, da strpljivo a i rado podnosim svaku nepravdu Boga radi.

Razmatrat ćemo u 1. točki kriva svjedočanstva protiv Isusa i šutnju Isusovu; u 2. kako Kajfa zaklinje Isusa; u 3. vijeće, koje nepravedno osudi Isusa.

1. TOČKA: KRIVA SVJEDOČANSTVA PROTIV ISUSA I ŠUTNJA ISUSOVA.

»Glavari svećenički i sav zbor tražahu lažno svjedočanstvo na Isusa, da bi ga na smrt predali«. (Mat. 26, 59.)

Promisli tko je, koga staviše pred sud? kakav je to sud? i zašto stoji pred sudom?

Pred sudom stoji sama nevinost, Isus, neizmjerna nestvorena svetost; napunio je cijelu židovsku zemlju dobročinstvima i čudesima; iscijelio je bolesne; bjesomučne je oslobodio, mrtve uskrisivao, prosvijetlio je svojom Božanskom naukom sav svijet, utješio, okrijepio sav rod ljudski, koji je klonuo pod igom strasti svojih. — Sad ga povukoše na sud, koji iz mržnje i zavisti odluči već unaprijed, da mora umrijeti. Zato traže lažne svjedoke protiv Isusa. Dok lažni svjedoci pobijahu jedan drugoga, jer njihova »svjedočanstva ne bijahu suglasna« (Mark. 14, 56.) »Isus mučaše« (Mat. 26, 63). Tom svečanom šutnjom tako je pobio i uništio lažne svjedoke, da je čitavo vijeće osramotio.

Ispitaj si savjest. Ne tražiš li i ti silom pogrješku na bratu svom, da ga osudiš? A kad ne nađeš, sumnjaš o dobroj nakani njegovoj.

Dogodi li se i tebi što slično, da budeš nevin osuđen ili osumnjičen; a ti se sjeti svoga Božanskoga Spasitelja, koji je pred svim sudovima, pred koje ga staviše, nepravedno bio osuđen; jer nije on skrivio, nego ti, koji si član roda ljudskoga, za koji je Isus podnio nepravdu.

2. TOČKA: KAJFA ZAKLINJE ISUSA.

»Poglavar svećenički reče Isusu: Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin Božji? Reče mu Isus: Ti kaza; ali ja vam velim: Odsad ćete vidjeti Sina čovječjega gdje sjedi s desne strane sile Božje i ide na oblacima nebeskim«. (Mat. 26, 63. 64.)

Promisli, koliko je štovao Isus ime Božje! Netom ga je Kajfa u to ime zapitao, odmah prekinu Isus svečanu šutnju i odgovori mu, da je doista Sin Božji, premda je znao, da će za to morati umrijeti.

Koliko je tvoje strahopočitanje spram imena Božjega i pokornost napram zakonitim pa bilo i opakim, starješinama?

Isus je htio, da ih odvrati od nepravednog suda, jer su odlučili, da će ga osuditi na smrt; zato ih sjeća na zadnji sud, na kojem će račun dati o tom, što sada rade. Sjeća ih, da premda je sada prezren i ponižen, ipak je on onaj isti Bog, koji će na sudnjem danu doći s velikom silom i slavom da sudi svemu svijetu, pa i njima, koji ga sada nepravedno staviše pred sud svoj i traže lažna svjedočanstva, da ga osude.

Sjećaj se u napastima i nevoljama, ako si sada i potišten, ponižen Boga radi, da ćeš skoro biti proslav-

ljen, ustraješ li živom vjerom i ponizno u službi Božjoj.

Kajfa i drugi suci znali su, da je Isus pravi Bog; to im je Isus dokazao cijelim životom i djelovanjem svojim nebrojeno puta. Nije za to ni pitao Isusa, da se uvjeri o tom, nego da ga osudi s vijećem zajedno.

Zatim nitko se ne stavlja pred sud tako, da se tek onda istražuju razlozi, zašto su ga dali uhvatiti, kao što evo učiniše s Isusom. Cijelo njihovo postupanje dokazuje, da u svemu nepravedno rade.

Pobudi duboko saučešće prema Isusu, koji toliku nepravdu podnosi poradi tvoje nepravednosti! Priznaj iskreno ja sam, o Isuse, zaslužio da budem osuđen radi grijeha svojih; ti si nevin! Oprosti mi, što sam te stavio pred nepravedne suce mnogim svojim nepravednostima i grijesima, što sam ih počinio protiv zapovijedi tvojih. Pomozi mi, Isuse, da se popravim, što evo pomoću tvojom odlučujem.

3. TOČKA: VIJEĆE NEPRAVEDNO OSUDI ISUSA.

»Tada poglavar svećenički razdrije haljine svoje govoreći: Huli na Boga; šta nam trebaju više svjedoci? Evo sad čuste hulu. Šta mislite? A oni odgovarajući rekoše: Zaslužio je smrt«. (Mat. 26, 65. 66.)

Promisli licemjerstvo Kajfino, što si tobože u znak žalosti razdire haljine, jer da je Isus pohulio veličanstvo Božje, što je svečano izjavio, da je pravi Sin Božji. — Uistinu se je veselio, što je napokon našao, kako je u zavisti nepravedno izjavio, razlog, radi kojega može izreći osudu na smrt; jer odlučiše unaprijed, da mora umrijeti. Isus nije drugo rekao, nego

što je učio kroz cijeli život svoj i dokazao sjajnim i silnim čudesima.

Oduravaj od srca svako licemjerstvo; ljubi i nasljeduj otvorenost i prostodušnost spojenu s jakošću i odlučnošću, kakvu ti pokazuje Isus.

Isus je ovom svečanom izjavom većma proslavio Boga, nego što su to učinili svi pravednici sviju slijedećih vijekova, kad su ispovjedili istinu pred sucima. A Kajfa se ipak usuđuje izjaviti u mržnji svojoj na Isusa, da je to psovka na Boga. Sav zbor nepravednih sudaca potvrdi sud Kajfin i svečano izjavi, da je Isus »zaslužio smrt«.

Zaslužio je smrt sav rod ljudski, koji je Boga uvrijedio; zaslužio sam ja vječnu smrt, jer sam teško uvrijedio Boga. Ali evo Isus, sama nevinost, pravednost i svetost, prima mjesto mene smrt na se, da me izbavi iz vječne smrti, i da mi zasluži vječni život.

Koliku žalost zadade Isusu sud sinedrija, kad ga jednoglasno proglasi vrijednim smrti; ali ujedno kako se uzradova Isus, kad je prvi put čuo osudu na smrt, za kojom je on toliko čeznuo, da s Oca svoga s nama izmiri, i nas izbavi od vječne smrti.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, koji tolikom pripravnošću prima za te najnepravedniji sud. Moli ga, da ti udijeli milost, da i ti, kako to njegovi apostoli činiše, rado primiš krivu osudu za Isusa od bližnjega svoga, a osobito i od suda, ako bi te Bog htio takovom milošću odlikovati. Zato se vježbaj u podnašanju svagdanjih nepravednosti. Započni odmah danas. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

119.

SUBOTA: O ŽALOSTIMA MAJKE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predoči si Majku Božju, kako ona promatra gorku muku Isusovu.

2. PREDVJ.: Majko Božja, isprosi mi milost od Sina svoga, da muke njegove često, pažljivo, srdačno promatram i crpem veliku korist iz toga živoga vrela sviju kreposti i milosti.

Razmatrat ćemo u 1. točki nekoje razloge žalosti Majke Božje; u 2. daljne razloge žalosti Majke Božje.

1. TOČKA: NEKI RAZLOZI ŽALOSTI MAJKE BOŽJE.

»Pogledajte i vidite, imali bola kakav je moj«. (Plač Jer. 1, 12.).

Žalost Majke Božje i sućut s mukom Isusovom, bila je prevelika, za nas neshvatljiva i neizreciva; i to iz više razloga.

1. Marija je bila najljubeznija, najnježnija Majka; na njezino je srce sve dubok dojam učinilo, što se ticalo Isusa. Ona nije bila »bez čuvstva«, kako piše sv. Pavao o poganima. To treba da je daleko i od sluga Marijinih, govori sv. Bernardo. Tu sućut je pokazala Marija i na svadbi u Kani prema ženiku. Kad je Marija veliku sućut imala i s ljudima, koliku je tek imala prema Isusu!

2. Marija je na osobit način ljubila Isusa. Ljubila je u Isusu sina svoga; prvorođenca; jedinca; koji nije imao oca zemaljskoga; začeta po Duhu Sv.; koji nije ozlijedio njezina djevičanstva; sina vanredno ljubezna po tijelu i po duši; svoga Spasitelja; pravoga Boga. Ta ljubav je natkrilila i svaku naravsku i vrhunaravsku ljubav sviju stvorova. »I obradova se duh moj u Bogu spasu mojem«. (Luk. 1, 47.)

3. Marija je poznavala Isusa bolje i savršenije od svih ljudi i anđela. Poznavala je Isusa kao Boga i kao čovjeka; njegovo dostojanstvo i savršenstvo, njegovu ljubav i dobrotu.

Svi ovi razlozi budili su golemu, neizrecivu žalost u Majci Božjoj. Uistinu se mogu uporaviti riječi Jeremijine na Majku Božju: »Pogledajte i vidite, ima li bola kakav je moj«!

Zašto si tako hladan i bešćutan prema gorkoj muci Isusovoj? Nije li zato, što ga premalo poznaš, i premalo ljubiš? Promatraj pozorno Isusa u njegovoj muci i poznat ćeš ga i zavolit ćeš ga sve to više.

2. TOČKA: DALJNI RAZLOZI ŽALOSTI MAJKE BOŽJE.

»A ja više ne živim, nego živi u meni Krist«. (Gal. 2, 20.)

Kad je sv. Pavao mogao reći, da Krist živi u njemu, i da on samo Kristovim životom živi: kako istom Majka Božja, koja se u duhu svom nikada nije od Isusa rastala, od kako ga je začela! Ona je s Isusom zajedno kroz trideset godina živjela u najužem jedinstvu; s njim je mislila i osjećala. Neka legenda veli, da je Bog Mariji udijelio milost, da je vazda gledala dušu Kristovu i sve misli i čuvstva njegova. Pa to je veoma vjerojatno. Odovud slijedi, da je Marija i sva

čuvstva boli i žalosti Isusove gledala; a budući da je s Isusom zajedno živjela i čuvstvovala, to je Marija sve pretrpjela u duši, što je Isus podnio u duši i tijelu svom.

To potvrđuje i sv. Crkva, kad na svetkovinu žalosti Majke Božje uporavlja na nju riječi Jeremije proroka: »Komu ću te prispodobiti? s čim ću te izjednačiti; kćeri Jerusalemska? kaku ću ti priliku naći, da te utješim, djevice, kćeri Sionska? jer je žalost tvoja velika kao more, tko će te utješiti?« (Jer. 2, 13.)

Marija je ne samo promatrala muke Isusove, ona je i gledala tjelesnim očima svojima sve njegove muke. Vidjela je njegove krvnike, njihovu okrutnost i bijes; gledala je sve i najsitnije okolnosti, u kojima su mučili Isusa. Poznavala je najbolje nježnost i osjetljivost presvetog tijela Isusova.

Ne da se zaista ljudskim razumom shvatiti, kako je golema morala biti žalost Majke Božje!

Zato se Bogu na osobit način mili, kada promatramo i sućut budimo prema Žalosnoj Majci njegovoj. Duh Sv. je poseban red svojim ponukavanjem u Crkvi osnovao, kojim je sasvim posebna zadaća razmatranje i propovijedanje Žalosti Majke Božje.

U kolokviju zahvali srdačno Majci Božjoj, što je svojim žalostima donekle utješila našeg Spasitelja u golemim njegovim mukama. Moli Majku Božju, da ti utisne u srce duboko saučešće s mukama Isusovim. Zato se osobito čuvaj, da grijesima svojim ne žalostiš Majku Božju i ne propinješ na novo Krista. Na koncu izmoli: Dušo Kristova ili: Zdravo Kraljice.

TREĆI KORIZMENI TJEDAN.

120.

NEDJELJA: ISUS IZGONI ĐAVLA.

(Nedjeljno evanđelje).

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa usred mnoštva naroda, kako izgoni đavla, »koji bijaše nijem. I kad izagna vraga, pregovori nijemi, i diviše se ljudi«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam svoja zla nagnuća i pohote, okrijepi me, da im se stalno i uspješno oprem.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako je Isus nadvladao sotonu; u 2. da i mi moramo s Isusom sudjelovati u izganjanju vraga; u 3. na koji način treba da to činimo.

1. TOČKA: ISUS JE NADVLADAO SOTONU.

»I izgonjaše vraga, koji bijaše nijem. I kad izagna vraga, progovori nijemi, i diviše se ljudi«. (Luk. 11. 14)

Sv. Evanđelje, što ga sv. Crkva čita u treću korizmenu nedjelju, pripovijeda, kako je Isus izgonio vraga iz čovjeka, koga je vrag učinio nijemim i, kako sv. Matej govori, slijepim. Nije posjednuti od vraga izgubio vid i govor, nego ga je vrag, samo dok je u njem bio, lišio uporabe očiju i jezika. Zato je odmah progledao i progovorio, čim je Isus istjerao iz njega vraga.

Ovim divnim djelom svoje svemožnosti i ljubavi pokazao je Isus, zašto je došao na svijet. Sve je zato učinio Isus, da izbavi rod ljudski od sotone. Da progledamo i vidimo svijetlo njegove divne, božanske na-

uke; da gledamo njegove božanske uzore, i da svelikim oduševljenjem i glasom slavimo Boga i, koga nam posla, Isusa Krista. Sve do Isusa bijasmo slijepi i nijemi; Isus je izagnao vraga, koji nam bio oduzeo vid, i sapeo nam jezik, da nijesmo znali ni mogli slaviti Boga.

Sv. Bernardo đavlu pripisuje, kad tko ne će da ispovijedi grijehe svoje. »Zašto se stidiš ispovjediti grijehe svoje, kad ih se nijesi stidio počiniti? ili zašto se stidiš Bogu ispovjediti, pred čijim se očima ne možeš sakrit? Ako te je stid čovjeku grješniku grijehe svoje otkriti, što ćeš činiti na sudnji dan, kad će se pred cijelim svijetom otvorit savjest tvoja?« »I diviše se ljudi« tako velikoj sili, kojoj se pokoravaju i zli dusi.

Divi se i ti svemožnosti i dobroti Isusovoj, i moli ga, da te okrijepi proti svakoj napasti nečistoga duha i tvojih pohota.

2. TOČKA: I MI MORAMO S ISUSOM SUDJELOVATI U IZGANJANJU VRAGA.

»Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji sa mnom ne sabira, prosipa.« (Luk. 11, 23.)

Kad je Isus izgonio vraga, rekoše neki: »Preko Belzebuba, kneza vraškoga, izgoni vragove.« (Luk. 11, 15.) A Isus na to odgovori, da je posve potpuna opreka između njega i vraga; između njegovih nasljednika i između nasljednika vražjih: »Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji sa mnom ne sabira, prosipa.« — Duh Kristov je duh poniznosti, duh pokornosti, duh ljubavi. A duh vražji je duh oholosti, duh nepokornosti, duh mržnje i zavisti. Koji Isusa nasljeduju, drže zapovijedi Božje, vrše savjesno dužnosti svoje, straše se svakoga teškoga grijeha i pomnjivo se čuvaju i lakih. Koji ne mare za Božje zapovijedi, dužnosti svoje zanemaruju, koji u grijehu provode život svoj: ti ne sabiru s Isusom, nego prosipaju s đavlom.

Zatim je Krist Gospodin napose još označio, što zahtijeva od svojih nasljednika. »Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom.« (Luk. 9, 23.) Tijelu i njegovim pohotama protiviti se, reći će: biti s Isusom i s njim sabirati; a tijelu i njegovim pohotama ugađati, znači: biti protiv Isusa i rasipati.

Ovo nasljedovanje Isusa treba da obuhvati cijeli naš život; nije dosta, da potraje samo koji dan, ili koju godinu, jer Isus govori: »Neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom.«

Lako ćeš dakle prosuditi da li si s Isusom. Ti se strašiš ići za vragom, i pravo imaš, jer u tom je tvoja propast. Slijedi dakle Isusa, koji te zove. Sudjeluj sa svakom milošću njegovom, što ti daje; ne ogluši se na poziv njegov, kad te svaki dan nanovo zove. Što spremniji i revniji budeš u njegovu nasljedovanju, to ćeš više radosti i mira uživati.

3. TOČKA: NA KOJI NAČIN TREBA DA SUDJELUJEMO S ISUSOM?

»Kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, ide kroz bezvodna mjesta tražeći pokoja, i ne našavši govori: Vratit ću se u kuću svoju, otkuda sam izišao. I došavši nađe je pometenu i ukrašenu. Tada otide i uzme sa

sobom sedam drugih duhova gorih od sebe, i ušavši stanuju ondje; i budu potonja čovjeka onoga gora od pređašnjih.« (Luk. 11, 24. 25. 26.)

Isus je oslobodio čovjeka od nečistoga duha; no da se nečisti duh opet ne povrati, to ne će sam Isus da učini, nego i čovjek s Isusom mora sudjelovati. Kada je Isus nadvladao đavla u pustinji, gdje je Isus poslije četrdeset-dnevnoga posta bio iskušan; onda je đavao ostavio Isusa za neko vrijeme. Tako radi đavao i s nama; kad ga odbijemo; ostavi nas za neko vrijeme, a poslije se opet vrati.

Nečisti duh, kojega je Isus izgonio, »ide kroz bezvodna mjesta«. Sv. Gregorije veli, da su bezvodna mjesta duše pravednika, koje su trapnjom i mrtvenjem isušili vodu strasti. U takim dušama nečisti duh ne nalazi »pokoja«. — Sv. Jeronim govori: »Nečisti je duh izišao iz Židova, kada su dobili zakon, i otišao je u pustinju pogana; pošto su ovi poslije primili vjeru; nečisti duh ne našavši pokoja, reče: Vratit ću se Židovima.« I nađe dušu farizeja i književnika praznu, »pometenu« od svih kreposti, a ukrašenu svim opačinama i nevjerom u Isusa; uđe u njih s još više drugova, i budu još tvrdokorniji i gori, nego što bijahu prije.

Isus nas ovim događajem sjeća, da je puno opasnije od prijašnjega stanja opet se povratiti u grijeh. Od najboljega vina postaje najljući ocat, od najkrasnijega anđela najodurniji đavao. Sv. Augustin veli, da nije vidio svetijih ni gorih ljudi, nego u samostanima. Što nam potvrđuje Judin primjer.

Moramo dakle s Isusom sabirati; svoje strasti, pohote mrtviti sve do kraja. Samo će onaj primiti krunu života, koji bude ustrajao sve do kraja, govori sam Isus.

U kolokviju moli Isusa, da ti po zagovoru preslavne Majke svoje udijeli krepku milost, da s njom sudjeluješ vjerno sve do kraja. Da sačuvaš vjeru i po njoj urediš svoj život, dok te Isus ne pozove, da primiš krunu života. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

121.

PONEDJELJAK: ISUSA ZLOSTAVLJAJU KOD KAJFE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako mu pljuju u lice na dvoru Kajfinu; kako ga udaraju pesnicama, a drugi mu dlanom daju ćuške po licu i govore: »Proreci nam, Kriste, tko je, koji te udari?« (Mat. 26, 68.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku sreću za Boga ruglo i sramotu podnositi; okrijepi me, da to strpljivo podnosim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je podnio Isus na dvoru Kajfinu; u 2. što je trpio cijelu noć u tamnici; u 3. sućut Majke Božje s Isusom.

1. TOČKA: ŠTO JE PODNIO ISUS NA DVORU KAJFINU?

»Tada mu pljuvahu u lice i udarahu ga pesnicama, a jedni mu davahu ćuške po licu govoreći: Proreci nam, Kriste, tko je, koji te udari?« (Mat. 26, 67. 68.)

Promisli, tko trpi sve ove vanredne pogrde? od koga? kako? Trpi svemogući, sveznajući i neizmjerno dobri Bog. Pljuju mu u lice, koje je radost i samih anđela; za kojim su čeznuli pravednici staroga zavjeta, i vapili: »Pokaži nam lice svoje, i bit ćemo spaseni.« (Ps. 79, 4.) Pljuju u lice krasnije od sunca i ljepše od mjeseca i zvijezda. Isus je pljuvakom povratio vid slijepcu, a njemu pljuvakom obeščašćuju božansko lice.

A tko pljuje u to lice? Nevoljni grješnici, kukavni stvorovi njegovi, od kojih si i ti jedan; jer toliko puta si pljunuo u to božansko lice, koliko puta si ga uvrijedio. Kaj se iz dna duše poradi tolikog zločina i drzovitosti; straši se grijeha da ne padneš u ruke toga svemožnoga i pravednoga suca, koji toliku uvredu i poniženje podnosi za te.

Kako podnosi Isus tu strašnu uvredu i poniženje? Vedrim i mirnim licem i srcem. Jedan tumač veli, da su neprijatelji zato pokrili lice Isusu, jer nijesu mogli podnijeti ono božansko svijetlo, što se pokaza u licu Isusovu, koje je odavalo, kolikom radošću podnosi Isus te vanredne uvrede i ujedno korilo surove mučitelje. Uči se od Isusa, vrhovnog i jedinog naučitelja svijeta, kako ti treba podnijeti svaku uvredu i poniženje u službi Božjoj. Ne smiješ se nikada osvetiti, nego uvijek strpljivo podnositi.

2. TOČKA: ŠTO JE ISUS TRPIO CIJELU NOĆ U TAMNICI?

»Ja sam crv, a ne čovjek; podsmjeh ljudima i rug narodu.« (Ps. 21, 7.)

Tko će si predstaviti što je pretrpio Isus one noći u tamnici od vojnika i sluga svećeničkih!? Taj strašan prizor otkrio je Bog Davidu proroku, koji sa ove tri riječi opisuje muke, koje je Isus one noći pretrpio: »Crv, podsmjeh i rug.«

Nemilo udarahu Isusa; podsmjehivahu mu se, kad ga izmučiše; rugahu mu se i govorahu mu najsramotnije. Sv. Ivan Zlatousti veli: »U ono su lice pljuvali i udarali, koje su morski valovi štovali i umirili se, kad ih pogleda; koje kad sunce ugleda na križu, sakri trakove svoje.« Eutimij kliče: »Strašite se, nebo i zemljo i svi stvorovi videći, koje lice i s kojom nepravdom uvrijediše!«

Promisli, kako Isus sve to podnosi. Divnom neslomljivom strpljivošću; blagim licem i ljubeznim srcem. Mogao ih je uništiti kao svemožni Bog; ali Isus sakrije svoje božanstvo, jer hoće, da što više trpi svojim čovječanstvom za me. Kolike li ljubavi! Sjajnog li primjera, kojim me sokoli, da i ja trpim za njega!

Od koga trpi sve to Isus? od svojih stvorova, od nevoljnih grješnika, od mojih zastupnika, koje sam griješeć postavio, da ga muče.

Čim se je bavio u duši svojoj Isus te strašne noći? Probdio je jamačno u najsrdačnijoj molitvi, kako je to obično činio. Prikazao je svom nebeskom Ocu sve ove uvrede za spasenje moje i svega roda ljudskoga. Radovao se je u duši svojoj, što će skoro svanuti veliki dan, veliki petak, koji će prikazati Bogu žrtvu krvavu na drvu križa, koja će Boga Oca neizmjerno častiti, veseliti i potpunu mu zadovoljštinu pružiti i izmiriti s ljudskim rodom.

Što više Isusa muče, pogrđuju i ponizuju, to više želi Isus za me podnijeti. Hvala ti, premili Isuse, za veliku, božansku velikodušnost! Ulij u srce moje slična čuvstva, da što više želim podnijeti za te! Da budem strpljiv i ustrajem u podnašanju križeva.

3. TOČKA: SUĆUT MAJKE BOŽJE S ISUSOM.

»Žalosna je duša moja do smrti.« (Mat. 26, 38.)

Promisli, kolika je bila žalost Majke Božje, kad je izvijesti, po svoj prilici sv. Ivan, o svemu, kako su ga mučili i zlostavljali. Ona je uistinu mogla reći s Isusom: »Žalosna je duša moja do smrti.« Jer sve je bilo u Marije, što povećava žalost i muku duše. Imala je živu vjeru; ljubila je Isusa većma nego li anđeli; maštom si je tako živo predstavila sve, što Isus trpi, kao da je prisutna bila. A malne kod sviju patnja Isusovih je prisutna bila. Vlastitim očima je gledala, kad su zabijali strašne čavle u ruke i noge Isusove.

Napunila se duša prečiste Djevice i Majke morem muka, zato veli o njoj Crkva: »Velika je kao more žalost tvoja, tko će te utješiti?« (Plač Jer. 2, 13.)

Ali Marija je neizrecivo ljubila Boga; zato se uteče poput Sina svoga Bogu Ocu i moljaše ga, neka mimoiđe kalež ovaj Sina njezina; ponudila je sebe, da ona pretrpi sve mjesto Isusa; ali neka ne bude volja moja, nego tvoja, nebeski Oče!

Uči se od Marije, savršenoga uzora, kako ti treba s velikim plodom promatrati muke Isusove; podnositi svoje u duhu Isusovu; u nevoljama u molitvi tražiti pomoć i utjehu; odati se u svemu volji Božjoj.

U kolokviju odluči, da ćeš po primjeru Isusovu i Marijinu podnositi muke, nevolje i napasti, što ti providnost Božja pošalje ili pripusti. Moli ponizno i pouzdano Majku Božju, da isprosi za to milost od Sina svoga. Zaključi promatranje ili sa: Dušo Kristova; ili sa Zdravo Kraljice i sa Očenašem i Zdravomarijom.

122.

UTORAK: ISUS PRED PILATOM.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako stoji pred Pilatom; kako ga optužuju, i kako ga Pilat ispituje.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam, kako se mili Bogu, kad krive sudove pravde radi podnosimo; okrijepi me, da u takom slučaju strpljiv budem.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako Židovi dovedoše Isusa Pilatu; u 2. kako optužuju Isusa pred Pilatom; u 3. što nas uči Isus šutnjom svojom?

1. TOČKA: ŽIDOVI DOVEDOŠE ISUSA PILATU.

»I svezana dovedoše ga i predadoše Ponciju Pilatu upravitelju.« (Mat. 27, 2.)

Promisli, koga dovedoše? tko? komu? kako? zašto? Dovedoše Isusa, Sina Božjega, samu svetost i pravednost. Pred svojim ga sudom krivo osudiše; ali budući da im nije slobodno nikoga osuditi na smrt, a odlučiše, da Isus mora umrijeti, zato ga dovedoše Pilatu.

Tko? »Sve mnoštvo« Židova, ne samo sluge i vojnici, nego i svećenici, književnici, starješine naroda; jedni gledaju, drugi ga optužuju, ali svi željni da ga osude na smrt. Nema ni jednoga, komu Isus nije

mnogo dobra učinio. Vode svoga Spasitelja, Mesiju, poganskom sucu, da ga osudi na smrt.

Komu? »Ponciju Pilatu«, rimskom upravitelju, poganinu; sami ne htjedoše da uđu u njegovo dvorište, da se ne opogane.

Kako? Vuku ga svezana, iznemogla, silovito, brzo, odmah ujutru, ružeći i psujući ga.

Zašto? Da ga kao zločinca osudi na smrt. Sada već viču u srcu svom: »Propni ga, propni!«

Nema nikoga, tko bi ga branio, žalio, premda je prošao cijelu zemlju dobro tvoreći. Priključi se barem ti neprijateljskoj povorci i sažaljuj od srca Isusa. Reci mu, da si ti zaslužio, što evo on podnosi. Pokloni mu se kao pravom Bogu i Spasitelju svomu, a i ovih nezahvalnika, koji ga od mržnje i zavisti dovedoše poganskom upravitelju, nastojeći svom silom, da ga osudi na smrt.

2. TOČKA: ISUSA OPTUŽUJU PRED PILATOM.

»Ovoga nađosmo gdje buni narod naš, i zabranjuje davati cesaru danak, i govori, da je on Krist kralj.« (Luk. 23, 2.)

Promisli lažna svjedočanstva, što iznose na Isusa. Isus je upravo protivno učio. Isus je učio, da se treba pokoravati zakonitim starješinama, bili oni i nekreposna života; kao što su bili književnici i farizeji. Rekao je, da treba dati caru, što je carevo, a Bogu što je Božje. A kada ga narod htjede kraljem učiniti, on uteče i sakri se ispred njih.

Što odgovori Isus Pilatu na ove optužbe? Isus je šutio, tako da se Pilat čudio; zato mu reče Pilat: »Ne čuješ li, kolika svjedočanstva govore na tebe? A Isus mu ne odgovori ni na jednu riječ tako, da se upravitelj divio vrlo.« (Mat. 27, 13. 14.)

A kad ga Pilat zapita: »Ti li si kralj židovski?« Isus mu odgovori: »Ti kažeš... Ali kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta.« Isus mu to reče, da ga Pilat ne bi krivo razumio, da možebit teži za zemaljskim kraljevstvom. »Kad bi bilo od ovoga svijeta kraljevstvo moje, onda bi se sluge moje doista borile da ne budem predan Židovima; ali kraljevstvo moje nije odavle.« (Iv. 18, 36.)

Zatim reče Isus Pilatu, da je zato rođen, i da je zato došao na svijet, da dade svjedočanstvo za istinu; zato svaki, koji je za istinu, sluša riječ njegovu.

Isus je vazda i svagdje istinu govorio: riječju, djelima, životom, cijelim bićem svojim, jer je nestvorena Istina. Svaki, koji je od Boga, sluša riječ Isusovu; po njoj ravna misli svoje, riječi i djela, čitav život svoj.

Hoćeš li da doznaš, jesi li na pravom putu? jesu li tvoja djela i život prema Božjim zapovijedima, sravni to s naukom Isusovim, s njegovim životom.

Pobudi iskreno saučešće s krivo optuženim Isusom; moli ga, da ga barem u manjim stvarima strpljivo nasljeduješ, kad te nepravedno okrive, ili sumnjiče tvoja dobra djela s neplemenite nakane. Boj se jedino pravednog suda Božjega!

3. TOČKA: ŠTO NAS UČI ISUS ŠUTNJOM SVOJOM?

»Reče mu Pilat: Ne čuješ li, kolika svjedočanstva govore na tebe? I ne odgovori mu ni na jednu riječ tako, da se upravitelj divio vrlo«. (Mat. 27, 13. 14.)

Promisli čudnovatu, divnu šutnju Isusovu. Tom šutnjom nas uči Isus osobito ovo dvoje. Dokazuje svoju nevinost, i kao Spasitelj svijeta pruža najsavršeniji uzor kreposti svijetu.

Čudnovata je šutnja Isusova iz više razloga. Bio je nevin, što je dokazao cijelim životom svojim. Mogao je jednom izrekom uništiti sva lažna svjedočanstva, što su krivi svjedoci iznijeli protiv njega, jer je neizmjerno mudar.

Ali je Isusu više stalo do slave Oca si nebeskoga i do spasenja roda ljudskoga, nego do svoje časti i života. Upravo žrtvom velikodušnom časti i života svoga htjede da ljudski rod otkupi i proslavi Oca svoga. Ujedno htjede Isus primjerom svojim potvrditi, što je rekao u svečanom govoru svom na brdu: »Blago vama, kad vas usproklinju i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući mene radi! Veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima«. (Mat. 5, 11. 12.)

Pristojalo se je, da nam Isus, vrhovni Učitelj svijeta, dade primjer u kreposti, našoj naravi najtežoj. To je Isus cijelim životom učinio, ali najsvečanije sada pred sudom, koji je imao odlučiti o životu i smrti njegovoj.

Hoćeš li da proslaviš Boga i nasljeduješ Isusa? da zadovoljiš za mnoge uvrede jezikom Bogu nanesene? da se vježbaš u najkrasnijoj kršćanskoj savršenosti? a ti pusti obranu časti svoje, kad to možeš učiniti, providnosti Božjoj.

U kolokviju zahvali Isusu iz svega srca za preveliku žrtvu, što doprinese za te šutnjom svojom Bogu Ocu, i ujedno za prekrasan primjer, što ti ga pruži. Moli ga za milost, da ga nasljeduješ u toj kreposti. Zato pak nastoj, da se ne braniš u manjim nepravdama, jer tako ćeš moći poslije i u većim. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

123.

SRIJEDA: ISUSA ODVEDOŠE K HERODU, A ON NARUGAVŠI MU SE POSLA GA NATRAG PILATU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako ga vuku od Pilata k Herodu; kako ga Herod rado primi; ali budući da Isus nije htio da zadovolji njegovoj radoznalosti, naruga se Isusu i pošlje ga natrag Pilatu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku sreću: za Boga ruglo podnijeti; okrijepi me, da strpljivo podnesem ruglo.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako Isusa vode od Pilata Herodu; u 2. kako Isus šuti pred Herodom; u 3. kako se Herod s vojnicima naruga Isusu i posla ga natrag Pilatu.

1. TOČKA: ISUSA VODE OD PILATA HERODU.

»Pilat razumjevši, da je iz područja Herodova, posla ga k Herodu, koji također bijaše u Jerusalemu onih dana«. (Luk. 23, 7.)

Promisli, koliko je udaraca Isus na novo pretrpio na putu k Herodu! Koliko rugla, sramote i nepravednosti od nemilih sluga i vojnika, od uzrujanoga naroda. Promisli, s kojeg razloga htjede neizmjerno mudri Bog, da vode Isusa od jednog nepravednog suca k drugomu? da zareda kanoti sve nepravedne

suce i sudišta, a nigdje da ne nađe pravde, premda je sama nevinost.

Premudri Isus je htio, da nas i pouči, a ne samo da nas otkupi tolikom cijenom svoje časti. Lako je podnijeti uvredu od jednoga, kad nas drugi brane i osuđuju nepravdu, što nam je nanesena; ali teško je podnijeti, kad nas nevine svi osuđuju. A to je eto Isus htio, da za nas podnese, i ujedno da nas nauči, kako nam treba podnositi nepravdu, koju nam nanose od svakud.

Nemoj dakle kloniti duhom ni onda, kada bi te svi napali i osudili pravde radi. Uzdaj se to većma u Boga, što s više strana trpiš nepravdu. Bog zna pravdu u svoje vrijeme očitovati i obraniti, kako to učini i kod Sina svoga.

Odluči, da ćeš slijediti primjer, što ti ga Isus daje. A budući da sâm to ne možeš, moli ga za obilnu milost i srčano prihvati svaku priliku, koja ti se pruža.

2. TOČKA: ISUS ŠUTI PRED HERODOM.

»A Herod vidjevši Isusa, bi mu vrlo drago; jer ga je odavna želio vidjeti zato, što je mnogo čuo za njega, i nadao se, da će znak kakav vidjeti od njega. A stade ga pitati za mnogo šta. Ali on mu ništa ne odgovori«. (Luk. 23, 8. 9.)

Isus je pred Pilatom u sudnici govorio, no kod Heroda ni riječi. A to iz više razloga, barem kako to možemo nagađati, jer tko bi mogao ispitati mudrost Isusovu?

Da se je Herod radovao, što vidi Isusa s razloga, s kojega je Zakej htio da vidi Isusa: kako rado bi mu

Isus govorio, i svratio se u dušu i srce njegovo; ali radost Herodova je potekla iz niske radoznalosti, a želio je da joj udovolji Isus. Htio je, da svemožnost Isusovu upotrijebi za svoje uživanje. — Isus nije htio da govori pred preljubnikom i ubojicom najsvetijega muža, sv. Ivana Krstitelja. Herod nije htio da se obrati i da pokoru čini, na što ga je nagovarao i opominjao sv. Ivan. — Treće, Isus je želio svim srcem, da za nas umre i što više trpi; zato nije htio, da progovori za obranu svoje nevinosti, o kojoj je Herod skroz uvjeren bio; htio je, da i kod Heroda pretrpi što više rugla i sramote. Silu je čudesa tvorio Isus, kad je trebalo pomoći nevoljnima na tijelu ili duši; ali kad se je radilo o tom, da izbavi sebe od muka i smrti, onda kao da nema nikakve moći. Zato veli sv. Ignacije, za vrijeme muka sakriva se Božanstvo u Isusu, i pušta da što više trpi njegovo čovječanstvo.

A ti upravo protivno radiš; svim silama se opireš križevima, a kad im ne možeš izbjeći, onda ih nerado podnosiš, tužiš se i mrmljaš; i tako gubiš zasluge, što bi ih stekao, kad bi strpljivo i voljno radi Isusa prigrlio križ. Nemoj u buduće tako činiti! Strpljivo i hrabro prigrli svaki križ, što ti ga šalje providnost Božja. A da to uzmogneš, moli pouzdano u Isusa pomoć.

3. TOČKA: HEROD SE S VOJNICIMA NARUGA ISUSU I POSLA GA NATRAG PILATU.

»A Herod osramotivši ga sa svojim vojnicima i narugavši mu se obuče mu bijelu haljinu, i posla ga natrag k Pilatu«. (Luk. 23, 11.)

Promisli, što učini Herod Isusu. Proglasi ga svojim postupkom za luđaka, koji tobože hoće da bude kralj, no budući da nije pri sebi, ne može ga osuditi, već ga dade obući u bijelu haljinu, što običavahu carevi nositi. Predade ga svojim vojnicima. Ovi mu se osvete za uvredu nanesenu njihovu gospodaru najprostijim postupanjem, podrugivanjem, a jamačno i udarcima; predadoše ga rulji, koja ga je dovela, neka ga vodi natrag Pilatu.

Promisli, koliko pretrpje Isus od ove rulje vojnika i naroda?! Razjareni postupanjem Herodovim i njegovih vojnika, psovahu ga i nemilo s njim postupahu sve do Pilata. Narod ga gleda u bijeloj haljini, viče i sili Pilata, da ga osudi na smrt.

Promisli, što trpi Isus u srcu svom, u kojem nosi sve nas! Bijelu haljinu mu dadoše za ruglo, ali u istinu očitova nevinost njegovu. Sv. Crkva, da ovjekovječi ovo otajstvo iz muke Isusove, odredi, da ne smije nijedan svećenik žrtve novoga zavjeta prikazati, van zaodjeven u dugoj bijeloj haljini.

Nasljeduj šutnju i strpljivost Isusovu, kad ti se podrugivaju s pobožnoga života. Sv. Pavao veli: »Svi koji pobožno hoće da žive u Kristu Isusu, trpjet će progonstvo«. (2. Tim. 3, 12.)

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što se je dostojao pretrpjeti za te toliko rugla, sramote i muke kod Heroda; i moli ga za obilnu milost, da i ti svako poniženje strpljivo podneseš za Isusa, što ti Isus bude poslao u svojoj mudroj providnosti. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

124.

ČETVRTAK: ISUSA ZAPOSTAVLJAJU BARABI

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako Pilat zapita narod, koga hoćete da vam otpustim na vazam: Isusa ili Barabu; ne sumnjajući, da će svi htjeti Isusa. Ali sav narod odgovori: Barabu otpusti, a Isusa propni!

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku sreću biti prezen Boga radi i okrijepi me, da strpljivo podnesem prezir.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako Pilat uspoređuje Isusa s Barabom; u 2. kako sav narod pretpostavi Barabu Isusu; u 3. kako narod zahtijeva od Pilata, da propne Isusa.

1. TOČKA: PILAT USPOREĐUJE ISUSA S BARABOM.

»Koga hoćete da vam pustim? Barabu ili Isusa, koji se zove Krist?« (Mat. 27, 17.)

Sv. Ivan Zlatousti veli: »Kad već ne će da ga oslobode kao nevinoga, neka ga barem puste kao osuđenoga na svetkovinu«. — Pilat im dozivlje na pamet, da je Isus Mesija, koji je obećan njihovim ocima, i kanoti kori ih kad veli: »Koji se zove Krist« . . . .

Promisli skrajnje poniženje, što Isus htjede da podnese za tebe. Može li biti veće poniženje, nego kad čestita čovjeka usporede s javnim zločincem? A koliko je poniženje i prezir, kad je Pilat usporedio Isusa s Barabom!? Samu nevinost i svetost s ubojicom. Ali tako duboko poniženje je morao pretrpjeti Isus za naknadu oholosti moje i roda ljudskoga, kojom prezresmo Boga i njegove zapovjedi.

Promisli, da ti kod svake napasti sam Bog stavlja to isto pitanje, što je upravio Pilat na Židove, koga ćeš izabrati? Isusa, njegovu zapovijed, ili grijeh, Barabu?

Nemoj uspoređivati Isusa s Barabom; nemoj razmišljati, kad ti dođe koja napast; odmah kad je opaziš, odbij je mirno i odlučno inače će te strasti zavesti, i izabrat ćeš Barabu, a Isusa ćeš osuditi.

Ispitaj se, kako se obično vladaš u napastima, i čvrsto odluči, da ćeš u svakoj napasti zazvati pomoć Božju barem kratkom molitvom, i odmah, mirno i odlučno odbiti napast.

2. TOČKA: SAV NAROD PRETPOSTAVI BARABU ISUSU.

»Ali sva svjetina zajedno povika: Uzmi ovoga, a pusti nam Barabu!« (Luk. 23, 18.)

Promisli nepojmljivu poniznost Isusovu! Ne samo htjede, da ga izjednače s Barabom, nego što je puno više, da ga zapostave Barabi.

Prije nekoliko dana vikahu »Hosanu« Isusu; a sada ga zapostaviše razbojniku. To je ljudska slava i čast. Promisli kako je tašta i varava ljudska slava i čast, te zato ne idi za njom. Prava je slava i čast samo u nasljedovanju Isusovu.

Pohota je kao oganj, ako je ne utrneš odmah s početka, poslije, kad se rasplamti, ne ćeš moći. Svijet to ne razumije, zato popušta svojim pohotama, izbira Barabu, a osuđuje Isusa; ne će da mrtvi svoja neuredna nagnuća, kako ga Crkva uči, te zato propada.

Povedi se za Isusom. Nasljeduj prekrasne kreposti, što ti ih preporuča u ovom otajstvu. Isus je poniznost, prezir i zapostavljanje izabrao za se. Zato htjede u svojoj neizmjernoj mudrosti da ga zapostave Barabi. Zna, da se tim lijekovima iscjeljuju rane, što nam ih zadade grijeh. Svi njegovi nasljednici upotrijebiše taj lijek, te zato postadoše hrabri junaci u njegovoj vojsci.

Prezir i zapostavljanje su odlikovanje u vojsci Kristovoj; nemoj ih zato izbjegavati, nego se veseli, kad te Isus njima odlikuje, ili ih barem strpljivo nosi.

Odluči, da ćeš strpljivo nasljedovati svoga božanskog Spasitelja u zapostavljanju, i započni odmah danas.

3. TOČKA: NAROD ZAHTIJEVA OD PILATA, DA PROPNE ISUSA.

»A Pilat im opet stade govoriti, hoteći da pusti Isusa. Ali oni vikahu govoreći: Raspni ga, raspni!« (Luk. 23, 20. 21.)

I sam Pilat se prestraši od opačine Židova, s koje se odrekoše Isusa, a pretpostaviše mu Barabu. Zato ih pita, što dakle da učinim s Isusom, koji se zove Krist? Ali oni svi kao iz jednog grla vikahu: Raspni ga, raspni!

Promisli, da je ta strašna osuda Isusa, glas tvojih grijeha; grijesi su propeli Isusa. Osuđuju u nama Isusa naše pohote, kad se dižu protiv njegovih zapovijedi i savjeta, kad nas otkidaju od uzorâ, što nam ih je Isus pokazao. Hoćeš li im popustiti, kao neodlučni Pilat svjetini? Zapitaj ih barem prije s Pila-

tom: »A šta ću učiniti s Isusom, koji se zove Krist?« (Mat. 27, 22.) Mjesto da im popustiš, reci, ljubit ću Isusa svim srcem, svom dušom svojom; ljubit ću ga i riječima, čuvstvima i djelima; njemu ću žrtvovati sebe i sve svoje sile svaki dan svoga života, naročito današnji dan kao zadovoljštinu za nezahvalnost Židova i sviju nehajnih kršćana.

Raspni, ne Isusa, koji je nedužan, nego svoje tijelo, podvrgavajuć ga pod sladak jaram i laki teret Isusov. Raspni svoje pohote, da ne osile, te da ti ne otmu milost i krepost, o čem snuju svaki dan. Raspni svoja sjetila, držeći ih na uzdi, da te ne navedu na grijeh.

Promisli, koja je pohota u tebi najjača, i osobito proti toj upravi svoju pozornost i sile po tako zvanom posebnom ispitivanju savjesti. Jutrom čvrsto odluči, da ćeš se osobito proti toj pohoti boriti; a na večer se pitaj, kako si to činio. Iskreno se pokaj i čvrsto odluči za slijedeći dan. Budeš li u tom ustrajao, postići ćeš velike plodove.

U kolokviju izrazi Isusu srdačno saučešće radi svojih i roda ljudskoga grijeha, s kojih je Isus osuđen na smrt. Moli ga za milost, da uzmogneš svaki dan svoje pohote propeti; da Isus sve to većma osili u tebi. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

125.

PETAK: ISUSA BIČUJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si strašan prizor, kako bičuju za stup privezana Isusa, i kako mu u izobilju curi krv na zemlju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam ogavnost nečistih grijeha, poradi kojih bičuju Isusa; okrijepi me, da se odlučno oprem svakoj nečistoj napasti.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto je htio Isus da bude bičevan? u 2. pripravu za bičevanje; u 3. samo bičevanje.

1. TOČKA: ZAŠTO HTJEDE ISUS DA BUDE BIČEVAN?

»Ja ništa na njemu ne nalazim, što bi zasluživalo smrt; dakle da ga izbijem i pustim.« (Luk. 23, 22.)

Promisli, s kojih razloga se ovrši na Isusu grozna kazna bičevanja? Prvo, Pilat je dao Isusa bičevati zato, da ga oslobodi od smrti, što su Židovi silom zahtijevali. Htjede, da na ovaj način gane Židove na milosrđe spram Isusa. Drugo, u slučaju da ga mora osuditi na smrt na križu, da bude pripravljen po zakonu rimskomu; jer one, koje su na križ raspinjali, trebalo je po zakonu prije bičevati. Glavni je razlog bio volja Oca nebeskoga, koji je tako mučnu i strašnu zadovoljštinu tražio za premnoge ogavne, nečiste grijehe roda ljudskoga.

Zato Isus se ne protivi osudi; zato je prima s najvećom pripravnošću i ljubavlju; zato žrtvuje cijelo nevino tijelo svoje, kako je žrtvovao čitavu dušu svoju na gori maslinskoj. Sada se ispuni na njem, što proreče o njem Isaija prorok: »Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave.« (Is. 1, 6.)

Ah Isuse, na koliku zahvalnost si me obvezao, što si presveto tijelo svoje dao u ruke grješnicima,

da ga sasvijem izmrcvare! Daj mi, dobri Isuse, da tijelo svoje očuvam čisto od svakoga, osobito nečistoga grijeha! Daj mi, da svaku napast odmah i odlučno odbijem!

2. TOČKA: PRIPRAVA ZA BIČEVANJE.

»**Na leđima mojim izoraše orači, i potegnuše duge brazde svoje.**« (Ps. 128, 3.)

Tumači sv. Pisma izlažu ove riječi Davidova psalma o strašnom bičevanju Isusovu; jer tako duboko zasjekoše udarcima u nevino tijelo Isusovo, kao što zasijeca u zemlju oštri plug orača.

Promisli, kako vojnici i sluge pripraviše Isusa na grozno bičevanje? Prije svega skinuše mu haljine i nešivenu dolamu. Ovako osramotiše Isusa. Tako htjede Isus, da zadovolji za bestidnost, kojom uvrijedismo Boga. Tako htjede da nam zasluži dragocjenu odoru posvećujuće milosti, što je grijehom izgubismo.

Zatim privezaše Isusa uz jedan stup i protegnuše mu ruke i noge konopcima. Zatim, kako veli više sv. Otaca, pripremiše trovrsne bičeve, od zelenih bodljikavih šiba; od volovskih žila sa željeznim bodljikama na kraju, i bičeve opletene od željeznih lančića.

Isusa je puno čvršće privezala uza stup neizmjerna ljubav njegova, kojom htjede Ocu zadovoljiti, a nas od grijeha odvezati i od jarma đavolskoga osloboditi, nego oni konopci, kojima ga, kako i sv. Augustin veli, uza stup privezaše vojnici.

To bijaše osuda najnepravednija, najsramotnija, najokrutnija. Najnepravednija, jer Isus je sama nevinost i svetost. Ali i najpravednija je bila, jer smo

mi zaslužili vječne paklene muke za grijehe, za koje je Isus pretrpio grozno bičevanje.

Zahvali Isusu za toliku ljubav, pa iskaži i ti Isusu ljubav svoju, boreći se protiv napasti, osobito protiv nečistih. Zazovi svaki put prečistu Majku Božju u pomoć kratkim, srdačnim uzdahom.

3. TOČKA: SAMO BIČEVANJE.

»**Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave.**« (Is. 1, 6.)

Ovu strašnu sliku otkri Duh Sv. Isaiji proroku, što će se ispuniti na Isusu, Otkupitelju svijeta poslije sedam stotina godina.

Pošto su svezali Isusa za stup, započeše bičevanje trovrsnim bičevima odozdol i sve do glave: »Od pete do glave nema ništa zdrava.« Najprije zelenim bodljikavim bičevima, zatim volovskim žilama, i napokon bičevima, koji bijahu opleteni iz željeznih lančića, kojima su, po svoj prilici, ne samo kožu raskinuli, nego i meso, tako da su se na mnogim mjestima vidjele i kosti: »Na leđima mojim oraše orači, i vodiše duge brazde svoje.« (Ps. 128, 3.)

Da nekim načinom shvatimo strahotu muka, što tu pretrpje Isus za nas, sjetimo se 1. nježnosti i iscrpljenosti tijela Isusova; 2. okrutnosti mučitelja, koji bijahu nahuškani od svećenika i od đavla, pa ih je razjarila i sama strpljivost Isusova, koju nijesu mogli slomiti, ni uzdrmati. 3. Množina udaraca; mnogi vele da je bilo do pet tisuća, a sv. Bernardo tvrdi, da je bilo i više. 4. Naši grijesi, za koje zahtijevaše Bog potpunu zadovoljštinu. — Sv. Augustin veli, da je na

koncu neki čovjek iz mnoštva došao stupu i prerezao konopac, kojim bijaše privezan Isus za stup s izjavom: nemojte ga ubiti!

Nemoj ubiti Isusa; nemoj ga nanovo šibati, nego odbij svaku napast odlučno u prvi čas. Sv. Oci vele, da je Isus bio bičevan za nečiste grijehe.

U kolokviju od srca zahvali Isusu, što je strašnim bičevanjem zadovoljio za tvoje i roda ljudskoga grijehe; obećaj mu, da ga više ne ćeš uvrijediti i moli ga za milost te reci Očenaš i Zdravomarijo!

126.

SUBOTA: O ŽALOSTIMA MAJKE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predoči si preslavnu Majku Božju, kako je zadubena u promatranje gorke muke Isusove.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam preslavnu Majku Božju; okrijepi me, da je od srca ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. i 2. točki nekoliko razloga žalosti Majke Božje.

1. TOČKA: NEKOLIKO RAZLOGA ŽALOSTI MAJKE BOŽJE.

»Komu ću te prispodobiti? čime ću te izjednačiti, kćeri Jerusalemska? kaku ću ti priliku naći, da te utješim, djevice, kćeri Sionska? jer je žalost tvoja velika kao more, tko će te utješiti?« (Jer. 2, 13.)

Naveli smo već prošle subote nekoliko razloga, koji nam tumače veličinu žalosti Majke Božje. Sada ćemo navesti još nekoliko, da bolje upoznamo, koliko rastužismo preslavnu Majku Božju.

1. Žalosti Majke Božje bijahu dugotrajne. Kao Isus, tako je i Marija kroz cijeli život svoj nosila u srcu muku Isusovu, što je znala iz proročanstva, a i Simeon joj je to prorekao. Nosila je mač, koji bijaše probo Srce njezino. To joj nagoviješta i ime njezino: Marija, koje joj dade Bog po svojoj providnosti.

2. Što se je većma razvijao mali Isus, to su većma i sjajnije prodirale sve njegove božanske savršenosti u njegovoj čovječjoj naravi; a to većma je rasla ljubav i radost Marijina, kad je promatrala Isusa. Ali ujedno se je pomiješala u tu radost najgorča žalost; jer je znala, da će ga za kratko vrijeme ugrabiti nemili krvnici i utrnuti mu najdragocjeniji život. A prije da će ga okrutno mučiti. Kako je to oštar mač u srcu Majčinu!

3. Marija je trpjela u duši; a duševne žalosti i muke daleko nadilaze tjelesne. Sv. Bernardin Sienski veli: »Tolika je bila žalost Djevice, da kad bi se razdijelila među sve stvorove, što mogu patiti, svi bi odmah umrli.« To nas uči i sv. Crkva, kad govori o žalostima Majke Božje: »Velika je kao more žalost tvoja.«

Utješi Majku Božju svojim kreposnim životom. Čuvaj se grijeha i ljubi Isusa; to je najveća radost za Majku Božju.

2. TOČKA: JOŠ NEKOLIKO RAZLOGA ŽALOSTI MAJKE BOŽJE.

»Pogledajte i vidite, ima li bola kakav je moj.« (Plač Jer. 1, 12.)

1. Marija se je žalostila, jer je žrtvovala Isusa, koga je tisuć puta više ljubila nego samu sebe.

2. Mučenici su trpjeli, ali ih je Bog u mukama obično vanrednim utjehama krijepio. Sv. Vincencij je bio strašno mučen; kožu su mu derali i usijanim željezom ga pekli; a on je ipak s tolikom silom govorio svojim krvnicima i s takim prezirom muka, da je sv. Augustin rekao o njem: »Kao da drugoga muče, a drugi da govori«, tako ga je tješio Bog u mukama! — Kad su sv. mučenike Marka i Marcelina privezali uz jedno drvo i noge im proboli, reče im krvnik: Vi nesretnici, zatajite vjeru, i oslobodite se iz ovih muka! Mučenici mu odgovoriše: Što govoriš o mukama, mi nijesmo nikada tako veseli bili kao sada, kad radi Isusa trpimo. Sv. Augustin veli: »Opojeni iz kaleža ljubavi ne osjećahu muka svojih.« Ali Bl. Dj. Mariji, kano kraljici sviju mučenika, dopusti Bog, da trpi s Isusom bez utjehe. I sv. Alfonz veli, da je Marija patila bez utjehe.

3. Mučenike je muka i smrt sastavila s Isusom, a Mariju je rastavila. Sv. Pavao se želio raspasti, umrijeti, da dođe k Isusu; ali Mariju je smrt Isusova rastavila od Isusa. Onaj je odnos zauvijeke prestao, što je Isusa i Mariju prije smrti spajao. Ono je presveto tijelo izmučeno i usmrćeno, koje je Sin Božji primio od Marije. Sv. Bonaventura veli: »Nijedna žalost od Marijine nije bila gorča, jer nijedno dijete od Isusa nije bilo milije.«

U kolokviju zahvali od srca Majci Božjoj, što je svojim žalostima zaslužila od Boga i tebi obilne milosti, i što je s Isusom zajedno zadovoljila i za tvoje

grijehe. Moli je za oproštenje, što si je silno ražalostio, i obećaj s njezinom pomoću, da ćeš se čuvati svakoga grijeha i da ćeš savjesno vršiti svoje dužnosti. Moli je ujedno, da ti isprosi od Isusa, da s velikim saučešćem i s pravom pobožnošću razmatraš muku Isusovu. Na koncu izmoli: Zdravo kraljice!

ČETVRTI KORIZMENI TJEDAN.

127.

NEDJELJA: ISUS NAHRANI PET TISUĆA LJUDI.

(Nedjeljno Evanđelje.)

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa među silnim narodom, kako ga nauča, a njegovo se predobro Srce ganulo, što je narod ogladnio. Pošto dozna od apostola, da ima u nekog dječaka pet hljebova i dvije ribe, zapovijedi apostolima, neka posade narod na travu, bijaše pak samo muškaraca oko pet tisuća. Zatim »uzevši hljebove i davši hvalu dade onima, koji se posadiše; tako i od riba, koliko htješe.« A kad se nasitiše, skupiše učenici dvanaest košara komada od pet hljebova, što pretekoše onima, koji su jeli.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam riječ Božju, to veliko blago na zemlji; ojači me, da uredim svoj život po toj riječi.

Razmatrat ćemo u 1. točki milinu osobe Isusove i njegove riječi; u 2. kako nas Isus uči, kako treba blagovati kršćanima; u 3. čudesno umnoženje hljebova kao sliku presv. Euharistije.

1. TOČKA: MILINA OSOBE ISUSOVE I NJEGOVE RIJEČI.

»Žao mi je naroda, jer eto već tri dana stoje kod mene, i nemaju ništa jesti.« (Mark. 8, 2.)

Čudo umnoženja hljebova pripovijedaju osim sv. Ivana i sv. Matej i sv. Marko. — Vidi se iz pripovijedanja sviju sv. evanđelista vanredna milina osobe Isusove i tajinstvena sila riječi njegove. Za Isusom ode silno mnoštvo naroda u pustinju, tri dana slušaju ga i gladni i žedni. Isus se smiluje na narod, i ne će da ga gladna otpusti, da ne oslabi na putu, »jer su neki od njih došli izdaleka.« — Kolika dobrota u Isusa prema narodu! kolika ljubav! kolika požrtvovnost za narod! Isus zaboravlja na svoj trud, misli samo i skrbi se za narod.

Kolika je bila sila i milina riječi njegovih, koju je narod tri dana gladan i žedan slušao! A kako se to mili Isusu! On nabraja sve žrtve, što narod doprinese za riječ njegovu. Pripravan je prije i svojom svemožnošću priteći u pomoć, nego da dopusti, da se onima što zlo dogodi, koji su njega slijedili.

Stidi se, što tako malo mariš za Isusa i za njegovu riječ. Isti Isus boravi i sada u presv. Sakramentu, kojega je ovaj narod slijedio gladan i žedan, koga ti rijetko kad posjećuješ u crkvi. Istu riječ propovijeda sv. Crkva i sada, koju je propovijedao Isus; a tebi je dugočasno i nedjeljom je poslušati.

Pobudi često u sebi želju za Isusom i riječju njegovom!

2. TOČKA: ISUS NAS UČI, KAKO NAM TREBA BLAGOVATI.

»I pošto zapovjedi, da narod posjeda po travi, uze pet hljebova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi i prelomi i dade učenicima hljebove, a učenici narodu.« (Mat. 14, 19.)

Isus hoće da narod udobno blaguje — »zapovjedi, da narod posjeda po travi«. Sjeća narod i uči ga primjerom svojim, da svako dobro dolazi od Boga; jer pošto uze hljebove i ribe u ruke, »pogleda na nebo«, da zahvali Bogu na daru, što im dade u svojoj dobroti. Zatim »blagoslovi« silnim blagoslovom, kojim umnoži pet hljebova, da se nasitiše pet tisuća ljudi, osim žena i djece.

Divi se svemožnosti Isusovoj i dobroti. I neumoljen pritječe narodu u pomoć; kako nas ne bi pomogao, kad ga pouzdano za to molimo.

Uči nas Isus ovom prigodom, kako nam treba blagovati. Prije treba da očima na nebo pogledamo, to jest da se sjetimo Boga, koji nam dade ovaj dar. Zatim treba blagosloviti, t. j. treba se moliti i s kršćanskom se umjerenošću okrijepiti; a napokon kako je jamačno i ovaj narod učinio, srdačno Bogu zahvaliti.

Sv. Augustin govori o čudu, što ga Isus učini ovom zgodom: »Kako Bog umnaža od malo zrna usjeve, tako je u rukama svojima umnožio hljebove; jer sila bijaše u rukama Isusovim. Ono pet hljebova bijaše sjeme, ne u zemlju bačeno, nego od onoga, koji je stvorio zemlju, umnoženo.«

Ispitaj se, kako običavaš blagovati? Moliš li se prije jela i poslije i kako? Kako blaguješ? možebit prebrzo ili previše. Što nađeš da je pogrješno, odluči čvrsto, da ćeš popraviti.

3. TOČKA: ČUDESNO UMNOŽENJE HLJEBOVA, SLIKA JE PRESV. EUHARISTIJE.

»I jedoše svi i nasitiše se; i nakupiše komada, što preteče, dvanaest košara punih. A onih, što jedoše, bješe oko pet tisuća ljudi, osim žena i djece.« (Mat. 14, 20. 21.)

Ovo je čudo, što sva četiri evanđeliste pripovijedaju, krasna slika presv. oltarskog sakramenta. Sv. Ivan u istom poglavlju spominje i navodi govor Isusov, u kojem ih sam Isus sjeća na duhovnu hranu, što će nam dati u Euharistiji: »Starajte se, govori im Isus, ne za jelo, koje prolazi, nego za jelo, koje ostaje za život vječni, koje će vam dati Sin čovječji.« (Iv. 6, 27.)

Kako je postupao Isus kod umnoženja hljebova, tako je radio i onda, kad je naredio presv. oltarski sakramenat. Uzdigao je oči prema nebu; blagoslovio je kruh; pretvorio ga u svoje presv. tijelo; dao ga je apostolima; nahranio je prvi put njihovu dušu svojim presv. tijelom; zapovjedio im je, da i drugima daju taj kruh. Što je još čudnovatije učinio pri uvedenju presv. euharistije, jest, što im je podijelio vlast, da umnažaju taj vrhunaravni hljeb sve do konca svijeta, i sami osobno, dokle budu živjeli, i po svojim zakonitim nasljednicima u svećeničkoj službi.

Svi narodi blaguju od toga hljeba, a da ga ne potroše. Isus ostaje vazda cio i nazočan pod prilikama kruha sve do konca vijeka.

Narod, koga je Isus nahranio običnim kruhom, bijaše mu tako zahvalan, da ga htjede kraljem učiniti. Sv. Ivan govori: »A kad razumje Isus, da će doći i da ga uhvate te učine kraljem, otide opet u goru sam.« (Iv. 6, 15.)

Kako bi morao dakle ti zahvalan biti Isusu, koji te svaki dan hrani, ako samo hoćeš, ne samo običnim kruhom, nego i vlastitim svojim tijelom i krvlju!

U kolokviju zahvali iz dna srca svoga Isusu, što je i za te pripravio hljeb za tijelo, a osobito za dušu. Primaj ga što češće možeš, ali vazda s velikom pobožnošću i strahopočitanjem; sa živom vjerom, pouzdanjem i s velikom ljubavlju, s poniznošću i željom. Predaj mu svakiput srce svoje, neka on sam kraljuje u njem. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

128.

PONEDJELJAK: ISUSA TRNJEM KRUNE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako sjedi na kamenu i kako mu meću na glavu veliku trnovu krunu. Zatim kako mu se klanjaju i rugaju kao tobožnjem kralju, kako ga udaraju po glavi, klecaju pred njim i pljuju mu u lice.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam u Isusu pravoga kralja neba i zemlje; okrijepi me, da mu vjerno služim srcem i dušom kroz cijeli život svoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako se Isusu rugaju prije krunisanja; u 2. Isusa trnjem okrunjena; u 3. žezlo, koje dadoše Isusu u ruke.

1. TOČKA: ISUSU SE RUGAJU PRIJE KRUNISANJA.

»I svukavši ga obukoše mu skrletnu kabanicu.« (Mat. 27, 28.)

Prvo, čim se narugahu Isusu sluge i vojnici, bijaše, što mu svukoše haljine, i tako je morao stati pred svima. Kolika sramota za nevinoga Isusa! To je zadalo Isusu i veliku muku; jer kad je poslije bičevanja obukao haljine, prilijepile su se za tijelo, što je bilo puno ranâ; a sad mu krvnici nemilo svukoše haljine, i tako sve rane obnoviše. — Drugo, obukoše mu otrcanu skrletnu kabanicu, jer je rekao, da je kralj; zato se sada rugaju njegovu kraljevskom dostojanstvu. Kod Heroda mu obuku za ruglo bijelu haljinu; a kod Pilata skrletnu. Čim se svijet ponosi i gizda, to služi Isusu na ruglo i sramotu. Skrletno odijelo znači i grijehe naše, u koje se odjene Isus, da za njih zadovolji.

Kako ću ti se odužiti, predobri Isuse, koji za me toliko ruglo i sramotu, a i muke podnosiš; koji me ruglom i sramotom izbavljaš od vječnog rugla i sramote, što sam ohološću svojom zaslužio?! Strpljivo ću podnositi svako poniženje, što mi ga budeš priposlao u svojoj očinskoj providnosti. Tako ću i zadovoljiti za svoju oholost, i slijediti tvoj primjer, što me učiš, kad si se za me tako duboko ponizio.

2. TOČKA: ISUS TRNJEM OKRUNJEN.

»I opletavši vijenac od trnja metnuše mu na glavu.« (Mat. 27, 29.)

Predstavi si veliku trnovu krunu, kojom pokriše čitavu glavu; trnovi mu prodriješe u glavu, i potjeraše krv, što mu obli čitavo presveto lice. Sv. Bernardo veli: »Sa tisuć bodeža raniše mu krasnu glavu.«

Trnova kruna znači zloću grijeha, kojima Boga vrijeđamo i dušu svoju usmrćujemo.

Trnovom je krunom stekao Isus nama kraljevstvo na zemlji, sv. Crkvu; i nebo nam zaslužio.

Trnovu krunu nosi naš kralj, da nas nauči, kakvi moraju biti njegovi nasljednici. »Ne pristoji se — veli sv. Bernardo — da budu razmažena uda pod trnjem okrunjenom glavom.«

»Tako je — govori sv. Augustin — stekao kraljevstvo, što nije od ovoga svijeta, i pobijedio oholi svijet; ne okrutnošću oružja, nego poniznošću patnje, noseći trnovu krunu i skrletno odijelo; ne pun sjaja, nego pun prezira.«

»Trnjem je okrunjen Krist — veli sv. Jeronim — da nam zasluži krunu života.«

Kad je Isus pokazao sv. Katarini Sienskoj dvije krune, jednu od dragulja, a drugu od trnja, i rekao joj, neka si izabere koju hoće, sv. Katarina si brzo uze trnovu krunu i tako si je pritisne na glavu, da je kroz više dana ćutjela boli. — Kad se je Gotfrid Buljonski imao krunisati za prvoga kralja kršćanskoga u Jerusalemu, pošto su križari zauzeli Jerusalem, reče: »Ne pristoji se, da zlatnom krunom bude okru-

njen kršćanski kralj u onom gradu, u kojem je Krist nosio trnovu krunu.« Zato je uzeo samo naslov »branitelj svetoga groba«.

Uči se i ti od trnjem okrunjenoga Isusa poniznosti, strpljivosti, te podnositi ruglo i sramotu, bez čega ne možemo uistinu i trajno nasljedovati Isusa.

3. TOČKA: O ŽEZLU, ŠTO GA DADOŠE ISUSU U RUKE.

»I dadoše mu trsku u desnicu. I kleknuvši na koljeno pred njim rugahu mu se govoreći: Zdravo, kralju Židovski! I pljunuvši na nj uzeše trsku i biše ga po glavi.« (Mat. 27, 29. 30.)

Tako nakitiše Isusa svim kraljevskim znakovima za ruglo. Dovedoše četu vojnika, koji ga opkoliše kao što vojska okružuje svoga kralja. Prijestol mu dadoše od kamena; kruna mu bijaše od trnja; kraljevski plašt otrcana skrletna kabanica; žezlo: trska; pozdravi i poklonstva bijahu poruglјivi poklici vojnika: »Zdravo kralju Židovski!« pljuvanje u lice, udarci po glavi, ćuške po licu. Sve je ovo Isus vanrednom strpljivošću, s velikim strahopočitanjem i ljubavlju prikazivao Ocu nebeskomu kao zadovoljštinu za oholost i taštinu roda ljudskoga. Ovim vanrednim poniženjem i podrugivanjem je zaslužio Isus »da se u Ime Isusovo pokloni svako koljeno, onih koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom; i svaki jezik da prizna, da je Gospodin Isus Krist u slavi Boga Oca.« (Fil. 2, 10. 11.)

Sv. Atanasij kaže, da nas Gospodin ovim vanrednim poniženjem htjede naučiti: prvo, kako je tašt svjetski sjaj; časti i kraljevstva; drugo, htjede da ruglo učini oružjem pobjede svoje; osobito pak da skrši poniznošću svojom oholost Luciferovu; treće, htjede da pokaže, kako svjetsko kraljevstvo sastoji u časti, uživanju i oholosti; njegovo pak u preziranju časti, uživanja i sama sebe. Sve ovo je Isus tako sjajno i obilno pokazao u svom životu, da, kako sv. Ivan Zlatousti veli, nije ostalo ni jednoga uda na njegovu tijelu, koje ne bi podvrgao najosjetljivijoj muci.

U kolokviju pokloni se svim srcem i dušom Isusu Kristu, kao jedino pravomu Kralju neba i zemlje. Priznaj ga pravim kraljem svojim; iskaži mu najdublje poklonstvo i štovanje; moli ga da jedino on kraljuje u duši i u srcu tvom. Obećaj mu, da ćeš samo njemu služiti svim svojim silama; jedino njega ljubiti, i iz ljubavi prema njemu boriti se s neprijateljima njegovim, što su osobito tvoje pohote. Odluči protiv koje ćeš se danas osobito boriti. Na koncu izmoli: Dušo Kristova . . .

129.

UTORAK: »EVO ČOVJEKA!«

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako stoji pred cijelim narodom trnjem okrunjen, trskom u ruci i zaodjeven skrletnim plaštem.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da dobro upoznam ovoga »čovjeka«; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki: »Evo čovjeka«! u 2. okrutnost svećenikâ; u 3. »Evo kralja vašega«!

1. TOČKA: »EVO ČOVJEKA!«

»A Isus izide noseći vijenac od trnja i skrletnu haljinu. I reče im: Evo čovjeka!« (Iv. 19, 5.)

Promisli ovim riječima: »Evo čovjeka!« što kazuje Pilat? što Duh Sveti? što Otac nebeski?

Pilat htjede ovim riječima da gane svećenike i narod na milosrđe, i tako da sebe izbavi iz velike neprilike, te ne osudi na smrt nevina čovjeka. Jer je mislio, da će odustati od odluke, da se osudi na smrt, kad gledaju čovjeka tako strašno izmučena, nakažena i ponižena.

A šta nam govori Duh Sv. ovom kratkom izrekom? Duh Sv. nam govori: evo ovaj koga vidite kao čovjeka izmučena i vanredno ponižena, uistinu je obećani Mesija; pravi Sin Božji; glava ljudi i anđela; ovaj čovjek je Otkupitelj i spas svega svijeta. Gledajte ga dobro; padnite pred njim na lice i zahvalite mu svim srcem, što se za vas tako duboko ponizi i toliko trpi.

Što nam kaže Otac nebeski izrekom: »Evo čovjeka!«? Evo čovjeka, koga poslah na svijet; koga postavih za učitelja svemu svijetu, da ga sluša; ovoga čovjeka postavih za uzor u svim krepostima za sav svijet. Gledajte njegovu poniznost, strpljivost, jakost, ljubav, pokornost! Gledajte i učite se od njega, jer to je drugi, pravedni Adam, glava roda ljudskoga!

Reci i ti: »Evo čovjeka«, Oče nebeski, koji ti je omilio, i neizmjernu zadovoljštinu ti dao za sve naše grijehe i opačine! Molim te, da ga i ti pogledaš, i da se svim ljudima i meni smiluješ; da mi grijehe oprostiš; da me krepkom milošću potakneš, da svoga poniženoga Spasitelja nasljedujem.

2. TOČKA: OKRUTNOST SVEĆENIKA.

»A kad ga vidješe glavari svećenički i momci, povikaše govoreći: Raspni, raspni ga!« (Iv. 19, 6.)

Zgrozi se nad nečuvenom okrutnošću svećenikâ i naroda. Isus im napuni zemlju dobročinstvima, a oni ga mrze; Isus im dokaza sjajnim i mnogim čudesima, da je od Boga poslani Mesija, a oni svom silom hoće da ga najsramotnijom i najokrutnijom smrću ubiju. Poganin Pilat ima puno više milosrđa prema Isusu, jer nastoji na svaki način, da ga izbavi, nego Židovi prema svom kralju i Mesiji, koji na svaki način nastoje, da ga ubiju.

I tebe huška neprijatelj na istu okrutnost, kad te napastuje da sagriješiš, hoće da ubiješ Isusa u srcu svom; odbij ga odlučno, čim ti se približi. A kako postupaš s Isusom, kada ti osobno dolazi u sv. pričesti? Ne odvratiš li skoro od Isusa svoju pozornost; ne ostaviš li ga, a ideš za taštim, nekorisnim i škodljivim stvarima? Isus hoće da obogati dušu tvoju velikim milostima, a ti ne ćeš. Nije li to nemilosrđe? A ti više znaš o Isusu nego što su znali židovski svećenici i narod.

Ali Isus htjede da umre, te zato puno radije sluša riječi: »Raspni, raspni ga«, nego što je prošle nedjelje slušao klicanje i hosanu istoga naroda.

Gledaj i ti u svim napastima i protivštinama na Boga i na Božju volju, pa ćeš lakše podnijeti sve, što ti nanose neprijatelji, nego ako gledaš samo na nezahvalnost ljudi.

Ispitaj se, kako si dosada obično radio; odluči, da ćeš to u buduće popraviti. A da to uzmogneš, pobudi često u sebi vjeru u providnost Božju, bez koje po nauku Isusovu nijedna vlas ne spada s naše glave.

3. TOČKA: »EVO KRALJ VAŠ!«

»A bješe priprava pashe, oko šeste ure, i reče Židovima: Evo kralj vaš!« (Iv. 19, 14.)

Promisli, što znače ove znamenite riječi u ustima Pilata po njegovoj namjeri; a šta po namjeri Duha Sv., koji mu te riječi metnu u usta?

Pilat reče: »Evo kralj vaš«, da se naruga Isusu; da umiri Židove, neka se ne boje, da će im se nametnuti za kralja ovako izmrcvaren, ponižen i potišten čovjek; nema pogibli, da bi ovakav čovjek htio podići narod protiv cara u njihovoj zemlji, ili da bi htio istisnuti svećenike iz njihove službe.

A Duh Sv. im reče na usta Pilatova: »Evo kralj vaš«, koga vam obećaše svi Bogom nadahnuti proroci; koga iščekivaste željno kroz mnoga stoljeća; »evo kralj vaš«, koji će navijeke kraljevati na prijestolu Davidovu; »evo kralj vaš«, koga sam Bog pomaže i posla vam, da ga slušate, jer on će vas i sve narode izbaviti iz vremenitog i vječnog sužanjstva.

»Evo kralj vaš!« tako govori Duh Sv. i nama. To je pravi kralj ne samo nazivom i izborom, nego rođenjem i naravlju svojom. Sve je kraljevsko u njemu: mudrost, ljubav, poniznost, strpljivost, požrtvovnost, revnost, jakost, nesebičnost. On je sviju kreposti pravo bezdno, početnik i izvor. Svi lutaju stramputicama, koji njega ne slijede; a samo su oni, koji ga slijede, na pravomu putu. Jer on je put, istina i život!

U kolokviju pokloni se najdublje i s najvećim strahopočitanjem Isusu! Reci mu iz svega srca: Isuse, ti si pravi kralj, rođen od vijeka od Oca! Došao si, da nas naučiš i primjerom svojim pokažeš pravi put pravoj sreći vremenitoj i vječnoj. Jedino tebe hoću da slijedim u poniženju i podnašanju prezira! Molim te pomozi mi, da se nikad ne iznevjerim svojoj odluci. Na koncu izmoli: Dušo Kristova . . .

130.

SRIJEDA: SMRT JUDINA.

1. PREDVJ.: Predoči si nesretnog Judu, kako očajan, što je izdao Isusa, povrati novce svećenicima s izjavom da je prodao nevinoga, zatim se objesi, puče, i sva crijeva mu se rasuše.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam neizmjerno milosrđe tvoje; okrijepi me, da se vazda i čvrsto ufam u te.

Razmatrat ćemo u 1. točki očajanje Judino; u 2. smrt Judinu; u 3. svećenike.

1. TOČKA: OČAJANJE JUDINO.

»Tada vidjevši Juda, izdajnik njegov, da ga osudiše, raskaja se i povrati trideset srebrnika glavarima svećeničkim i starješinama, govoreći: Sagriješih izdavši krv pravednu.« (Mat. 27, 3. 4.)

»Takav je vrag — veli sv. Ivan Zlat. — da ne pušta čovjeka dok nije posve dovršio grijeh; zatvori mu oči, da ne vidi veličine i zloće grijeha, te da ne

odustane od grijeha; a pošto je posve dovršen i učinjen grijeh, onda mu otvori oči, da ga obori žalošću i strmoglavi u očajanje. Tolikim opomenama Kristovim nije se odazvao Juda; a kad se je događaj posve dovršio, onda se raskaja, no ni onda korisno i kako bi trebalo.« Učinio je samo toliko, na što ga je prisilila zla savjest. Povratio je trideset srebrnika svećenicima i starješinama, i priznao nevinost Isusovu. Tako je opomenuo svećenike ne samo Pilat, nego i Juda, da je Isus nevin, što su oni i inače znali.

Ne vjeruj đavlu i napastima ni prije grijeha ni poslije! Prije grijeha napasnik umanjuje grijeh, ispričava ga ljudskom slabošću i raznim drugim okolnostima; a ti mu odgovori s Isusom, pisano je: »Gospodinu Bogu svom se klanjaj i njemu jedinomu služi.« A ako si po nesreći počinio grijeh, pa makar samo laki, ne popusti malodušnosti, a još manje zdvojnosti o milosrđu Božjem. Pobudi vjeru, ufanje, ljubav i pokajanje i ispovijedi se što prije skrušeno i sa čvrstom odlukom, da ćeš prije umrijeti, nego Boga opet uvrijediti.

2. TOČKA: SMRT JUDINA.

»**I bacivši srebrenike u hramu iziđe, i otišavši objesi se o konopac.**« (Mat. 27, 5.)

Promisli pravedan sud Božji. Ostavi Judu u grijesima, da pokaže kako je opasno popustiti pohlepi za novcem. »Koji hoće da se obogate, upadaju u napast i zamku đavla.« (1. Tim. 6, 9.) »Čujte, čujte škrci — govori sv. Ivan Zlat. — i dobro promislite, što sve izgubi Juda! I novac je izgubio, i grijeh je učinio, i

dušu je izgubio; što obično čini nemili silnik, škrtost. Nije uživao srebra, niti ovog života, niti će uživati budućeg života; sve skupa je izgubio. Ozloglašen pred onima, kojima je prodao Isusa, konopcem je napokon lakomost nadvladao.«

Juda ostavi Isusa, zato i njega svi ostaviše. Samo sotona ga ne ostavi, već nastojaše svom silom, da ga što brže strovali u pakao. Predstavljaše mu veličinu grijeha, što ga je počinio; uvjeravaše ga, da mu se ne može oprostiti, i baci ga u zdvojnost. Juda mjesto da se uteče Isusu, kao što učini Petar, posluša i sada sotonu, ode, objesi se, puče i rasuše se sva crijeva njegova. »Dostojna kazna ga je stigla — kaže časni Beda, — konopac mu je grlo prerezao, kroz koji je izišao glas izdajstva; i koji je smrti predao Gospodara ljudi i anđela, omražen zemlji i nebu umro je viseć u zraku; i crijeva, koja su zločin zamislila, pukoše i rasuše se.« — »Što je Juda tijelu svom učinio — govori sv. Augustin — to se dogodilo i duši njegovoj. Kako oni, koji vrat sebi svežu, zato umru, što zrak ne može više u grlo njihovo; tako i oni, koji zdvajaju o milosrđu Božjem, očajanjem dušu svoju udave, da Duh Sveti ne može do njih.«

Promisli, što je ćutio Isus, kad je gledao, kako mu apostol u času muke njegove propada u pakao!

Uči se od Jude, kako je opasno, makar samo i jednoj strasti popustiti! Kako je opasno odbiti od sebe milost Božju! Uči se napokon ufati u neizmjerno milosrđe Božje! Ako nesretno padneš u grijeh, pa makar samo mali, sjeti se, što nas uči sv. Ivan apostol, da imamo odvjetnika kod Oca, Isusa Krista. Njemu se

uteci po posredovanju Majke njegove s velikim pouzdanjem.

3. TOČKA: SVEĆENICI.

»A glavari svećenički uzevši srebrnike rekoše: Ne valja ih metnuti među hramsko blago, jer je krvarina. A dogovorivši se kupiše za njih lončarevu njivu za groblje strancima«. (Mat. 27, 6. 7.)

Svećenici rekoše Judi, kad im donesavši novac izjavi, da je prodao nevinu krv: »Šta mi marimo za to? Ti vidi!« Dobro si zapamti ovaj odgovor. Tako odgovara neprijatelj svakomu, koji se je dao zavesti na grijeh. Kad nastoji da te zavede, hini veliko prijateljstvo i ljubav; a kada te je zaveo, onda ne mari više za te.

Gledaj glavare svećeničke, kako cijede komarce, a devu gutaju. Brinu se za maleni propis: »Ne valja novce metnuti među hramsko blago, jer je krvarina«, a ne straše se proliti nevinu krv Sina Božjega, što im i Juda svjedoči upravo sad, kad im je povratio novac. Pazi da ne obdržavaš samo vanjske propise; a čistoću savjesti da zanemariš.

Sv. Ivan Zlat. veli, da su svećenici tim, što su za taj novac kupili njivu za groblje strancima, većma zasvjedočili svoje bogomorstvo, nego što bi to mogli učiniti najglasnijom trubljom. A otajstveno su ujedno posvjedočili, da će cijena krvi Kristove strancima, a ne njima biti na korist.

»Tada se izvrši, nastavlja sv. Matej (27., 9. 10.), što je kazao prorok Jeremija govoreći: I uzeše trideset srebrnika, cijenu cijenjenoga, kojega su kupili od sinova Israelovih«, — jer i Juda bijaše Israelićanin, — »i dadoše ih za njivu lončarevu«.

Isus je tako ljubio siromake, da se je postarao za njih i poslije smrti njihove onom cijenom, za koju ga procijeniše.

U kolokviju moli ponizno Isusa, da mu se nikada ne iznevjeriš; da ga nikada ne prodaš njegovim i svojim neprijateljima, a to bi onda učinio, kad bi pristao na smrtni grijeh. Moli ga ponizno i za to, ako bi ga i lako uvrijedio, da ti udijeli milost, da mu se odmah pouzdano i skrušeno povratiš. Gospodine Isuse, ulij mi u dušu neograničeno pouzdanje u tvoje milosrđe! Zaključi s Očenašem i Zdravomarijom.

131.

ČETVRTAK: PILAT OSUDI ISUSA NA SMRT, ISUS NOSI KRIŽ.

1. PREDVJ.: Predoči si preznameniti događaj: Pilat sjedeći na sudačkoj stolici, pošto si je oprao ruke i izjavio, da je čist od krvi Pravednika ovoga, predade ga njihovoj volji, da ga propnu. Isus uze križ na svoja ramena i nosi ga među razbojnicima na Kalvariju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam neizmjernu ljubav Isusovu, s koje ide za me u smrt; okrijepi me, da sve do smrti vjerno služim Isusu.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako si Pilat pere ruke; u 2. kako Pilat osuđuje Isusa na smrt i kako Isus prima na se križ; u 3. kako Simon Cirenac pomaže Isusu nositi križ.

1. TOČKA: PILAT PERE RUKE.

»A kad vidje Pilat, da ništa ne pomaže, nego da još veća buna biva, uzevši vodu umi ruke pred narodom govoreći: Ja nijesam kriv u krvi ovoga pravednika; vi vidite«. (Mat. 27, 24.)

Bog htjede da posvjedoči nevinost Isusovu i po Pilatovoj ženi: »Nemoj se ti ništa miješati u stvar toga pravednika, jer sam danas u snu mnogo postradala njega radi«, (Mat. 27, 19.) tako mu poruči žena, kad je bio u sudnici.

Pilat pere ruke, a ogrješuje savjest. »Pilat nije izbjegao grijeh — kaže sv. Leo, — koji je sudjelovao s grješnicima, ostavio je vlastiti sud, i prešao u tuđi grijeh«. A sv. Ivan Zlat. veli, da Pilat nije smio predati Isusa uzrujanom narodu, nego ga izbaviti, kao što je izbavio upravitelj sv. Pavla. — Ali tko se odlučno ne opre strasti, toga strast nadvlada i nosi ga poput bujice sa sobom.

»Ako je Pilat i oprao svoje ruke, — veli sv. Augustin, — nije oprao svojih djela; ako je i mislio da je otro krv sa svoga tijela, istom krvlju je okaljao savjest svoju; jer onaj je usmrtio Krista, koji ga je predao, da ga usmrte. Jer dobar i čvrst sudac, da ne osudi nevinoga, ne popušta ni zavisti ni strahu«.

Uči se od Pilata, kako ti se treba oprijeti strastima. Nemoj se pogađati s njima; a ni bojati se; nego čim se pojave, odmah i odlučno im se opri. »Oprite se đavlu«, veli sv. Jakov, »i uteći će od vas«.

2. TOČKA: PILAT OSUĐUJE ISUSA NA SMRT, ISUS PRIMA NA SE KRIŽ.

»Tada im ga predade, da se razapne . . . I noseći križ svoj iziđe na mjesto, koje se zove Košturnica, a hebrejski Golgota«. (Iv. 19, 16. 17.)

Kad je Pilat izjavio, da nije kriv u krvi ovoga pravednika, odgovoriše mu Židovi: »Krv njegova na nas i na djecu našu!« (Mat. 27, 25.) »Traje sve do danas ovo prokletstvo na Židovima, — veli sv. Jeronim, — i krv Gospodnja ne će se oduzeti od njih«.

Zatim Pilat, kako stari spisi svjedoče, što ih navodi Kornelije a Lapide, oduljom pisanom poveljom osudi Isusa, da ga razapnu na križ među razbojnicima. — Promisli, da je ovaj sud bio najnepravedniji, što je ikada izrečen na zemlji. Isus ga je primio s golemim veseljem; jer ovaj sud izreče Otac nebeski nad nama, a Isus ga prima na se, da smrću svojom nama zasluži život; da nas izbavi od vječne smrti, što je po pravdi zaslužismo. — Daj mi, Isuse, da i ja primim krivi sud u tvojoj službi, da se tako riješim osude na vječne muke.

»I noseći sebi križ svoj iziđe na mjesto, koje se zove Košturnica, a hebrejski Golgota«. Promisli oduševljenje i ljubav, s kojom Isus obuhvati križ svojim presvetim rukama, te ga uze na svoja ranjava i iznemogla ramena! Puno većma je čeznuo za križem, nego apostol njegov Andrija, koji reče, ugledavši svoj križ: »Zdravo, križu dragocjeni, odavno željeni, žarko ljubljeni, bez prestanka iščekivani«. Isus je znao, da je križ onaj žrtvenik, koji je presv. Trojstvo u svojoj mudrosti od vijeka izabralo, da na njem pri-

mi dostojnu pomirnu žrtvu i zadovoljštinu za grijehe svijeta.

Promisli, kakva je povorka, koja ga prati na križnom putu? Dva razbojnika, koji su s Isusom zajedno osuđeni; ponizili su Isusa u očima svega naroda do prostoga zločinca, koji mora da s njima zajedno jednaku smrt pretrpi. Slijedi ga velika povorka naroda, koji dosada mišljahu, da je on obećani Mesija, a sada ga gledaju u sred razbojnika s križem na ramenima. Slijede ga pobjedonosno svećenici i neprijatelji, podrugivajući mu se. Slijedi ga preža- losna Majka njegova s nevidljivim mnoštvom anđela, koji mu se klanjaju i najdublje ga sažaljuju.

Priključi se i ti presvetoj Majci Isusovoj, i moli je za milost, da danas i svaki dan života svoga vjerno i stalno pođeš za Isusom noseći križ svoj.

3. TOČKA: SIMON CIRENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ.

»A kad ga povedoše, uhvatiše nekoga Simona Cirenca, koji iđaše iz zaselka, i metnuše na njega križ, da nosi za Isusom. (Luk. 23, 26.)

Isus je mogao okrijepiti svoju čovječju narav tako, da sam odnese križ svoj na Golgotu; zašto dakle htjede da mu drugi pomogne? Da nam očituje, da je volja Božja, te nosimo križ njegov. Isus je izjavio, da nitko ne može biti učenik njegov, koji ne uzme križ svoj na se i ne ide za njim. U onoj mjeri ćemo učestvovati u plodovima križa Kristova, u kojoj mjeri budemo učestvovali u nošnji tereta. — Nitko ne htjede da pomogne Isusu nositi križ do Simona Cirenca, a i njega prisiliše. Židovi držahu za prokletstvo dotaknuti se križa; pogani ga prezirahu; a učenici i prijatelji Isusovi bojahu se. I sada zato ne će da nose križa, neki jer ne vjeruju; drugi iz oholosti preziru križ; treći opet od straha. Bog nas zato hvata i sili da nosimo križ kao Simon. Neki ga nose nestrpljivo, tuže se i ljute; zato gube sve zasluge, što bi inače stekli. Drugi prisiljeni nose ga strpljivo i zato zaslužno. Treći ga nose rado i veselo, te zato s najvećom koristi. Među koje spadaš ti? Bog je Simona bogato nagradio, premda je samo prisiljen nosio križ. Sveto je umro; jedan sin mu postade biskup, a drugi umre kao mučenik. Obadvojica: Rufo i Aleksandar štuju se kao Sveci.

Nitko tako bogato ne nagrađuje našu službu, kao Bog; a ipak svi nalaze više onih, koji su im pripravni da služe tijelom i dušom, nego Bog.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je za te nosio teški i mučni križ, i što te je na križu spasio. Moli ga za milost, da ti križ bude najmiliji u tvom životu; da ga ne samo ne izbjegavaš, nego rado nosiš i svagda ga ljubiš i tražiš. Moli za oproštenje, što si križ dosada premalo cijenio i izbjegavao. Odluči odmah danas, u čem ćeš osobito nasljedovati Isusa. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

132.

PETAK: ŠTO SE DOGODI S ISUSOM NA KALVARIJI PRIJE PROPINJANJA.

1. PREDVJ.: Pogledaj sa srdačnim žalovanjem i s velikim strahopočitanjem Isusa. Sasvim iznemo-

gao stiže na Kalvariju, sad mu svlače haljine, da ga propnu na križ.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da oćutim u srcu bol poradi pregorke muke Isusove; okrijepi me, da oplačem svoje grijehe i da ih se čuvam.

Razmatrat ćemo u 1. točki okolnosti vremena i mjesta smrti Isusove; u 2. kako Isusu daju žuč da pije; u 3. kako Isusu svlače haljine.

1. TOČKA: OKOLNOSTI VREMENA I MJESTA SMRTI ISUSOVE.

»Dođoše na mjesto, koje se zvaše košturnica«. (Luk. 23, 33.)

Promisli okolnosti vremena i mjesta smrti Isusove. Isus htjede da bude propet u pô dana, na Kalvariji, uoči velike svetkovine, pred velikim mnoštvom. To se nije slučajno zbilo, nego je to Bog od vijeka odredio, da više trpi za nas, i da nam pruži sjajnije uzore kreposti.

Kad se rodi, izabra si prostu štalicu za mjesto; a za smrt prokleto mjesto, Kalvariju, među razbojnicima. Rodi se u pô noći, da prekrije slavu, što anđeli samo pastirima očitovaše; a umire u pô dana, da mu vidi svak sramotu i golotinju; rodi se na samotnom, zabitnom mjestu; a za smrt si izabra glavni grad, javno mjesto, uoči velike svetkovine, pred velikim mnoštvom naroda. Umrije na Kalvariji, gdje propinjahu zločince, da očituje, da za grijehe umire; da oživi umrle na duši i na tijelu kod općeg uskrsnuća.

Slijedi nestvorenu mudrost, svoga Spasitelja; uklanjaj se hvali i slavi; primaj i podnosi ruglo i sramotu za Isusa. Kako si to dosad činio? Odluči, što ćeš u buduće podnijeti za Isusa? Pomisli, da su ocat i žuč Isusova slađi od svega meda ovoga svijeta; i kako su svi pravedni i trijezni na svijetu pošli za Isusom. Priključi im se hrabro i odrješito!

2. TOČKA: ISUSU DAJU ŽUČ DA JE PIJE.

»Dadoše mu da pije ocat pomiješan sa žuči. I okusivši ne htje da pije«. (Mat. 27, 34.)

Općenito je mnijenje sv. Otaca, osim sv. Jeronima, da je na Golgoti bila zakopana lubanja Adamova. Zato govori sv. Ambrosij, da je Krist Gospodin zato bio na Golgoti propet, jer »pristoji se da tamo bude Početnik našega života sahranjen, gdje bijaše početnik smrti«.

Ovaj napoj o kojem sv. Matej ovdje govori, različit je i drugi je od onoga, što su dali Isusu, kad je bio na križu propet. Ovaj su dali Isusu prije nego li ga propeše.

Isus je, izmučen golemom mukom i gubitkom krvi, vanredno ožednio. Običaj je bio da se osuđenicima na smrt davalo vino, da ugase žeđu, i za okrepu, da lakše podnesu muke. Židovi nečuvenom grozotom i zloćom pokvariše vino žučju. Sv. Matej kaže, da nije ni bilo vino, nego »ocat«.

Isus htjede da ovu muku podnese za neumjerenost u jelu, a osobito u pilu. Ne htjede da ispije, nego samo da okusi gorčinu. Ne htjede da si ugasi

žeđu, nego samo da za neumjerenost našu okusi gorčinu.

Drugim osuđenicima su dali čisto vino, Isusu pak octa i to sa žuči pomiješana. I ti si darežljiviji prema svijetu, nego prema Bogu i Spasitelju svomu. Jer kad činiš dobra djela, miješaš ih žučju. Vjeru, što ispovijedaš, često miješaš zlim djelima; revnost miješaš sa nerazboritošću; milostinju sa taštinom i slavičnošću; molitvu sa svojevoljnom rastresenošću.

A kakvo vino daje tebi Isus? Svoju presv. krv i tijelo; svoju slatku utjehu i svetu ljubav; svoju sjajnu i krepku milost!

Stidi se, što si tako nezahvalan i škrt prema Isusu; podaj mu vazda čisto, plemenito vino ljubavi i savršenih dobrih djela. — Kad je sv. Pahomij na zapovijed svoga učitelja, Palemona, muža vanredne svetosti, pripravio na uskrs zelja i trave, čim su se u pustinji obično hranili, a k tomu na svoju ruku dodao soli i ulja, reče mu Palémon suznim očima: »Gospodin je moj bio na križ propet, ruglom zasićen, octom napojen: a ja da ulja okusim?« Budi barem umjeren, kad ne možeš da nasljeduješ Svece u pokori.

3. TOČKA: ISUSU SVLAČE HALJINE.

»Razdijeliše sebi haljine moje i za odjeću moju baciše kocku«. (Mat. 27, 35.)

Isus je imao po židovskom običaju tri haljine na sebi. Najdolnja je bila neposredno na tijelu, naime, ona o kojoj piše sv. Ivan: »A dolama ne bješe šivena, nego izatkana sva s vrha do dna«. (Iv. 19, 23.) Eutimij veli, da mu je tu dolamu Majka njegova napravila kao djetetu, i kako se čini, on tvrdi, da je dolama s Isusom zajedno rasla. Druga haljina je bila, u kojoj su Židovi obučeni u kući; a treća je veća, koja poput plašta pokriva čovjeka.

Promisli, kako su sluge strgli haljine, što su se pod teretom križa prilijepile za ranjeno tijelo njegovo, i tako mu ponovili rane. Sada već treći put svlače Isusa u muci njegovoj. Prvi put, kad su ga htjeli bičevati; drugi put, kad su ga trnjem krunili; treći put evo sada, kad su ga htjeli pribiti na križ. Svaki su put ponovili strašne boli; jer svaki su put ponovili rane, za koje su se uhvatile haljine.

Tolike muke htjede Isus podnijeti za našu golotu; jer grijehom izgubismo prekrasno odijelo posvećujuće milosti; i tolikim stidom i boli, što je gol pretrpio, htio je Isus zaslužiti nam krasno odijelo posvećujuće milosti i drugih darova Duha Svetoga. Koliko mi treba dakle cijeniti posvećujuću milost Božju, i svaki dar Duha Sv.! Kako mi se treba čuvati osobito teškoga grijeha, koji uništuje posvećujuću milost Božju, i strovaljuje dušu u vječnu propast.

Nešivena dolama Isusova se čuva u Trieru, i u velike se štuje kod katolika. Običavaju je častiti i hodočasnici iz daleka i u velikom broju.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je napose za svaku vrstu grijeha naših tako mučnu zadovoljštinu pružio Bogu Ocu; moli ga ponizno i pouzdano, da ti dade obilnu milost protiv svake vrsti grijeha, da uzmogneš s uspjehom svih sedam neurednih nag-

nuća svladati i suzbiti, što Crkva nabraja pod imenom sedam glavnih grijeha.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

133.

SUBOTA: ISUS SUSREĆE NA KRIŽNOM PUTU SVOJU PRESVETU MAJKU.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa s teškim križem na ramenima. Sav izmučen i u krvi susreće prežalosnu Majku svoju, kako nam taj događaj predstavlja četvrto stajalište križnoga puta.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam, što je Majka Božja pretrpjela za me u muci Isusovoj; okrijepi me, da je iz svega srca ljubim, štujem i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je ćutio Isus, kad je na križnom putu ugledao Majku svoju; u 2. što je ćutjela Marija, kad je ugledala Isusa pod teretom križa.

1. TOČKA: ŠTO JE ĆUTIO ISUS, KAD JE NA KRIŽNOM PUTU UGLEDAO MAJKU SVOJU.

»**Uzdisajâ majke svoje nemoj zaboraviti**«. (Crkv. 7, 29.).

Promisli vanrednu žalost, što oćutje Isus, ugledavši prežalosnu Majku svoju. — Isus je i najmanje nevolje i žalosti naše oćutio u plemenitom Srcu svom, pa kako ga je moralo boljeti, videći dušu i tijelo prečiste Majke svoje u moru od žalosti! — Bog je utisnuo plemenito čuvstvo sućuti i milosrđa osobito u srce roditelja prema djeci i u srce djece prema roditeljima. Tko bi mogao pojmiti, kolika je bila ta sućut u Srcu Isusovu! — Sin ljubi i osjeća s majkom svojom, makar ona ne bila kreposna; a što su veće kreposti i vrline majke, to je veća i ljubav djece prema majci; no koja bi se majka mogla isporediti u krepostima i vrlinama s Majkom Isusovom!?

Isus je znao, da je Marija nevino i nedužno trpjela; jer je ona jedino poradi njega trpjela. Što je sin plemenitiji, to većma trpi, kad zna, da mu mati jedino poradi njega strašne muke podnosi; a tko bi mogao pojmiti plemenitost i svetost Isusovu!?

Nama obično olakšava boli, kad vidimo da i drugi s nama tuguju; jer smo slabi i trebamo tuđe pomoći; ali ovoga razloga nije bilo u Isusa; on je sama sila i jakost, njemu je žalost Majke njegove samo povećavala žalost.

Priključi se i ti Isusu i pobudi što veću sućut u srcu svom prema prežalosnoj Majci Božjoj, jer si i ti uzrok te žalosti.

2. TOČKA: ŠTO JE ĆUTJELA MARIJA UGLEDAVŠI ISUSA, KAKO NOSI KRIŽ.

»**Tebi će samoj probosti mač dušu**«. (Luk. 2, 35.)

Svaka majka ljubi i osjeća sa svojim sinom. Što je kreposnija i ljubeznija majka, što je kreposniji sin, to je veća i uzajamna ljubav i sućut među majkom i sinom. No gdje je govor o Isusu i Mariji, tu nam sja tolika množina i savršenost kreposti, da ih svojim ograničenim umom ne možemo ni izdaleka pojmiti; zato ne možemo ni one sućuti i žalosti pojmiti, što ju je imala Marija prema Isusu.

Marija je znala, da Isus i za nju podnosi sve ove goleme muke. I ona je otkupljena mukom i smrću Isusovom. Nas je Isus očistio od grijeha; a Mariju je očuvao, da ne padne u grijeh. Kolika žalost u srcu njezinu, što Isus i poradi nje podnosi tolike muke, pa i samu smrt!

Marija je najviše dobila iz onoga blaga, što nam ga je Isus stekao i ostavio po muci i smrti svojoj. Mi znamo, koliko je Svetaca i pravednika cijeli život svoj provelo u pokori, tugi i žalosti, što su Isusu zadali tolike boli, žalost i samu smrt; a kako je istom Marija ćutila i žalostila se s Isusom kao kraljica sviju Svetaca i pravednika.

Mariju je spajao sasvim posebni odnos strahopočitanja i ljubavi s Isusom, što nikojega drugoga stvora nije. Zato je i njezina žalost i saučešće nadmašilo sve, što razum ljudski pojmiti, ili jezik ljudski izreći može.

Marija je znala, da je Bog htio, te i ona doprinese u koliko može, da izmiri uvrijeđeno Božje veličanstvo sa grješnim rodom ljudskim. A budući da je neizrecivo željela častiti Boga, zato je i zaronila cijelom dušom svojom u more mukâ i žalosti.

Tu žalost je oćutjela Marija osobito, kad je Isusa susrela, gdje nosi težak križ, — a taj prizor nam je sačuvala sv. predaja, — i onaj, kad je stajala pod križem.

U kolokviju zahvali što bolje možeš prežalosnoj Majci, što je za te sve pretrpjela i za sve ljude; moli je, neka ti isprosi veliko saučešće s mukom Isusovom, i da ga ne uvrijediš nikakvim posve svojevoljnim grijehom. Na koncu izmoli: Zdravo Kraljice . . .

GLUŠNI TJEDAN.

134.

NEDJELJA: ISUSA PROPINJU NA KRIŽ.

1. PREDVJ.: Predoči si živom vjerom Isusa, kako visi i trpi za te na križu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam veliko otajstvo propetoga Isusa; okrijepi me, da ga iz svega srca ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki pokornost Isusovu; u 2. kako Isusa pribijaju na križ; u 3. kako dižu križ u vis i što trpi Isus na njem.

1. TOČKA: POKORNOST ISUSOVA.

»Ponizio je sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu«. (Fil. 2, 8.)

Promisli, kolika je pokornost Isusova! Na zapovijed krvnika s najvećom nutarnjom i vanjskom pripravnošću legne na križ; pruži presvete ruke i noge svoje, da ga prikuju. Ide u groznu smrt na riječ krvnika, kao da je čuo zapovijed od samoga Oca nebeskoga.

Tako je potvrdio, što je javno naučao i što po apostolu svom i po Crkvi svojoj i sada nauča: — »Pokoravajte se svakoj uredbi čovječjoj radi Gospodina«. (1. Petr. 2, 13.).

S križa je podigao oči svoje k Ocu nebeskomu, zahvaljujuć mu, što je htio da primi zadovoljštinu na drvetu križa za neizmjerne uvrede, koju mu evo sada

daje s najvećom ljubavlju i pripravnošću. Zatim je s neizmjerno većom željom iščekivao čavle, nego što je Izak mač, iz ruke Oca svojega. Želio je biti prikovan, i na slavu Očevu izgorjeti kao najmiomirisnija žrtva za grijehe svijeta. Bog Otac je primio najpokorniju i najdragocjeniju ponudu Isusovu. Ali se nije zadovoljio samo ponudom, kao kod Abrahama s Izakom; nego je htio, da se Isus sav savcat žrtvuje po rukama nemilih krvnika za nas njegovu Božanskomu Veličanstvu.

Isus nije samo vrhovni Svećenik, on je ujedno i vrhovni Učitelj svijeta; uči nas krepost, bez koje ne možemo ni Bogu omiljeti ni spasiti se; a to je pokornost! Ispitaj se, kako se pokoravaš zapovijedima Božjim; dužnostima svoga staleža i nadahnućima Duha Svetoga?

2. TOČKA: ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ.

»Probodoše mi ruke i noge; izbrojiše sve kosti moje«. (Ps. 21, 17).

Predoči si živo, kao da čuješ, kako zabijaju krvnici strašne čavle kroz nježne ruke i noge Isusove; kako odmah poteče obilna krv iz ruku i nogu; Isus prikazuje Ocu nebeskomu presvetu krv svoju u zadovoljštinu. Otac je puno radije prima nego sve žrtve što mu od početka svijeta dosad bijahu žrtvovane, i oprašta grijehe svijetu; zamijeni u Boga neizmjernu pravednost neizmjerno milosrđe.

Promisli, kolike je muke oćutio Isus u presvetim rukama, nogama i u čitavom tijelu, koje su tako razapeli na križu, da su se mogle, kako proreče David, izbrojiti sve kosti Isusove.

Promisli, zašto je htio Isus da bude na križ raspet? Sv. Augustin veli, da kako su Adam i Eva pružili ruke za zabranjenim voćem, tako je Isus za taj grijeh zadovoljio, što je dao raspeti ruke svoje na drvo. Zato i sv. Crkva pjeva: »Po drvetu sluge postadosmo, a po sv. križu oslobodismo se«. I u prefaciji: »Da otkud je potekla smrt, otud uskrsne život, i koji je na drvetu pobijedio, i na drvetu bude pobijeđen«. — Sv. Gregorije Nazianski kaže: »K drvetu života, što izgubismo, po drvetu sramote povratismo se«. Tako i sv. Ambrozije: »Smrt po drvetu, a život po križu«. Tako tumači i ovo mjesto iz pjesme nad pjesmama: »Pod jabukom probudih te. Tamo je sagriješila mati (Eva) tvoja; tamo je oskvrnjena roditeljica tvoja«. (Pjesm. nad pjes. 8, 5.)

Isus je i zato htio, da bude na križ raspet, da križ bude ne samo zadovoljština nego i lijek pohoti našoj, što po grijehu Adamovu baštinismo, a što je izvor sviju naših grijeha. Zato nas uči Isus primjerom svojim, da pohote svoje raspinjemo i mrtvimo, hoćemo li da svladamo grijeh, i da dušu spasimo. Tako sv. Atanazije.

Možeš li se ispričavati, da ne možeš pokore činiti, kad gledaš na propetoga Spasitelja? On za te tolike muke podnosi, a ti se ustručavaš činiti svagdašnje, malene pokore za svoje vlastite grijehe. Pravednici su dobro razumjeli nauku Isusovu s križa; povedi se i ti za njima, da za te ne propadne ogromna zasluga križa.

3. TOČKA: KRIŽ DIŽU U VIS; ŠTO TRPI ISUS NA NJEM.

»O vi svi, koji prolazite putem, gledajte i vidite, ima li bola, kakav je moj?« (Plač Jerem. 1, 12.)

Sv. Crkva uporavljajući riječi prorokove na Isusa raspetoga upozoruje nas, da nema većih muka od onih, što je Isus pretrpio za nas na križu. Sjeća nas, da dok prolazimo kratkim putem našega života, često pogledamo i razmatramo boli Propetoga.

Uistinu što bi moglo biti za nas korisnije, poučljivije, spasonosnije, nego promatrati Isusa propetoga!

Promisli, ako možeš, kolika je bila bol propetoga Spasitelja, kad krvnici u izkopanu jamu spustiše križ s prikovanim Isusom! Isus je na najosjetljivijim mjestima tijela bio prikovan, na rukama i nogama. Cijelu su težinu tijela nosile i uzdržavale ruke i noge čavlima prikovane. Isus je te muke dugo podnosio, kroz tri puna sata.

Osim tjelesnih muka trpio je Isus kud i kamo veće duševne. Koliku je sramotu podnosio, što su ga gola razapeli! Podrugivahu mu se svećenici, predbacivajuć mu, što je drugima pomogao, a sebi ne može pomoći. Rekoše mu, da ne može sići s križa: »Ako je kralj Israelski, neka siđe sad s križa, pa ćemo mu vjerovati«. (Mat. 27, 42.). Predbacivali su mu, da se je uzaludno uzdao u Boga, jer da ga je Bog ostavio: »On se uzdao u Boga; neka mu pomože sad, ako mu je po volji; jer govoraše: Sin sam Božji!« (43.) Pogrdiše Isusa i svu nauku njegovu; nije bilo nijednoga

savršenstva, što ga nijesu izvrgli ruglu. Punim pravom govori o njem prorok: »O vi svi, koji prolazite putem, gledajte i vidite, ima li bola, kakav je moj?«

U kolokviju zahvali od srca propetom Isusu, što htjede da bude za te propet; što je goleme muke tijela i duše za te pretrpio. Moli ga, i s pomoću milosti njegove čvrsto odluči, da ćeš sa svim pravednicima vazda ga nasljedovati i po primjeru njegovu velikodušno i ustrajno nositi za njim svoj križ. Započni odmah danas. Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . . .«

135.

PONEDJELJAK: TAJNE NA KRIŽU.

1. PREDVJ.: Stavi se pun skrušenja i žalosti pod križ propetoga Spasitelja.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam zloću grijehâ, za koje Isus propeti tako gorko trpi; okrijepi me, da iz svega srca zamrzim grijeh i njega se čuvam.

Razmatrat ćemo u 1. točki osobe na Kalvariji; u 2. slušat ćemo njihove riječi; u 3. gledat ćemo njihova djela.

1. TOČKA: OSOBE NA KALVARIJI.

»Žrtvovan je jer je sam htio«. (Is. 53, 7.)

Pogledaj duhovnim očima osobe, što su na gori Kalvariji, a prije svega osobu na križu. To je najuzvišenija osoba, koja se pojavila na zemlji. Sve je veliko i uzvišeno u te osobe.

Ta osoba je druga Božanska osoba presvetoga Trojstva. Sve je najuzvišenije u te osobe: svrha i na-

čin, kojim izvede najuzvišenije djelo. — Svrha je te osobe, da zadovolji neizmjernoj pravednosti Božjoj za grijehe svega svijeta. Zato postade čovjekom i nauči svijet najsvetiju nauku, što potvrdi silnim i mnogim čudesima i vanrednom svetošću života svoga. Sad evo dovršuje svoj požrtvovni život vanrednim mukama prikovan na križu. Tolikom mukom se žrtvuje Ocu nebeskomu iz ljubavi prema nama, kakvoj nema slične u svih mučenika. Najuzvišenijom nakanom prikazuje sebe Bogu Ocu kao žrtvu slavnu, zahvalnu, pomirovnu i prozbenu; za Adama i za sve njegove grješne potomke. Za ovu je svrhu žrtvovao svoje božansko tijelo kao žrtvu paljenicu: »Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave ni iscijeđene ni zavijene, ni uljem ublažene«. (Is. 1, 6).

Promisli, kolika je to ljubav, prema tebi koja spali i posve potroši tu žrtvu. Prodri duhovnim očima u Srce te osobe, i gledaj bezdno sviju kreposti u njem u nepojmljivom sjaju i savršenosti. — Uđi u se; ispitaj se; uberi za se ploda iz ove najbogatije riznice!

Svrni svoj pogled i na druge osobe oko križa. Gledaj pozorno osobito preslavnu Majku Isusovu. Sva čuvstva Propetoga najvjernije se zrcale u prečistom Srcu njezinu. Sve što je pod križem pravedno, privukla je k sebi, kao pčela matica; sve napunila ljubavlju i žalošću.

Kolika je razlika između ovih i ostalih osoba pod križem! Puni su mržnje, zavisti, zloradosti i svih niskih i grješnih čuvstava! Oduravaj ove, nasljeduj, povedi se za onima!

2. TOČKA: POSLUŠAJMO NJIHOVE RIJEČI.

»**Oče, oprosti im, jer ne znadu, šta čine**«. (Luk. 23, 34.).

Što čuješ s križa? Te riječi su vrijedne, da ih duboko u srce spremiš i po njima urediš život svoj, jer su riječi živoga Boga, izrečene u najznamenitijem času.

Prva je riječ Spasitelja svijeta s križa: »Oče, oprosti im, jer ne znadu, šta čine«. Ovo je iskrena molitva Ocu nebeskomu za one, koji ga najgroznijom i najsramotnijom smrću evo za koji čas usmrtiše. Ako od drugud ne bi znao, da je to Bog, koji visi na križu: to ova, dosad nečuvena, molitva jasno dokazuje. Svijet se samo osvećuje za uvrijede; a Isus samo ljubi, oprašta i moli se za svoje krvnike! Evo božanski zakon i uzor, kako ti treba postupati sa neprijateljima!

Druga je riječ s križa, riječ milosrđa. Jedva što ga zamoli desni razbojnik, da ga se sjeti, već mu odgovori: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.« (Luk. 23, 43.) Čemu se ne smiješ nadati od Isusa, koji s razbojnikom ovako postupa!

Trećom riječju izruči sve nas preslavnoj Majci svojoj u osobi sv. Ivana: »Ženo, evo ti sina«; a Majku svoju daje nama za majku: »Evo ti matere«. Kolika dobrota, koja nam daje toliko blago! Kolika sreća za nas Mariju imati za majku! Ona vrši prema nama sve dužnosti najbolje Majke. — Četvrtom riječju očituje Isus preveliku, nutarnju bol, koju za nas na križu trpi: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mat. 27, 46.) i uči nas, da mukom moramo dokazati, da ljubimo Boga. — Petom riječju očituje Isus: »Žedan sam!« (Iv.

19, 28.) Jelo i pilo Isusovo je volja Oca nebeskoga, zato i sada želi, da se ispuni, te zato da okusi ocat. — Zatim reče: »Svrši se«, (Iv. 19, 30.) sva patnja i muka, što si, Oče, želio, da u tvoju slavu za života svoga pretrpim; svrši se. Sva proroštva i tipovi o meni, ispuniše se; gospodstvo đavla nad svijetom svrši se. — Blago si ga tebi, ako pri smrti svojoj uzmogneš reći, Oče, sve što si mi po zapovjedima, dužnostima moga staleža, po nadahnućima Duha Sv. naložio, dovršio sam! — »I povikavši Isus iza glasa reče« — zadnju riječ — »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.« (Luk. 23, 46.) Takvim pouzdanjem umire, koji izvede svaku volju Božju u svom životu!

Poslušaj podrugivanja, podsmjehivanja i bogohuljenja, što svećenici, starješine, svjetina i razbojnik govori. Uđi u se, uberi za se obilne plodove iz obilne riznice što ti otvori na križu Isus i ne daj se nikakvim ruglom ni mukom odvratiti od njegove ljubavi i nasljedovanja!

3. TOČKA: GLEDAJMO DJELA OSOBA NA KALVARIJI.

»O vi svi, koji prolazite putem, gledajte i vidite ima li bola kakav je moj?« (Plač Jerem. 1, 12.)

Promatraj s velikim strahopočitanjem i pobožnošću, što radi propeti Isus? Trpi neizrecive boli u duši i u tijelu; još malo i predat će dušu svoju presvetu u ruke Očeve. Naklanja glavu trnjem okrunjenu. Vojnik je već digao sulicu, kojom će probosti Presv. Srce Isusovo, da ne ostane ni vrelo neizmjerne

ljubavi bez duboke rane. — Kako trajna, sveta i silna čuvstva moraju probuditi u srcu našem ovi ganutljivi događaji! čuvstva zahvalnosti, ljubavi, revnosti za Isusa i za spasavanje duša; želju za nasljedovanjem tolike požrtvovnosti!

Pogledaj na prežalosnu Majku Isusovu, kako joj prolaze dušu i tijelo sve boli, što ih trpi Isus. Gorke suze, što joj se na licu cakle, odaju vanrednu nutarnju bol, što je trpi u duši. Zaronila je u žalost Sina Božjega i svoga kao u more. Bog je drži, da joj prevelika bol ne ugasi plemeniti život. Ali premda toliko trpi, nepomično stoji pod križem kao stijena, o koju se prebijaju svi valovi morski. Podnosi sve žalosti velikodušno, boguodano, ponizno i s neslomljivom strpljivošću. Prava je kraljica sviju mučenika; upravo pod križem si je zaslužila ovaj preznameniti naziv i odlikovanje. — Dobro si uoči ovu Kraljicu mučenika, jer u njoj se, kao u najčišćem zrcalu, odrazuju sve kreposti Isusove. Ona nam neprevarljivo pokazuje, kako nam treba trpjeti za Boga: ponizno, ustrajno, velikodušno i ljubezno.

Gledaj starješine židovske i narod; ove sužnje najnižih strasti. Žedni krvi pravednika, samo za tim žale, što ne mogu više mučiti Isusa; žale što vide, da se primiče koncu najplemenitiji život, pod grozotom muka, što mu ih zadadoše. — Gledaj ove neljude, i odvrati se s velikom mržnjom od svake strasti i osvete, što je posve tuđe Srcu Božjemu. — Gledaj cijelu prirodu, kako tuguje za Stvoriteljem svojim; stijene pucaju; grobovi se otvaraju; mnogi mrtvaci ustaju; sunce pomrčava; mnogi, vidjevši sve ovo, uda-

raju se u prsa i na glas ispovijedaju, doista je ovo Sin Božji bio.

U kolokviju priključi se i ti ovima, i s dubokim poklonstvom i zahvalnošću priznaj pred Isusom, da je on zaista Sin Božji, koji je za te i za sa svijet umro. Otkupio te je smrću svojom, da na vijeke živiš; pokazao ti je riječju i primjerom put, koji te jedino vodi u pravi život: put križa. Odluči čvrsto i moli Isusa, da ga na tom putu slijediš. Izmoli »Dušo Kristova . . .«

136.

UTORAK: NATPIS NA KRIŽU ISUSOVU.

1. PREDVJ.: Stavi se sa strahopočitanjem pred propetoga Spasitelja, i čitaj pobožno natpis na križu: »Isus Nazarejin, kralj Židovski.«

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da razumijem značenje ovih riječi; okrijepi me, da kralja svoga, Isusa, nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki natpis na križu; u 2. kako glavari svećenički prosvjeduju proti natpisu; u 3. odluku Pilatovu.

1. TOČKA: NATPIS NA KRIŽU.

»Pilat pak napisa i natpis i metnu na križ. A bješe napisano: Isus Nazarejin, kralj Židovski.« (Iv. 19, 19.)

Ovaj natpis sadržaje pravi uzrok, ne samo po sudu Pilatovu, nego i po sudu Božjemu, zašto propeše Isusa.

Prva je riječ: »Isus«, što znači Spasitelj, jer je imao da spase svijet od grijeha i zadovolji za kazne. A jer se po sv. Pavlu bez prolijevanja krvi ne sklapa

zavjet, zato je odmah započeo prolijevati krv, čim su mu nadjenuli ime Isus; a sada, kad mu napisaše to ime na križ, prolio je svu svoju krv do zadnje kapi. — Ime kršćanin znači nositi križ; nijesi dostojan toga imena, ako se uklanjaš križu; a što više i što težih križeva nosiš, to si bolji kršćanin.

»Nazarejin« znači »cvjetan«, »svet«. A to je drugi razlog zašto Isus na križu visi; jer tu na križu procvatoše u Isusu sve najkrasnije kreposti; tu divno zamirisaše pokornost, blagost, poniznost, strpljivost, ljubav, siromaštvo. Ove su kreposti cvale doduše u cijelom životu Isusovu, ali na križu i u muci se pokazaše u cijeloj divoti svojoj. — Povedi se i ti za miomirisom divnih kreposti Isusovih!

»Kralj«, to je pravi razlog, zašto ga dade Pilat propeti; a križ je upravo onaj prijesto, na kojem započe Isus kraljevati: »Kraljevaše od križa Bog«, govori sv. Crkva. — Grijeh započe kraljevati s nepokornošću Adamovom, sloboda sinova Božjih Propetim Isusom. On je svojom pokornošću satro jaram đavolski i zamijenio ga slatkim i lakim jarmom evanđeoskim. I u tebi će se započeti kraljevstvo Božje, umreš li grijehu i sebi.

U svim glavnim jezicima bio je taj natpis napisan, što znači, da Isus umire za sve narode; on je Spasitelj svega svijeta.

Vjeruj živo u Isusa, ufaj se u njega i ljubi ga svim srcem, pa će ti biti kralj. Posveti mu se posve, neka ti kraljuje nad mislima, čuvstvima, riječima i djelima.

2. TOČKA: GLAVARI SVEĆENIČKI PROSVJEDUJU PROTI NATPISU.

»A Židovski glavari svećenički govorahu Pilatu: Ne piši: kralj Židovski; nego da sam reče: kralj sam Židovski.« (Iv. 19, 21.)

Tri vrsti ljudi možemo razlikovati među onima, koji čitahu ovaj natpis. Prvi bijahu veliki svećenici, farizeji i u opće neprijatelji Isusovi. Svi ovi htjedoše promijeniti i ispraviti natpis.

Ovima su slični krivovjerci i bezvjerci, koji čitaju sveto Pismo o božanstvu Isusovu i njegovim djelima; a buduć da im se to ne sviđa, hoće da isprave, promijene.

Drugi su čitali samo iz znaličnosti. Takvi su sada oni, koji slušaju i čitaju o Isusu, ali ne prodiru u ono, što slušaju ili čitaju; ne razmatraju, nego vjeruju samo površno; i zato nemaju mnogo koristi.

Treći, koji su čitali, bijahu Majka Božja, sv. Ivan, sv. Marija Magdalena i druge svete žene i prijatelji Isusovi, koji su i značenje natpisa razumjeli i s velikim strahopočitanjem sahranili si u srce. Takvi su oni, koji pobožno i sabrano slušaju i čitaju riječ Božju, i poput Majke Božje u srcu ga čuvaju, ter donose stostruki plod u strpljivosti.

Među koje spadaš ti? Ispitaj se, kako slušaš riječ Božju; a doznat ćeš, kako je slušaš, ako paziš, kakve plodove donosiš.

Moli Majku Božju, nenatkriljivi uzor u slušanju riječi Božje, da ti isprosi od Sina svoga milost, te budeš ne samo slušač riječi Božje, nego i vršitelj onoga, što

si čuo. A to ćeš biti, ako ponizno i pozorno slušaš i čvrsto odlučiš, da ćeš po tom raditi; i kada te napast hoće da odvrati od odluke, što si je učinio, uteci se odmah pouzdano Bogu kratkom molitvom.

3. TOČKA: ODLUKA PILATOVA.

»Pilat odgovori: Što pisah, pisah.« (Iv. 19, 22.)

Pilat reče ovo po nadahnuću Duha Svetoga. Budući da je ovaj natpis istinit, ne smije se mijenjati ni na čiji zahtjev. Što Bog jednoć odluči, to više nitko promijeniti ne može. Pilatov naime natpis znači: Ovaj Isus je na križ propet, jer je Mesija; Spasitelj svijeta, koji po odluci Božjoj mora da bude propet i da umre, da zadovolji dostojno za grijehe svijeta; da rod ljudski s Bogom izmiri i spasi. — Zato je ovaj natpis za Isusa bio najveća čast i pohvala; kazuje ne samo nevinost, nedužnost Isusovu, nego ujedno i visoko dostojanstvo njegovo; naime da je on Krist, koga je svijet iščekivao, da se spasi. Zato je to najveći grijeh i sramota bila za Židove, naime bogomorstvo; jer su prisilili Pilata, da propne onoga, koji je bio njihov Mesija, obećan i poslan od Boga, da ih spasi. To bogomorstvo predbacuje im Pilat pred cijelim svijetom ovim natpisom na križu.

Zato veli i Origen: »Ovaj je natpis resio glavu Kristovu poput sjajne krune.« Tako i sv. Beda: »premda je za nas u slabosti tijela trpio na križu; nad križem je sjao kraljevskim veličanstvom.« Započeo je na križu kraljevati nad svima, koji su u nj vjerovali. S toga Pilat ne htjede da natpis promijeni na molbu Židova. A to otajstveno znači, da dok nevjerni Židovi Krista odbaciše i ustrajaše u svojoj okorjelosti, pogani

— koje ovdje zastupa Pilat — priznavaju propetoga Isusa za svoga kralja i Spasitelja.

Što jedanput po nadahnuću Duha Sv. odlučiš, to nemoj više mijenjati. Zato ne napreduješ u kreposti, jer se ne držiš svojih dobrih odluka. Kad ti dođe napast, reci: Što odlučih, odlučih, to ostaje, to ću izvesti. Ako te napastuje neprijatelj, ne popusti, nego učini još nešto i više, nego što si odlučio, da skršiš neprijatelja. Moli zato u kolokviju srdačno Isusa za jakost i ustrajnost u dobru. — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

137.

SRIJEDA: NEPRIJATELJI SE RUGAJU PROPETOMU ISUSU.

1. PREDVJ.: Pogledaj sa živom vjerom propetoga Isusa, kako s križa gleda, gdje si vojnici dijele njegove haljine, i kako sluša strašne psovke neprijatelja.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam u propetom Isusu svoga Boga i Spasitelja; okrijepi me, da ga nasljeđujem, strpljivo podnoseći ruglo Boga radi.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako si vojnici dijele haljine Isusove; u 2. kako vojnici čuvaju Isusa i hule na njega; u 3. koji hule na Isusa i njemu se rugaju?

1. TOČKA: VOJNICI SI DIJELE HALJINE ISUSOVE.

»A vojnici kad razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i načiniše četiri dijela, svakomu vojniku po dijel, i dolamu. A dolama ne bješe šivena, nego izatkana sva s vrha do dna.« (Iv. 19, 23.)

Promisli, zašto htjede Isus da mu se haljine razdijele. Isus je htio time da pruži zadovoljštinu Ocu nebeskomu za našu gizdu s odijelom; htjede da nam preporuči siromaštvo, što je učio: »Koji se ne odreče svega, što ima, ne može biti moj učenik.« (Luk. 14, 33.) Htjede, da nam posvjedoči svoju neizmjernu darežljivost, kojom nam je sve dao, što god je imao: Život, čast, tijelo, dušu, krv, zasluge, pa i vanjsko odijelo svoje. Nešivenu dolamu, što Crkvu označuje i jedinstvo i ljubav Crkve i vjernika među sobom, ne dopusti da se kida. Zato oni, koji kidaju jedinstvo Crkve; ljubav među vjernicima: ogrješuju se o propetoga Isusa, i gube plodove, što ih je Isus jedinstvenoj Crkvi svojoj zaslužio i ostavio.

Sv. Atanazije odgovara, zašto su vojnici haljine Isusove razdijelili na četiri dijela: »Vojnici razdijeliše haljine Kristove na četiri dijela, jer ih je Isus nosio za svijet, koji je razdijeljen na četiri strane: istok, zapad, jug i sjever, kojima, kad bi ga sv. Ivan vidio zaodjenuta, reče: Evo Jaganjac Božji, evo, koji oduzima grijeh svijeta.«

Zahvali Isusu, što je i odijelo svoje dao za te; obećaj mu, da ga ne ćeš nikada vrijeđati gizdavom, taštom nošnjom u odijelu. Budi uvijek čedan i u odijelu!

2. TOČKA: VOJNICI ČUVAJU ISUSA I HULE NA NJEGA.

»I sjedeći čuvahu ga.« (Mat. 27, 36.)

Promatraj vidljive i nevidljive osobe, koje opkoljuju žrtvenik novoga zavjeta, na kojem je žrtva

paljenica za spasenje svijeta. Evanđelist spominje vojnike, koji ga po zapovjedi poglavara čuvahu. Oni nijesu shvatili prevelika otajstva, što se zbivaju pred očima njihovim; zato su hladnokrvno, pače mržnjom i prezirom gledali na propetoga Isusa, i hulili na njega.

Ali je vjerojatno, da se u isto doba sila legijà anđeoskih s neba spustila, i s najvećim strahopočitanjem opkolila križ. Divili se Anđeli čudu ljubavi Božje, što se zbiva na križu. Dok bešćutni i okrutni vojnici hule i psuju Sina Božjega, koji za njih umire, slave ga i časte nebeskim hvalospjevima svi anđeli Božji. Dok mu se vojnici prijete, i svoj prezir očituju, dotle se anđeli s najdubljom poniznošću klanjaju i cijelim bićem svojim priznavaju ga Bogom i neograničenim Gospodarom svojim.

Oduravaj surovost, nezahvalnost i bogohulstvo vojnika; priključi se svim srcem anđelima; zahvali im od srca za poklonstvo i strahopočitanje, što iskazaše našemu Božanskom, propetom Spasitelju, i povedi se za njima koliko možeš, časteći, hvaleći i klanjajući se propetomu Isusu na križu.

Vojnici i Židovi čuvahu Isusa, da ga ne bi učenici ili prijatelji skinuli s križa, ili da ne bi sam čudom sišao. Ali to je providnost Božja za potvrdu uskrsnuća Isusova tako odredila. Jer kako sv. Jeronim kaže: »Revnost je vojnika i svećenika nama koristila, da se moć Uskrsnuloga većma i bolje pokaže.« Vojnici i svećenici vidješe, kako je na križu umro; zato moradoše priznati, da se je to čudom Božjim dogodilo, kad se je mnogima poslije uskrsnuća ukazao. — Provid-

nošću Božjom se tješi i ti u svim patnjama i napastima svojim!

3. TOČKA: PROLAZEĆI HULE NA ISUSA I NJEMU SE RUGAJU.

»A prolazeći huljahu na nj tresući glavama svojim.« (Mat. 27, 39.)

Prolazeći huljahu, porugljivo govorahu na Isusa, mašući glavama, to jest rugahu mu se i svemu, što je govorio i učio. Sve to bijaše pravo huljenje na Boga, kako to proreče Isaija: »Jao grješnomu narodu; narodu ogrezlu u bezakonju; sjemenu zlikovačkomu; sinovima pokvarenima! Ostaviše Gospodina, prezreše Sveca Israelova, odstupiše natrag.« (Is. 1, 4.) To je zahvala za neizbrojna dobra, što ih je Isus dao u prvom redu i osobno Židovima. Ispuniše se doslovno riječi, što proreče o Židovima David: »Koji me vide, svi mi se rugaju, razvaljuju usta, mašu glavom, i govore: oslonio se na Gospoda, neka mu pomože, neka ga izbavi, ako ga miluje.« (Ps. 21, 7. 8.)

Neizrecive bijahu muke, što ih je Isus na križu trpio; ali još veće bijahu što mu ih je prouzrokovala nezahvalnost naroda židovskoga. Zato se tuži na usta prorokova: »Jer koga si ti porazio, oni gone, i umnožavaju jade onima, koje si ti ranio.« (Ps. 68, 27.) »Razvališe na me usta svoja, kao lav, koji otima i riče.« (Ps. 21, 12.)

Nije bilo savršenstva ni kreposti Isusove, kojoj se ne bi narugali te je pohulili. Da su to bili tuđinci, koji Isusa nijesu poznali, i onda bi teško bilo podnjeti ovakova podrugivanja i huljenja; a pomislimo li, da

je to učinio Isusu onaj narod, među kojim je tvorio najveća i mnogobrojna čudesa; koji je on tako divno naučavao, te su mu i sami neprijatelji morali priznati, da čovjek još nije nikada tako govorio, kao što Isus među njima, onda je zaista nepojmljiva nezahvalnost i zloća, kojom mu naradiše dobročinstva.

Budi barem ti zahvalan Isusu ne samo riječju, nego cijelim životom svojim! Moli ga zato u kolokviju, da ti udijeli obilatu milost, te ga uzmogneš vjerno i stalno nasljedovati na križnom putu. Osobito ga nasljeduj podnoseći ruglo i poniženje; jer tim Isusa osobito častimo i nasljedujemo. Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

138.

ČETVRTAK: PRVA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU.

1. PREDVJ.: Predoči si propetoga Isusa i pažljivo slušaj, kako progovara prvi put s križa: »Oče, oprosti im, jer ne znadu šta čine.« (Luk. 23, 34.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da razumijem, što me Isus uči s križa; okrijepi me, da ga u tom nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki kojom prigodom govori Isus prvu riječ s križa; u 2. što sadržaje ova riječ; u 3. o plodovima ove molitve Isusove.

1. TOČKA: KOJOM PRIGODOM GOVORI ISUS PRVU RIJEČ S KRIŽA?

»Molite se za one, koji vas gone i opadaju.« (Mat. 5, 44.)

Promisli, kako se ponaša Isus prema onima, koji ga propeše, koji mu se na križu rugaju i raduju se golemim mukama, što trpi.

Poslije duge, svečane šutnje otvara Isus prvi put s križa svoja presveta usta; ali ne na osvetu, nego da se svečano pomoli Ocu nebeskomu. A za koga se moli Isus? Za svoje neprijatelje; za one, koji ga propeše; koji mu se rugaju i koji ga hule. Tako potvrđuje svojim divnim primjerom, što nas je učio: »Molite se za one, koji vas gone i opadaju.«

A za što se moli? Moli se Ocu nebeskomu, da im oprosti grijehe, kojima se ogriješiše, kad su ga raspeli i nevinu krv njegovu prolili. Ispričava ih pred Ocem svojim, jer da ne znadu šta čine.

Promisli, kolika je to ljubav, što gori u srcu Isusovu koju ne mogaše ugasiti ni najveći zločin; podrugivanje i huljenje, što mu nanesoše i jednako nanose! Što ga više muče, to silnije bukti ljubav u Presv. Srcu njegovu spram sviju ljudi, ne izuzevši ni neprijatelja njegovih. To je uzor, što nam ga je Bog Otac dao, da se za njim povedemo! To je put, što nas izravno vodi k Bogu i pravoj savršenosti i sreći! Pođimo tim putem!

2. TOČKA: ŠTO SADRŽAJE PRVA RIJEČ ISUSOVA S KRIŽA?

»Oče, oprosti im, jer ne znadu šta čine.« (Luk. 23, 34.)

Ova prekrasna molitva puna je divnog sadržaja! »Oče« veli Isus, da pokaže, da je naravni Sin Božji; da ga sklone na pomilovanje. »Oprosti im«, ne samo

ovaj strašni grijeh, što ga počiniše na meni, nego sve grijehe uopće. Isus moli Oca, da oprosti ne samo onima, koji ga propeše, nego svim grješnicima; jer on sve jednako ljubi. »Jer ne znadu šta čine.« Ispričava ih pred Ocem, navodeći razlog, što se može reći o svakom grješniku. Da znamo, tko je Bog, koga grijehom vrijeđamo; da znamo, što je smrtni grijeh; da znamo, što gubimo svakim teškim grijehom; u koliku nevolju i nesreću time uvaljujemo sebe: jamačno bismo prije smrt izabrali, nego uz grijeh pristali.

Budi milosrdan prema drugima; uči se od Isusa, vrhovnog i jedinog Učitelja, koga Bog dade rodu ljudskomu, ljubiti neprijatelje! Ispitaj se, kako si dosad postupao prema svojim uvrediteljima?

3. TOČKA: O PLODOVIMA OVE MOLITVE ISUSOVE.

»**Bi uslišan radi svoje časti.**« (Hebr. 5, 7.)

Bog prima i usliša molitvu svakoga, koji se s pouzdanjem u zasluge Kristove njemu ponizno moli. Jamačno je ova molitva Isusova najmilija bila Ocu nebeskomu od sviju molitava, što su se od ljudi sa zemlje podigle nebeskom prijestolu. Neizmjerna je čast, nevinost, zasluga, poniznost, milina Isusova, koji ga je molio. Na ovu molitvu oprosti Bog Otac grijehe razbojniku, stotniku, svim onima, koji se u prsa udarahu i Božanstvo Isusovo ispovijedahu; svim grješnicima, koji u Isusa povjerovahu, i koji će do konca svijeta u Isusa vjerovati i njegovu nauku držati.

Divi se tako silnoj molitvi Isusovoj i čvrsto se uzdaj u njegove zasluge. On nas uči, da što god zamolimo Oca u njegovo ime, da će nam Otac dati. Za to

nam jamče neizmjerne zasluge njegove, što nam ih je stekao na križu.

Promisli, kako se je preslavna Majka Isusova pod križem divila neizmjernoj ljubavi Isusovoj; kako je i ona najsrdačnije opetovala molitvu Isusovu, da nam grješnicima Bog oprosti grijehe; da nas učini dionicima bogatih zasluga Isusovih.

U kolokviju zahvali od srca Isusu i Majci njegovoj, što su ti isprosili od Boga oproštenje grijeha; što su ti svojim mukama zaslužili, da možeš svaku napast svladati, i odluči čvrsto da ćeš se junački boriti, i započni odmah danas. Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

139.

PETAK: ŽALOSTI MAJKE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predoči si prežalosnu Majku Božju pod križem, kako tuguje nad smrću Isusovom.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Žalosnu Majku Božju; okrijepi me, da je nasljedujem u promatranju muke Isusove.

Razmatrat ćemo u 1. točki, koje su sedam Žalosti Majke Božje? u 2. zašto je Bog dopustio, da se Marija žalosti? u 3. kreposti, koje je Marija očitovala u Žalostima.

1. TOČKA: KOJE SU SEDAM ŽALOSTI MAJKE BOŽJE?

»**Tebi će samoj probosti mač dušu.**« (Luk. 2, 35.)

Sv. Crkva štuje od vajkada sedam Žalosti Majke Božje. Dvije svetkovine je naredila, da se vjernici

sjećaju i štuju žalosnu Majku Božju. Obično veli sv. Crkva, da je Marija sedam Žalosti pretrpjela. Sv. Crkva time ne kaže, da se je Majka Božja samo sedam puta u svom životu ražalostila, nego da su ovo sedam događaja izvori Žalosti Majke Božje, što je ona kroz cijeli život svoj trpjela.

Prva je žalost, kad joj sv. Simeon proreče, da će Isus biti mnogima na propast, i »na znak, protiv kojega će se govoriti.« (Luk. 2, 34.) — Druga je žalost, kada je Majka Božja morala bježati s Isusom u Egipat. Treća, kada ga je dvanaestgodišnjega u Jerusalemu izgubila. Četvrta, kada je susrela Isusa, kako nosi križ na goru Kalvariju. Peta, kada je gledala, kako propinju Isusa na križ. Šesta, kada su mrtvo tijelo Isusovo s križa skinuli i metnuli u krilo njezino. Sedma, kada su Isusa u grob sahranili. Majka Božja sve si je u srce sahranila i promatrala, štogod je Isus rekao i činio, ali osobito ovih sedam glavnih događaja života, muke i smrti Isusove.

Povedi se i ti za Majkom Božjom te promatraj pozorno i često muku i smrt Isusovu, najizdašniji izvor utjehe i milosti i svake kreposti.

2. TOČKA: ZAŠTO JE BOG DOPUSTIO, DA SE MARIJA ŽALOSTI?

»**Tko je bio savjetnik Božji?**« (Rim. 11, 34.)

Premda ne znamo, zašto je Bog htio da Majka Sina njegova toliko žalosti i muka u životu svom podnese jer sv. Pavao kaže, da nije nitko bio savjetnik Božji; ipak možemo navesti nekoliko razloga, zašto

je Bog htio, da i Marija obilno pije iz kaleža mukâ Sina svoga.

Prvo, da postane slična Sinu svomu. Sv. Pavao veli, da je Bog samo one odabrao za vječno spasenje, koji budu slični Sinu njegovu. No znamo, da si nitko nije život Isusov i sve njegove kreposti tako vjerno prisvojio, kao što njegova presveta Majka. A Isus je najviše trpio; zato je Bog htio, da i Marija kao Majka sviju odabranika mnogo trpi. Po odredbi Božjoj Marija je kraljica sviju mučenika; morala je dakle u Žalostima i mukama, sve mučenike kraljevski nadmašiti.

Drugi je razlog bio, zašto Bog htjede da Marija trpi, jer ju je htio na nebu najobilnije nagraditi. Ona je određena od Boga za Kraljicu anđela i sviju Svetih; morala je dakle toliko trpjeti, koliko nijesu ni svi Sveci skupa trpjeli i patili.

Treći je razlog Žalostima Majke Božje, što je nju Bog uz Sina svoga odredio, da bude uzor otkupljenom rodu ljudskom. No rod ljudski je Bog osudio, da u znoju lica svojega jede hljeb, sve dok se ne vrati u zemlju, iz koje je uzet. Marija, majka roda ljudskoga je imala po Božjoj providnosti kao Majka primjerom svojim svijetliti svoj djeci svojoj, kako moraju nositi križ za svojim Spasiteljem.

I ti, hoćeš li da se spasiš, treba da budeš sličan Isusu; moraš kroz mnoge muke, nevolje i stradanja u kraljevstvo Božje; moraš i ti bližnjega kreposnim životom poticati na dobro; zato moraš i ti mnogo trpjeti. Nemoj se dakle tužiti na križeve, nego ih strpljivo nosi za Isusom; jer samo tako se ulazi u kraljevstvo njegovo. Učini stanovitu odluku za danas.

3. TOČKA: KREPOSTI, KOJE JE OČITOVALA MARIJA U ŽALOSTIMA.

»A stajaše kod križa Isusova mati njegova.« (Iv. 19, 25.)

Nije zasluga u patnjama, nego u tom, kako trpimo i patimo.

Marija je najkrasnije kreposti očitovala u svojim mukama i Žalostima. Tolika joj bijaše strpljivost, kojom je podnosila i najveće muke, da se nikada nije potužila na Žalosti svoje; kako je vidjela strpljivost Isusovu, tako ga je u tom i najvjernije nasljedovala. — Odana je bila posve u volju Božju; jer je znala, da Bog to hoće. — Junačkom je velikodušnošću podnosila sve muke i žalosti, vazda pripravna i na veće, ako Bog hoće; goruću želju je imala, da umre mjesto Isusa, ili barem s Isusom zajedno; ali Bog to nije htio. Tolikom ljubavlju spram Boga i nas ona je trpjela, da ju je u tom samo Isus natkrilio. Marija je znala, da se Bog osobito patnjom i žrtvom štuje; a budući da je ona neizrecivo ljubila Boga, zato je i željela, da što više trpi za Boga.

Marija je stajala pod križem. Kad su i sami stupovi svete Crkve klonuli i od straha se razbjegli, Marija je čvrsto i nepomično stajala i hrabrila sv. Ivana i pobožne žene, neka ustraju pod križem. Sv. Alfons Liguori veli, da je tada na svijetu ugasnula sveta vjera, ali da se je usredotočila i živo plamtjela u srcu preslavne Majke Božje.

Divi se tolikim krepostima prežalosne Majke Božje; zahvali joj iz svega srca, što je s Isusom ustrajala u največoj muci i žalostima. Moli je, da ti isprosi od Isusa milost, da ustraješ sve do konca svoga života noseći križ Isusov. — Na koncu izmoli: »Zdravo kraljice . . .«

140.

SUBOTA: DVA RAZBOJNIKA I DRUGA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa na križu između dva razbojnika; jedan ga huli, drugi pak mu se moli. A Isus govori desnom razbojniku: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.« (Luk. 23, 43.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam Božanstvo Isusovo i svoju grješnost; okrijepi me, da se pokajem i iskreno obratim Isusu.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako Isus visi na križu između dva razbojnika; u 2. kako jedan od razbojnika huli na Isusa, a drugi mu se moli; u 3. kako Isus obećaje raj dobrom razbojniku.

1. TOČKA: ISUS VISI NA KRIŽU IZMEĐU DVA RAZBOJNKA.

»Razapeše ga, i s njim drugu dvojicu s jedne i s druge strane, a Isusa u srijedi.« (Iv. 19, 18.)

Promisli vanrednu poniznost Isusovu. Ovu je krepost Isus riječju i cijelim životom svojim naučao i preporučao. Rodio se u štalici, počivao u jaslicama, skroviti je život svoj sproveo u Nazaretu među dvjema preponiznim osobama, javni život svoj među kivnim književnicima, farizejima, neprijateljima i malo dobra naroda, a umire na križu među razbojnicima.

Možeš li se dakle tužiti na kakvu nepravdu, kada te zapostave u službi Božjoj, omalovažavaju ili preziru, ili te ubroje među nekorisne ili škodljive? Kada ti se dogodi tako šta, pogledaj na Isusa među razbojnicima. Promisli, da će taj isti poniženi, prezreni, među razbojnicima na križu preminuli Isus na sudnjem danu doći u velikoj sili i neopisivoj slavi, da sudi svemu svijetu. Koliku će utjehu i pouzdanje oćutjeti oni, koji sada podnose prezir i ruglo za Isusa!

Budi ponizan, kako te uči Isus svojim svijetlim primjerom! Ne žalosti se, kad ti pretpostavljaju druge, koji su od tebe manje zaslužni. Raduj se, ili barem strpljivo podnesi, kada te omalovažavaju; to nas čini sličnima Isusu. Što smo sličniji Isusu ovdje, to ćemo sličniji biti njemu i u slavi.

2. TOČKA: JEDAN OD RAZBOJNIKA HULI NA ISUSA, A DRUGI MU SE MOLI.

»**A jedan od tih obješenih razbojnika huljaše na njega govoreći: Ako si ti Krist, pomozi sebi i nama! Drugi pak odgovarajući prekoravaše ga govoreći: Zar se ni ti ne bojiš Boga, kad si i sam osuđen tako? I mi (smo) još pravedno (osuđeni), jer primamo po svojim djelima, kako smo zaslužili; ali ovaj nije nikakova zla učinio. I reče Isusu: Gospode, spomeni me se, kad dođeš u kraljevstvo svoje! I reče mu Isus: Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.**« (Luk. 23, 39.—43.)

Promisli vanrednu poniznost i strpljivost Isusovu. Ništa ne odgovara razbojniku, koji ga pohuli. Sam Duh Sv. nadahne drugoga razbojnika, da uzme u

obranu nevinoga Isusa. Desni razbojnik to junački učini. Prvo, ukori javno druga svoga; sjeti ga na pravednost Božju, pred čiji će sud za malo doći; zato neka se boji Boga. Drugo, javno priznaje i ispovijeda grijehe svoje, za koje da pravedno podnosi muke i smrt. Treće, priznaje javno pred svim neprijateljima, da je Isus nevin; pače priznaje da je Isus Bog i pravi Mesija, koji jedino spasava ljude; zato ga skrušeno moli: »Gospode, spomeni me se, kad dođeš u kraljevstvo svoje.« Javno ispovijeda, da je Isus Gospodar kraljevstva Božjega, i da može i njega, koji je razbojnik, opravdati i primiti u kraljevstvo svoje. Doista divna obrana nevinosti i ispovijed Božanstva Isusova na križu od samoga razbojnika!

Nasljeduj razbojnika u obrani Isusa i vjere njegove protiv sviju neprijatelja njegovih. Ispovjedi Božanstvo Isusovo, ali ne samo riječju, nego još većma životom svojim. Ne stidi se Isusa u javnosti; priznaj ga za svoga Boga i Spasitelja. Onda ćeš jamačno biti i dionikom nagrade, što Isus odmah obeća razbojniku.

3. TOČKA: ISUS OBEĆA RAJ DOBROM RAZBOJNIKU.

»**I reče mu Isus: Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.**« (Luk. 23, 43.)

Sv. Augustin kaže o ovom razbojniku: »Ovaj razbojnik još nije bio ni pozvan, i već odabran; još nije bio ni sluga, a već je prijatelj; još nije bio ni učenik, a već je učitelj, od razbojnika ispovijedalac; jer premda je započeo trpjeti kao razbojnik, svršio je muku kao mučenik.«

A na drugom mjestu hvali njegovu vjeru: »Ne znam, što bi se moglo dodati ovoj vjeri. Mnogi su sumnjali, kad su gledali, kako Krist uskrisuje mrtve; razbojnik je vjerovao, koji je gledao kako s njim zajedno visi na križu. Zaista nije našao Krist tolike vjere ne samo u Israelu, nego ni u cijelom svijetu.«

I sv. Jeronim zove ovoga razbojnika mučenikom: »Razbojnik zamijenjuje križ s rajem, i kaznu ubojstva s mučeništvom.«

Isus bogato nagradi junačku obranu svoje nevinosti i Božanstva. Razbojnik ga zamoli, da ga se samo sjeti u svom kraljevstvu, a Isus mu obeća, da će ga danas sa sobom zajedno uvesti u raj. I da ne bi ni za čas sumnjao o tako vanrednoj milosti, reče mu Isus: »Zaista ti kažem.«

Dakle razbojnik postade prvi dionikom plodova muke Isusove na križu, i to na jednu iskrenu prošnju: »Gospode, spomeni me se, kad dođeš u kraljevstvo svoje!« Tko se ne bi nadao, da će mu grijehe oprostiti i u kraljevstvo svoje primiti tako dobar i darežljiv Spasitelj?

Drugi nas razbojnik sjeća neizmjerne pravednosti Božje; jer premda umire uz propetoga Isusa, ipak propada u pakao poradi grijeha svojih, jer nije htio da se obrati Isusu.

Moli zato u kolokviju Isusa sa sv. Crkvom, da nam ulije u srce strah i ljubav prema svom presvetom Imenu. Uzdaj se u neizmjernu dobrotu i zasluge njegove; straši se njegove neizmjerne pravednosti. I razbojnik se je spasio, veli sv. Augustin, da nitko ne očaja; jedan se je samo spasio, da se nitko preuzetno ne ufa. — Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

VELIKI TJEDAN.

141.

CVJETNA NEDJELJA: ISUS SVEČANO ULAZI U JERUSALEM.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako sjedeći na magarici ulazi u sveti grad; a ljudi steru haljine svoje po putu; drugi režu granje od drveta i prostiru po putu. A silni svijet, koji ide pred njim i za njim, kliče: »Hosana Sinu Davidovu! blagosloven, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!« (Mat. 21, 9.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam nestalnost i taštinu svijeta; okrijepi me, da jedino i stalno Bogu služim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto Isus svečano ulazi u grad? u 2. kako Bog uzvisuje ponizne; u 3. učinke dolaska Isusova u naš hram.

1 TOČKA: ZAŠTO ISUS SVEČANO ULAZI U GRAD?

»Evo, kralj tvoj ide k tebi krotak, sjedeći na magarici i na magaretu, mladetu magaričinu.« (Mat. 21, 5.)

Promisli, što je sklonulo Isusa, neizmjernu mudrost, na to, da uđe svečano u Jerusalem? Prvo, da očituje svoje kraljevsko dostojanstvo, kako veli sv. Ivan Zlatousti, jer Židovi su iščekivali, da će Spasitelj doći poput Solomuna u velikom sjaju. Bog je zato naročito prorekao po Zakariji proroku ovaj svečani ulaz njegov u Jerusalem. — To htjede Isus da pokaže književnicima i farizejima, da se ne ispričavaju siromaštvom Isusovim, u kojem se je ukazao. Ali uza svu vanjsku svečanost pokaza Isus, da njegovo kraljevstvo

nije zemaljsko, nego duhovno. — Drugo, htjede Isus da pokaže, da je on onaj, koga je otajstveno označivalo uskrsno jagnje, koje su svečanim obredom uvadali u grad svake godine desetoga dana prvoga mjeseca, a četrnaestoga su ga žrtvovali; tako je i Isus desetoga dana, t. j. na Cvjetnicu svečano ušao, a poslije četiri dana bi žrtvovan. — Treće, da pokaže svoju ljubav spram Jerusalema, koju ni nezahvalnost, ni muke, ni smrt ne mogoše utrnuti. — Četvrto, htjede da nas nauči, da se ne damo laskanjem i slavom svijeta od Boga i njegove volje odvratiti, jer je sve to prolazno i tašto; pravo je dobro i sreća tek u vršenju volje Božje.

Uči se od Isusa primiti ugodno i mučno iz ruke Božje; i kako ti treba svaku čast, što ti svijet u vršenju tvoje službe daje, jedino Bogu prikazati.

2. TOČKA: BOG UZVISUJE PONIZNE.

»A svijet, koji iđaše pred njim i za njim, vikaše govoreći: Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovien, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!« (Mat. 21, 9.)

Bog htjede da sav narod odabrani, od kojeg se mnogi sakupiše na uskrsne svetkovine, najsvečanije proslavi otkupljenje svega svijeta, što će Isus za nekoliko dana na križu dovršiti. Narod doduše nije za to znao, ali Bog je to po proroku Zakariji prorekao. Zato ga primiše najsvečanije kao obećanoga Mesiju, Sina Davidova da ni oni nemaju isprike, koji su siromaštvo i poniznost Isusovu prezirali. — To je bila slava i veselje, kakvo samo Duh Sv. može uspiriti u srcima svega naroda, ne izuzevši ni djece. Svećenici,

književnici i farizeji bili su puni zavisti, gledajući silno oduševljenje naroda, jer su ohološću i zavišću zatvorili Duhu Svetomu srca svoja.

Bog se protivi oholima, a poniznima daje svoju milost. To nam potvrđuje i životom Isusovim. Kad se u najvećoj poniznosti porodi u Betlehemu, pošalje Bog legije anđelâ, koji mu pjevahu slavu i propovijedahu mir svima, koji su dobre volje. — Kad je sišao u Jordan, da se poput drugih grješnika krsti od sv. Ivana, otvoriše se nebesa, siđe na nj Duh Sv., a Otac ga svečano proglasi Sinom svojim i Učiteljem svijeta. — Sad je morao biti najdublje ponižen i na križ propet za spasenje svega svijeta; Bog ga evo proslavi slavom pravoga Mesije na usta, u srcu i djelima svega odabranoga naroda.

Veseli se zato, kada te Bog ponizi i razne križeve ti pošalje, jer to je uvijek znak, da te Bog ljubi, i da će te skoro utješiti. Steći ćeš i mnogo zasluga, budeš li kušnje strpljivo podnio iz ljubavi prema Bogu.

3. TOČKA: UČINCI DOLASKA ISUSOVA U NAŠ HRAM.

»I uđe Isus u hram Božji i izagna sve, koji prodavahu i kupovahu u hramu; . . . i reče im: Pisano je: Dom moj neka se zove dom od molitve; a vi načiniste od njega pećinu razbojničku. I pristupiše k njemu slijepi i hromi u hramu, i iscijeli ih.« (Mat. 21, 12.-14.)

Isus odmah uđe u hram, da pokaže, da traži samo slavu Božju. Zahvali Bogu, što je očitovao narodu njegovo božansko poslanstvo i slavu. Raspaljen svetom revnošću očisti hram to jest dvorište hrama od trgo-

vaca, sada po drugi put, kako sv. Ivan Zlat. i sv. Augustin kažu. Prvi je put izagnao kupce i prodavaoce na početku svoga javnoga života. Tim je Isus upozorio sav narod na svetost i dostojanstvo kuće Božje. — Sv. Beda veli, kad Isus ne trpi ni u dvorištu hrama da se prodaje, što je potrebno bilo za žrtve: kako će istom kazniti, kad se čini u puno svetijim hramovima novoga zavjeta ono, što nikako ne spada u hram: razgovaranje, razgledavanje, gizdanje, nečiste poglede i želje, svetogrdno primanje svetih sakramenata. »Nitko u bogomoljnici drugo neka ne radi, nego za što je sagrađena«, veli sv. Augustin.

Isus je zatim prema Isaijinom proročanstvu čudesima dokazao da je on pravi Mesija, jer je sve slijepce i hrome iscijelio, koji bijahu u hramu.

Sveti nas Pavao uči, da je i naša duša hram, u kojem stanuje Bog. Gledajmo, da Isus ništa ne nađe u tom hramu, što bi vrijeđalo oči Božje! Očistimo ga i od malih grijeha. Dižimo Bogu srce svoje često preko dana strjelovitim molitvama; osobito pak posvetimo ga u jutro i na večer molitvom; slušanjem pobožnim sv. Mise i čestim primanjem sv. sakramenata. To moli od Isusa u kolokviju i dovrši: Očenašem i Zdravomarijom.

142.

PONEDJELJAK: ISUS TREĆI PUT PROGOVARA S KRIŽA.

1. PREDVJ.: Stavi se pod križ i slušaj skrušenim srcem, kako Isus govori svojoj preblaženoj Majci:

»Ženo, evo ti sina! Po tom reče sv. Ivanu: Evo ti matere.« (Iv. 19, 26. 27.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam prežalosnu Majku Mariju; pokrijepi me, da je za života svog iskreno ljubim, štujem i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako Bog odlikuje one, koje osobito ljubi; u 2. kako Isus s križa govori Materi svojoj; u 3. kako Isus izručuje Majku svoju sv. Ivanu.

1. TOČKA: BOG ODLIKUJE ONE, KOJE OSOBITO LJUBI.

»A stajahu kod križa Isusova mati njegova i sestra matere njegove, Marija Kleofina, i Marija Magdalena . . . i učenik, kojega ljubljaše.« (Iv. 19, 25. 26.)

Tko ljubi Isusa, i koga Isus ljubi, toga priteže križu. I što više Isus koga ljubi, to ga bliže priteže k sebi; k svomu križu. Zato Marija najbliže stoji križu; a zatim one druge svete osobe: Ivan, Marija Kleofina i Marija Magdalena. Marija je bila najbliže tijelom, jer je i dušom bila najbliže propetomu Sinu svomu. Duša joj je s trima čavlima bila prikovana na križ. Maštom, kojom si je živo predstavila sve, što je Isus trpio. Vanrednom ljubavlju je bila sjedinjena s Isusom propetim. Ljubila je svim žarom srca svoga u Isusu Sina svoga, Boga svoga, Otkupitelja svoga i sve svoje; jer izvan Isusa nije drugo ništa ljubila. — Kolika joj bijaše ljubav, tolika joj bijaše i sućut s propetim Isusom; i to bijaše treći, najoštriji čavao, kojim bijaše propeta s Isusom na križ. Ona trnova kruna, oni čavli u rukama i nogama Isusovim, nijesu samo Isusu zadavale strašne muke, nego su probadale i

dušu Marijinu, kako proreče sv. Simeon. Onim ranama i modricama, kojima bijaše ranjeno tijelo Isusovo od pete do glave, bijaše ranjena i prečista duša i srce Marijino. Kad je gledala, kako se Isus bori sa smrću na križu, i njezinu dušu je obuzela smrtonosna žalost.

Nemoj dakle izbjegavati odlikovanja, kojima i tebe Isus odlikuje, kada ti šalje križeve; nego ih junački obuhvati i nosi, po primjeru naše preslavne i prežalosne Majke!

2. TOČKA: ISUS S KRIŽA GOVORI MATERI SVOJOJ.

»A kad vidje Isus mater i učenika, kojega ljubljaše, gdje stoje, reče materi svojoj: Ženo, evo ti sina!« (Iv. 19, 26.)

Isus se oprašta od svoje preljubezne Majke. Ni u najvećim mukama svojim ne zaboravlja Majke svoje. Sv. Augustin veli, da križ Kristov nije bio samo žrtvenik svijeta, nego i stolica učiteljska; jer uči nas, kako se treba i nama starati za svoje.

Sv. Ciprijan navodi više razloga, zašto je Isus dao Majci svojoj za skrbnika, za sina, sv. Ivana. — Da Marija ima potporu u starosti svojoj; jer općenito se drži, da je sv. Josip preminuo već prije muke i smrti Isusove. Zatim jer je sv. Ivan zbog djevičanstva zaslužio, da Isus njemu povjeri prečistu Majku svoju. — Treće, sv. Ivan je između sviju apostola jedini s Marijom ustrajao pod križem sve do smrti i ukopa Isusova. On je s Isusom i Marijom zajedno pretrpio sve ruglo i sramotu, kojim su neprijatelji ružili Isusa; zato je zaslužio, da Isus njemu povjeri najveće blago svoje, Majku svoju.

Tumači sv. Pisma vele, da Isus nije htio s križa Mariju majkom da nazove, da joj ne zadade još veću žalost tim nježnim nazivom; zatim da je poštedi od zlostavljanja neprijatelja svojih, koji stajahu oko križa i slušahu ga, što govori.

Sv. Oci vele, da je Isus Mariji u Ivanu sve apostole i sve vjernike izručio. Kolika sreća za nas, što smo sinovi tako svete, uzvišene i milosrdne Majke! Ispovjedimo i djelima, da smo sinovi Majke Božje i braća Isusova!

3. TOČKA: ISUS IZRUČUJE MAJKU SVOJU SV. IVANU.

»Po tom reče učeniku: Evo ti matere! I od onoga časa uze je učenik k sebi.« (Iv. 19, 27.)

»O vanredne časti — veli sv. Ivan Zlat. — što Isus učeniku iskazuje! Kad odlazi, povjeri brigu za Majku učeniku.«

Sv. Ivan bio je Isusu mio osobito zato, što je on većma nego li drugi apostoli ljubio Isusa; zatim što je djevičanstvo sačuvao, i što je s Isusom ustrajao sve do smrti njegove.

Kad mu je Isus svoju ljubeznu Majku izručio, utisnuo mu je toliku ljubav i strahopočitanje prema Mariji, kolika se dolikovala prema tako svetoj i uzvišenoj Majci, kakva je bila Majka Božja.

Sv. Ivan, jedini apostol pod križem Isusovim, zastupao je i sv. Crkvu Kristovu. Zato, kad mu je Isus izručio svoju Majku, izručio ju je u sv. Ivanu sv. Crkvi svojoj. Doista je Majka Božja poslije Isusa najveće blago Crkve Kristove.

Sv. Augustin opisuje čuvstva Majke Božje i sv. Ivana, što su ćutjeli u srcu svom oni čas, kad je Isus s križa izručio Majku svoju sv. Ivanu: »Evo ti matere! brini se za nju, tebi je izručujem, primi majku svoju. Kad je ovo malo riječi rekao, Marija i Ivan nijesu prestali suze roniti; šutjelo je oboje mučenika, od prevelike boli ne mogoše govoriti. Ovo dvoje djevičanskih duša slušalo je Isusa gdje govori, i gledalo ga kako polagano umire; gorko su plakali, koji su gorko tugovali, jer je mač muke Kristove probo dušu obadviju.«

Promisli veliku sreću: imati Mariju za majku. Sam Duh Sv. govori o njoj: »Koji mene nađe, naći će život i crpsti će spasenje od Gospodina.« (Posl. 8, 35.)

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je svim vjernicima dao preljubeznu Majku svoju za majku. Nastoj s pomoću premilostive Majke Marije, da budeš zato Isusu zahvalan. Isus nam je pokazao u sv. Ivanu, što želi od nas: čistoću, ljubav i ustrajnost u nošenju križa. Vježbaj se odmah danas u ovim krepostima. Dovrši sa: »Zdravo Kraljice . . .«

143.

UTORAK: ČETVRTA RIJEČ ISUSOVA S KRIŽA.

1. PREDVJ.: Slušaj s velikim strahopočitanjem pod križem, kako Isus s velikim glasom vapije na križu: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mat. 27, 46.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da razumijem i oćutim vanrednu žalost Isusovu na križu; okrijepi me, da ga utješim vjerno ga nasljedujući.

Razmatrat ćemo u 1. točki o tami, što postade pri smrti Isusovoj; u 2. četvrtu riječ Isusovu s križa; u 3. o učincima četvrte riječi Isusove kod Marije i kod neprijatelja Isusovih.

1. TOČKA: O TAMI, ŠTO POSTADE PRI SMRTI ISUSOVOJ.

»A od šeste ure bi tama po svoj zemlji do ure devete.« (Mat. 27, 45.)

Sv. Ciprijan veli o čudesnoj ovoj tami: »Sunce je uskratilo svoje trakove i zatvorilo svoje oči, da ne mora gledati nedjelo Židova.« Slično govori i sv. Ivan Zlatousti: »Nije mogao stvor da podnese nepravdu Stvoritelju nanesenu; zato je sunce uskratilo svoje zrake, da ne gleda zločin bezbožnika.«

Tama je trajala od dvanaeste naše ure sve do tri sata, kada je Isus umro. Svi, koji pišu o ovoj tami, vele, da nije mogla prirodnim načinom ni postati, ni za tri sata trajati.

Sv. Oci navode razne razloge ovoj tami. Sv. Ivan Zlat. kaže, da tama znači zasljepljenost Židova, koji Isusa ne htjedoše priznati za svoga Mesiju. Zatim, da je ovom tamom izrazila cijela priroda svoju tugu i žalost nad nepravdom, što je ljudi počiniše njezinu Stvoritelju; da ušutka sav svemir, jer Spasitelj svijeta moli se za ljudski rod na križu; da dokaže, da je pravi Bog onaj, koji visi i umire na križu.

Promisli, da si i ti jedan od onih, koji su Isusa usmrtili; jer si ga često uvrijedio. Uči se od nerazložne prirode, kolika je strahota vrijeđati Boga. Zato se pokaj za grijehe, kojima si uvrijedio Boga, usmrtio

Isusa; odluči čvrsto, da ćeš radije umrijeti, nego li uvrijediti Boga, osobito teškim grijehom. Zato se čuvaj i lakih grijeha, osobito onih, koji se počinjaju s potpunom slobodom.

2. TOČKA: ČETVRTA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU.

»A oko devete ure povika Isus iza glasa govoreći: Eli, Eli, lama sabaktani? to će reći: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mat. 27, 46.)

Isus povika iza glasa ne zato, kao da bi ga bilo ostavilo božanstvo, s kojim je bio u jednoj osobi sjedinjen; niti ga je ostavila milost ili prijateljstvo Božje; nego zato, što mu je Otac uskratio utjehu svoju, i dopustio, da osjeća svu gorčinu i grozotu muka na tijelu i na duši. Isus je povikao, da pokaže, kako je gorka i mučna smrt na križu; rastanak duše od tijela, siloviti rastanak dijelova, koji su u svezi prijateljskoj, kao što je duša s tijelom. Tako je molio Isus i u vrtu Oca: »Oče, ako je moguće, neka me mimoiđe kalež ovaj.« Tako tumače vapaj Isusov sv. Jeronim, sv. Ivan Zlat. i drugi.

Origen veli, da se Isus tuži poradi malenog broja onih, koji će iz muke njegove korist crpsti i spasit se; i što će za veliki broj ljudi propasti cijena krvi njegove.

Isus htjede da muke svake vrsti u najvećoj mjeri podnese za nas; no najveća je muka, kad je čovjek u mukama bez utjehe. Zato nas htjede Isus poučiti, kako nam se treba vladati onda, kada smo bez utjehe. Isus podnosi ovu muku s najvećom ljubavlju i odanošću u volju Božju. Zato veli: »Bože moj, Bože moj!«

Isus htjede da nutarnjom mukom svojom i zapuštenošću od Boga, svim svojim nasljednicima, osobito svojim budućim mučenicima, zasluži utjehu u njihovim bolima i smrtnim mukama. Stoga gotovo vazda čitamo, kako su mučenici i u samoj smrti klicali od utjehe i radosti, što su ćutjeli u duši svojoj. Kad se je sv. Petar mučenik tužio Isusu, kao da ga je ostavio, ne htijući da obrani nevinost njegovu, kada su ga kao bludnika oklevetali, odgovori mu Isus: »Petre, što sam ja skrivio, da sam za te propet na križ? Uči se strpljivosti, jer se tvoje muke ne mogu usporediti s mojima.« Ove su riječi tako okrijepile i razveselile Petra, da je želio još više trpjeti za Isusa, i ne bi htio svoje ruglo i sramotu zamijeniti sa žezlom i krunom kraljevskom.

Uči se i ti od Isusa, da nema većega odlikovanja u nasljedovanju Isusovu nego trpjeti ruglo i sramotu. Zato nemoj bježati od odlikovanja, što ti ga Isus daje!

3. TOČKA: UČINCI ČETVRTE RIJEČI ISUSOVE KOD MARIJE I KOD NEPRIJATELJA ISUSOVIH.

»A ostali govorahu: Stani, da vidimo, hoće li doći Ilija, da mu pomože.« (Mat. 27, 49.)

Promisli, kakva su čuvstva pobudile riječi, vapaj Isusov na križu u prečistom Srcu preblažene Majke njegove! Znala je, da Isus mnogo trpi, i ona je sve trpjela i podnosila s Isusom; ali kad ga je čula, gdje se bolno tuži na nutarnju žalost, u koju zaroni Bog dušu njegovu, onda je to poput oštrog mača na novo probolo prežalosnu dušu njezinu. I ona je sad dijelila

najmučniju žalost s Isusom; jer Bog htjede, da ona sve duboko oćuti, što god je Isus patio.

Bog je Mariju izabrao, da bude Majka sviju kršćana; dao joj je srce puno saučešća s nevoljama i patnjama djece svoje. Zato je htio, da i ona obilno oćuti tugu i žalost Isusovu na križu, da nam zasluži utjehu u svim duhovnim patnjama.

Kolika utjeha za nas, što imamo u Mariji majku, koja zna osjećati sa svojom djecom i priteći im u pomoć! Uteci se pouzdano Mariji u svim žalostima i bolima svojim.

Dok se je Marija najiskrenije žalostila sa žalosnim Isusom, dotle su krvnici njegovi izvrćali riječi Isusove i njemu se rugali. Tako je to i danas. Mnogi su puni saučešća s propetim Isusom; zato ga ljube i nasljeduju, slični su Majci njegovoj; ali još više ih ima, koji na svoju propast izvrću riječi i djela Isusova; rugaju mu se, mjesto da ga nasljeduju.

Promisli dobro, među koje spadaš? Nijesu ni oni nasljednici Isusovi, koji nemaju nikakve sućuti s Isusom, sve ako mu se i ne rugaju; oni, koji su mlaki i mlitavi.

U kolokviju moli Isusa, da ti ulije u srce pravu revnost, da ga nasljeduješ s križem na ramenima; da ustraješ na križu i onda, kada ti Isus uskrati svaku utjehu. Obrati se i na Žalosnu Majku Isusovu, da ti od Isusa isprosi milost, da osobito u tugi i žalosti ustraješ u molitvi prema opomeni sv. Jakova apostola.

Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

144.

SRIJEDA: PETA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU.

1. PREDVJ.: Slušaj sa strahopočitanjem i dubokim saučešćem petu riječ Isusovu s križa: »Žedan sam.«

2. PREDVJ.: Duše Sv. prosvijetli me, da razumijem otajstvo, što je u ovoj riječi Isusovoj; okrijepi me da se njom okoristim.

Razmatrat ćemo u 1. točki tjelesnu žeđu Isusovu; u 2. duhovnu žeđu Isusovu; u 3. kako su napojili Isusa.

1. TOČKA: TJELESNA ŽEĐA ISUSOVA.

»Po tom znajući Isus, da se već sve svrši, da se zbude pismo, reče: Žedan sam.« (Iv. 19, 28.)

Promisli sasvim novu muku Isusovu: vanrednu žeđu. Od četvrtka od zadnje večere nije Isus ništa ni jeo ni pio, a neizrecivo mnogo trpio u duši i tijelu. Evo sada već tri sata visi na križu u sasvim nepojmljivim mukama. »Muke, kako veli sv. Ciril, povećaju toplinu tjelesnu, i štogod je soka u tijelu, iscrpe, te poput ognja pale crijeva.« Ispunilo se na Isusu proročanstvo: »Osušila se kao crijep sila moja, i jezik se moj prilijepio grlu mojem.« (Ps. 21, 6.)

Blaž. Belarmin veli u djelu svom, što napisa o sedam riječi Isusovih na križu, da Isus ovom žeđom očituje svoju duhovnu žeđu za našim spasenjem.

Premda je tako vanredno velika bila žeđa, što ju je Isus trpio na križu, ipak je očituje Isus istom poslije tri sata, neposredno prije smrti svoje. Sve dotle htjede da je podnosi u zadovoljštinu za neumjerenost

u jelu i pilu, kojom uvrijedismo i vrijeđamo Boga. — Promisli, kako mrski i odurni moraju da su Bogu grijesi lakomstva i pijanstva, za koje Isus tako mučnu zadovoljštinu daje!

Na dva načina osobito običava neprijatelj i naša vlastita pohota zavesti nas na neumjerenost. Prvo, da pretjeramo mjeru u jelu i pilu; drugo, da prebrzo, nedoličnim načinom uzimamo hranu i pilo. Sv. Ignacije daje veoma mudre upute u knjizi Duhovnih vježbi, kako da svladamo neprijatelja i svoju pohlepu. Da onda, kad nijesmo gladni, recimo poslije jela, odredimo, koliko ćemo uzeti hrane i pila kod slijedećega obroka, da se toga tako čvrsto držimo, te onda nešto manje uzmemo od onoga, što odlučismo, ako bi nas neprijatelj htio zavesti, da prekoračimo ustanovljenu mjeru.

2. TOČKA: DUHOVNA ŽEĐA ISUSOVA.

»Jelo (i pilo) je moje, da izvršim volju onoga, koji me je poslao, da svršim djelo njegovo.« (Iv. 4, 34.)

Mnogi od sv. Otaca i drugih Svetaca tumače ovu žeđu Isusovu tako, da je to bila većma duhovna žeđa, nego tjelesna. A to potvrđuje i sam Isus, kad je u evanđelju više puta očitovao, da je volja Očeva njegovo jelo i pilo.

Isus je znao, da je volja Očeva, te on na križu trpi vanrednu žeđu, i da bude octom napojen. Ovo je prvi razlog duhovne žeđe Isusove. Tu volju Božju proroci su izrično zabilježili: »I u žeđi mojoj napojiše me octom.« (Ps. 68, 22.)

Drugo, Isus je žeđao na križu da više pretrpi za nas; zato sjeća svoje krvnike, neka mu dadu octa.

Treće, žeđao je Isus za dušom našom vanrednom gorljivošću i ljubavlju. Tu ljubav i gorljivost je očitovao vapajem: »Žedan sam.«

Četvrto, žeđao je Isus, da predade dušu svoju u ruke Očeve; da se riješi tamnice tijela; jer premda je smrtno tijelo Isusovo bilo skroz sveto, nije bilo u njem pohota ili kakvih neurednosti; ipak je bilo podvrgnuto bolima i smrti. Kad si je sv. Pavao želio smrt, da dođe ka Kristu, a tako i svi pravednici Božji, kako da ne bi to želio Kralj i vrhovni Vođa sviju pravednika!?

Što tko bolje poznaje Boga, i što više ljubi Boga: to više i žeđa i teži za Bogom. Zato govori i prorok: »Žedna je duša moja Boga jakoga, živoga: kad ću doći i pokazati se licu Božjemu.« (Ps. 41, 3.) No duša je Isusova od sviju stvorova najjasnije poznavala Boga i najgorljivije ga ljubila. Zato nam nije moguće pojmiti, kolika je bila žeđa Isusova za Bogom.

Promišljaj često savršenstva Božja; otajstva, što je Isus za te učinio, osobito pak gorku muku Isusovu; i upoznat ćeš sve to većma Boga. A što ga većma upoznaš, to većma ćeš ga i ljubiti i čeznuti, žeđati za Bogom.

3. TOČKA: KAKO SU NAPOJILI ISUSA.

»Ondje pak stajaše sud pun octa. A oni napuniše spužvu octa, i nataknuvši na trsku prinesoše k ustima njegovim.« (Iv. 19, 29.)

Sv. Augustin ovako piše o octu, što ga dadoše žednomu Isusu: »Židovi, podajte mu, što jeste; bijahu

naime ocat, pokvarili su vino patrijarka i proroka; i kao što bijaše posuda puna octa, tako im bijaše srce puno nepravde; i kao što je spužva puna luknja i zavoja, tako srce njihovo puno prijevare.«

Običaj je bio, da su osuđenima davali vina s mirom pomiješana za okrepu, da lakše podnose muke. Ali vojnici znajući za mržnju Židova na Isusa, dadoše Isusu mjesto vina octa.

Promisli, što Bog daje nama, a što mi dajemo Bogu?! Isus nam daje svoj dragocjeni život; daje nam svoju dušu; krv, tijelo, svoje čovječanstvo i božanstvo, svoje neizmjerne zasluge; svoju riječ, svoj božanski izgled; svoje kraljevstvo. Zato je osnovao Crkvu, da svim narodima sve do konca svijeta priopćuje sva ova neprocjenjiva dobra. Kolika je dobrota i darežljivost Božja!

A što dajemo mi Bogu, Isusu? Ocat grijeha i opačina; ocat prezira nemara i zaborava na sve, što Isus za nas učini. Ocat mlitavosti i rastresenosti, i oni, koji su mu posvećeni, mjesto revne i gorljive ljubavi i službe!

Hoćeš li i nadalje napajati žednoga Isusa octom mlakosti, rastresenosti i nehaja? Hoćeš li i nadalje samo polovično služiti Isusu, koji je svega sebe žrtvovao za te?

Odluči čvrsto, da ćeš pružiti Isusu čisto, miomirisno vino marljivosti i gorljivosti u službi Božjoj, u svojim duhovnim vježbama, i drugim dužnostima. Da ćeš ih čistom nakanom, iz ljubavi prema Isusu i onda vršiti, kada ti je teško.

U kolokviju moli za to milost od Isusa. Ponudi se, da si pripravan i octa piti u njegovoj službi; octa prezira, poniženja, neuspjeha i sve, što ti Bog u svojoj providnosti pošalje.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

145.

VELIKI ČETVRTAK: ŠESTA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU.

1. PREDVJ.: Slušaj sa strahopočitanjem šestu riječ Isusovu na križu: »Svrši se.« (Iv. 19, 30.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., udijeli mi po neizmjernim zaslugama Isusovim konačnu ustrajnost u dobru.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako Isus dovrši sva svoja djela i muke; u 2. kako zadaću, što mu naloži Otac; u 3. kako sva proročanstva, što su o njem pisana.

1. TOČKA: ISUS DOVRŠI SVA SVOJA DJELA I MUKE.

»A kad primi Isus ocat, reče: Svršilo se.« (Iv. 19, 30.)

Promisli, što sve sadržava ova jedna riječ: »Svršilo se«, u ustima Isusovim? Trostruku je zadaću svršio Isus smrću svojom na križu. Prvo, sva ogromna djela i sve gorke muke, što je htio Otac nebeski da svrši za spasenje svijeta. Živio je u siromaštvu od betlehemske štalice pa evo sve do smrti na križu; podnosio progonstvo i klevete svake ruke. Svaki je čas doprinosio Bogu Ocu trostruko blago, što ima svaki čovjek: čast, život, imutak. Kako je to Ocu milo bilo, zaključi iz neizmjerne cijene, što ima svaki od ovih darova pred Bogom.

Čast je pripadala najveća Isusa kao Spasitelja svijeta i Boga. On je dopustio iz strahopočitanja prema Ocu, da je razdru i posve unište. »Ja sam crv, a ne čovjek«, govori Isus na usta Isaije proroka. Htio je da bude Barabi zapostavljen i među razbojnike ubrojen i raspet. Svu je čast svoju potpuno i neopozivo žrtvovao Ocu. Ovom je žrtvom zadovoljio neizmjerno za sve obeščašćenje, kojim Boga Oca neizmjerno uvrijedismo.

Život je Isusov od neizmjerne cijene. Svaki je čas svoga života upotrijebio na proslavu i službu Božju. Bog je jedini Gospodar života; nitko osim Boga ne smije utrnuti život čovjeka. Isus je doprinio i život svoj za žrtvu paljenicu Ocu svom, kad se je predao u ruke krvnicima.

Imutak je žrtvovao Ocu. Jer premda je sav svemir njegov bio, ipak je htio da od poroda sve do smrti svoje živi u najvećem siromaštvu. — Ova najuzvišenija, najmilija žrtva neizmjerne vrijednosti »svršila se«.

Svrni oči na se i ispitaj se, kako ti vršiš svoju službu? kako prikazuješ za žrtvu Bogu svoje sile i sposobnosti duše i tijela? svoju čast, svoj život, svoj imutak? Jer sve si samo zato dobio od Boga, da mu to svojevoljno žrtvuješ i proslaviš ga.

2. TOČKA: ISUS DOVRŠI ZADAĆU, ŠTO MU NALOŽI OTAC.

»Djelo svrših, koje si mi dao da činim.« (Iv. 17, 4.)

Ispuniše se sve uzvišene svrhe, s kojih Bog posla Sina svoga na svijet. Zadovoljio je za strašan grijeh

Adamov, i za neizbrojne grijehe potomaka njegovih. Satro je glavu paklenoj zmiji i oteo joj plijen: rod ljudski. Nadvladao smrt, otvorio je nebo. Naučio je ljude uzvišene tajne Božje. Zapovijedi im je dao, savjete im preporučio, po kojima se mogu uspeti do evanđeoske savršenosti. Odredio je vječnu žrtvu novoga zavjeta; ustanovio je svete sakramente, žive, nepresahnjive izvore milosti Božje za oproštenje grijeha i posvećenje roda ljudskoga.

Svršio je veliko djelo otkupljenja roda ljudskoga. Proslavio je Oca nebeskoga. Očitovao je neizmjernu dobrotu Božju svim divnim otajstvima, što ih je među nama djelovao; počevši od utjelovljenja pa sve do smrti svoje na križu. Očitovao je neizmjernu svetost i pravednost Božju; jer toliko mrzi na grijeh, da bismo svi morali na vijeke propasti, kao što su propali anđeli, koji sagriješiše, da nije zadovoljio za nas njegov jedinorođeni Sin. A sve, što je za nas trpio, pokazuje neizmjernu pravednost Božju, koja je toliku zadovoljštinu tražila za grijeh.

I tebi je odredio Bog krasnu zadaću, kada te je stvorio i otkupio. Stvorio te je, da ga slaviš, častiš i da mu služiš. Živiš li tako, da uzmogneš na koncu života svoga reći: Svrši se sve, učinio sam sve, Bože, što si mi naložio da činim? Sjeti se sviju darova, što ti ih je Bog dao u tu svrhu, i što ti ih i sada daje, da ga proslaviš, častiš i da mu služiš. Isus nam pokazuje svijetlim svojim božanskim primjerom, kako nam to treba činiti. Pokaj se, što si daleko zašao od svoga neprevarljivoga uzora, i odmah se danas povrati.

3. TOČKA: SVA PROROČANSTVA SE ISPUNIŠE, ŠTO SU PISANA O ISUSU.

»Ono, što je o meni (pisano), ima svršetak.« (Luk. 22, 37.)

Sve, što je pisano o Spasitelju od postanka svijeta, »svrši se«. Sva otajstvena znamenovanja; svi tipovi staroga zavjeta stvarni i osobni; sve uredbe i žrtve starozavjetne, što pokazivahu na Spasitelja i pripravljahu njegov dolazak: sve se ispuni doslovce u Isusu. Sve, što je dosada bila sjena i slabašna slika, postade u Isusu istina i život. Prestadoše svi starozavjetni obredi i životinjske žrtve, i ustupiše mjesto nekrvnoj žrtvi, u kojoj se sam Bog Bogu prikazuje za spasenje roda ljudskoga, što životinjske žrtve postići ne mogoše. Prestade obrezovanje i mrtvi zakon; a stupa u život preporođenje i milost. Prestade prikazivanje dvanaest hljebova u hramu; a nastupa presv. oltarski sakramenat, živi Jaganjac Božji za žrtvu i hranu svijju naroda na zemlji. Prestade teški zakon Mojsijev, a stupa u život sladak i lak jaram Kristov. Riječju: prestade sve, što je pokazivalo na Spasitelja i njegova divna djela; jer evo Spasitelj je tu svršava veliko djelo otkupljenja roda ljudskoga žrtvom na križu.

Kada će doći na koncu svijeta isti Spasitelj, da sudi svijetu, i onda će reći: »Svrši se« vrijeme radnje i posla, muke i trpnje, napasti i patnje; započinje vječnost nagrade i slave, života i uživanja.

Odluči čvrsto, da ćeš za ovo kratko vrijeme čistom nakanom, iz ljubavi prema Isusu vršiti sve svoje dužnosti; trpjeti i patiti, da u vječnosti primiš nagradu.

U kolokviju moli propetog Isusa, neka ti udijeli veliku milost konačne ustrajnosti u dobru. Zato obavljaj svako svoje djelo tako, kao da je zadnje u tvom životu. Kloni se marljivo svakoga grijeha i bližnje grješne prilike. Ljubi, zazivaj i nasljeduj prežalosnu Majku Božju.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

146.

VELIKI PETAK: SEDMA RIJEČ ISUSOVA NA KRIŽU I SMRT NJEGOVA.

1. PREDVJ.: Slušaj sa strahopočitanjem i s velikim saučešćem zadnju riječ Isusovu s križa: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«. (Luk. 23, 46.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., potakni mi srce na veliku žalost i obilne suze, što Spasitelj poradi mojih grijeha umire.

Razmatrat ćemo u 1. točki; zašto viče Isus iza glasa pri smrti svojoj? u 2. što znače zadnje riječi Isusove? u 3. zašto Isus naginje glavu i umire?

1. TOČKA: ZAŠTO VIČE ISUS IZA GLASA PRI SMRTI SVOJOJ?

»I povikavši Isus iza glasa reče: Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj«. (Luk. 23, 46.)

Sv. Oci čudu pripisuju, što Isus silnim glasom govori pri smrti svojoj. Navode tomu više razloga. Prvi je, jer tim Isus hoće da dokaže, kako ne umire prisiljen, nego od svoje volje, kako je to za života svoga rekao: »Niko je (dušu) ne uzima od mene, nego je ja sam od sebe polažem, i vlast imam položiti je, i vlast

imam opet je uzeti«. (Iv. 10, 18.) Kolika je to opomena i razlog za nas, da ne onako prisiljeno radimo, trpimo i umiremo za Isusa, nego slobodno i rado. — Drugo, Isus je tim pokazao, da nije samo puki čovjek, nego da je početnik sile i života, da bi mogao odvratiti smrt od sebe; ali on umire, jer je Bog Otac tako odlučio. To treba da je zadnji razlog i našim patnjama i smrti: Bog to hoće. — Treće, Isus povika iza glasa, da očituje golemu svoju ljubav prema Bogu, da očituje pokornost i odanost i želju našega spasenja. Zato govori sv. Pavao: »On je u vrijeme smrtnoga svojega života prikazao prošnje i ponizne molitve onomu, koji ga je mogao izbaviti od smrti, s velikom vikom i suzama te bi uslišan za svoju smjernost«. (Hebr. 5, 7.) Tako treba da i mi iz sviju sila svojih ljubimo Boga i tu ljubav životom svojim pokažemo sve do smrti. — Četvrto, silnim glasom očitova Isus slavnu pobjedu, kojom smrt usmrćuje vlastitim oružjem njezinim i otejoj plijen, rod ljudski, naročito odabranike svoje, koji samo prolazno umiru, da slavnim uskrsnućem svojim slave vječnu pobjedu nad svladanom smrću.

Gledaj, kamo vodi i kakvim plodovima rađa smrt Isusova na križu! Ljubi zato Isusa svim srcem, i pokaži tu ljubav vjerno nasljedujući Isusa na križnom putu.

2. TOČKA: »ŠTO ZNAČE ZADNJE RIJEČI ISUSOVE?

»**Oče! u ruke tvoje predajem duh svoj**«. (Luk. 23, 46.)

Promisli svaku riječ: »Oče!« Koliku ljubav, pokornost, pouzdanje i odanost u volju Boga Oca očituje

ova riječ. U zadnjem času svoga života zaziva tako ljubezno svoga Oca Isus, pošto je kroz cijeli život svoj za Oca trpio, djelovao, njega proslavio. Kolika opomena za nas, da strpljivo primamo sve i podnosimo iz ruke Boga svoga, koji se očinski brine za nas! — »U ruke tvoje«, u rukama je Božjim sigurna duša naša. Iz njegove smo je ruke primili, da ga slavimo, častimo, i njemu služimo, te na smrti svojoj, da je njemu opet vratimo. — Nijedna duša nije tako vjerno i veličanstveno ispunila zadaću svoju, kao duša Isusova; zato je sada s najvećom ljubavlju i pouzdanjem predaje u ruke Očeve, od koga ju je primio. Ne služimo li svijetu, tijelu, bogatstvu dušom svojom, onda će Bog i našu dušu primiti na umoru, da nagradi sve trudove i patnje što smo ih za njega podnijeli. — »Duh svoj«, ne bogatstvo, koga nije imao; ne čast, za kojom nije išao; ne tijelo, što je samo oruđem smatrao u službi Božjoj; nego duh svoj, što je poglavito kod čovjeka. Spasiš li dušu svoju, spasio si i tijelo; upropastiš li dušu, upropastio si i tijelo i sve, što si radio, trpio i snovao. — Divne li nauke, što nam je daje Isus i u zadnjem času svom na križu!

Isus na križu nije samo svoju dušu izručio Ocu nebeskomu, on mu je izručio i dušu sviju odabranika, da nad njima bdije, da ih čuva te njima ravna kao najbolji Otac. Zato smatraj dušu svoju za osobitu imovinu i vlasništvo Božje. Nemoj se nikad protiviti očinskoj providnosti Božjoj, nego poslušaj proroka koji te opominje: »Stavi na Gospodina breme svoje, i on će te potkrijepiti. Ne će dati do vijeka pravedniku da posrne«. (Ps. 54, 23.)

3. TOČKA: ZAŠTO ISUS NAGINJE GLAVU PRI SMRTI?

»I rekavši ovo, prignuvši glavu, izdahnu«. (Luk. 23, 47. Iv. 19, 30.)

Isus prignu glavu da nam pokaže, kako iz pokornosti prema Ocu nebeskom umire. Pokazuje nam tim skrajnje siromaštvo, jer nema toliko na umoru, kamo bi glavu preklonio. Pokazuje nam težinu grijeha naših, što nas strovaljuju u dubljine pakla. — Prekloni i ti glavu svoju pod taki slatki jaram zapovijedi Božjih; živi ponizno, gledaj zemlju, iz koje si postao; sjećaj se pakla, koji si toliko puta zaslužio; živi prema opomenama, što ti vječne istine daju, da uzmogneš na zadnjem sudu uzdignuti glavu svoju jer se približava otkupljenje onih, koji su se za života svoga pokoravali, ponizivali i živili u strahu Božjemu.

Premda je Isus svojevoljno umro, ipak je od strašnih i dugotrajnih muka umro, koje je svojevoljno na se primio.

Silna i mnogobrojna čudesa pri smrti Isusovoj svjedočila su za veličanstvo Propetoga; svjedočila su za strašan grijeh, što je židovski narod na njem počinio; svjedočila i za vanredne plodove otkupljenja. — Zavjes hramski se je razdro na dvoje, da pokaže, kako je smrću Isusovom prestao stari, i započeo novi vječiti zavjet, što ga je stari tipično pokazivao. — Zemlja se potrese, pećine se raspukoše, grobovi se otvoriše, tuguju nerazumni stvorovi nad smrću Stvoritelja svoga i ujedno osramoćuju ljude, koji bešćutno gledahu umirućega Spasitelja; a sada bešćutno

slušaju o smrti Isusovoj, kao da nijesu oni uzrok toj smrti, ili kao da ne umire za njih Isus. — Nerazumna priroda označuje time i silu nauke Kristove, što će kod sviju onih proizvesti, gdje se bude navješćala. Pucat će okorjela i u grijehu ostarjela srca od pokore i prave skrušenosti; otvorit će se poput grobova, da izbace mrtve svoje opačine; da započnu živjeti život po Kristu.

U kolokviju ispovjedi i ti sa stotnikom i s onima, koji s njim pod križem stajahu: »Zaista ovaj bijaše Sin Božji« (Mat. 27, 54.), i zahvali od srca Isusu, što te je smrću svojom otkupio, obećaj da ćeš iz ljubavi prigrliti i nositi svoj križ za propetim Spasiteljem. Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . . .«

147.

VELIKA SUBOTA: TIJELO ISUSOVO SKIDAJU S KRIŽA I POLAŽU U GROB.

1. PREDJ.: Gledaj suznim očima, kako skidaju s križa presveto tijelo Isusovo; kako ga polažu u krilo prežalosne Majke njegove; kako ga mažu, platnom zaviju i sahranjuju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., udijeli mi milost konačne ustrajnosti u dobru po zaslugama muke i smrti Isusove.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako Josip i Nikodem skidaju s križa presveto tijelo Isusovo; u 2. kako ga polažu u krilo prežalosne Majke njegove; u 3. kako tijelo Isusovo polažu u grob.

1. TOČKA: JOSIP I NIKODEM SKIDAJU S KRIŽA PRESVETO TIJELO ISUSOVO.

»A kad bi u veče, dođe neki čovjek bogat iz Arimateje po imenu Josip, koji je također bio učenik Isusov. Ovaj pristupi k Pilatu i zamoli ga za tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi, da mu dadu tijelo. A dođe i Nikodem . . . i donese pomiješane smirne i aloje oko sto litara«. (Mat. 27, 57. 58. Iv. 19, 39.)

Promisli, u kolikoj su stisci bili svi prijatelji Isusovi, ne znajući, kako će s križa skinuti i sahraniti presveto tijelo Isusovo. Ali Bog ne zapušta svojih. Nadahne tolikom silom pravednoga, ali bojažljivoga Josipa da je otišao Pilatu i neustrašivo zaprosio tijelo Isusovo i s Nikodemom je, koji mu se poslije pridruži, sve priredio za častan ukop.

Josip je bio ne samo »bogat«, što za tako sveto djelo nije dosta, nego i »muž dobar i pravedan«; zato mu povjeri Bog veliko blago, tijelo Sina svoga. — Hoćeš li da vrijedno primiš u sv. sakramentu to isto sv. tijelo, živi dobro i pravedno.

Isus je po dvojicu učenika svojih slao da propovijedaju. On htjede, da mu i mrtvo tijelo dvojica od učenika ukopaju. Svaki je spojio s kreposnim i svetim nutarnjim čuvstvima i izvrsna vanjska djela. Josip kupi novo platno a Nikodem skupocijene mirodije u izobilju. Tako nas uče, da nije dosta te ostanemo samo kod dobrih čuvstava, nego ih moramo i vanjskim djelima zasvjedočiti, da budu potpuna, Bogu ugodna i nama korisna.

Isus je bio iz pokornosti na križ prikovan; nije htio bez zakonite dozvole da bude skinut. Zato Josip »pristupi k Pilatu i zamoli ga za tijelo Isusovo. Pilat zapovjedi da mu dadu tijelo«.

Ustraj, noseći križ, sve do Božje volje. Štuj na osobit način presv. tijelo Isusovo i klanjaj mu se; primaj ga često u sv. pričesti.

2. TOČKA: TIJELO ISUSOVO POLAŽU U KRILO PREŽALOSNE MAJKE NJEGOVE.

Promisli, kolikom su pobožnošću skinuli presv. tijelo Isusovo Josip i Nikodem. Kako su oprezno izvukli čavle iz ruku i nogu Isusovih; kako su skinuli trnovu krunu s glave Isusove; kako su vrućim poljupcima cjelivali tijelo Isusovo i pri tom ronili suze sažalnice. Velikom su pobožnošću uzeli to presv. tijelo u naručaj svoj i skinuli ga s križa, da ga polože u krilo prežalosne mu Majke.

A tko da izrekne pobožna i preljubezna čuvstva prežalosne Majke Isusove u času, kad je primila i držala u svom materinskom krilu mrtvo tijelo ljubeznoga Sina svoga?! Promatrala je s velikom sućuti i ljubavlju svaku pojedinu ranu i modricu na tom svetom tijelu; probotke široke i nemile na rukama i nogama i na strani njegovoj. Dok je tako promatrala, sve se muke ponoviše u duši njezinoj, što ih je pretrpjela od početka muke Isusove. — Priključiše joj se sv. Ivan i svete žene prisutne i ronili su svi iskrene suze sažalnice. — Priključi im se i ti i plači za svoje grijehe, kojima si na tako grozan način usmrtio Sina Božjega. Učini s pomoću Božjom čvrstu odluku, da ćeš prije umrijeti, nego Isusa nanovo uvrijediti.

3. TOČKA: TIJELO ISUSOVO POLAŽU U GROB.

»A Josip kupivši platno i skinuvši ga obavi platnom i metnu ga u grob«. (Mark. 15, 46.)

Pošto je ražalošćena Majka neko vrijeme držala u krilu svom presv. tijelo, i vanrednom žalošću, ljubavlju, strahopočitanjem i zahvalnošću ga častila i klanjala mu se, predade ga Josipu i Nikodemu, da ga pomažu i zaviju, i da ga priprave za ukop. Sebi je, kako se drži, pridržala trnovu krunu i čavle, kano najsvetije uspomene na muku i smrt Isusovu.

Josip i Nikodem s velikom ljubavlju i pobožnošću pomazaše presv. tijelo smirnom i alojem, što znače samozataju, koju Isus naukom i primjerom svojim uči sav svijet. Zatim zamotaše tijelo u čisto platno, a glavu napose rupcem. Isus, kao veliki ljubitelj siromaštva, htjede da mu i mrtvo tijelo bude najpotrebnijim providjeno od milostinje. Tako nam preporučuje siromaštvo i kod ukopa svoga.

Promatraj svetu pratnju presv. tijela Isusova. Prežalosna mu Majka, sv. Ivan, sv. žene sa sv. Josipom i Nikodemom šuteć i roneći obilne suze, nose presv. tijelo prema grobu. U duši svojoj ponavljaju svu gorku muku, što je Isus pretrpio. Zato im je srce puno žalosti i pobožnosti. Cijelu je zemlju napunio dobročinstvima, a na koncu ga na grozan način ubiše. Promisli, da si i ti jedan od ubojica Isusovih, jer si svojim grijesima pravi uzrok smrti Isusove.

Malena je ta vidljiva pratnja presv. tijela Isusova, ali je mnogobrojnija nevidljiva. Vjerojatno je, da su se svi kori anđeoski razdijelili na dva velika tabora.

Jedan je pratio dušu Kristovu u pretpakao; a drugi mu prati presv. tijelo u grob. Promisli, kakvim čuvstvom obavljaju svoju svetu službu. Da mogu plakati, čuo bi sav svijet jadikovanje njihovo, što učiniše ljudi sa svojim i njihovim Stvoriteljem!

»Bit će mu grob slavan« (Is. 11, 10.) reče Isaija prorok. U vrtu htjede Isus da bude sahranjen, da u vrtu tuguje za grijeh prvoga Adama što u vrtu učini, i za grijehe potomaka njegovih. U stijeni je bio načinjen grob, da primi u se stijenu Isusa, gorkim mukama isklesana i probodena. »Slavni« je grob slika duše, koja prima isto tijelo u se u sv. pričesti. Zato treba da je u vrtu miomiris cvijeća kreposti; da je duša nova, očišćena od grijeha; treba da je isklesana u stijeni, što je samozataja i jakost. Zatim blizu Kalvarije, da se vazda sjeća muke i smrti Spasiteljeve; tako će biti vrijedna, da se u nj položi presv. tijelo Isusovo, zavijeno u čisto platno: u prilike kruha. — Treba da navali veliki kamen na vrata groba, da oprezno čuva veliko blago od mnogih neprijatelja: sabranošću, molitvom, samozatajom. Tako će rasti u svakom dobru; osilit i protiv svih napasti, dok napokon ne uskrsne, da gleda onoga, koga je otajstveno blagovala.

U kolokviju priključi se prežalosnoj Majci Božjoj; moli je, da ti isprosi milost, te muku i smrt Isusovu u životu svom često i čuvstveno promatraš, i život svoj prema životu Propetoga udesiš. Sada se zadrži duhom u grobu Isusovu, i pobožno opetuj sve do ujutro muku Isusovu prema naputku sv. Ignacija.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . . .«

USKRSNI TJEDAN.

148.

USKRS: O USKRSNUĆU KRISTOVU.

1. PREDVJ.: Predstavi si slavno uskrsnuloga Isusa sa pet rana na slavnomu tijelu, koje su puno svijetlije od sunca.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da što bolje upoznam uskrsnuloga Isusa; okrijepi me, da se iz svega srca radujem božanskoj pobjedi njegovoj, kojom pobijedi sve neprijatelje Božje.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako se sjedini duša Kristova s tijelom; u 2. kako je Isus slavno uskrsnuo; u 3. kako se Isus javi presvetoj Majci svojoj.

1. TOČKA: DUŠA SE KRISTOVA SJEDINI S TIJELOM NJEGOVIM.

»**Kao što je Jona bio u trbuhu ribe tri dana i tri noći; tako će biti Sin čovječji u srcu zemlje tri dana i tri noći**«. (Mat. 12, 40.)

Kad su židovi došli pod rimsku vlast, računali su dane po rimskom običaju. A Rimljani su računali dan od polnoći do polnoći. Tako je Isus tri dana i tri noći bio u grobu. Naime na veliki petak sve do polnoći; zatim u Veliku subotu od polnoći do polnoći; a zatim od polnoći sve do zore nedjelje. Tako računaju ove dane sv. Anselm i sv. Toma Akvinac. Dakle se točno ispunilo na Isusu tipično proročanstvo Jonino.

Pošto se ispuni proročanstvo, što ga sam Spasitelj reče Židovima, vrati se duša njegova iz pretpakla ka

grobu u pratnji svih pravednika. Isus im u grobu pokaza svoje izmučeno tijelo, puno rana i modrica. Na taj vanredni prizor ražalostiše se svi pravednici, kako nam je slobodno vjerovati, motreći strašne učinke svojih grijeha na tijelu Božjemu. — Zatim na očigled svih pravednika sjedini se duša Kristova s tijelom njegovim, i u isti čas preobrazi se i proslavi se tijelo Kristovo na vanredni, božanski način. Zacijeli svaka rana; a onih pet, što ih zadrži, zasja, da bi svijetlom svojim i sunce potamnjelo. Postade mu presveto tijelo neraspadljivo, t. j. bestrpno, sjajno, gipko, duhovno, da mu se zadiviše svi pravednici, i svi se napuniše vanrednom utjehom i milošću. Gledali su pred sobom živo, nepresahnjivo vrelo utjehe i milosti Božje; veliko otajstvo, što se zbiva.

Pridruži se i ti velikoj četi pravednika; veseli se prevelikoj slavi, što zapade poniženog i izmučenog Spasitelja.

2. TOČKA: USKRSNUĆE ISUSOVO.

»**Treći dan uskrsnuo od mrtvih**«. (Peti članak vjer. ap.).

Netom se sjedini duša Kristova s tijelom njegovim, uskrsne tijelo u velikoj slavi. Svako udo presv. tijela dopade slava prema pogrdi i patnji, što je pretrpjelo. Presveta bi mu glava tolikom slavom ovjenčana, koliku je pogrdu i muku pretrpjela pod trnovom krunom i koliko je snovala o slavi Očevoj i spasenju našem tokom zemaljskog života. Presv. mu je Srce toliku radost oćutjelo, koliku je žalost pretrpjelo za života i u muci svojoj. Ruke i noge mu proslavi Bog,

koje su nas blagosivljale i dizale se za nas u molitvi k Ocu nebeskomu; a mi smo ih svojim grijesima prikovali strašnim čavlima na križ. Noge, koje su prošle zemlju Israelsku dobrotvoreći, velikom slavom zasvijetliše; zadrža na vijeke probotke čavala za svjedočanstvo dobrote i pravednosti Božje, i ljubavi prema rodu ljudskomu; a za svjedočanstvo nezahvalnosti onih, koji će na vijeke propasti.

Kad je Bog tijelo Isusovo, koje je samo vjeran drug bio duše Isusove u pratnji na vanredni način proslavio, tko bi mogao pojmiti slavu, što je Bog udijelio duši Isusovoj! Koliku je žalost podnijela u Getsemanskom vrtu i u zemnom životu svom; koliko je rugla, poniženja nepravde, zapostavljanja, obeščašćenja pretrpjela za nas: toliku slavu, čast, poklonstvo, strahopočitanje udijeli joj sada Bog.

Svi pravednici mu se klanjahu i uzveličavahu ga najdublje, najiskrenije i s najvećom radošću. Njima se pridruži bez sumnje bezbroj legija anđela. Slavili su već Isusa pri porodu, kad je došao u smrtnom tijelu da trpi za nas; to većma su ga slavili i duboko su mu se klanjali sada, kada je dovršio veliko djelo otkupljenja; kada je proslavio Oca, i sav dug roda ljudskoga preobilno mu isplatio; kad je nas ljude otkupio i učinio nas slične anđelima po slavi kad je đavla, sve pale anđele pobijedio, oteo im plijen i učinio, da ih i slabi ljudi jedinim znakom križa mogu pobjediti i u bijeg natjerati. Kako su se veselili anđeli i slavili Isusa za sva božanska djela njegova!

Pridruži im se i ti, i raduj se, čestitaj Isusu božansku pobjedu i od srca mu zahvali! Obećaj mu vjernost!

3. TOČKA: ISUS SE JAVI PRESVETOJ MAJCI SVOJOJ.

»Po množini muka mojih u srcu mom utjehe tvoje uzradovaše dušu moju«. (Ps. 93, 19.)

Promisli, kako se je žalosna Majka Božja povratila kući svojoj poslije ukopa Isusova u pratnji sv. Ivana i pobožnih žena, koje bijahu kod ukopa Isusova. Tijelom se je doduše udaljila od groba Isusova ali dušom je bdjela u grobu kod presv. tijela. Zaronila je čitavom dušom svojom u promatranje muke i smrti Isusove. Sve je prebirala u prečistom srcu svom i najsitnije okolnosti što ih je Isus pretrpio. Tako si je duboko sahranila sve u srce svoje, da za cijeloga života svoga nije ni jedno otajstvo iščezlo iz njezine pameti i duše. Promatranje muke Isusove bijaše obična hrana velike duše njezine, koju nikakvo svjetsko čuvstvo nije oskvrnilo.

Majka Božja i sada bijaše duboko zadubljena u promatranje muke Isusove kad joj se najedamput javi Isus: slavan; sjajan; sav u božanskoj svjetlosti i slavi. Na prvom je mjestu poslije uskrsnuća htio da utješi prežalosnu Majku svoju. Jer ona je sve žalosti i muke s njim zajedno podnosila. Tolikim je veseljem i utjehom napunio dušu svoje prežalosne Majke, koliku je žalost i muke pretrpjela s Isusom.

Promisli, koliko je veselje napunilo materinsko srce njezino, kad je najedamput ugledala u nebeskoj slavi Sina svoga! Kako mu je čestitala, kako mu se klanjala, kako se je veselila divnoj slavi i pobjedi Isusovoj, kojom je skršio sve neprijatelje našega spasenja, isplatio neizmjerni dug Ocu nebeskomu, skršio smrt, zaslužio svima život i slavu!

Promisli, kako su čestitali svi anđeli i pravednici preslavnoj kraljici i Majci svojoj, koja je s Isusom sve muke i žalosti za naše spasenje pretrpjela.

Priključi se i ti njima i zahvali od srca u kolokviju preslavnoj Majci Božjoj, za sve neizrecive žalosti, što je pretrpjela za nas. Čestitaj joj veliku slavu i pobjedu Isusovu i moli je, da ti isprosi milost, te tako slijediš stope Isusove, da jednoć postigneš i slavu njegovu. — Na koncu izmoli: »Kraljice neba raduj se, Aleluja . . .

149.

PONEDJLJAK: DUŠA KRISTOVA U PRETPAKLU.

1. PREDVJ.: Sjeti se podzemnoga prostora, gdje boravljahu duše pravednika kroz mnoga stoljeća, čekajući na smrt Spasiteljevu, po kojoj su se nadali, da će se otuda izbaviti.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam blaženstvo, što nam ga zaslužio Isus; napuni me revnošću i svetim čeznućem da djelima svojim težim za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki pretpakao i ulazak duše Kristove u nj; u 2. kreposti, što pokaza duša Kristova tom prilikom; u 3. što je radila duša Kristova u pretpaklu?

1. TOČKA: PRETPAKAO I ULAZAK DUŠE KRISTOVE U NJ.

»**Sašao nad pakao**«. (Peti članak vjer. ap.)

Duša je Kristova ostala u najužem jedinstvu s drugom božanskom osobom i pošto se je rastavila od tijela. Bog je dušu Kristovu proslavio u onom istom času, kada je tijelo ostavila, onom slavom, što ju je zaslužila. A to je slava nepojmljiva za svaki stvoreni razum, kao što je nepojmljiva žalost, muka, poniženje i pogrde, što ih je ta duša za trideset i tri godine pretrpjela.

Slavna je duša Kristova, kako ispovijedamo u petom članku vjerovanja apostolskoga, pošto se rastavi od tijela, sišla u pretpakaô; na ono mjesto, gdje su boravili duše preminulih pravednika i čekale na otkupljenje roda ljudskoga. Znali su, da će Mesija, Krist, otkupiti svijet; i da će ih odvesti iz pretpakla k jasnomu viđenju i uživanju blaženoga Boga. Zato je njihovo čeznuće za otkupljenjem tako žarko i golemo bilo, da nadilazi daleko svaki naš pojam.

Najedamput spusti se slavna duša Kristova u pretpakao i napuni nepojmljivim svijetlom, slavom i utjehom dušu svih pravednika, koji u pretpaklu s čeznućem čekahu Isusa. Tada učini Isus iz pretpakla raj. Tamo je sišla i duša dobrog razbojnika; to bijaše raj, što mu ga obećao Isus, da će još danas ući u nj. Tko bi mogao pojmiti radost, veselje, zahvalnost, poklonstvo pravednika, kojim klicahu, čestitahu i klanjahu se duši Kristovoj poradi divne pobjede otkupljenja i veselja i utjehe, što im evo donese.

Priključi se i ti ovim pravednicima, jer sve, što je Isus njima stekao i donio, stekao je i donio i tebi. Treba dakle, da se Isusu istim veseljem i poklonstvom odužiš, kojim i pravednici!

2. TOČKA: KREPOSTI, ŠTO POKAZA DUŠA KRISTOVA TOM PRILIKOM.

Promisli, što je potaklo dušu Kristovu, da siđe u pretpakao pravednicima. To isto, što ga je potaklo, da siđe s neba na zemlju.

Prvo, neizmjerna dobrota i ljubav njegova prema pravednicima. Jer kako bi mogao bio svijet i na drugi način otkupiti, da nije trpio i umro za nas; tako je mogao i duše pravednika iz pretpatka izbaviti, a da se nije spustio k njima. Ali Isus htjede da im očituje neizmjerni žar ljubavi Srca svoga, koje je vazda gorjelo osobito spram pravednika, koji su za Spasitelja najviše trpjeli, radili i čeznuli za njim.

Drugo, Isus htjede da pokaže time i svoju duboku poniznost i u najsjajnijoj pobjedi i slavi. Sišao je u najdublji dio zemlje, da izbavi one, koji se ufahu u nj.

Treće Isus htjede da pokaže, kako mu je milo svako čeznuće, žalost i trud, što za nj trpimo, činimo i kojim za njim čeznemo. Isus je poslije uskrsnuća svog svakomu toliko veselja i utjehe podijelio, koliko se je svaki u njegovoj muci s njim ražalostio.

Nepojmljiva je ljubav dobrota, poniznost, blagost i sve kreposti, kojih je puna duša Kristova. Ove je kreposti Isus u izobilju pokazao i njima razveselio pravednike svoje kad ih je posjetio u pretpaklu.

Budi čvrsto uvjeren, da nitko ne plaća i najmanji trud, što ga za nj uložiš, tako kao Bog. Bog je sama velikodušnost u nagrađivanju.

Ne služi zato varavom i nezahvalnom svijetu; ni svojim neprijateljima, pohotama; služi jedino Bogu.

Bogu pripadaš, njegov si sluga, on je tvoj Gospodar, najdarežljiviji i najvjerniji nagraditelj.

3. TOČKA: ŠTO JE RADILA DUŠA KRISTOVA U PRETPAKLU.

»A kad dođe jači od njega te ga nadvlada, uzme sve oružje njegovo, u koje se uzdao, i razdijeli što otme od njega«. (Luk. 11, 22.)

Duša je Kristova izvela divna djela u pretpaklu. Protjerala je tugu i žalost, što su kroz mnogo tisućljeća napunjale duše pravednika. Preobratila je pretpakao u predvorje rajsko. Osramotila je našega neprijatelja i otela mu je plijen. Napunila je strahom sve stanovnike pakla, koji su oćutjeli blizinu njegovu. Neizmjernom žalošću je napunila sve proklete, koje ostavi bez svake utjehe. Ispunila je na sjajni način, što je na križu obećala razbojniku, koji ispovjedi njegovo božanstvo, i zamoli ga za oproštenje. Napokon se je duša Kristova treći dan na zapovijed Božju sjedinila opet s presv. tijelom njegovim. Bog je u isti čas tolikom slavom proslavio i utjehom utješio presveto tijelo Isusovo, koliko je trpjelo i patilo za Boga. Zacijeli svaka rana i modrica, kojima ga raniše neprijatelji. Glavne je rane na rukama i nogama, i na boku zadržao, da budu na vijeke svjedoci njegove dobrote; radosti i utjehe pravednika, a žalosti i sramote prokletih.

U kolokviju zahvali iz svega srca Isusu za veliku pobjedu i utjehu, što je neposredno pravednim dušama dao, ali ujedno i svima nama pribavio, budemo li sada s njim zajedno trpjeli i borili se, kako su

činili pravednici za života svoga. Obećaj Isusu, da ćeš mu i danas, kako i svaki dan vjerno služiti. Moli ga za milost i dovrši promatranje krasnom molitvom: »Dušo Kristova . . . .«

150.

UTORAK: O PROBODENOM BOKU I O PET RANA ISUSOVIH.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako jedan od vojnika kopljem otvara bok Isusu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., potakni me na veliko strahopočitanje prema presvetim ranama Isusovim, i da u napastima u njima tražim zaklonište.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto ne prelomiše kostiju Isusu? u 2. zašto mu probodoše presv. Srce? u 3. što znači krv i voda, što potječe iz Srca Isusova?

1. TOČKA: ZAŠTO NE PRELOMIŠE KOSTIJU ISUSU?

»A budući da bješe priprava, pa da ne bi tijela ostala na križu u subotu (jer bijaše velik dan ona subota) Židovi zamoliše Pilata, da im se prebiju golijeni i da se skinu«. (Iv. 19, 31.)

Dok se prosti narod kaje i u prsa se udara od skrušenosti; dotle narodne starješine snuju, kako bi novu bol i strašne muke nanijeli Isusu; kako bi mu prelomili kosti. — Tko se milosti Božjoj ne odazove, propada sve to dublje.

Protiv volje Božje ne obavi ni lukavost ništa. Bog htjede da kosti Spasiteljeve ostanu neozlijeđene. Premda je Isus mnogo patio, i uslijed muka umro, ipak je vazda neozlijeđenu sačuvao jakost, strpljivost, ljubav

i sve kreposti, što označuju kosti. Tako čuva Bog milost i krepost u svojim odabranicima proti svim đavolskim napadajima, zbog pouzdanja, što ga imaju u Boga. »Čuva Gospodin sve kosti njihove, ni jedna se od njih ne će slomiti«. (Ps. 33, 20.)

Bog je u starom zavjetu tipično prorekao, da se kosti Isusove ne će slomiti. Mojsije je u zakonu zapovjedio, da se vazmenom jagnjetu kosti ne prelamaju. Vazmeno jagnje je bilo tip Spasiteljev. Tako se i ovo proročanstvo ispuni na Isusu.

Uzdaj se čvrsto u Boga i u najvećim pogiblima i napastima. Jer ne će nikada dopustiti, da se osramote oni, koji se u njega ufaju. Sjećaj se najčvršćeg temelja, na koji se oslanja kršćansko ufanje; a to je obećanje Božje, i neizmjerne zasluge i slavno uskrsnuće Isusovo.

2. TOČKA: ZAŠTO PROBODOŠE ISUSU SRCE?

»Jedan od vojnika otvori mu rebro kopljem«. (Iv. 19, 34.)

Promisli, zašto htjede Isus, da mu vojnik probode bok, kad je već bio mrtav?

Isus se je žrtvovao za nas kao žrtva paljenica; nije htio da mu išta ostane, što ne bi žrtvovao za nas. Još mu je samo Srce preostalo, što mu neprijatelji nijesu ranili. Isus htjede da i Srce svoje za nas dade. — Zatim, mi ljudi smo nebrojnim grješnim čuvstvima, željama, mržnjom, grješnom ljubavlju uvrijedili Boga. Isus je neizmjerno svetim čuvstvima za cijelog života svojeg, a osobito u gorkoj muci svojoj pružao neprekidnu zadovoljštinu za to; a poslije smrti htjede da

mu i Srce bude ranjeno, probodeno, kao što mu je ranjeno i cijelo tijelo.

Treće, Isus htjede da mu Srce bude probodeno, eda nam očituje svoju beskrajnu ljubav, iz koje se je za nas žrtvovao.

Četvrto, Isus htjede da nam otvori sigurno zaklonište u Srcu svom protiv svih napasti i nevolja kao što nam je otvorio i u svojim rukama i nogama. Zato se moli sv. Crkva: »U rane svoje sakrij me«. Tu nalaze najobilatiju pomoć savršeni, žalosni utjehu, zdvojni pomoć i savjet, grješnici skrušenje i milost, a svi ustrajnost i utjehu.

Zato padaš tako često u žalost i razne pogrješke, zato tako malo ili nimalo ne napreduješ u dobru, jer ne ideš k vrelu obilne i sigurne pomoći, što ti za to otvori sam Spasitelj.

Odluči, da ćeš se u svakoj napasti, žalosti i poteškoćama uteći presv. ranama Isusovim, osobito njegovu Presv. Srcu, što je Isus upravo zato dao, da ga otvore kopljem. Nepojmljiva slava i veselje, što napuni to Presv. Srce poslije uskrsnuća, silno te privlači, da ga žarko ljubiš i nasljeduješ u blagosti i poniznosti, da primiš nagradu u uskrsnuću.

3. TOČKA: ŠTO ZNAČE KRV I VODA, ŠTO POTJEČE IZ SRCA ISUSOVA«.

»**I odmah iziđe krv i voda**«. (Iv. 19, 34.)

Još je imao Isus nekoliko kapi krvi u izmučenom Srcu svom, kamo nijesu mogli doprijeti krvnici; i to htjede Isus da prolije za nas. — Divi se neizmjernoj

ljubavi Isusovoj! klanjaj mu se zato i pokloni mu srce svoje!

Sv. Augustin tumači, što znače krv i voda, što potječe iz otvorena Srca Isusova: »Nije rekao (evanđelist): Udario ili ranio, nego otvorio, jer se nekako otvoriše vrata života, otkud potekoše sakramenti sv. Crkve, bez kojih se ne ulazi u pravi život«. Tako govori i sv. Ivan Zlatousti o otvorenom Srcu Isusovu: »Jer je to izvor svetim tajnama; zato pristupajući čudnom kaležu, tako pristupi, kao da ćeš piti iz boka Kristova«. — Voda iz boka Kristova znači, po tumačenju sv. Otaca, sakramenat sv. Krsta; prvi i najpotrebniji sakramenat i vrata, kroz koja se ulazi u sv. Crkvu; a krv, svetu Euharistiju, cilj i vrhunac sviju sakramenata. Sve to nam zajamči i potvrdi Isus svojim slavnim uskrsnućem.

Sv. Oci vele, da se je iz boka Kristova rodila sv. Crkva, kad je Isus na križu u smrti zaspao; kao što je Bog sagradio Evu iz boka Adamova, kad je pustio na njega tvrdi san. Zato je Crkva mila zaručnica Kristova, koju obradova i učvrsti svojim slavnim uskrsnućem.

Promisli kako ti treba cijeniti i ljubiti sv. Crkvu, koja je potekla iz samoga Srca Isusova! Kako ti treba cijeniti i samoga sebe, koji si član sv. Crkve, ud otajstvenoga tijela Isusova. A sve to ćeš samo onda činiti, ako živiš kreposno; ako ljubiš i svaki se dan vježbaš u samozataji; nasljedovanje je Kristovo zalog slavnog uskrsnuća.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je i zadnju kap krvi za te prolio i sv. Crkvu osnovao. Obećaj mu u znak zahvalnosti, da ćeš i ti služiti Isusu sve do zad-

njega časa života svoga, dok ne istrošiš i zadnje sile svoje u službi njegovoj. Moli zato za milost, i dovrši sa: »Dušo Kristova ...«

151.

SRIJEDA: O ČUVARIMA GROBA I NERASPADLJIVOSTI TIJELA ISUSOVA.

1. PREDVJ.: Gledaj u duhu stražare, kako naoružani čuvaju grob, gdje počiva blago svega svijeta; tijelo Isusovo.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam veliko blago, što ga posjedujem u presv. tijelu Isusovu; okrijepi me, da ga često i dostojno primam.

Razmatrat ćemo u 1. točki o neprijateljima Isusovim; u 2. kako zapečatiše grob Isusov; u 3. o neraspadljivosti tijela Isusova.

1. TOČKA: NEPRIJATELJI ISUSOVI.

»A drugi dan, koji je iza priprave, sabraše se glavari svećenički i fariseji kod Pilata i rekoše: Gospodaru, opomenusmo se, da onaj laža kaza još za života: poslije tri dana ustat ću. Zato zapovijedi, da se čuva grob do trećega dana, da ne dođu kako učenici njegovi i da ga ne ukradu i ne kažu narodu: usta iz mrtvih, i bit će posljednja pogrješka gora od prve«. (Mat. 27, 62—65.)

Promisli, kolika je mržnja i bogohulstvo u ovim riječima. »Laža« nazivlju Spasitelja svijeta, koji je donio svijetu svjetlost i istinu; pobio i uništio varku i laž đavla, što je dosada vladala svijetom. — Iz mržnje ne

će ni da ga imenuju njegovim imenom, nego: «Onaj laža«, što je ime đavla, oca laži. Sv. Augustin veli, da je to za utjehu nama, kad nas kleveće svijet.

Uzrujani i zaslijepljeni sve učiniše za što misliše, da će onemogućiti slavno uskrsnuće Isusovo; a upravo protivno postigoše. Sve pripreme sa strane neprijatelja Isusovih, postadoše najčvršći dokazi slavnoga uskrsnuća njegova.

Isus je tolikom slavom i silom uskrsnuo iz groba, da je sve spreme i spletke neprijatelja osramotio i tako silno natkrilio, kako natkriljuje naprezanja kukavnih svojih stvorova mudri i svemogući Bog.

Koji Bogu služe, u Boga se uzdaju i ljube ga, njima sve služi na dobro, kako govori Duh Sv., snovali neprijatelji proti njima, što im drago. Uzdaj se u Boga i savjesno mu služi, pa će te i neprijatelji svojim zamkama unaprediti u dobru i privesti slavnoj pobjedi.

2. TOČKA: GLAVARI SVEĆENIČKI ZAPEČATIŠE GROB ISUSOV.

»Reče im Pilat: Imate stražu, idite, čuvajte, kako znate! A oni otišavši sa stražarima utvrdiše grob i zapečatiše kamen«. (Mat. 27, 65. 66.)

Promisli veliku opreznost i brigu, što je upotrijebiše neprijatelji Isusovi, samo da osujete njegovo uskrsnuće. Nijesu se pouzdavali ni u stražare; jer zapečatiše grob, da ne bi stražari izdali tijelo Isusovo učenicima njegovim. Nijesu ni slutili, kako će opreznošću svojom nepobitno dokazati slavno uskrsnuće Isusovo.

Vjerojatno je, da je i Otac nebeski stavio stražare, bezbroj anđela, koji da čuvaju pravo božansko tijelo Sina njegova. To isto je tijelo Isus dao za hranu svim odabranicima, pače svemu rodu ljudskomu kao što je i trpio i umro za sve ljude. — Vjerojatno je, da je Otac nebeski i zato poslao anđele ka grobu da budu Isusu u počast i da mu se klanjaju.

Uči se od neprijatelja Isusovih, kako ti treba čuvati dušu tvoju, pošto je postala po sv. pričesti grob Isusov. Veliko je blago, što ga sahranjuješ po sv. pričesti u srce svoje. Ima zato i mnogih neprijatelja, koji vrebaju na zgodu, kojom će se ušuljati u srce tvoje i orobiti to veliko blago. Kako ćeš ga dakle sačuvati? Prije svega moraš da sabranošću dobro učvrstiš srce svoje. Zapečati ga opreznošću u govoru; stavi za stražare ljubav, poniznost i blagost. — Presv. sakramenat jest sakramenat ljubavi. Ljubi Boga, Isusa i bližnjega i rast ćeš u svakoj kreposti. Budi ponizan prema Bogu, i Bog će ti prema poniznosti uliti u srce darove svoje. Budi blag općeći s bližnjim. Tako ćeš očuvati veliko blago u srcu svom protiv svih napadaja neprijateljskih.

3. TOČKA: O NERASPADLJIVOSTI TIJELA ISUSOVA.

»Ne ćeš dopustiti, da Sveti tvoj vidi raspadljivost«. (Ps. 15, 10.)

Presveto je tijelo tri dana i tri noći počivalo u grobu uzevši dio za cjelinu, kako tumači sv. Toma Akvinac. Jer je sahranjeno u petak pred večer, a uskrsnulo je u nedjelju prije zore.

Dvije cijele noći znamenuju dvostruku strašnu smrt. Smrt grijeha, u koju smo propali dušom i tijelom; i smrt vječnu, što smo grijehom zaslužili, a Isus nas je izbavio iz jedne i druge smrću svojom. Jedan čitav dan znamenuje divan život milosti i ljubavi, što nam steče Isus.

Za cijelo je ovo vrijeme sačuvao Bog od trulosti presv. tijelo Isusovo; nijesu ga se smjeli taknuti ni crvi ni kukci, da i time očituje veliku svetost toga tijela. Božanstvo ga nije ni za čas ostavilo. Kako s dušom, tako ostade i s tijelom vazda sjedinjeno. Zato bijaše pravo Božje tijelo; vrijedno našega klanjanja.

Presveto je tijelo čekalo na slavno uskrsnuće. Prema proročanstvu samoga Isusa treći se dan sjedini duša Kristova s prsev. tijelom njegovim. Sve rane presv. tijela za čas zacijele i tijelo zadobije slavu što je zaslužilo s preslavnom dušom njegovom. Zadržalo je samo pet rana, ali su i te sjale sjajnije od sunca.

U kolokviju zahvali od srca Bogu, što je od trulosti sačuvao i Boga dostojno proslavio presv. tijelo Isusovo. Moli ga za milost, da te sačuva od trulosti grijeha. Zahvali mu, što te je izbavio svojom smrću od dvostruke smrti, od smrti grijeha i od vječne smrti, i što ti je uskrsnućem svojim zajamčio slavno uskrsnuće.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova« . . . .

152.

ČETVRTAK: ISUS SE JAVI MARIJI MAGDALENI.

1. PREDVJ.: Predoči si Mariju Magdalenu, kako stoji i plače pred grobom Isusovim, i kako joj se javi Isus.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što čvršće vjerujem uskrsnuće Isusovo; i da se od srca radujem slavnoj pobjedi njegovoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto se Isus najprije ukaza Mariji Magdaleni? u 2. žalost Marije Magdalene, što ne nađe Isusa; u 3. kako je utješi Isus.

1. TOČKA: ZAŠTO SE ISUS NAJPRIJE UKAZA MARIJI MAGDALENI?

»A Isus uskrsnuvši rano u prvi dan subotni javi se najprije Mariji Magdaleni, iz koje je istjerao sedam đavola.« (Mark. 16, 9.)

Isus se je poslije uskrsnuća ukazao prije svega svojoj preblaženoj Majci; ali od onih ukazanja, što sv. evanđelje izrično navodi, »najprije se javi Mariji Magdaleni«.

Isus time htjede da pokaže svoju neizmjernu ljubav prema grješnicima, osobito prema onima, koji se skrušeno obrate kao sv. Marija Magdalena. Kolika je to utjeha za nas i poticalo na pravu pokoru! — Isus joj se ukaza najprije da nagradi vanrednu revnost njezinu, kojom je ljubila Isusa od obraćenja svoga sve do sada. Nije se stidjela pred gostima u kući Simonovoj mazati noge Isusu dragocjenom masti, suzama ih kvasiti, kosom otirati. Kad su za vrijeme muke Isusove i sami apostoli ostavili Isusa, Magdalena ga je neustrašivo slijedila, i pod križem ustrajala s Majkom Isusovom sve do kraja. Uranila je u jutro rano i s najvećom revnošću između svih žena pohitjela je ka grobu. Nije se strašila nikakvih zapreka; njezina je ljubav prema Isusu ostala sve do konca života njezina ne samo gorljiva, nego je i svakim danom rasla. — To su razlozi, zašto se je i Isus najprije javno ukazao sv. Mariji Magdaleni. »Ja ljubim one, koji mene ljube.« (Posl. 8, 17.)

Hoćeš li, da te Isus ljubi — a to je najveće blago i sreća — onda ti ljubi Isusa. Ali ljubi ga slično kao što ga je ljubila sv. Marija Magdalena; ne samo riječima i čuvstvom, nego i djelima i životom svojim.

2. TOČKA: ŽALOST SV. MARIJE MAGDALENE, ŠTO NE NAĐE ISUSA.

»A Marija stajaše na polju kod groba i plakaše. A dok plakaše, sagnu se i pogleda u grob. I vidje dva anđela u bijelim haljinama gdje sjede jedan čelo glave, a jedan kod nogu, gdje bješe položeno tijelo Isusovo. Rekoše joj oni: Ženo, što plačeš? Reče im: Uzeše Gospoda mojega, i ne znam, kamo ga metnuše.« (Iv. 20, 11.—13.)

Revnost Marije Magdalene očitova se u svem ponašanju njezinu. Stajala je kod groba, sagnula se, pogledala u grob, plakala je. Ni primjer drugih žena, koje odoše kući, ne mogaše je odstraniti od groba Isusova; ni viđenje anđela ne mogaše je utješiti. Kao što čezne žedan jelen za vodom, tako Magdalena za Isusom. Kad je zapitaše anđeli: Ženo, što plačeš? odgovori im: »Uzeše Gospoda mojega, i ne znam, kamo ga metnuše?« Razlog je njenoj žalosti, što nema Isusa. Prije sam se žalostila, jer su grozno mučili Isusa i propeli ga na križ; ali barem sam ga vidjela, to mi je ublažilo i najveće boli; ali evo sad iščeznu i presveto tijelo njegovo.

Mila je Gospodinu naša žalost, kojom se žalostimo, što je iščeznuo uslijed grijeha naših; ili kad ga bez krivnje izgubimo i revno ga tražimo. Bio dakle u grijehu ili u milosti, traži revno Isusa. Ovim čeznućem pokazat ćeš, da Isusa uistinu ljubiš; ovim čeznućem zadovoljit ćeš za svoju prijašnju nemarnost; ovim čeznućem napredovat ćeš u ljubavi prema Isusu; ovim čeznućem uspirit ćeš ljubav prema Isusu u mnogim hladnim i mlitavim dušama; ovim čeznućem učvrstit ćeš u ljubavi i one, koji zaista ljube i nasljeduju Isusa.

3. TOČKA: ISUS SE JAVI SV. MARIJI MAGDALENI.

»Reče joj Isus: Marija! A ona obazrevši se reče mu: Raboni! to će reći: Učitelju!« (Iv. 20, 16.)

Isus je vidio revnost i čeznuće Magdalenino. Tako mu se mililo, da je nagradi velikim svijetlom i utjehom svojom. Jedva što je imenova, odmah prepozna u njem svoga Spasitelja i miloga Učitelja; zato mu reče: Raboni!

Isus protjera jedinom riječju »Marija« svaku žalost iz srca Magdalenina; napuni je tolikom ljubavlju i utjehom, da mu nije mogla od veselja više reći, nego ga samo imenova svojim milim Učiteljem, Raboni. Isus joj protjera svojim svijetlom i zadnju tminu nevjere, napuni je živom vjerom u veliko otajstvo uskrsnuća svoga, raspali joj volju velikom ljubavlju prema sebi, pravomu Bogu, u kojem je dosada više čovjeka ljubila. Učvrsti u njoj Isus sve, što je dosad od njega čula. Tako je vjerno nasljedovala nauku svoga Učitelja, da je poslije posve ostavila svijet i jedino Bogu posvetila život svoj.

Ljubimo Isusa po primjeru svete Marije Magdalene. Ljubimo ga ne samo čuvstvima, nego djelom i životom svojim. Isus će nas kao i Mariju Magdalenu utješiti, prosvijetliti i okrijepiti, kad se bude svidjelo njegovoj božanskoj mudrosti. Bog ljubi one, koji njega ljube. — Da uspiriš u sebi ljubav prema Isusu, reci više puta: »Srce Isusovo, koje goriš ljubavlju k nama, užezi srce naše ljubavlju k sebi.« (100 dana oprosta!)

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je utješio sv. Mariju Magdalenu i obilno nagradio njezino čeznuće i trud. Moli Isusa, da i tebe utješi u svim žalostima; a osobito ga moli za to, da ti pobudi u srcu veliku čežnju za njime, i da ne žališ nikakova truda, samo da ga nađeš.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

153.

PETAK: ISUS SE PRIKAZA SV. PETRU.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako se ljubezno javi sv. Petru, koji je skrušen i pun svetoga straha, što je zatajio Isusa.

2. PREDVJ.: Duše Sv., potakni me na iskrenu pokoru i bol za moje grijehe, da zaslužim utjehu Spasiteljevu.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako su apostoli spori da vjeruju uskrsnuće Isusovo; u 2. revnost sv. Petra i Ivana; u 3. kako se Isus javi sv. Petru.

1. TOČKA: APOSTOLI SU SPORI DA VJERUJU USKRSNUĆE ISUSOVO.

»I vrativši se (sv. žene) od groba javiše sve ovo onoj jedanaestorici i svim ostalima . . . I njima se uči-

niše te riječi kao bajka, i ne vjerovaše im.« (Luk. 24. 9. 11.)

Promisli, kako su apostoli spori bili da vjeruju uskrsnuće Isusovo. Isus im je to više puta prorekao, tipom Jone iz staroga zavjeta potvrdio, i mnogim čudesima dokazao sve, što je rekao.

Zaključi iz toga prvo, da je čin vjere uzvišen i zaslužan; da ga ne možemo pobuditi bez milosti Božje. Pobudi često u sebi vjeru u sve, što je Isus objavio i što nas po sv. Crkvi uči da vjerujemo. Tim ćeš postati sve to čvršći u vjeri i bogatiji u zaslugama. Drugo, gledom na vjeru treba se čuvati dviju skrajnosti; prvo ne treba lakoumno vjerovati sve, što govore pobožne osobe, da se ne prevarimo. Drugo, ne treba ni sve za tlapnju držati, što drugi tvrde, jer se je Bog već često poslužio neukim, prostim osobama, da izvede svoje svete namjere.

Budući da je vjera najizvrsniji dar Božji, početak i temelj opravdanja, moli se često Bogu, da ti sve to većma oživi sv. vjeru; reci s ocem opsjednutoga dječaka, koji, kad ga zapita Isus, da li vjeruje, odgovori: »Vjerujem, Gospode, pomozi nevjerju mojemu!« — (Mark. 9, 23.)

2. TOČKA: REVNOST SV. PETRA I SV. IVANA.

»Onda iziđe Petar i onaj drugi učenik, i pođoše ka grobu. Trčahu pak oba zajedno, i onaj drugi učenik trčaše brže od Petra.« (Iv. 20, 3. 4.)

Nijesu svi apostoli bili tako tvrdokorni, da bi za puku tlapnju držali svjedočanstvo ženâ. Petar i Ivan

htjedoše se uvjeriti, da li je doista tako, kako ih izvijestiše žene. Revnost i ljubav, kojom vazda ljubljahu Spasitelja, potače ih da istraže, da li je Isus zaista uskrsnuo. Istraživanje je bilo pogibeljno, jer su i svećenici bdjeli nad grobom i zakonita oblast; ali ljubav sve nadvlada.

Gledaj u sv. Petra i Ivana poglavite kreposti, kojima se traži i nađe Spasitelj. To su vjera i ljubav. Vjera treba da ide naprijed, da nam otvori istine; a to čini Petar, koji uđe u grob, otkriva događaj, učvršćuje istinu uskrsnuća. Ljubav osvaja i prigrljuje, što vjera objavljuje, zahvaljuje, raduje se; a to nam predstavlja sv. Ivan.

Budi oprezan i revan u službi Božjoj, čvrst u vjeri, što uči sv. Crkva, gorljiv u ljubavi prema Isusu, i to zasvjedoči djelima kao što su činili sv. apostoli.

Obadva su apostola trčali, no onaj je drugi učenik, sv. Ivan, trčao brže od Petra, ali nije unišao u grob, nego je ustupio prvenstvo sv. Petru. Znao je, da je Petar zatajio Isusa, da je teško sagriješio; ali ipak je priznao u njem svoga starješinu. Držao se je nauke Isusove, koji nas uči, da ne gledamo na krepost u starješine, nego na vlast, što je od Boga ima; da se jednako pokorimo zakonitim starješinama, bili oni kreposni, ne bili.

Pitaj se, ne griješiš li često proti temeljnoj nauci Isusovoj? Ne osuđuješ li često svog zakonitog starješinu i ne mrmljaš li proti njegovim naredbama? Ne prezireš li starješinu poradi pogrješaka, što ih vidiš na njemu?

3. TOČKA: ISUS SE PRIKAZA SV. PETRU.

»Uskrsnu Gospod u istinu, i javi se Simonu.« (Luk. 24, 34.)

Kad se sv. Petar i Ivan od groba povratili, i sv. Petar, kako sv. Luka svjedoči, na samo razmišljao o onom, što je vidio, evo Gospodina u slavi svojoj pred Petrom. Promisli, što je sv. Petar ćutio i govorio, a što Isus.

Petar je bez sumnje pao na koljena i pun stida i skrušenosti molio Isusa za oproštenje, što ga je tri puta zatajio, i još zakletvom potvrdio da ga ne pozna. A Isus ga najljubeznije tješi, i uvjerava ga, da su mu grijesi oprošteni, napuni mu srce prevelikom utjehom i mirom, te ga posla ostalim apostolima, da ih izbavi iz nevjere, i donese radosnu vijest, da je Gospodin uistinu uskrsnuo.

Sv. Luka piše, da je sv. Petar s velikom revnošću navijestio uskrsnuće svim apostolima; da se svi apostoli napuniše živom vjerom u uskrsnuće Spasiteljevo i uskliknuše: »Uskrsnu Gospod u istinu i javi se Simonu.«

Tako nagrađuje Isus i sada pravu i savršenu pokoru, ako mu se svim srcem obratimo; i revnost, ako mu ustrajno služimo, pošto smo se obratili.

Hoćeš li dakle da budeš isto tako mio Gospodinu kao pravednik, koji nije nikada otpao od Gospodina, a ti se obrati iz svega srca Gospodinu i služi mu revno. Sv. Evanđelje ne govori, da se Isus javio sv. Ivanu napose, i to prije sv. Petra, premda ga sv. Ivan nije nikada teško uvrijedio.

Kolika je dobrota Isusova prema pravim pokornicima! U kolokviju zahvali Isusu, što je sv. Petra tako divno utješio, nad sve apostole uzvisio i odlikovao. Uzdaj se čvrsto u Isusa! Moli ga za milost, da mu vazda vjerno i revno služiš; neka ne dopusti, da ikada otpadneš od njega grijehom. Na koncu izmoli: »Očenaš i Zdravomariju . . .

154.

SUBOTA: »KRALJICE NEBA RADUJ SE«.

1. PREDVJ.: Predstavi si preslavnu Djevicu, kako joj se ukaza Isus poslije uskrsnuća u velikoj slavi, i kako se Marija od srca raduje slavi Isusovoj.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam preslavnu Majku Božju; okrijepi me, da je svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto zovemo Mariju kraljicom neba? u 2. kako nam Marija kraljevski dijeli darove Božje; u 3. čemu se raduje Marija?

1. TOČKA: ZAŠTO ZOVEMO MARIJU KRALJICOM NEBA?

»Kraljice neba«.

Bl. Dj. Mariju ide iz više razloga uzvišeni naslov: Kraljica neba.

Sv. Ivan piše u knjizi Otkrića (5, 10.), da će svi Sveci Božji kraljevati u nebu; a Bl. Dj. Mariju je Bog uzvisio nad sve Svece i Anđele; dakle je ide najvećim pravom naslov »Kralja neba«. — Zatim je Marija s Isusom zajedno svojim mukama i žalostima zaslužila svim nama kraljevstvo nebesko; izbavila nas

je vječne smrti i prokletstva; i to ne običnim, nego posve vanrednim žalostima i mukama. Zato je zaslužila, da je častimo uzvišenim naslovom: Kraljica neba!

Marija je prava Majka Sina Božjega, našega Spasitelja, pravoga i vrhovnoga Kralja neba. Isus nije samo zaslugom Kralj neba, nego i svojom božanskom naravlju. A Marija je njegova Majka; zato je uistinu Kraljica neba. Tako visoko nadilazi sve kraljice svijeta kraljevskim dostojanstvom, koliko Isus, njezin Sin nadilazi dostojanstvom sve kraljeve.

Raduj se i od srca se veseli, što imaš tako uzvišenu Gospodaricu i Kraljicu u Mariji. Sjeti se, da Bl. Dj. Marija spaja u sebi s najuzvišenijim dostojanstvom najdublju poniznost i blagost, i nastoj, da joj kao sluga i sin, što sličniji budeš.

2. TOČKA: MARIJA NAM KRALJEVSKI DIJELI DAROVE BOŽJE.

»Koji mene nađe, naći će život i crpst će spasenje od Gospodina«. (Posl. 8, 35.)

Općenito je mnijenje sv. Otaca, da Bog dijeli svaku milost kroz ruke Marijine. I sv. Crkva potvrđuje to, kad ju naziva: »Majkom Božje milosti«, »životom, slašću i ufanjem našim«.

Marija svakomu dijeli milosti Božje. Ona zna, da Bog hoće te se svi ljudi spasu; a znade dobro, da se bez milosti Božje nitko ne može spasti. Zato dijeli milosti svakomu, koji samo hoće da primi, koji je za to zamoli. Sv. Bernardo zato veli, neka se onaj ne

utječe Mariji, komu ona nije pomogla, a koji ju je za to molio.

U Mariji je sve u najvećoj mjeri, što je čini najsposobnijom posrednicom kod Boga. Jer ona je mila Bogu zbog svetosti i milosti, kojom je puna; ona je silna pred Bogom zbog prevelikih i neizbrojnih zasluga. Sv. Bonaventura je zove zato: Moleća svemogućnost«. Ona je puna dobrote prema nama ljudima i ljubi nas poslije Isusa najvećma; zato nam je sklona pomoći u svim potrebama.

A da je Majka Božja i dijelila milosti i darove Božje nama ljudima na kraljevski, obilni način i tomu su svjedoci svi ljudi, tako pojedinci, kako države i kraljevstva. Pravom veli zato o Mariji sv. Bernardo, da se nije od vijeka čulo, da je Marija koga zapustila, koji je u nje zatražio pomoć.

Punim pravom daje joj dakle sv. Crkva naslov: »Kraljica neba«. Mariju je Bog postavio nad svim dobrima svojim, da dijeli iz neiscrpive riznice njegove, iz zasluga Isusovih komu i koliko god hoće.

Raduj se i nadaj se svakoj pomoći, jer imaš Majku Božju za posrednicu kod Boga. Štuj Mariju, zazivaj je svaki dan i nastoj svim silama, da je nasljeduješ osobito u poniznosti i ljubavi.

3. TOČKA: ČEMU SE RADUJE MARIJA.

»Raduj se!«

Marija se raduje prije svega tomu, što nije nikada u nje bilo ljage grijeha. A ovom je vanrednom povlasticom odlikovao Bog od sviju stvorova jedino

Bl. Dj. Mariju. Kako je to velika i vanredna povlastica i korisna i Bogu mila povlastica! Pozdravimo zato i mi Mariju, kličimo joj iz svega srca: Raduj se!

Marija se raduje tomu, što je vazda djevicom ostala, premda je postala pravom Majkom Božjom. I ovo je povlastica, kojom je Bog jedino Mariju odlikovao od sviju žena.

Marija se raduje tomu, što je Majkom Božjom postala, i tako u najuži odnos stupila s Bogom Ocem. Ovo je odlikovanje vrhunac sviju odlikovanja, što svemožni Bog može dati svojemu stvoru.

Marija se svim srcem i velikom dušom svojom raduje uskrsnuću Isusovu. Veseli se, što je Bog tako obilno utješio radi naših grijeha ražalošćenoga Isusa; što je tako uzvisio poniženoga Isusa; što je tolikom slavom proslavio izmučenoga i ranjenoga Isusa.

Priključi se i ti radosnoj Majci Božjoj, i raduj se svim srcem, što je Bog Isusa proslavio i skršio sve neprijatelje Božje i naše po Isusu. Ali raduj se i zato, što je Mariju odlikovao tako mnogim i divnim darovima, a osobito i zato, što je Isus utješio svoju Majku i napunio je svojim darovima po svom slavnom uskrsnuću.

U kolokviju moli Majku Božju, da ti isprosi od Boga milost te Boga nikakvim grijehom ne uvrijediš; jer onda ćeš uvijek obilovati mirom i utjehom čiste savjesti.

Na koncu izmoli: »Kraljice neba raduj se...«

PRVI TJEDAN PO USKRSU.

155.

NEDJELJA: ISUS SE PRIKAZA APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predoči si, kako se javi Isus apostolima, s kojima bijaše i Toma. Ovaj ustraja kroz osam dana u nevjeri. Isus ga pozva, neka metne prste svoje u mjesto čavala, i ruku svoju u bok njegov. Toma se na to obrati.

2. PREDVJ.: Duše Sv., oživi mi vjeru, da sve čvršće vjerujem, što me uči sv. Crkva; okrijepi me, da po sv. vjeri živim.

Razmatrat ćemo u 1. točki nevjeru Tominu; u 2. dobrotu Isusovu prema sv. Tomi; u 3. Tomino obraćenje.

1. TOČKA: NEVJERA TOMINA.

»A Toma, koji se zove Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bješe s njima, kad dođe Isus. Rekoše mu dakle drugi učenici: Vidjesmo Gospoda. A on im reče: Dok ne vidim na rukama njegovim znaka od čavala i ne metnem prst svoj u mjesto od čavala i ne metnem ruku svoju u bok njegov, ne ću vjerovati«. (Iv. 20, 24. 25.)

Apostol Toma zove se Blizanac zbog dva razloga, kako vele tumači sv. Pisma. Prvo, što se je zajedno rodio s bratom, kao Esau i Jakov; drugo, što je sumnjao o uskrsnuću Isusovu, i zato mu ovdje navađa sv. Ivan ime Blizanac.

Promisli veliku zabludu apostola Tome, da se je čuvaš. Toma se odijeli od zajednice, a time izgubi

milosti, što Bog zajednici daje, a zato nije ni vidio Isusa, kad se je ukazao apostolima. Isus je rekao, da je usred onih, koji su sakupljeni u njegovo ime; tko se dakle bez dovoljnog razloga udalji od zajednice, udaljuje se od Isusa.

Druga Tomina zabluda bila je nevjera. »Dok ne vidim na rukama njegovim znakâ od čavala i ne metnem prsta svojega u mjesto čavala i ne metnem ruke svoje u rebra njegova, ne ću vjerovati«. Toma je sagriješio prvo nevjerom; drugo tvrdokornošću, jer se oprije svim apostolima; treće ohološću, jer prezre sud sviju apostola i tako se ogriješi i proti počitanju, što je dugovao ostalim apostolima; četvrto drzovitošću, jer sam stavi uvjete, uz koje hoće da vjeruje u uskrsnuće; peto, što osam dana ustraja u nevjeri, a vjerojatno je, da ga je i sama Majka Božja uvjeravala o uskrsnuću. — Tako Toma uvrijedi Boga, naškodi sebi, smuti apostole. Koliko razloga, da budeš blag i popustljiv!

2. TOČKA: DOBROTA ISUSOVA PREMA TOMI.

»I poslije osam dana opet bijahu učenici njegovi unutra i Toma s njima. Dođe Isus, kad bijahu vrata zatvorena, i stade na sredinu i reče: Mir vam! Po tom reče Tomi :Metni prst svoj ovamo i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u bok moj; i ne budi nevjeran, nego vjeran!« (Iv. 20, 26. 27.)

Divi se neizmjernoj dobroti Isusovoj! Ljubezno traži izgubljenu ovčicu svoju; donese joj mir, otkrije svojim sveznanstvom rane Tomine, pozove ga, neka

dođe i metne prste svoje u probotke čavala, i ruku u rebra njegova. Tako iscijeli Isus rane Tomine, izbavi ga od nevjerstva i tako od propasti; učini od njega stup žive vjere. Vjera je korijen i početak opravdanja, kako uči sv. sabor trientski. Budi zato često djela vjere, ufanja i ljubavi prema Bogu.

Tim što je Isus Tomu obratio i od nevjere oslobodio, učvrstio je ujedno sve apostole u vjeri u uskrsnuće, a tako i u sve, što je Isus učio i učinio.

Tim je Isus učvrstio i nas u sv. vjeri. Jer kako sv. Gregorije govori, više mi je koristila nevjera Tomina, nego vjera drugih apostola; jer dok se je Toma prstima i rukama svojim doticao ranâ Isusovih, iscijelio je rane naše nevjere ili slabe vjere.

Isus je htio, da Toma pred apostolima ispovjedi svoju vjeru, pred kojima je očitovao svoju nevjeru, da tako popravi sablazan, što je dao apostolima. — Nastoj, da i ti prema volji Isusovoj popraviš kreposnim svojim životom, što si nekreposnim životom drugima štete nanio. To zahtjeva i pravednost i ljubav, što je duguješ bližnjemu.

3. TOČKA: OBRAĆENJE TOMINO.

»Toma odgovori i reče mu: Gospod moj i Bog moj! Reče mu Isus: Pošto me vidje, Toma, vjerova; blago onima, koji ne vidješe a vjerovaše«. (Iv. 20, 28. 29.)

Divne li vjeroispovijesti sv. Tome u uskrsnuloga Isusa! Sv. Augustin veli: »Gledao je i doticao se čo-

vjeka, a ispovijedio Boga, koga nije vidio, niti ga se dotaknuo; ali po onom što je vidio i dotakao se, odbacivši sumnju, vjerovao je«.

Sv. Ćiril kaže, da je sv. Toma ispovijedio, da je Isus pravi Bog po naravi. Sa »Gospod moj« ispovjedi vjeru u Isusa čovjeka; sa »Bog moj« u Isusa Boga. — Sv. Toma pun poniznosti i pokore osuđuje i odbacuje svoju dosadašnju nevjeru, i ispovijeda živom vjerom, ufanjem i ljubavlju Isusa za svoga Boga i Spasitelja. Isus je Gospodin naš, jer nas je svojom krvlju kupio.

Sv. Toma Akvinski veli, da je Isus sam uzeo ruku Tominu i metnuo mu prst u rane svoje; i da je otud Toma toliko svjetla i ljubavi primio, te je svom oduševljenju ovim usklikom oduška dao: »Gospod moj i Bog moj«. — I ti treba da uskliknеš sa sv. Tomom i živom vjerom da priznaš Isusa za Spasitelja i Boga svog; jer je i za te isto učinio, što i za sv. Tomu. »Ljubio me je i predao je sebe za mene.« (Gal. 2, 20.)

Premda je sv. Toma sada čvrsto vjerovao i svoju vjeru javno ispovjedio, ipak ga Isus nije pohvalio, kao sv. Petra, nego ga je blago ukorio tim, što je pohvalio većma one, koji ne vide, a ipak vjeruju.

Raduj se, što spadaš među one, koje Isus većma hvali, nego sv. Tomu. U kolokviju moli Isusa, da ti sve to većma poveća sv. vjeru. Živi po sv. vjeri, i pobudi često čin vjere, ufanja i ljubavi, i napredovat ćeš svaki dan u sv. vjeri.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

156.

PONEDJELJAK: ISUS SE JAVI UČENICIMA NA PUTU U EMAUS.

1. PREDVJ.: Predstavi si dva učenika na putu u Emaus. Kako su žalosni i razgovaraju se o smrti Isusovoj! Kako im se pridruži Isus i započe im tumačiti sv. Pismo.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da uvidim veliku korist duhovnih razgovora; okrijepi me, da često i rado govorim o svetim stvarima.

Razmatrat ćemo u 1. točki put i razgovor učenikâ; u 2. kako se Isus pridruži učenicima; u 3. kako učenici sile Isusa, da ostane s njima.

1. TOČKA: PUT I RAZGOVOR UČENIKA.

»I gle, dvojica od njih iđahu u onaj isti dan u selo . . . po imenu Emaus. I oni govorahu među sobom o svemu onom, što se dogodilo«. (Luk. 24, 13. 14).

Uslijed nevjere u uskrsnuće Isusovo upadoše ona dva učenika u veliku žalost; zato ostaviše Jerusalem; pođoše u Emaus. Hoće da se nešto rastresu i tako zaborave na muku i smrt Isusovu, što su doživjeli u Jerusalemu. — Pomanjkanje žive vjere jest razlog, zašto padamo u žalost, gubimo mir duše, što znači Jerusalem, i tražimo rastresenost i utjehu u svijetskim zabavama, što predstavlja Emaus. Da duševnu žalost svladamo, treba nam se po naputku sv. Jakova apostola više nego obično moliti i pokoru činiti.

Na putu »govorahu među sobom o svemu ovom. što se dogodi«. Gle, krasnog primjera, što ti ga daju žalosni učenici! Razgovor o Isusu, o nauci, o primjeru i o muci njegovoj mio je Bogu, a nama veoma koristan i bližnjemu. Sam Isus im se pridruži, tumači im proročanstva, što oni prije ne razumiješe, tješi ih na vanredni način. — Sv. Ignacije veli, da ni s najgorim čovjekom ne ćemo govoriti o duhovnim stvarima, a da otud ne crpe koristi.

Kako su to važni razlozi, da se okaniš svjetskih, nekorisnih razgovora, i često se razgovaraš o duhovnim stvarima. Tajne svete vjere i primjer Isusov oplemenjuju i dižu srce k Bogu, raspaljuju nas ljubavlju Božjom.

2. TOČKA: ISUS SE PRIDRUŽI UČENICIMA.

»I kad se oni razgovarahu i zapitivahu jedan drugoga, i sâm Isus približi se, i iđaše s njima . . . I reče im: Kakvi su to razgovori, koje imate među sobom idući, i što ste neveseli?« (Luk. 24, 15. 17.)

Promisli, kolika li je dobrota Isusova! Približi se učenicima, da ih utješi, da im raspırši nevjeru, što bijaše razlog, zašto ga ne upoznahu, a i njihovoj žalosti, i da ih privede k sebi. A kako blago i ljubezno izvede sve to Isus!

Hoće da im iscijeli ranu nevjere i žalosti, zato ih pita za uzrok njihovoj žalosti; hoće, da mu sami otkriju ranu. A premda oni nijesu vjerovali u Božanstvo Isusovo, izrekoše krasnu slavu u čast Isusu: »Koji bješe čovjek prorok, silan u djelu i riječi pred Bogom i svim narodom«. (Luk. 24, 19.)

Raduj se velikoj sili Isusovoj, što ima pred Bogom i svim narodima i preporuči mu sve svoje slabosti s velikim pouzdanjem. Zatim rekoše Isusu, kako se i oni bijahu nadali, da će on otkupiti Israela; no evo danas je već treći dan, kako ga usmrtiše neprijatelji i svu im nadu uništiše, što imahu u Isusa.

A Isus im reče: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što govoriše proroci! Nije li to trebalo, da Krist pretrpi i tako uđe u slavu svoju?« Zatim im protumači sva proročanstva. Dok im je razum prosvijetlio, volju im je rasplamtio žarom ljubavi svoje, tako da sami rekoše: »Ne goraše li srce naše u nama, kad govoraše putem, i kad nam tumačaše pisma?«

Promatraj otajstva sv. vjere i razgovaraj se međutim s Bogom u molitvi, i iskusit ćeš što prorok veli: »U promatranju mome progori oganj«. (Ps. 38, 4.) Ali ujedno znaj, ako ti Isus ne otvori značenje svetih tajna, da će ostati zatvorena pred razumom tvojim; a volja će ti ostati hladna i troma za dobra djela. Zato moli svaki put Isusa, da te prosvijetli i okrijepi, kao što su ga molili apostoli: »Gospodine, nauči nas moliti se!« (Luk. 11, 1.)

3. TOČKA: UČENICI SILE ISUSA, NEKA OSTANE S NJIMA.

»I ustaviše ga govoreći: Ostani s nama, jer je blizu večer, i dan je već na izmaku. I uđe s njima«. (Luk. 24, 29.)

Srećnih li ovih učenika, što prisiliše Isusa, da ostane s njima! Isus im obilno nagradi gostoljubivost.

Sv. Augustin kaže: »Primi gosta, hoćeš li da upoznaš Spasitelja. Što im oduze nevjera, to im povrati gostoprimstvo«. — Drago je Isusu, kad ga silimo molitvama, uzdisajima, pokorama suzama da ostane s nama. Bez Isusa je »blizu večer«, potamni nam razum, a prema tomu i oslabi volja za dobra djela. — Ove je riječi: »Ostani s nama, Gospodine, jer je blizu večer i dan je već na izmaku« vazda nosio u srcu i ustima kardinal Hosij, a osobito i na času smrti. Isus je na osobit način bio s njim; jer je velika i divna djela izveo za sv. Crkvu u Poljskoj, Njemačkoj i Italiji.

Isus rado posluša poziv učenika i uđe s njima. Kad je s njima večerao, »uze hljeb i blagoslovi i prelomi i dade im«. Isus pretvori hljeb u presv. tijelo svoje, i pričesti ih. Po milosti svjetlosti i sili ovog sakramenta »otvoriše im se oči, i poznaše ga«. Pošto je Isus utješio, poučio i okrijepio svoje učenike »nestade ga ispred očiju njihovih«. — Tako daje i nama Isus u svakoj sv. pričesti, kad ju dostojno i pobožno primamo, novu svjetlost, utjehu i silu za ustrajnost u dobru. Sv. pričest je najveće dobročinstvo, što je dao Isus onim učenicima; a i nama daje sam sebe u istom sakramentu. Kolikom željom i pobožnošću treba zato da primamo ovaj sakramenat svaki dan, ako samo možemo!

U kolokviju moli od srca Isusa da te nikad ne ostavi; da ostane s tobom po posvećujućoj milosti; svojim utjehama, svjetlošću i krepošću. Obećaj mu, da ga ne ćeš nikakvim grijehom vrijeđati. Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

157.

UTORAK: ISUS SE JAVI APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si bojažljive i malodušne apostole zatvorene u blagovaonici i kako stupi Isus u njihovu sredinu u velikoj svjetlosti, i pozdravi ih milim pozdravom: »Mir vama!«

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam, da je Isus jedini izvor pravoga mira; i da vazda žudim za Isusom.

Razmatrat ćemo u 1. točki kako se Isus ukaza apostolima; u 2. kako Isus utješi apostole; u 3. kako Isus raspršî svaku sumnju u apostolima.

1. TOČKA: ISUS SE UKAZA APOSTOLIMA.

»A kad bi u veče onaj dan prvi subotni, i vrata bijahu zatvorena, gdje se bjehu učenici skupili od straha Židovskoga, dođe Isus i stade na sredinu«. (Iv. 20, 19.)

Promisli, zašto se javi Isus apostolima istom na večer? Da se bolje priprave, odlože nevjeru, većma zažele Isusa i tako veću korist imaju. Zašto pri zatvorenim vratima? Da se uvjere o slavnom tijelu Isusovu, o svemogućnosti, o neograničenom gospodstvu njegovu; jer ulazi i izlazi prema svojoj volji. Pokazao je Isus tim, da rado ulazi u dušu, koja na uzdi drži svoja sjetila; čuva i ljubi sabranost.

Stade Isus u sredinu apostola, da ispuni svoje obećanje:

»Gdje su dvojica ili trojica sabrani u ime moje, ondje sam ja među njima«. (Mat. 18, 20.) Stade u

sredinu njihovu; jer je kralj, učitelj, pastir i najbolji otac njihov. On im je sunce, što ih prosvjetljuje i poslije gorke muke i smrti svoje; poslije straha, raspršenja, nevjere i malodušnosti njihove. — Tako podiže Bog i tješi svakoga i poslije pada i pogrješaka, ako je pripravan povratit se Bogu. — Tko da ne ljubi Isusa, neizmjernu dobrotu, koji nas traži, da nas utješi i umiri!

2. TOČKA: ISUS UTJEŠI APOSTOLE.

»**I reče im: Mir vama; ja sam, ne plašite se**«. (Luk. 24, 36.)

Pomisli, koliko utjehe sadržavaju ove tri izreke Isusove! »Mir vama«! Kakav i koliki je mir što ulije Isus ovim riječima u srce apostola! Dao im je trostruki mir; s Bogom, sa samim sobom i s ostalim ljudima. Mir, kojega svijet ne pozna, niti ga može dati; to je nepatvoreni mir, što nam ga Isus svojom smrću steče. Sv. Ivan Zlatousti tumačeći ove riječi veli: »Sve je pogibli raspršio, zasluge je križa sakupio, što je mir; jer dignuo je sve zapreke i izvojštio najsjajniju pobjedu«.

»Ja sam« onaj isti, koji u jednoj božanskoj osobi spaja obje naravi, božansku i čovječju. Ja sam vaš učitelj, vaš prijatelj, vaš otkupitelj, vaš Bog. Zato »ne plašite se« neprijatelja, ni vidljivih ni nevidljivih, jer ste pod mojim okriljem sigurni od sviju. Koji se u mene uzda ne će se smesti na vijeke.

Tješi se i ti ovim izrekama Isusovim! I tebi ih i svakomu govori do konca vijeka; zato ih dade za-

bilježiti u sv. evanđelju. Nema veće utjehe od one, što izvire iz smrti i uskrsnuća Isusova.

Zatim u neizmjernoj dobroti svojoj dopusti Isus, da se dotaknu osobito rana njegovih, da im iscijeli rane nevjere i malodušnosti.

Sjeti se riječi, što ih izreče Isus, kad ga se dotače sv. Toma apostol, da su blaženi oni, koji ne vide, a ipak čvrsto vjeruju; osiguraj sebi to blaženstvo, što je sam Isus obećao. Vjeruj čvrsto u uskrsnuloga Isusa; uzdaj se u njegove zasluge; ljubi Isusa svim srcem i pokaži to djelima, i uvijek ćeš napredovati u krepostima.

3. TOČKA: ISUS RASPRŠI SVAKU SUMNJU U APOSTOLIMA.

»**A dok oni još ne vjerovahu i čuđahu se od radosti, reče: Imate li ovdje što za jelo? A oni mu dadoše komad ribe pečene i meda u satu. I pošto pojede pred njima uze ostatke i dade im**« (Luk. 24, 41.-43.)

Promisli, da je uskrsnuće čudo sviju čudesa, što ih je tvorio Isus. Otajstvo uskrsnuća je onaj božanski pečat, kojim je Isus potvrdio sve, što god je djelovao i svoje božansko poslanstvo. Zato govori i sv. Pavao apostol: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša«. (1. Kor. 15, 14.) Zato je htio Isus, da prije svega uvjeri i učvrsti apostole u tajni uskrsnuća svoga. Kod ove se je pojave poslužio Isus i čudom, samo da ih uvjeri, da je uistinu uskrsnuo; naime jeo je pred njima, premda preobraženo tijelo ne treba tvarne hrane. Riba i med imaju tajanstveno značenje. Pečena riba

znači izmučenu i usmrćenu čovječju narav Isusovu; a med božansku narav njegovu, koja je nepresahnjivi izvor svake prave slasti.

Kad ih Isus ovako učvrsti u vjeri o svom uskrsnuću, protumači im i sv. Pismo, što je o njem pisano, i dokaza im, da se sve to nije slučajno zbilo, nego po namjeri i odluci Božjoj, što je Bog unaprijed navijestio po prorocima.

Kolika bijaše radost apostola ove večeri! Veseli se i ti; jer sve što učini Isus apostolima, i tebi učini. Tim je učvršćena sva objava, što nam je objavi Isus i svi primjeri, kojima pokrijepi nauku svoju!

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je i u tebi raspršio svaku dvojbu o uskrsnuću svom. Moli ga, da svaki dan rasteš u živoj vjeri, ufanju i ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Dokaži djelima, što vjeruješ razumom i srcem.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

158.

SRIJEDA: ISUS NAREĐUJE SAKRAMENAT POKORE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa u blagovaonici kako nadahnu apostole Duhom Sv. govoreći: »Primite Duha Sv! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; a kojima zadržite, zadržat će se«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam preveliku blagodat, što nam dade Isus u sakramentu pokore; okrijepi me, da često i s velikom skrušenošću primam taj sakramenat.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što učini Isus prije ustanove sakramenta pokore? u 2. kako Isus daje apostolima Duha Svetoga; u 3. kako Isus daje vlast apostolima, da opraštaju grijehe.

1. TOČKA: ŠTO UČINI ISUS PRIJE NEGO ŠTO NAREDI SAKRAMENAT POKORE?

»I reče im opet: Mir vam! Kao što Otac posla mene i ja šaljem vas«. (Iv. 20, 21.)

Promisli, zašto reče Isus apostolima po drugi put: »Mir vama«, prije nego im dade veliku vlast grijeha opraštati. Jer je sakramenat pokore izvor pravoga i svetoga mira, zato djelitelji toga sakramenta moraju biti na osobiti način mironosci. A da ih zato pripravi, treba da ih nadahne i napuni svetim mirom i učvrsti u njem.

Isus daje apostolima najuzvišenije poslanstvo: »Kao što Otac posla mene, i ja šaljem vas«. Kao što mene posla Otac, da naučam, od grijeha čistim i posvetim svijet; tako šaljem i ja vas, da naučate sve narode, da ih od grijeha odriješite i posvetite; riječju: da ih spasite. Veliko je dostojanstvo apostola i njihovih nasljednika, koji nastavljaju službu Sina Božjega sve do konca svijeta!

Ali vršeći uzvišeno poslanstvo Isusovo, podnosit će i slična progonstva i muke, kao što ih je podnosio Isus. I to im je obećao Isus. Otac neizmjerno ljubi svoga Sina; a ipak ga posla u muke i smrt; Isus ljubi apostole, te zato ih posla u muke i smrt. — Dobro zapamti, da koga Bog ljubi, onoga i kara. Primi da-

kle strpljivo ovo jamstvo ljubavi Božje, i ne protivi mu se.

2. TOČKA: ISUS DAJE APOSTOLIMA DUHA SVETOGA.

»Ovo rekavši, dahnu i reče im: Primite Duha Svetoga«. (Iv. 20, 22.)

Promisli veliko otajstvo, što je sadržano u riječima: »Dahnu i reče im: Primite Duha Svetoga«. — Isus im dade ne samo darove, nego i izvor darova, Duha Sv. Tim što im je Isus nadahnućem dao Duha Sv. uči nas, da Duh Sv., isto tako izlazi od Sina, kao što izlazi od Oca. Dihanjem daju Otac i Sin od vijeka božansku narav Duhu Svetomu. Sad priopćuje Isus apostolima Duha Sv., da ih usposobi za opraštanje grijeha. Jer Duh Sveti je, koji oprašta grijehe po apostolima i njihovim nasljednicima, biskupima i svećenicima.

Kao što je Bog dahnuo u tijelo prvoga čovjeka i time mu tijelo oživio i sve uvjete mu udijelio, što su potrebne za život; tako učini sada Isus duši apostolâ. Dahne u nju posve novi božanstveni život, i sve darove potrebne za apostolsku službu. Moli Isusa, da dahne i u te Duha Sv. Kao što dahom odstranjujemo i najmanji prašak, tako Isus i najmanje nedostatke od apostola. Ovaj je dar zalog onoga, što su apostoli u još obilnijoj mjeri primili, kad su na Duhove primili Duha Svetoga.

Primi rado i slijedi revno svako nadahnuće Duha Sv. To je siguran zalog, da će ti Bog sve to obilnije dati Duha Svetoga.

Isus nas uči ovim obredom, kojim je apostolima udijelio Duha Sv., da u velike cijenimo obrede svete Crkve. Crkveni obredi kriju u sebi dragocjenu jezgru svetih otajstava i milosti Božjih, kao što prilike kruha presveto tijelo Isusovo.

Ispitaj se, kako slijediš nadahnuća Duha Sv. i s kakvom pobožnošću prisustvuješ obredima sv. Crkve, osobito svetoj Misi.

3. TOČKA: ISUS DAJE VLAST APOSTOLIMA DA OPRAŠTAJU GRIJEHE.

»Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; a kojima zadržite, zadržat će se«. (Iv. 20, 23.)

Promisli neizmjernu vlast, što Isus ovim riječima dade apostolima; uvaži neizmjernu korist, što je dade svim narodima; jer vlast opraštati grijehe dobiše u apostolima i svi njihovi nasljednici.

Vlast opraštati grijehe ima jedino Bog. — Bog sada prenosi tu vlast na svoje stvorove, apostole i njihove nasljednike. Nije dao Bog tu vlast anđelima, mudracima i revnima za slavu Božju, nego slabašnim ljudima, da imaju saučešće s ljudskim nevoljama, i budu milosrdni prema svojoj subraći, grješnicima; jer su i oni podvrženi slabosti«, (Hebr. 5, 2.) i upućeni su na ovaj sakramenat.

Divimo se beskrajnom milosrdu Božjem, koji nam na tako laki način oprašta neizmjeran dug! Moramo se osobito diviti neizmjernoj Božjoj dobroti, kad promislimo, da je to neograničena vlast. Nije Bog izuzeo nijedne opačine, ni glede težine, ni glede

broja, ni glede vremena; jer Bog hoće, da ta vlast ustraje, dokle god bude sv. Crkve.

Kako je Isus na ljubezan način nadahnuo apostole i dao im Duha Sv.; tako sada ispovjednici riječima odrješenja dahnu u nas Duha Svetoga. Jer unište u nama svaki grijeh, i ulije u nas Duh Sv. posvećujuću milost; nastani se u nama; učini nas svojim hramom, kako govori sv. Pavao.

U kolokviju zahvali Isusu svim srcem za ustanovu sakramenta pokore! Moli ga, da ti po Duhu Sv. udijeli milost, te ovaj sakramenat često primaš, ali uvijek iskreno i s velikom skrušenošću. Pokaži Isusu svoju zahvalnost savjesnim vršenjem svojih dužnosti i živi u duhu pokore.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

159.

ČETVRTAK:: ISUS SE JAVLJA UČENICIMA NA JEZERU TIBERJADSKOM.

1. PREDVJ.: Predoči si sedmoricu učenika, kako love ribu na jezeru Tiberjadskom. Najednoć im se javi Isus na obali i reče: »Djeco! imate li što za jelo? Odgovoriše mu: Nemamo. Reče im: Bacite mrežu s desne strane lađe i naći ćete«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku korist pokornosti; okrijepi me, da se vazda savjesno pokoravam.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako apostoli love ribu; u 2. kako se Isus javi apostolima; u 3. kako upoznaše apostoli Isusa.

1. TOČKA: APOSTOLI LOVE RIBU.

»Bijahu zajedno Simon Petar i Toma, koji se zove Blizanac, i Natanael, koji bijaše iz Kane Galilejske, i sinovi Zebedejevi i druga dvojica od učenika njegovih. Reče im Simon Petar: Idem loviti ribu. Rekoše mu: Idemo i mi s tobom. Onda iziđoše i sjedoše u lađu; ali onu noć ništa ne uhvatiše«. (Iv. 21, 2. 3.).

Krasan duh sloge i jedinstva spaja apostole. Jedva što izjavi Petar: »Idem loviti ribu«, rekoše mu i svi drugi: »Idemo i mi s tobom«. Ovo je jedinstvo plod mira, što im je Isus dao, čim im se je prvi put javio poslije uskrsnuća.

Jedinstvo, sloga i mir najpotrebnije su kreposti u svakoj zajednici. Bez ovih kreposti ne može ni jedna zajednica s uspjehom raditi. — Ni apostoli nijesu ništa uhvatili one noći, premda su u jedinstvu radili; ali je konačni uspjeh njihova rada bio blagoslovljen i velik. A sve da i nijesu ni u jutru ništa uhvatili, plod njihova rada bi bio ipak velik. Jer još je veće ustrajati u složnom zajedničkom radu, kada ne vidimo ploda, nego kada nam Bog nagrađuje trud vidljivim uspjehom.

Ispitaj se, da li radiš prema volji i u slozi sa svojim starješinama i svojom subraćom, koje ti dade Bog. A radiš li i onda neumorno i ustrajno, kada ti rad ne donosi nikakvih vidljivih plodova? Sjeti se, da Bog nagrađuje, ne uspjeh, nego sa čistom nakanom uloženi trud.

2. TOČKA: ISUS SE JAVI APOSTOLIMA.

»A kad bi jutro, stajaše Isus na obali«. (Iv. 21, 4.)

Promisli neizmjernu dobrotu Isusovu. Javi se, da utješi trudne i žalosne apostole, što se cijelu noć trudiše, a ipak ništa ne uhvatiše. Isus kao da ne zna da nijesu ništa uhvatili; pita ih da mu kažu, te da ih uputi, kako će rad svoj s uspjehom okruniti. Kad mu rekoše, da nijesu ništa uhvatili, reče im: »Bacite mrežu s desne strane lađe i naći ćete«. (Iv. 21, 6.). A oni odmah na riječ poslušaše, premda nijesu znali, da je Isus, koji se javi i govori. »Onda baciše, i već je ne mogahu vući od mnoštva riba«. (Iv. 7.) Gle obilnoga ploda prostodušne pokornosti. Bez sumnje su apostoli i s desne strane lađe ribarili, jer cijelu noć su se trudili; ali ipak htjede Isus, da sad istom uhvate mnoštvo riba, kada baciše mrežu na njegovu zapovijed. Tako ih vodi Isus i vidljivim uspjehom svetoj pokornosti. On sam sve je iz pokornosti činio; svoju svetu Crkvu je na pokornosti sagradio; zato je htio i apostole, kao stupove svete Crkve svoje, da nauči pokornosti.

Pokornost je i Bogu najmilija i svakomu od nas najpotrebnija krepost. Bogu je najmilija, jer pokornošću mu žrtvujemo svoju volju; a u volji je sva vrijednost i cijena čovjeka. Pokornost je i nama najpotrebnija krepost; jer kako bez pokornosti nema dobra djela ni ikakve kreposti; tako je pokornost stablo rodno sviju dobrih djela i kreposti. Sv. Gregorije veli, da bez pokornosti nema nijedne kreposti; a pokornost da zasađuje u srce svaku krepost i zasađene čuva.

Isus ište od apostola da mu dadu jesti. A oni mu dadoše od riba, što su ih na njegovu zapovijed uhvatili. Gode Isusu djela pokornosti, vesele ga naši uspjesi. Kako je to za te utješno, što možeš svaki dan hraniti Isusa svojim djelima i trudovima ako ih vršiš iz pokornosti.

3. TOČKA: APOSTOLI UPOZNAŠE ISUSA.

»Tada učenik onaj, koga ljubljaše Isus, reče Petru: To je Gospod. Simon Petar čuvši, da je to Gospod, pripasa se dolamom, jer bijaše gô, i skoči u more«. (Iv. 21, 7. 8.)

Divi se gorućoj ljubavi sv. Petra! Jedva što je čuo, da je Isus na obali, odmah ostavi posao, ribe, lađu, pripasa si iz strahopočitanja gornju haljinu i skoči u more; jer dugo mu je, dok lađom stigne na obalu. To je ljubav nada sve prema Isusu. »Tko ljubi oca ili mater većma nego mene, nije mene dostojan«. (Mat. 10, 37.) Hoćeš li da budeš dostojan Isusa, nasljeduj sv. Petra; odbaci prije sve od sebe, oko, ruku, nogu, nego da izgubiš Isusa, pristajući na grijeh. Dok apostoli hite k Isusu, Petar plivajući, a drugi na lađi, Isus im pripravi na čudesan način kruha, ispeče na žeravici ribe i ponudi im s velikom ljubavlju.

Isus i sada pripravlja hranu za tijelo i za dušu onima, koji se trude i rade iz pokornosti u službi njegovoj. Čeka nas Isus na vječnu gozbu, ako pokoravajuć mu se i trudeći se u njegovoj službi sretno prebrodimo more ovoga života.

Usplamti zato ljubavlju prema Isusu i brodi neumorno prema vječnosti k Isusu. Ako ne možeš po sv. zavjetima, kako sv. Petar, koji radi Isusa sve ostavi i skoči u more, a ti barem običnim putem zapovijedi Božjih.

U kolokviju zahvali Isusu, što utješi trudne apostole i što ih gladne nahrani. Moli ga da isto učini i s tobom. Isus će učiniti, budeš li se vladao prema Isusu, kao što su apostoli. Apostoli se pokoravahu Isusu; apostoli ga tako ljubljahu, da sve ostaviše i k Isusu pohitješe, netom ga upoznaše. Obećaj zato Isusu, da ćeš mu se po primjeru apostola pokoravati, i da ćeš ga nada sve ljubiti i za njega raditi.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

160.

PETAK: O SV. RANAMA NA SLAVNOM TIJELU ISUSOVU.

1. PREDV.: Pogledaj presvijetle rane na slavnom tijelu Isusovu i najdubljom poniznošću ga zapitaj: Božanski Spasitelju moj, zašto si zadržao pet rana na slavnom tijelu svom?

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam cijenu rana Isusovih; okrijepi me, da ih s najdubljom pobožnošću štujem i u napastima se u te sv. rane zaklonim.

Razmatrat ćemo u 1. točki prvi i drugi razlog, zašto zadrža Isus pet rana na slavnom tijelu svom; u 2. treći, četvrti i peti razlog; u 3. zadnji razlog.

1. TOČKA: PRVI I DRUGI RAZLOG ZAŠTO ZADRŽA ISUS PET RANA NA SLAVNOM TIJELU SVOM?

»**Probodoše ruke moje i noge moje.**« (Ps. 21, 17.)

Da je Isus doista zadržao pet rana, o kojima govori prorok, i poslije uskrsnuća svog, svjedoči nam sv. evanđelje, kad opisuje događaj, što se zbi sa sv. Tomom.

Promisli, zašto to učini neizmjerno mudri Bog. Prvo, da dokaže, da to slavno tijelo nije drugo, nego ono isto, što je visjelo na križu. Tim je Isus učvrstio apostole i nas u vjeri o otajstvu uskrsnuća. Tim nam je dao najtemeljitiju nadu, da ćemo jednoć i mi uskrsnuti. A da zavrijedimo slavno uskrsnuće, treba da se za života trudimo i borimo za Isusa. Treba da nosimo rane, što nam na tijelu udara ozbiljna kršćanska samozataja. Što više podnesemo za Isusa, to će nam slavnije biti uskrsnuće.

Drugo, Isus je htio, da mu sv. rane na slavnom tijelu budu znakovi slavne pobjede, što ju je izvojštio nad svim našim neprijateljima; i da nam očituje, koliko cijeni muku i smrt svoju, što mu predstavljaju rane! Hoće na vijeke da se sjeća smrti svoje.

Kraljevi običavaju redove dijeliti onima, koji se odlikuju u službi njihovoj; tako dijeli i Isus odlikovanje: trudove i križeve onima, koje osobito ljubi.

Steci si što više takih redova, jer prema njima će ti odmjeriti Bog vječnu nagradu.

2. TOČKA: DALJNI RAZLOZI ZAŠTO ZADRŽA ISUS SV. RANE NA SLAVNOM TIJELU SVOM.

»Postavi me kao obilježje na srce svoje, kao obilježje na ruke svoje.« (Pjes. 8, 6.)

Treći je razlog ranâ na slavnom tijelu Isusovu, da budu kanoti poticalo na ljubav i pomilovanje prema nama. Rane su mu otvorile ruke, da nas vazda blagosivlje; Presv. Srce da nas obuhvati ljubavlju, što prodire iz otvorenog srca njegova. Kako ćemo zahvaliti Isusu za tako golemu ljubav!?

Četvrto, da ublaži pravednu srdžbu Oca nebeskoga; da odvrati pravedne kazne njegove od nas, pokazujuć mu presvete rane svoje. Tako je Isus, kako sv. Ivan kaže, naš vječiti odvjetnik na nebu. Njemu imamo zahvaliti, što unatoč tolikih opačina, uživamo milosrđe i blagodati dobrote Božje. — Prikaži često Bogu Ocu presv. rane Isusove za se i za sav svijet.

Peto, da nas pobudi iz mlitavosti i nehaja na revnu službu Božju; da nam budu protiv svih napasti najpouzdanije utočište i zaklonište. Sv. Crkva izriče ovaj razlog na svetkovinu, što slavi mjeseca rujna u čast sv. Franji Asiškomu, kad veli, da je Bog utisnuo rane Isusove na tijelu sv. Franje, da svijet, koji je omlitavio, pobudi na gorljivu ljubav prema Isusu.

Pogledaj često presvete rane Isusove, da te potaknu na sve to veću ljubav prema Isusu i revnost u službi Božjoj.

Ispitaj se u čem si omlitavio i odluči, da ćeš se odmah danas popraviti.

3. TOČKA: ZADNJI RAZLOG RANA NA SLAVNOM TIJELU ISUSOVU.

»Vidjet će, koga probodoše.« (Iv. 19, 37.)

Zadnji je razlog zašto htjede Isus da zadrži rane na slavnom tijelu svom, da na sudnjem danu pokaže svim bezbožnicima, što je sve za njih učinio da ih spasi; da ih oslobodi od strašne osude u vječni pakao, u koji ih sada mora osuditi po svojoj pravednosti. Sve do konca života svoga ne htjedoše da ljube Isusa, koji je za njih neizrecivo mnogo trpio i umro. — Većma će ih mučiti ta žalost i očajanje, što će im zadati pogled preslavnih rana Isusovih, nego pakleni oganj. — Kolika i kako ozbiljna je to opomena za sve nas!

»Vidjet će, koga probodoše«, a ipak se time ne okoristiše.

I pravednici će gledati na zadnjem sudu te svete izvore ljubavi i milosti Božje, i neopisivo će se radovati, što su sudjelovali s milošću Božjom; što su nasljedovali ranjenog Isusa; što su svoju utjehu i pomoć tražili u presv. ranama Isusovim u svim napastima svojim. — A najveća im je utjeha što evo sada po zaslugama tih sv. rana ulaze u vječno blaženstvo.

Koliko će blaženi na nebu slaviti i ljubiti presvete rane Isusove! Te rane bit će kao obilne rijeke, koje će natapati i napajati duše i tijelo pravednika slašću nebeskom.

Možeš li pomisliti veći razlog, koji bi te silnije mogao potaknuti, da sada trpiš za Isusa, da strpljivo nosiš križ njegov; da mu savjesno služiš?

U kolokviju zahvali Isusu, što je u svojoj neizmjernoj ljubavi htio da bude za te proboden i na križ prikovan. Zahvali mu, što je te svete rane zadržao i na slavnom tijelu svom. Moli ga, da upoznaš što većma cijenu križa, i da te što većma potakne, da nosiš taj križ do konca života svoga, jer samo križ vodi u kraljevstvo vječno.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

161.

SUBOTA: ALELUJA.

1. PREDVJ.: Predoči si Majku Božju, kako se iskreno iz svega srca veseli, što je Isus uskrsnuo.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da sve to većma upoznam otajstvo uskrsnuća Isusova; da se veselim i naslijedujem Isusa na križnom putu, da tako i ja jednoć slavno uskrsnem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što znači Aleluja; u 2. kako da hvalimo Boga?

1. TOČKA: ŠTO ZNAČI ALELUJA?

Halleluiah je hebrejska riječ; znači hvalite Boga klicajući, s veseljem i golemim čuvstvom.

Bog je najvećma vrijedan da ga uistinu hvalimo, jer je neizmejrno savršen. Neizmjeran je, vječan je, beskrajan je, mudar je, dobar je, čist je, svemoguć je, svet je, pravedan je, milosrdan je.

A sad je pokazao neizmjernu dobrotu svoju prema svemu rodu ljudskomu tim, što je za nj gorku muku podnio i umro. A veliko je djelo otkupljenja okrunio slavnim uskrsnućem. A pošto je uskrsnuo, sve je

utješio, koji god su se ražalostili zbog smrti njegove. A u prvom redu utješi i uskrsnim veseljem napuni prežalosnu Majku svoju. Zato je i mi pozdravljamo s »Aleluja«; zato slavimo i hvalimo Boga, što je nagradio Gospoju, Kraljicu i Majku našu obiljem uskrsnoga veselja.

Čestitaj Majci Božjoj, što je Isus slavno pobijedio sve naše neprijatelje; veseli se i raduj se i pjevaj Aleluja, što je Majku našu utješio, koju smo ražalostili.

2. TOČKA: KAKO TREBA DA HVALIMO BOGA?

»Pjevajte, nebesa, i veseli se, zemljo, podvikujte, gore, veselo; jer Gospod utješi svoj narod, i na nevoljnike svoje smilova se.« (Is. 49, 13.)

Prorok Isaija potiče nas da slavimo Boga, ali ne kako god, nego s golemim čuvstvom i vanrednim veseljem. Da pozovemo nebo i zemlju i gore, neka podvikuju s nama zajedno od veselja i radosti. A zašto to vanredno veselje? »Jer Gospod utješi svoj narod, i na nevoljnike svoje smilova se.« Vanredna je dobrota, koju nam očitova Bog; vanredna je nevolja od koje nas oprosti; vanredna je žalost, koju protjera Isus od Majke svoje; vanredno je veselje, kojom je utješi i napuni; zato treba da je i slava i hvala, što Bogu dajemo, vanredna, golema!

Sv. Pavao piše Korinćanima: »Bog ljubi vesela darivatelja, a ne sa žalošću ili od nevolje.« (2. Kor. 9, 7.) Bog nas je tako ljubio, da je svog jedinorođenog Sina dao. Sin nas je tako ljubio, da je za nas gorke muke i groznu smrt podnio. A sada nas vanredno utješio svojim slavnim uskrsnućem, zato treba da to

priznamo ne sa žalošću ili od nevolje, nego drage volje, s veseljem, klicanjem i vanrednom radošću.

Tako je i Majka Božja slavila i hvalila Boga svom velikom dušom svojom i svim žarom prečistoga srca svoga. Sve to doprinašamo Bogu, kad veselo molimo, ili mu pjevamo: Aleluja! Zato se služi sveta Crkva ovom himnom na sve svoje velike blagdane.

U kolokviju moli Majku Božju, da isprosi i tebi od Sina svoga uskrsno veselje. Moli često puta Aleluja, i misli na značenje ove riječi; izgovaraj ga čuvstveno i veselo. Osobito pazi, da grijehom ne pomutiš i ne izgubiš uskrsno veselje. Budi ponizan, i veseli se pobjedi Isusovoj, a ne osjetnoj utjehi.

Na koncu izmoli: »Kraljice neba raduj se . . .«

DRUGI TJEDAN PO USKRSU.

162.

NEDJELJA: ISUS DOBRI PASTIR.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa kako govori Židovima: »Ja sam pastir dobri. Dobri pastir dušu svoju daje za ovce svoje.«

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam Isusa, dobroga pastira duše moje; okrijepi me, da rado slušam i slijedim glas njegov.

Razmatrat ćemo u 1. točki Isusa, dobroga pastira; u 2. dva svojstva dobroga pastira; u 3. dva svojstva dobre ovce.

1. TOČKA: ISUS DOBRI PASTIR.

»Ja sam pastir dobri.« (Iv. 10, 11.)

Dobri pastir čuva ovce svoje i žrtvom vlastitoga života od svake pogibli. Takav je pastir Isus. Ovce imaju tri neprijatelja; to su: vuk, najamnik i tat. Vuk je đavao, koji vazda obilazi i traži, koga bi proždro, kako sv. Petar govori. Najamnik je svijet, koji zarazi ovce svojim krivim načelima i lažnim obećanjima; a slijede ga puno više nego jedinoga dobroga pastira Isusa. Tat je naše samoljublje; naše strasti; to su domaći tatovi. Kradu nam najdragocjenije blago, milost. Vazda nastoje, da nas predadu našim zakletim neprijateljima, svijetu i đavlu.

Protiv ova tri neprijatelja čuva nas Isus, naš dobri Pastir. Ne će nas nikada prepustiti našim neprijateljima, dokle god slijedimo njegov glas i primjer. Svaki je zato sam kriv, kad ostavi Isusa i preda se u ruke svojim neprijateljima.

Nemoj ostaviti svoga dobroga Pastira, Isusa. Slijedi ga, slušaj glas njegov. Čim opaziš, da ti se približava koji neprijatelj, a ti se odmah zakloni pod okrilje svoga dobroga Pastira; zazovi ga s velikim pouzdanjem u pomoć.

2 TOČKA: DVA SVOJSTVA DOBROGA PASTIRA.

»Ja sam pastir dobri i znam svoje . . . i dušu svoju polažem za ovce svoje.« (Iv. 10, 14. 15.)

Sam Isus nabraja dva svojstva dobroga pastira. Prvo je: »Znam svoje« ovce; a drugo: »I dušu svoju polažem za ovce svoje.« Obadva svojstva ima Isus. Kao Bog pozna skroz sve nas; poznate su mu sve naše

slabosti; nevolje, potrebe; zna sve, što nam je korisno; što nas vodi ka krepcsti; pravom miru i napretku; zna za sve pogibli, u kojima bismo mogli pasti. Kolika je to utjeha za svakoga, koji iskreno i savjesno Bogu služi. Bdije nada mnom neprestano dobri Pastir i čuva me, da ne posrnem na putu.

Ali Isus ne samo da zna sve potrebe svojih ovaca, on ih i ljubi neizmjerno; pripravan je očuvati nas od neprijatelja i žrtvom života svoga. Daje nam svaki čas sve, što god trebamo. Tolika je njegova dobrota spram svojih ovaca, da je zaista i žrtvovao život svoj za nas. Kolika utjeha za vjerne ovce!

Pastiri se obično hrane mlijekom i mesom svojih ovaca. Ali Isus protivno čini, on hrani svoje ovce svojim tijelom i krvlju. Najveća mu je želja, da svaki dan stupamo k stolu, gdje nam pruža svoje vlastito tijelo i krv. Zaista nepojmljiva ljubav našega predobroga Pastira, Isusa!

Kako slijediš tako dobroga Pastira? kako slušaš glas njegov? jer vazda ti govori srcu. Pohađaš li gozbu, kojoj te svaki dan zove? S kolikom pobožnošću i strahopočitanjem stupaš k toj gozbi, u kojoj primaš samoga Isusa?

3. TOČKA: DVA SVOJSTVA DOBRE OVCE.

»Ovce moje slušaju glas moj . . . i za mnom idu.« (Iv. 10, 27.)

Isus navodi svojstva dobrih ovaca. A to su prvo, da slušaju glas svoga pastira; drugo, da idu za svojim pastirom, nasljeduju ga.

Naš dobri Pastir, Isus, neprestano nam govori; i to na sve načine, na koje možemo što razumjeti. Govori nadahnućima, utjehama i opomenama savjesti i srcu našem. Govori nam sjajnim primjerima svoga božanskoga života. Propovijeda nam po sv. Crkvi svojoj riječju, svim uredbama, razdiobom crkvene godine: svetkovinama, obredima, slikama, divnim zgradama, zvonovima i cijelim životom sv. Crkve svoje.

Govori nam Isus i po nesrećama, žalosnim primjerima zlih ljudi; zove nas k sebi po cijelom svemiru tim, što nam očituje svemožnost, mudrost i dobrotu svoju kao Stvoritelja. Češće nam govori Isus i zove nas po vanrednim žalosnim događajima; a katkada i radosnim, da ga nasljedujemo.

Slijediš li te neprestane, ganutljive propovijedi dobroga Pastira, Isusa? Da li si pripravan i na klaonicu, kao strpljiva ovca, kad bi to zahtijevao od tebe dobri Pastir, koji je za te otišao u gorke muke i smrt?

Ostaj pod paskom svoga dobroga Pastira, da ne padneš u šape vuku, ili u ruke najamniku ili tatu. A dotle ćeš ostati pod okriljem dobroga Pastira, dokle slušaš glas njegov i slijediš njegov nauk i uzor, što ti ga po sv. Crkvi predstavlja.

U kolokviju moli Isusa, dobroga Pastira, neka ne dopusti, da ga ikada ostaviš; neka te zadrži vazda u svom stadu. Pa ako bi ipak zalutao, da te što prije potraži i opet privede k svom stadu. Obećaj mu zato, da ćeš vazda slijediti glas njegov. — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

163.

PONEDJELJAK: ISUS POSTAVI SV. PETRA ZA GLAVU SV. CRKVE SVOJE.

1. PREDVJ.: Predoči si Spasitelja, kako se obrati sv. Petru, pošto su blagovali, i tri puta ga zapita: »Simone Ivanov! Ljubiš li me većma nego ovi?« Petar mu ponizno odgovori: »Da, Gospode, ti znaš, da te ljubim.« Na to mu Isus povjeri stado svoje, da ga pase.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da priznam Isusa u njegovim zastupnicima; okrijepi me, da se u zakonitim poglavarima Isusu pokoravam.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto zapita Isus tri puta Petra da li ga ljubi? u 2. kako Isus proriče Petru mučeništvo; u 3. kako Isus pozva Petra da ga nasljeduje.

1. TOČKA: ZAŠTO ZAPITA ISUS TRI PUTA PETRA DA LI GA LJUBI?

»A kad objedovaše, reče Isus Simonu Petru: Simone Ivanov! Ljubiš li me većma nego ovi? Reče mu: Da, Gospode, ti znaš, da te ljubim. Reče mu: Pasi jaganjce moje! Reče mu opet: Simone Ivanov! Ljubiš li me? Reče mu: Da, Gospode, ti znaš da te ljubim. Reče mu: Pasi jaganjce moje! Reče mu trećom: Simone Ivanov! Ljubiš li me? Ožalosti se Petar, što mu trećom reče ljubiš li me, i reče mu: Gospode, ti sve znaš, ti znaš, da te ljubim. Reče mu: Pasi ovce moje.« (Iv. 21, 15.—18.)

Isus tri puta zapita Petra, da li ga ljubi, da pokaže, kako je u pastira potrebna ljubav prema Isusu, iz koje izvire ljubav i prema bližnjemu. Zapita ga tri puta, da popravi — veli sv. Augustin — što ga je tri puta zatajao. Zapita ga tri puta da mu tim označi trostruku službu, šo mu iz ljubavi treba vršiti: pasti stado Kristovo riječju, sakramentima i primjerom svojim.

Promisli, kolika je bila ljubav Petrova, kako iskrena i ponizna prema Isusu! Nadmašila je ljubav svih ostalih apostola, i to po bistrom znanju samoga Isusa, na koga se pozva sv. Petar. Nema sada ni traga preuzetnosti u sv. Petra; prima ponizno iz ljubavi prema Isusu teško breme i brigu za stado Kristovo. Ako iskreno ljubiš Isusa, djelima to dokaži, vrši dužnosti svoje; ljubi i štuj Isusa u zakonitim starješinama svojim; jer po njima te vodi Isus k vječnom spasenju. Ispitaj se, kako to činiš i što nađeš, da treba popraviti, popravi.

2. TOČKA: ISUS PRORIČE PETRU MUČENIŠTVO.

»Zaista, zaista ti kažem: Kad si bio mlađi, opasivao si se i hodio si, kuda si htio; a kad ostariš, širit ćeš ruke svoje, i drugi će te opasati i odvesti, kuda ti ne ćeš.« (Iv. 21, 18.)

Da bi upoznao sv. Petar što sve mora da pretrpi iz ljubavi prema Isusu proriče mu Isus smrt na križu; jer umrijeti za Isusa, vrhunac je ljubavi prema Isusu.

Dvostruke su patnje, kojima dokazujemo svoju ljubav k Isusu. Prvo, što ih sami poduzimamo, vršeć točno i ustrajno službu svoju; drugo, što nam ih drugi nanose, ljudi i đavao, ogovaranjem, klevetanjem, mukama a i samom smrću, što Bog dopušta svojim oso-

bitim miljenicima. Zato govori sv. Ivan o budućoj smrti Petrovoj: »Pokazujući (Isus), kakvom će smrću proslaviti Boga.« (21, 19.) — Boga najvećma slavimo i častimo onda, kad za Boga trpimo, patimo, umremo. Zato nas bodri sv. Jakov apostol: »Samu radost smatrajte, braćo moja, kad padate u različite napasti, znajući da kušanje vaše vjere gradi ustrajnost.«. (Jak. 1, 2. 3.)

Znamo, da je sv. Petar zaista podnio mučeničku smrt na križu s velikom ljubavlju prema Isusu; a tako je bio ponizan i pun strahopočitanja prema njemu, da je molio svoje krvnike, da bi ga glavom dolje propeli na križ; jer smatrao se nevrijednim, da se u smrti izjednači s Isusom.

Sjeti se u napastima i mukama, da je to vrijeme i zgoda, što ti Bog zato posla, da se proslavi u tebi. Raduj se tomu, kako te sv. Jakov sokoli, ili barem podnosi strpljivo.

3. TOČKA: ISUS POZIVA PETRA DA GA NASLJEDUJE.

»I rekavši ovo reče mu: **Hajde za mnom!**« (Iv. 21, 19.)

Isus je ovim riječima pozvao Petra, da ga na osobiti način nasljeduje. Svi su apostoli nasljedovali Isusa, ne samo obdržavajući zapovijedi, nego i savjete evanđeoske; no Isus htjede da ga Petar na osobiti način nasljeduje; jer je Petra izabrao za svoga zamjenika na zemlji. Zato mu je prorekao, da će na križu umrijeti. Prava i najuzvišenija je savršenost nasljedovati Isusa. Petar je po odluci Isusovoj imao

da bude pastir svega stada Isusova; zato mu mora biti najsličniji.

Petar zapita Isusa: »Gospode, a šta će ovaj?« (Iv. 21, 21.) pokazujuć na sv. Ivana. Petar je veoma ljubio sv. Ivana, ter zato zapita Isusa, što će učiniti s njim; kakvu će mu smrt dosuditi. Ali Isus nije udovoljio njegovoj znaličnosti, kako sv. Ciril i sv. Ivan Zlatousti govori, nego mu odgovori: »Što je tebi do toga? Ti idi za mnom.« (Iv. 21, 22.) Isus mu time reče, ne brini se za Ivana, nego svu brigu svoju uloži u to, da mene nasljeduješ. — To govori Isus i nama, i svakomu od nas. Nastoj svom silom, da mene nasljeduješ; a sve drugo pusti. Koji se samo za svoju dužnost brine, i savjesno je vrši, za onoga se i Bog na poseboni način brine. Nasljeduj Isusa, i Bog će se brinuti za te i za tvoje.

U kolokviju moli Isusa, da ti udijeli milost, da ga sve to većma upoznaš; da te okrijepi, te ga što točnije nasljeduješ. Zahvali mu, što nam je ostavio namjesnika mjesto sebe na zemlji; preporuči ga osobito Isusu, i budi mu vazda pokoran; štuj ga, i često se moli za njega.

Na koncu izmoli: »Očenaš i Zdravomariju.«

164.

UTORAK: ISUS SE JAVI APOSTOLIMA U GALILEJI.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako se javi svim apostolima u Galileji i šalje ih širom svijeta, da propovijedaju sv. evanđelje.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam nauku Kristovu; okrijepi me, da je što točnije vršim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako se Isus javi svim učenicima; u 2. kako Isus apostole šalje širom svijeta, da propovijedaju sv. evanđelje; u 3. kako Isus naredi sv. sakramenat krsta.

1. TOČKA: ISUS SE JAVI SVIM UČENICIMA.

»A jedanaest učenika otidoše u Galileju na goru, kamo im je kazao Isus. I kad ga vidješe, pokloniše mu se; a jedni posumnjaše.« (Mat. 28, 16. 17.)

Apostoli se po zapovijedi Isusovoj zaputiše s velikom radošću u Galileju a u nadi, da će vidjeti, uživati i slušati Isusa. Rekoše to i drugim učenicima. Sakupi ih se više od pet stotina na gori, po svoj prilici na Taboru, i čekahu na Isusa. — Nasljeduj revnost apostola; privedi što više možeš ljudi k Isusu.

Isus što obeća apostolima, to i ispuni na sjajan način. Pristupio im je, kako veli sv. Matej, govorio je s njima, udijeli im vlast i dužnost, da idu po cijelom svijetu i propovijedaju svim narodima uskrsnuloga Isusa. Bez sumnje su bili svi ushićeni od veselja. Slično kao što je bio Petar, kad je uskliknuo na Taboru: »Gospode, dobro nam je ovdje biti« (Mat. 17, 4.); pokloniše mu se najdublje, i priznaše ga za Gospodina i Boga svoga.

Promisli, koliko naravskih i vrhunaravskih dokaza dobrote primaš svaki dan od Isusa! A kako mu za to zahvaljuješ? Ne vrijeđaš li ga istim darovima?

2. TOČKA: ISUS ŠALJE APOSTOLE ŠIROM SVIJETA, DA PROPOVIJEDAJU SV. EVANĐELJE.

»I pristupivši Isus reče im govoreći: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučajte sve narode.« (Mat. 28, 18. 19.)

Isus kao čovjek htjede da zasluži mukom i smrću svojom onu vlast, koju je kao Bog imao na nebo i na zemlju.

Dana mu je sva vlast na nebo; jer ga otvori svim smrtnicima; dijeli krunu života svima, koji ga za života svoga nasljeduju. Služe mu anđeli; čuvaju, brane njegovu sv. Crkvu i vjernike; slave Isusa u otajstvima, što ih izvodi za naše spasenje. — Stekao je smrću svojom vlast na zemlju; jer oprašta grijehe svim ljudima, koji se za njih kaju; obraća nam srce k Bogu; dijeli svima darove milosti svoje po neizmjernoj dobroti i mudrosti svojoj. — Radujmo se tolikoj vlasti, što Bog Isusu-čovjeku dade; jer je sva nama u korist.

Isus htjede da priopći ova dobra svim narodima; zato zapovjedi apostolima: »Idite dakle i naučajte sve narode.« Kako Bog prosvjetljuje suncem cijelu zemlju, kako je natapa plodnom kišom; tako prosvjetljuje Isus sve narode i svakoga čovjeka svojim sv. evanđeljem, i natapa milošću svojom naša suha srca, da urode plodovima dobrih djela na slavu Božju i spasenje naše.

Nikomu dakle nije slobodno naučati ljude u onome, što se odnosi na vjeru i ćudorednost, osim jedino sv. Crkvi; jer samo njoj dao je Isus tu vlast u apostolima.

Kako ćeš zahvaliti Isusu za preveliko blago, što ti ga ostavi u svojoj sv. Crkvi? Ona prosvijetljuje i krijepi svjetlošću i silom Kristovom sve narode do konca vijeka. Svi su drugi tati i razbojnici, kako Isus veli, jer gone u propast duše, koje otkupi Isus krvlju svojom. — Slušaj zato sv. Crkvu, i drži savjesno njezine zapovijedi i nauku. Brani je revno protiv svih napadača.

3. TOČKA: ISUS NAREDI SVETI SAKRAMENAT KRSTA.

»Krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovijedio.« (Mat. 28, 19. 20.)

Isus ukida svečano mučan obred obrezovanja staroga zavjeta, a na njegovo mjesto stavlja blagi sakramenat sv. krsta. Hoće da se krst dijeli polijevanjem vode, da označi, kao što voda pere i čisti tijelo, da isto tako pere i čisti i posvećuje dušu milost ovoga sakramenta.

Isus zapovjedi, da se ovaj sakramenat dijeli u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. U ime Oca, koji prima krštenoga za sina svoga po milosti; za baštinika kraljevstva svoga i za osobita štićenika. U ime Sina, koji ga prima za brata i subaštinika; za dionika svih zasluga muke i smrti svoje; za najmilijega prijatelja svoga. — U ime Duha Svetoga, koji mu dušu prima za svoju zaručnicu, obogaćuje prekrasnim i preobilnim darovima svojim. Sve tri božanske osobe grade sebi živi hram u pokrštenom.

Da budemo dostojni visoke časti i milosti krštenja, dužni smo po zapovijedi Isusovoj sve držati, vršiti, što god je Isus zapovjedio i svojim božanskim primjerom učvrstio, što obećajemo po krsnom zavjetu. A to je teret lak i častan, ne kao jaram staroga zavjeta. O njem govori sv. Petar u saboru apostolskom, da ga »ni oci naši, ni mi ne mogosmo nositi.« (Djel. ap. 15, 10.)

Kako nosiš taj lak teret i sladak jaram Isusov? Jedino ovaj jaram te oprašta od sramotnog i teškog jarma vlastitih pohota, svijeta i đavla. Ne ćeš li da nosiš jaram Isusov, moraš nositi đavlov.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što te je po sv. krstu primio u svoju sv. Crkvu. Obećaj mu, da ćeš vazda živjeti, kako se pristoji članu Crkve Kristove. Ponovi sv. krsni zavjet. Odreci se đavla, svijeta i svih njihovih načela. Priključi se sve to uže Kristu i njegovoj sv. Crkvi; ljubi i nosi sv. križ.

Na koncu izmoli: »Očenaš i Zdravomariju.«

165.

SRIJEDA: ISUS OBEĆAJE APOSTOLIMA, DA ĆE BITI S NJIMA DO KONCA SVIJETA.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako u neizmjernoj ljubavi svojoj obećaje apostolima, da će sve do konca svijeta s njima ostati.

2. PREDVJ.: Isuse, budi vazda sa mnom svojom svjetlošću i jakošću.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto Isus obeća, da će ostati sa svojima? u 2. na koliko je načina Isus s nama? u 3. dokle će Isus biti s nama?

1. TOČKA: ZAŠTO OBEĆA ISUS, DA ĆE OSTATI SA SVOJIMA?

»I evo ja sam s vama po sve dane do svršetka vijeka.« (Mat. 28, 20.)

Ovo je obećanje Isusovo bez sumnje najutješljivije. Promisli zato, tko je to obećao i zašto? komu? na kakav način to ispunjuje i dokle?

Zašto obeća Isus učenicima svojim, da će sve dane s njima biti do svršetka svijeta? Prvo, da ih utješi; jer se ražalostiše čuvši, da će ih Isus ostaviti i uzići na nebo. Isus im obeća, premda ih na vidljiv način ostavlja, da ipak ostaje s njima na nevidljiv način. Drugo, da ih hrabri i jači u velikom poslu, što im ga naloži; jer ih posla, da širom svijeta propovijedaju evanđelje svim narodima. Treće, da ih potakne na revnost i gorljivost u vršenju velike zadaće; jer će vazda biti i djelovati pred licem njegovim.

Tako govori Isus i svakomu od nas: »Evo ja sam s tobom u sve dane«, da te tješim; pomažem; da budem svjedok svih tvojih riječi, djela, muka, napasti i patnja. Živiš li tako; govoriš li; djeluješ li tako, da bi zaista želio da sve to vidi i čuje Isus?

Popravi ono, za što te savjest opominje, da nije u redu. Isus je s tobom i pomaže ti; koga da se bojiš? Boj se jedino uvrijediti Isusa.

2. TOČKA: NA KOLIKO JE NAČINA ISUS S NAMA?

»I evo ja sam s vama.« (Mat. 28, 20.)

Promisli, tko je onaj, koji govori: »Ja sam s vama.« Nije to anđeo, koga obeća Bog Mojsiji. Nije

to vojska, u koju Bog sakupi odabrani narod. To je Bog, Stvoritelj anđelâ i Gospodin vojskâ, svemogući, neizmjerni, od vijeka, »čijoj volji nema tko bi se mogao protiviti.« (Ester. 13, 9.) To govori Spasitelj, koji je slavno pobijedio đavla, grijeh i pakao. To je onaj, komu je dana sva vlast na nebu i na zemlji. To je učitelj ljubezni apostola, a i naš.

Promisli, na koliko je načina Isus s nama. Isus je s nama na više načina. Prvo, kao Bog uzdržava nas; u njemu živimo, mičemo se i jesmo, kako nas uči apostol. Drugo, kako u naravskom tako i u vrhunaravskom redu u njemu živimo, mičemo se i jesmo. Treće, Isus je s apostolima, a tako i s nama kao sa svojim osobitim miljenicima. On odluči, da izvede po apostolima velika djela; a s nama je, da ga na osobit način nasljedujemo.

Isus je napokon s nama u presv. oltarskom sakramentu, u kojem uistinu, bitno i stvarno boravi.

Na sve je ove načine Isus nazočan osobito u Crkvi i s Crkvom svojom; a napose s onima, koji su po milosti posvećujućoj živi članovi njegove Crkve.

Isus je na osobit način s onima, koji ga na osobit način ljube; on ih tješi, daje im mir i utjehu, što je svijet, kako on reče, ne može dati.

Raduj se, što je Isus na toliko načina s tobom! Nastoj iz svije sila, da ne izgubiš posvećujuće milosti; jer to je živi i najdragocjeniji vez, što spaja dušu s Isusom; učvrsti taj vez dobrim djelima i borbom proti napastima.

3. TOČKA: DOKLE ĆE BITI ISUS S NAMA?

»U sve dane do svršetka vijeka.« (Mat. 28, 20.)

Promisli, kolika je utjeha u ovim riječima: »Ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka«! Kolika bi to utjeha bila za nas, da je Isus s nama samo u nekoje dane, recimo na svečane, i na veće godove! A eto on je s nama u sve dane! Ne samo u pogibli Isus je s nama, nego i u miru, danju, noću, »u sve dane«.

Ovim riječima izriče Isus, da će sv. Crkva njegova, u kojoj on osobito boravi, do konca vijeka trajati, da će sv. žrtva, sakramenti i sva sredstva milosti u njoj ostati do konca svijeta.

Ova je prisutnost Isusova najsigurniji zalog, da će Isus poslije smrti sklopiti s nama blaženo jedinstvo, koje se više nikada ne će prekinuti. A da se to zbude, živimo sada tako kako to iziskuje vazda prisutni Isus.

»Ne bojte se, govori sv. Prosper, poradi svoje slabosti, nego se uzdajte u moju silu, a ja vas ne ću ostaviti; ne ću zato biti s vama, da ništa ne trpite, nego što je puno više, da vas ne svlada nikakva okrutnost neprijatelja.«

Isus je, kao što sv. Pavao kaže: »Koji čini u vama da hoćete da i učinite po svojoj dobroj volji.« (Filip. 2, 13.)

U kolokviju moli Isusa: Isuse ti želiš biti vazda sa mnom; daj da i ja želim biti vazda s tobom. Tvoja je radost biti sa mnom, daj da i moja radost bude biti s tobom. Slušaj i pokoravaj se, dušo moja, Isusu!

Neka Isus upravlja tobom, kao što upravlja kralj svojim kraljevstvom; vojskovođa svojom vojskom; kormilar svojom lađom; razum voljom; duša tijelom; sunce svemirom. »Ti si dosta Bogu, neka bude i tebi dosta Bog«, veli sv. Augustin.

Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

166.

ČETVRTAK: O RAZNIM POJAVAMA ISUSOVIM APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako se ukaza apostolima često puta kroz četrdeset dana; kako ih tješi i krijepi u vjeri o uskrsnuću.

2. PREDVJ.: Isuse ukaži mi se često za vrijeme kratkog putovanja moga na zemlji; prosvijetli me, tješi me i krijepi me u mojim poteškoćama.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako se Isus često javio svojim apostolima poslije svoga uskrsnuća; u 2. o čem je s njima govorio? u 3. koja bijahu svojstva tih pojava?

1. TOČKA: ISUS SE ČESTO JAVIO SVOJIM APOSTOLIMA POSLIJE SVOGA USKRSNUĆA.

»Kojima i poslije muke svoje pokaza sebe živa mnogim znacima javljajući im se četrdeset dana.« (Djel. ap. 1, 3.)

Premda je Isus na nevidljiv način vazda s apostolima bio, ipak im se za veću utjehu više puta javio i na vidljiv način; dopustio, da se dotaknu slavnog tijela njegova; blagovao je s njima, ulazio je obično kroz zatvorena vrata k apostolima, čudesima ih je

učvršćivao u sv. vjeri, kao što je čudesni ribolov; ulaz kroz zatvorena vrata; obilnim utjehama i milostima, što im je tom prilikom dao.

Tako čini Isus i s tobom »kroz četrdeset dana«, to jest za vrijeme života tvoga. Na nevidljiv je način i s nama uvijek, ali za našu utjehu i okrepu javlja nam se često i svojim utjehama, svjetlošću, nadahnućima i radostima; mi ga se, mogli bismo reći, na neki način tičemo i blagujemo s njim. Osobito čini to Isus, kad ga u sv. pričesti primiš, gdje ti često daje, da osjetiš, da je to živi Bog, koga si primio.

Otkud to, da tek rijetko osjećaš prisutnost Isusovu? Jer si mlak u molitvi i duhovnim vježbama, a možebiti da ih i posve zapuštaš; jer bez dovoljne priprave primaš sv. pričest, i bez zahvale odlaziš; jer nijesi ponizan, nego se uznosiš, kada te posjeti Isus. Popravi se, i oćutjet ćeš često prisutnost Isusovu.

2. TOČKA: O ČEM JE ISUS GOVORIO S APOSTOLIMA?

»Govoreći o kraljevstvu Božjem.« (Djel. ap. 1, 3.)

Promisli, o čem je Isus govorio s apostolima, kad ih je često posjetio. »O kraljevstvu Božjem«, po kojem se obično razumijeva Crkva Božja na zemlji. Tumačio im je Isus, što je o njem pisano u starom zavjetu. Poučio ih je, kako da prikažu sv. žrtvu, što ju je naredio; kako da dijele sv. sakramente; katkada bi ih ukorio zbog slabe vjere, ali svaki put im je napunio srce ljubavlju i svetim žarom spram Boga. Nije Isus nikada nijedne isprazne riječi rekao, ili svjetske, što se nije ticalo »kraljevstva Božjega«.

Tako isto čini Isus na duhovni način i sada, kada nas posjeti. Uvijek nam govori nešto »o kraljevstvu Božjem«; sad nam prosvijetljuje pamet, da otajstva svete vjere jasnije shvatimo; sad nam opet rasplamćuje srce i potiče na krepostan život; sad nas opet potiče da promatramo gorku muku njegovu. Nikad ne govori o stvarima, što se ne tiču kraljevstva Božjega.

Uči se odatle, u čem se razlikuje duh Božji od duha svjetskoga! Povedi se za duhom Božjim u svojim razgovorima. Sv. Ignacije Lojolski kaže, da duhovni razgovori mnogo ploda donose, pa makar govorili i pred najgorim ljudima.

3. TOČKA: KOJA BIJAHU SVOJSTVA TIH POJAVA?

»Javljajući im se kroz četrdeset dana«. (Djel. ap. 1, 3.)

Nije Isus bio s apostolima vazda na vidljiv način kroz četrdeset dana, nego im se tek rijetko ukazao. Nekima češće, koji bijahu bolje raspoloženi i gorljivije čeznuli za njim. Tako čini Isus i s nama; rijetko nas posjećuje; češće one koji su bolje raspoloženi i čeznu za njim. Pobudi zato često u sebi goruću želju za Isusom; jer Isus nikada ne dolazi praznih ruku.

Drugo svojstvo pojava Isusovih bijaše, da im se ukazao iznenada, kada i ne mišljahu na to; a opet brzo ga nestalo. Tako posjećuje Isus i nas iznenada, kada i ne mislimo; a opet ne ostaje obično dugo. Uči nas time, da su duhovne utjehe milost, a ne plod naših zasluga.

Treće, Isus se javio apostolima na raznim mjestima, u razno vrijeme i na razni način. Svim tim nas uči Isus, da na svakom mjestu čeznemo za njim, da nikada i nigdje ne gubimo nade u njega.

Napokon Isus se nije javio apostolima u svem sjaju svoga preobraženoga čovječanstva, kako sv. Augustin kaže; jer toga smrtni ljudi ne bi mogli podnijeti, nego je ublažio svoju božansku slavu, da je može podnijeti ljudsko oko. Tako čini Isus i s nama, kad posjećuje nas utjehama svojim; daje nam toliko, koliko je potrebno za naš duhovni napredak.

U kolokviju moli Isusa, neka te što češće pohodi, dok boraviš i boriš se u ovoj suznoj dolini. Moli ga da ti udijeli svoje utjehe, bez kojih ne možeš dugo ustrajati u službi njegovoj. Primi posjete Isusove vazda ponizno i zahvalno; preporuči mu tada sebe i sve, za koje si dužan moliti se. — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

167.

PETAK: CRKVA JE KRISTOVA PREVELIKO DOBRO NAŠE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Spasitelja, kako čini sv. Petra temeljem Crkve svoje i predaje mu ključeve kraljevstva nebeskoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam Crkvu Kristovu; okrijepi me, da tako živem, te budem vrijedan član svete Crkve.

Razmatrat ćemo: u 1. točki veliko dobro, što nam je Bog dao u sv. Crkvi; u 2. sredstva, kojima

je obogatio sv. Crkvu svoju; u 3. da je Isus samo jednu Crkvu osnovao.

1. TOČKA: VELIKO JE DOBRO, ŠTO NAM BOG DADE SV. CRKVU.

»**Premudrost sazida sebi kuću**«. (Prič. 9, 1.)

Promisli, kakva je to kuća, što sam Bog sazida na zemlji. To je kuća puno krasnija i bogatija od raja zemaljskoga, što ga pripravio Bog prvim ljudima i njihovim potomcima. — Raj zemaljski ukrasi Bog naravskom ljepotom, što proizvede svojom stvaralačkom silom; a sv. Crkvu uresi vrhunaravskom krasotom, što je zasluži Isus mukom i smrću svojom. U raju je zemaljskom bilo stablo »znanja dobra i zla«; u Crkvi je Kristovoj neprevarljiv učitelj u svemu, što nas vodi Bogu; on nam nesumnjivo pokazuje jedini pravi put u nebo. — U zemaljskom je raju stablo života imalo čuvati ljude od vremenite smrti; u Crkvi Kristovoj imamo stablo života, presv. oltarski sakramenat, koji nam čuva život vrhunaravski, čuva nam dušu od dvostruke strašne smrti: grijeha i vječnog pakla. — Raj zemaljski su natapale četiri rijeke običnom vodom; sv. Crkvu Kristovu natapa sedam rijeka, kojima struji krv Isusova i njegove zasluge. — U raju se zemaljskom javljao više puta Bog i govorio sa prvim ljudima; u Crkvi Kristovoj je Bog neprestano prisutan; on ne govori samo vjernima svojim, nego ih i hrani svojim vlastitim tijelom i napaja svojom krvlju.

Kako si sretan, kršćanine, koji boraviš u tako krasnom raju! Ali što ti to koristi, ako se ne hraniš

rajskim plodovima. Onaj će gladovati; pa to i pred izobilnim stolom od gladi umrijeti, koji ne će da jede, što mu se nuđa.

2. TOČKA: SREDSTVA, KOJIMA OBOGATI BOG SVOJU SV. CRKVU.

»Istesa sedam stupova«. (Prič. 9, 1.)

Divna i mnoga su sredstva, kojima snabdje Bog svoju Crkvu za spasenje sviju naroda, koje u nju pozva. Prvo je sredstvo prava vjera, bez koje nije moguće omiljeti Bogu. U tom vrhunaravnom svijetlu poznajemo Boga, cilj našega života; sva sredstva, koja nas vode i pomažu k Bogu.

Drugo su sredstvo svete zapovijedi Božje. Ove raspršuju kao najsvjetlija luč tmine grijeha i napasnikâ. Treće je što Bog dade Crkvi svojoj, presveta, nekrvna žrtva. U sv. se Misi sam Bog prikazuje Bogu za naše grijehe. Ovamo spada i ostalo sveto bogoslužje. Četvrto su sveti sakramenti. Iz ovih sedam nepresahnjivih vrela vazda u izobilju teku milosti Božje, koje nas čiste od grijeha i krijepe u borbi protiv napasti. Peto su sredstvo sedam kreposti, darovi Duha Svetoga. To je onih »sedam otesanih stupova«, koji nose cijelu zgradu kršćanske savršenosti. Šesto sredstvo, kojim Bog potiče vjernike na krepost i ustrajnost, to su divna obećanja i strašne prijetnje njegove. Ovima nam pokazuje nagrade i kazne, što čekaju dobre i zle.

Napokon dade Duh Sv. Crkvi Kristovoj sveto Pismo. Ovo joj je utjeha u napadajima, progonstvu i

putovanju u vječnost, kako nam to govori po sv. Pavlu.

Raduj se, što te Duh Sv. pozvao u Crkvu Kristovu; jer time te pozvao u bogatu riznicu Božju. Nastoj, da svaki dan primaš od njezina bogatstva. Primi križ na se i nosi ga strpljivo, jer to je ključ u otajstvenu riznicu Crkve Kristove.

3. TOČKA: ISUS JE SAMO JEDNU CRKVU OSNOVAO.

»Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje«. (Efež. 4, 5.)

Ta je kuća Božja, koju sagradi sam Bog i uresi je najbogatije, samo jedna na svijetu. Sve je druge podigao sotona i njegove pristaše, da odvrate ljude od prave Crkve Kristove. Samo se u Crkvi Kristovoj možemo spasti. Kako za vrijeme općega potopa svi propadoše, koji ne bijahu u lađi Noinoj; tako će svi propasti, koji su svojom krivnjom izvan Crkve Kristove.

Kako je samo jedan Bog, jedna vjera, jedno krštenje, tako je samo i jedna Crkva Kristova. »Koji uzvjeruje (jednu pravu vjeru Kristovu) i pokrsti se, spast će se; a koji ne uzvjeruje (Crkvi Kristovoj), osudit će se«. (Mark. 16, 16.)

Isus je tako odlikovao svoju sv. Crkvu, da je svi, koji ozbiljno traže istinu, mogu upoznati. Samo se u njoj nalazi potpuno jedinstvo u vjeri, žrtvi i sakramentima; samo ona ima jednu vrhovnu glavu i jedinstveno poglavarstvo. Samo je njezino poglavarstvo u neprekidnom vezu s apostolima. Samo je nju

raširio i raširuje Bog po čitavom svijetu. Ona ima najviše djece od sviju kršćanskih sljedbi. A samo ona rađa plodovima prave svetosti.

Drži se čvrsto te jedine Crkve Božje; pokoravaj se sv. Crkvi i primaj s velikom pobožnošću i skrušenošću njezine svete sakramente.

U kolokviju zahvali od srca Isusu, što je za rod ljudski osnovao sv. Crkvu, što je položio u nju sve dragocjene plodove muke i smrti svoje. Moli ga za milost, da ustraješ u Crkvi njegovoj, i da budeš vazda živim vezom posvećujuće milosti spojen s Isusom. Štuj, ljubi i slušaj sv. Crkvu kao svoju majku; slušaj njezinu nauku i primaj njezine sakramente.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

168.

SUBOTA: »KOGA SI DOSTOJNA BILA NOSITI«.

1. PREDVJ.: Predstavi si Majku Božju punu milosti i sviju darova Božjih.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da što bolje upoznam Majku Božju; da je obljubim iz svega srca i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki neke razloge, zašto je Marija bila dostojna nositi Sina Božjega, u 2. daljne razloge; u 3. još neke razloge.

1. TOČKA: ZAŠTO JE MARIJA BILA DOSTOJNA NOSITI SINA BOŽJEGA?

»**Koga si dostojna bila nositi**«. (Antifona: »Kraljice neba«).

Marija je dostojna bila nositi Isusa, jer je **čista** bila od svakoga grijeha. Bila je čista od istočnoga

grijeha i od svakoga osobnoga grijeha. A Bog neizmjerno mrzi na svaki grijeh, i samo na grijeh. Zato mu omili Marija većma, nego svi drugi stvorovi.

Marija je dostojna bila nositi Sina Božjega, jer je imala prečisto tijelo i prečistu dušu. A Boga privlači, što je nevino i čisto. — Gledaj duhovnim očima dušu i tijelo Marijino, što je sjajnije od sunca. Najkrasniji red vlada među dušom i tijelom njezinim; srce joj nije bilo nikada okvrnuto ikakvom pohotom; veliko je to svetište od postanka svoga. Sam Bog je gleda s velikom ljubavlju i godovanjem.

Uđi u se, i gledaj veliku razliku, što je između duše tvoje i duše Marijine, između tijela tvoga i tijela Marijina. Stidi se, kaj se, moli Boga za oproštenje i uteci se Majci Božjoj, da te sve to većma unapredi u poniznosti i ljubavi.

2. TOČKA: NA KOLIKO JE NAČINA NOSILA MARIJA SINA BOŽJEGA?

»**Koga si dostojna bila nositi**«.

Prvi je način bio na koji je Marija nosila Sina Božjega, što mu bijaše prava majka. Iz njezine prečiste krvi satvori Duh Sveti tijelo Sinu Božjemu, i sjedini ga s pravom čovječjom dušom, koju stvori iz ništa. Marija ga je nosila kroz devet mjeseci, poslije kojih ga rodi. Na ovaj je način jedino Marija nosila Sina Božjega; ovo dostojanstvo nikomu ne dade Bog osim Mariji.

Marija je nosila Isusa i po milosti u duši. Na ovaj način nosi doduše Isusa svaki pravednik, ali u toj mjeri, u kojoj ga nosi Marija, nitko drugi ga ne

nosi. Marija daleko natkriljuje i anđele u punini milosti Božje.

Čestitaj od srca Mariji toliko odlikovanje, i nastoj da s njezinom pomoću, što većma napreduješ u milosti.

Marija je bez sumnje primala Isusa i u svetoj Euharistiji; jer dugo je još živjela u Crkvi, pošto je Isus uzišao na nebo. Neka predaja veli, da je Bog i glede sv. pričesti na vanredni način odlikovao Mariju; da su naime prilike kruha, koje kriju presveto tijelo Isusovo, od jedne sv. pričesti do druge ustrajale u Mariji. Bila je dakle Majka Božja kao živa pokaznica (monstranca). Vazda je nosila pod prilikom kruha Isusa u srcu svom.

Promisli, s kolikom je pobožnošću primala Majka Božja Isusa svaki dan u sv. pričesti! Ispitaj se, kako stupaš k istom svetom sakramentu; s kolikom pripravom? s kakvom zahvalom? I što upoznaš, da nije u redu, popravi. Zazovi Majku Božju, da ti pomogne.

3. TOČKA: KAKO JE MARIJA NOSILA SINA BOŽJEGA?

»Koga si dostojna bila nositi«.

Marija je vazda nosila ranjenoga i mrtvoga Isusa u srcu svom. Nitko nije kao Marija ispunio poziv Isusov, što svima reče: »Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom« (Luk. 9, 23.)

Marija je slijedila Isusa svaki dan, dok je s njim zajedno živjela na zemlji. Tko bi mogao pojmiti, kako je Marija utisnula u dušu svoju svaku riječ i svaki potez Isusov, dok je s njim zajedno boravila u Betlehemu, Egiptu, Nazaretu i u javnom životu! Neka privatna predaja veli, što navađa časna Marija Agreda u djelu svom: »Die Stadt Gottes«, da je Isus Majci svojoj udijelio milost, da mu je vazda gledala dušu i sve misli, čuvstva i čine, što se zbivahu u duši njegovoj, i da je sve to najtočnije oponašala u duši svojoj. — U patnji i žalostima je postigla nepojmljivu sličnost s Isusom. Više je trpjela, kako sv. Anselm tvrdi, od sviju mučenika.

A poslije uzašašća Isusova bijaše jedina hrana njezine velike i svete duše promatranje života i muke Isusove. Nije oskvrnula njezinu presvetu dušu nijedna svjetska misao ili čuvstvo. Ona se je hranila jedino Isusom. — Sv. je Pavao rekao o sebi, da ne živi više on, nego da živi u njemu Isus; koliko većma vrijedi to o Mariji!

Divi se tolikoj sličnosti Marije s Isusom! Ugledaj se dobro u primjer njezin i nasljeduj je, jer je ona Djevica premudra. Sve je izgubljeno, što ne činiš za Isusa.

U kolokviju zahvali Bogu, što učini Mariju predostojnom da nosi Isusa na toliko načina u duši svojoj. Moli Isusa da ti po zaslugama Marijinim udijeli milost, da ga nasljeduješ osobito na križnom putu.

Na koncu izmoli: Kraljice neba raduj se . . .

TREĆI TJEDAN PO USKRSU.

169.

NEDJELJA: ISUS PRIPRAVLJA APOSTOLE NA SVOJ ODLAZAK.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako govori apostolima: »Malo, i više me ne ćete vidjeti; i opet malo, pa ćete me vidjeti, jer idem k Ocu«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj, da što bolje upoznam nebesku domovinu; pobudi u meni veliko čeznuće za nebom.

Razmatrat ćemo u 1. točki što će to reći: »Malo«? u 2. zašto će učenici »plakati i jaukati«? u 3. kako će se žalost učenika okrenuti na radost?

1. TOČKA: ŠTO ĆE TO REĆI: »MALO«?

»Malo, i više me ne ćete vidjeti; i opet malo, pa ćete me vidjeti«. (Iv. 16, 16.)

Sveti Oci na razni način tumače riječ »malo«. Sv. Augustin veli: »Malo je sav ovaj rok, dokle traje ovaj svijet«. Isti sv. Augustin na drugom mjestu govori: »Ovo malo dugo nam se čini, jer još traje; kad se svrši, onda ćemo ćutjeti, kako je malo (kratko) bilo«. Usporedimo li sadašnje vrijeme sa vječnošću, tako je kratko i tako iščezava, da se ne može drukčije označiti, nego »malo«. — Zato piše i sv. Petar: »Jedan je dan pred Gospodinom kao tisuć godina i tisuć godina kao jedan dan«. (2. Petr. 3, 8.)

Promisli, što će to reći s malo, kratko vremena, što ga provedemo u službi Božjoj, zaslužiti sretnu

vječnost. Kolika je to mudrost služiti Bogu! Kolika ludost za časovito uživanje proigrati sretnu vječnost i steći si vječno prokletstvo!

Zato nas opominje sv. Pavao apostol: »Jer naša sadašnja i časovita laka nevolja donosi nam prekomjernu izobilnu, vječnu od svega pretežniju slavu«. (2. Kor. 4, 17.)

Poslušaj opomene Duha Svetoga! Služi Bogu, što savjesnije, možeš. Jer još malo, kako sam Isus kaže, pa će opet doći, da nam naplati obilno naš časoviti trud i borbu, što sada ulažemo u njegovu službu.

2. TOČKA: ZAŠTO ĆE UČENICI PLAKATI I JADIKOVATI?

»Zaista, zaista vam kažem, da ćete vi plakati i jaukati, a svijet će se radovati«. (Iv. 16, 20.)

Sv. Augustin ovako tumači ove riječi Isusove: Vi apostoli propovijedajući moj zakon i vjeru, žalostit ćete se, plakati i jaukati, pošto ja odem na nebo, jer ćete morati podnositi velike trudove, borbe i progonstva, a svijet će se radovati i veseliti, što vas muči, ubija i gospoduje nad vama. Progonit će svijet apostole i njihove nasljednike s dva razloga. Prvo, što propovijedaju zakon i vjeru ljudskim strastima nepoćudnu i posve protivnu, koja posve osuđuje njihov život i njihova kriva načela. Drugo, što će svoje propovijedanje potvrđivati životom svojim i silnim čudesima. Sv. Pavao apostol veli: »Svi, koji pobožno hoće da žive u Isusu Kristu, trpjet će progonstvo«. (2. Tim .3, 12.). Što se je ispunilo na sv. Timoteju,

to se redom ispunja na svakom, koji vjerno i stalno nasljeduje Isusa.

Apostoli su morali »plakati i jaukati«, jer su bili naučitelji svijeta, ter su morali svojim primjerom pokazati svima, kako treba križ noseći nasljedovati Isusa.

Napokon apostoli su morali »plakati i jaukati«, jer im je Isus pripravio visoki stepen slave u svom kraljevstvu; a on je svečano kao osmo blaženstvo proglasio: »Blago gonjenima pravde radi, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas usproklinju i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući mene radi«. (Mat. 5, 10. 11.)

Nemoj se dakle žalostiti, ako te radi pobožna, kreposna života preziru, ocrnjuju ili progone; nego se veseli, jer je to znak, da nasljeduješ Isusa.

3. TOČKA: ŽALOST UČENIKA PROMIJENIT ĆE SE U RADOST.

»Ali će se vaša žalost okrenuti na radost«. (Iv. 16, 20.)

Dokle Isus bude iščeznuo ispred očiju apostola, dotle će se apostoli žalostiti i jaukati, naime za vrijeme ovoga života; ali kad se Isus opet bude ukazao, onda će se »žalost učenika okrenuti na radost«; a to će se reče Isus, dogoditi za malo vremena.

Život i tajne života Isusova opetuju se u manjoj ili većoj mjeri u svakom odabraniku Božjem. Toliku radost i veselje će postići svaki, koliko je muke i žalosti pretrpio Isusa radi. To proreče Duh Sveti još na usta Isaije proroka: »Gle, sluge će moje pjevati od radosti u srcu, a vi ćete vikati od žalosti u srcu i ridat ćete od tuge u duhu. Sluge će moje jesti, a vi ćete gladovati; gle, sluge će moje piti, a vi ćete biti žedni; gle, sluge će se moje veseliti, a vi ćete se stidjeti. (Is. 65, 14. 13).

»Teško je, pače nemoguće, veli sv. Jeronim, da tko uživa dobra i ovdje i u budućem životu; i ovdje da napuni trbuh i ondje dušu, da iz veselja prijeđe u veselje, da u obadva života bude prvi, da i na zemlji i na nebu bude slavan«.

Promisli, kakvo je to veselje, što ti obeća Isus! Sv. Augustin veli, da nam Bog za hiljadu godina patnje samo jedan sat dopusti uživati nebesku slavu, rado bismo se imali podvrći tom trudu; a Bog u svojoj dobroti protivno čini: časoviti trud nagrađuje vječnom slavom.

U kolokviju odluči čvrsto, da ćeš strpljivo i stalno sve podnositi, što ti u službi Božjoj providnost Božja pošalje ili dopusti. Moli Isusa za milost da mu u ovom kratkom vremenu što sličniji budeš noseći križ; jer u toliko ćeš mu biti sličan i u slavi nebeskoj.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . . .

170.

PONEDJELJAK: BOG POZIVLJE SVAKOGA K OPRAVDANJU.

1. PREDVJ.: Predstavi si Duha Sv., kako neprestano zove svakoga k pravednosti i u Crkvu Kristovu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam dragocjenost milosti tvoje; okrijepi me, da ju vazda sačuvam i umnažam dobrim djelima.

Razmatrat ćemo u 1. točki, u čem sastoji opravdanje; u 2. na koliko načina nas zove Duh Sv. k opravdanju? u 3. zašto se moramo odazvati pozivu Duha Sv.?

1. TOČKA: U ČEM SASTOJI OPRAVDANJE?

»Niko ne može doći k meni, ako ga ne dovuče Otac, koji me posla«. (Iv. 6, 44.)

Opravdanje je prelaz iz nemilosti u milost. Tu veliku i divnu promjenu u čovjeku može samo Duh Sv. proizvesti. A proizvodi je tako, da nam prosvijetli razum, te dobro uzmognemo upoznati; i potiče volju, te na zlo mrzimo, dobro pak da ljubimo i činimo. Ovu prvu pomoć daje Duh Sv. svakomu. A tako je potrebna, da bez ove milosti Duha Sv. ni pomisliti ne bismo mogli na dobro; a pošto smo pomoću milosti upoznali dobro, ne bismo mogli tvoriti to dobro, da nas ne pomaže milost Božja: »Niko ne može doći k meni, ako ga ne dovuče Otac«.

Savao je žestoko progonio Crkvu Kristovu dok ga Duh Sv. nije prosvijetlio i okrijepio, da se obrati. Tako bi lutao svaki po krivim putevima, da ga Duh Sv. nije priveo k pravednosti.

Tim nadahnućem daje nam Duh Sv. kanoti u klici sve, što nam je potrebno za spasenje. Prije svega daje nam, ili budi u nama svetu vjeru, što je korijen i početak opravdanja; zatim ufanje, da će nam Bog sve oprostiti čim smo ga uvrijedili; onda budi spasonosan strah, kojim se grješnik započinje kajati za grijehe, što čisti grješno srce; potom se rada

ljubav i milost posvećujuća, kojom Duh Sv. iz grješnika čini pravednika.

To je ono veliko djelo i prekrasna promjena u grješnika, što je započinje Duh Sv. svojim nadahnućem, a nastavlja, sve dok ne učini od grješnika dijete Božje.

Cijeni zato u velike nadahnuća Duha Sv., jer vazda je božanstven onaj cilj, na koji te pripravlja svojim nadahnućima. Odazovi im se uvijek s velikom pripravnošću!

2. TOČKA: NA KOLIKO NAČINA ZOVE NAS DUH SVETI K OPRAVDANJU?

»Svjetlost . . . obasjava svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet«. (Iv. 1, 9.)

Isus bijaše svjetlost, koji obeća Duha Svetoga.

Divi se neizmjernoj dobroti Duha Svetoga, koji na razni način zove grješnike k pravednosti. Veoma mnoge zove po propovjednicima i ispovjednicima; druge po pobožnim, duhovnim razgovorima; po čitanju dobrih knjiga, po primjeru kreposnih kršćana, mnoge patnjama i protivštinama druge opet po sreći i dobročinstvima; neke običnim putem, a druge opet vanrednim, kako nam svjedoči sv. Pismo i žiće Svetaca.

Bog zove sve narode a i svakoga čovjeka napose: »Svjetlost obasjava svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet.« Da Duh Sv. zove i sve narode k svetoj vjeri, pokazao je sv. Petru u otajstvenom viđenju čistih i nečistih životinja u plahti, što je Bog

spusti s neba. Bog zove svakoga čovjeka u svakoj dobi, što nas uči u priči o vinogradarima.

Odbij zato od sebe svaku malodušnost i ufaj se u neizmjerno milosrđe Božje. Bog će se smilovati na tebe i na sve ljude; ali nemoj biti preuzetan, sudjeluj sa svakom milošću Božjom; jer kako sv. Augustin veli: »koji te je stvorio bez tebe, ne će te spasiti bez tebe«.

3. TOČKA: ZAŠTO SE MORAMO ODAZVATI POZIVU DUHA SV.?

»Ako ne činite pokore, svi ćete izginuti«. (Luk. 13, 5.)

Promisli dobro razloge, koji te potiču, da se spremno odazoveš pozivanju Duha Svetoga. Promisli, koliko je dostojanstvo onoga, koji te zove. To je Duh Sveti, nestvorena ljubav i beskrajno more dobrote; a tko sam ja, do kojega se on ljubezno spušta? — Koliko je ono zlo, iz kojega hoće Duh Sv. da me izbavi svjim pozivom; koliko je ono dobro, što će mi dati, odazovem li se pozivu njegovu? A kako me zove Duh Sv.? Ne može biti milijega, a ujedno krepčega poziva od poziva Duha Svetoga.

Promisli ono zlo, u koje ćeš upasti, ako prezreš pozive Duha Svetoga. »Ako ne činite pokore, svi ćete izginuti«. Sveti Ivan Zlatousti veli: »Svakoga kazni Bog poradi njegovih grijeha; ali kaznom ujedno i druge opominje, da kaznivši grješnika, postane nepametan mudar. Jer Bog ne kazni sve ovdje, nego daje vrijeme za pokoru; opet ne čuva sve za buduću kaznu, da ne bi mnogi posumnjali o njegovoj providnosti«.

Veliko je dobro nadahnuće, poziv Duha Svetoga! Velika je mudrost pokoravati se pozivu Duha Sv.! Veliko je dobro, što nam ga daje Duh Sv. svojim pozivanjem. Veliko je zlo, od kojega nas izbavlja poziv Duha Svetoga!

U kolokviju zahvali Duhu Svetomu za svako nadahnuće, što ti ga je dosad dao. Moli ga za oproštenje, što si ga često odbio, ili samo polovično i nemarno slijedio. Obećaj Duhu Sv., da ćeš odsada vjerno slijediti svako nadahnuće njegovo; i moli ga za milost, da ti što većma prosvijetli pamet, i što krepčije potakne volju na dobro. Odluči, da ćeš odmah danas svako ponukovanje Duha Svetoga savjesno izvesti.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

171.

UTORAK: SVETI SAKRAMENTI UČINAK SU NEIZMJERNE DOBROTE BOŽJE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Božanskoga Spasitelja, kako naređuje u neizmjernoj dobroti svojoj sedam svetih sakramenata, za spasenje roda ljudskoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam, što su sv. sakramenti; okrijepi me, da ih vazda pobožno i skrušeno primam.

Razmatrat ćemo u 1. točki svrhu svakog sv. sakramenta; u 2. silu svetih sakramenata; u 3. za koga je Isus naredio sv. sakramente?

1. TOČKA: SVRHA SVETIH SAKRAMENATA.

Prvi je sakramenat naredio Isus, da nas preporodi po Duhu Sv. na vrhunaravni život, da nas očisti od istočnoga grijeha; da nas preporodi za djecu Božju i baštinike kraljevstva Božjega. — U sv. potvrdi krijepi nas Duh Sv. za borioce i vojnike Kristove; da pod njegovom zastavom vojujemo protiv svijeta i vlastitih požuda; da budemo miomiris kršćanskim krepostima.

Presvetim tijelom svojim i krvlju nas hrani i jača Spasitelj u ljubavi Boga i bližnjega, da ne ugasne u nama pod navalama tjelesnih požuda božanski život, što ga primismo u sv. krstu. — Sakramentom pokore nas liječi Duh Sv. od dobivenih rana slabašne naravi, i uskrisuje nas na novi život, ako smo ga izgubili smrtnim grijehom. — Svetom pomašću nas krijepi za zadnji boj protiv sotone u času smrti, i daje nam silu za srećni prelaz u blaženu vječnost. — Po sv. redu daje Duh Sv. vrijedne službenike Crkvi Kristovoj i da nastave službu apostola u preporađanju, prosvjetljivanju i posvećivanju narodâ. U sakramentu sv. ženidbe daje ženicima milost, da uzdrže rod ljudski i daju vrijedne građane Crkvi i državi i nebu.

Zahvali svim srcem Isusu za golema dobročinstva, što nam ih je dao u sv. sakramentima! Primaj ih vazda s velikim strahopočitanjem, pobožnošću i skrušenošću.

2. TOČKA: SILA SVETIH SAKRAMENATA.

Sila je novozavjetnih sakramenata vanredno velika. Sakramenti novoga zavjeta ne znamenuju samo milost Božju, kao sakramenti staroga zavjeta, nego je uistinu i proizvode daju milost Božju. Sve, što znamenuju riječi svetih sakramenata, to zaista i proizvode u duši primaoca. Kad svećenik u svetoj misi govori nad kruhom: »Ovo je tijelo moje«, ove riječi u istinu pretvaraju kruh u presv. tijelo Isusovo. Kao što oganj nužno grije i pali, tako i riječi sv. sakramenata nužno proizvode ono, što znamenuju. — Taj učinak ne ovisi o pripravnosti primaoca, nego sakramenti djeluju iz zasluga Isusovih, samo ako im primaoc ne stavi zapreke. — Tolika je sila sv. sakramenata, da proizvode svoj učinak često i poslije mnogo godina, kada naime primalac odstrani zapreku, poradi koje sakramenat nije mogao svoj učinak proizvesti onda, kada je podijeljen. — Sakramenti djeluju odmah, u isti čas, čim se izgovore riječi i spoje se s tvarju, što je Krist odredio; ako mu primaoc ne stavi zapreke.

Divi se tim obilnim i silnim izvorima milosti Božje! Približi im se što češće sa žeđom i strahopočitanjem, da se napiješ i okrijepiš na putu u vječnost; da ne malakšeš u bezvodnoj pustinji ovoga svijeta; da ne padneš u zamke lukavog neprijatelja, koji vazda na te vreba.

3. TOČKA: ZA KOGA JE NAREDIO ISUS SV. SAKRAMENTE?

Isus je položio u sakramente plodove muke i smrti svoje. Kako je za sve ljude umro i sve otkupio, tako je za sve i sakramente naredio. Ali kako je nauku svoju samo Crkvi svojoj povjerio, tako i sv.

sakramente. Krst je naredio za sve narode; a druge je sakramente naredio za one, koji su u njegovoj Crkvi, t. j. koji su primili vjeru i sv. krst.

Ne može svatko primiti sve sakramente; ali ipak ima svatko velike koristi i od onih sakramenata, koje ne može primiti; koji su naime samo za posebne staleže naređeni. Takav je sakramenat sv. reda i sakramenat ženidbe. Sakramenat sv. reda koristi cijelomu ljudskomu društvu; jer svećenici prosvijetljuju naukom Kristovom narode, žrtvom i sv. sakramentima ih posvećuju. Sv. sakramentom ženidbe uzdržaje se i širi rod ljudski načinom, koji je čovjeku dostojan.

Sakramenat sv. Euharistije naredi Isus pod prilikom kruha i vina zato, kako veli sv. Toma, da nam dade na znanje, da ga treba svaki dan primati duši za hranu; kao što i tijelo hranom svaki dan krijepimo.

Trajat će ovi božanski izvori milosti Božje sve do konca svijeta; dokle god bude ljudi na zemlji. Štogod je dobra, plemenita i božanstvena na zemlji, sve je plod sv. sakramenata.

U kolokviju zahvali svim srcem Isusu, što je u svojoj neizmjernoj dobroti dao rodu ljudskomu sedam živih izvora milosti Božje. Odluči čvrsto, da ćeš s velikom pobožnosti primati često sv. pričest, i s velikim skrušenjem sv. sakramenat pokore.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . . .

172.

SRIJEDA: O SVETOM KRSTU.

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako šalje apostole u svijet: »Idite i naučajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku tajnu sv. Krsta; okrijepi me, da tako živim, kako sam to u sv. krstu obećao.

Razmatrat ćemo u 1. točki što je sv. krst? u 2. koji su učinci toga sakramenta? u 3. na što smo se obvezali na sv. krstu?

1. TOČKA: ŠTO JE SVETI KRST?

»Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljevstvo Božje«. (Iv. 3, 5.)

Krst je sakramenat, kojim se čovjek vodom i riječju Božjom od svakoga grijeha čisti, i u Kristu na život vječni preporađa i posvećuje. — Grješan i smrtan čovjek postaje po ovom sakramentu posve novi stvor, dobiva posve novi, božanski život, nova prava: sinovstvo Božje po milosti, pravo na sva dobra kraljevstva Božjega na zemlji i na nebu. Sv. krst je prvi sakramenat; jer prije krsta ne može se nijedan sakramenat valjano primiti.

Sveti je krst najpotrebitiji sakramenat; bez njega se ne može nitko spasti: »Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljevstvo Božje«. Krst vode može se zamijeniti krstom želje, kad nije moguće, da tko primi krst vode; a stoji u savršenoj ljubavi k Bogu, u kojoj ljubavi je i volja

uključena primiti krštenje vodom. Može se još nadoknaditi krštenje vodom krštenjem krvi, što je mučenička smrt za vjeru u onoga, koji još nije kršten. Jer Krist Gospodin govori: »Tko izgubi dušu svoju (život svoj) mene radi, naći će je«. (Mat. 10, 39).

Zahvali Bogu od svega srca, što te je u sv. krstu preporodio, posvetio i učinio svojim djetetom i baštinikom; trsi se, da živiš prema svom visokom dostojanstvu. Ispitaj se što moraš u životu svom popraviti.

2. TOČKA: KOJI SU UČINCI SV. KRSTA?

»Ako smo djeca i baštinici smo: baštinici naime Božji, a subaštinici Kristovi«. (Rim. 8, 17.)

Sakramenat sv. krsta preporađa nas na novi vrhunaravski život, te nam daje mnoge i velike milosti. Prvo čisti nas od istočnoga grijeha, a odrasle i od svih osobnih grijeha. Drugo, čini nas prijateljima i sinovima Božjim po milosti. Oprašta nam se vječna i sve vremenite kazne. Oni koji poslije krsta umru, a da poslije krštenja ništa ne sagriješe, ulaze bez čistilišta u nebo. Zato ispovijedamo, da po sv. krstu postajemo baštinici kraljevstva Božjega: »Ako smo djeca i baštinici smo: baštinici naime Božji, a subaštinici Kristovi«. U sakramentu krsta nam se ulijevaju bogoslovske kreposti: vjera, ufanje i ljubav; i sedam darova Duha Svetoga. — Riječju; sve se briše u duši, što je griješno i ostaju nam samo zle sklonosti, što ih zovemo sedam glavnih grijeha, jer nas nukaju, potiču na grijeh. Bog nam ih je ostavio za borbu, a njome imamo posvjedočiti svoju vjernost Isusu, koji nas je po sv. Krstu primio pod svoju

zastavu. — A daje, ulijeva nam sve, što je božanstveno, i što mi ljudi možemo primiti od Boga.

Promisli, kada komu Bog daje velike milosti i prava, da će od toga i velike kamate tražiti. A te kamate jesu kreposti kršćanske, svetost života. Dužan si težiti za kršćanskim krepostima, jer si dužan boriti se protiv svojih zlih sklonosti. Nastoj osobito, da skršiš u sebi oholost. Zato ljubi i nasljeduj poniznost, što nam je osobito preporuča Isus.

3. TOČKA: NA ŠTO SMO SE OBVEZALI NA SV. KRSTU?

»Braćo, nijesmo dužnici tijelu da po tijelu živimo. Jer ako živite po tijelu umrijet ćete; ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete«. (Rim. 8, 12. 13.)

U svetom smo krštenju obećali Bogu: Prvo, da ćemo vjeru katoličku tvrdo i stalno vjerovati i ispovijedati. — Drugo, da ćemo se čuvati grijeha i bogumilo živjeti. Zato se odrekosmo đavla i svih njegovih raskoši, i svih njegovih djela. — Zakopani smo, kako veli sv. Pavao s Kristom, tim što smo umrli svijetu; opakim načelima i svim gizdama njegovim. S Kristom smo ustali na nov život, »da u novosti života hodamo«. — Sve to smo neopozivo obećali, a često puta i ponovili u životu svom. Neizbrisiv biljeg nam je utisnut u dušu, koji nam podaje veliku čast, ali ujedno i obvezatnost nasljedovati Krista.

Obvezali smo se na borbu protiv svojih pohota što nam ih Bog ostavio i poslije sv. krsta. Tom borbom ćemo dokazati, da smo zahvalni za prevelike milosti, što primismo u sv. krstu, i svoju vjernost Kristu Go-

spodinu, komu prisegosmo u sv. krstu. Zato nas opominje sv. Pavao: »Braćo, nijesmo dužnici tijelu da po tijelu živimo. Jer ako živite po tijelu, umrijeti ćete; ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete«. Upamti dobro ovu opomenu, što ti je Bog daje po sv. apostolu i prema njoj bori se neprestano protiv svojih pohota.

U kolokviju zahvali Duhu Svetomu za sve milosti, što ih ulio u dušu tvoju po sv. krstu. Moli ga, neka te svaki dan krijepi u borbi. Ispitaj se, koja je strast u tebe najjača i kako se boriš proti njoj.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

173.

ČETVRTAK: O SVETOJ POTVRDI.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Petra i sv. Ivana, kako idu po Samariji, i potvrđuju one, koje je Filip đakon pokrstio; kako polažu na njih ruke i podijeljuju im Duha Svetoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam otajstvo sv. potvrde; okrijepi me, da vazda slijedim tvoja ponukovanja.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je sv. potvrda? u 2. koji su učinci sv. potvrde? u 3. na što smo se obvezali kod sv. potvrde?

1. TOČKA: ŠTO JE SAKRAMENAT SVETE POTVRDE?

»Tada polagahu ruke na njih, i primahu Duha Svetoga«. (Djel. ap. 8, 17.)

Potvrda je sakramenat, u kojem se kršteniku polaganjem biskupovih ruku, mazanjem svete krizme i molitvom daje Duh Sv., koji ga jači, da može svoju vjeru stalno priznavati i po njoj živjeti. — Sv. Augustin tvrdi: Sveta je krizma u redu vidljivih znakova tako sveta, kao krst«.

Vidi se iz samih riječi forme, kojima se dijeli ovaj sakramenat, da Duh Sv. ovim sakramentom čini od krštenika savršene borioce Kristove. Riječi, kojima se dijeli ovaj sakramenat jesu: »Znamenujem te«, govori biskup, »znakom svetoga križa i potvrđujem te krizmom spasenja u ime Oca i Sina i Duha Svetoga Amen«.

Tvar ovoga sakramenta jest ulje pomiješano sa balzamom. Uljem se mažu borioci da ih ne shrva neprijatelj; balzam znamenuje kreposti, kojima treba da miruše potvrđenici. — Poslije pomazanja udari biskup po licu potvrđenike, u znak da potvrđenima treba svako ruglo i protivštinu strpljivo podnositi za Isusa.

Sjeti se sa zahvalnošću sviju milosti, što si ih primio od Duha Sv. u sakramentu svete potvrde. Nemoj se stidjeti svoje svete vjere, nego je vazda i svagdje ispovijedi bez straha, i to većma djelima, nego pukim riječima.

2. TOČKA: KOJI SU UČINCI SVETE POTVRDE?

»Znamenujem te znakom svetoga križa i potvrđujem te krizmom spasenja u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen«. (Riječi forme sv. potvrde).

Promisli, koje nam milosti daje Duh Sveti u sakramentu svete potvrde? Prvo, umnožava u nama posvećujuću milost i sve dragocjene darove što su

spojeni s posvećujućom milošću; naime vjeru, ufanje i ljubav. Zatim sedam darova Duha Svetoga: Dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i dar straha Božjega. — Drugo, daje nam Duha Svetoga, koji nas jači da možemo svoju vjeru javno priznavati i po njoj živjeti. — Treće, bilježi nam dušu neizbrisivim biljegom; zato se i ne smije ovaj sakramenat više puta primiti.

Promisli, kako su to divni darovi, što ovaj sakramenat nesumnjivo daje svakomu, koji ne stavlja zapreke. Zato svi, koji su ovaj sakramenat primili, dobivaju sigurno pomoć Duha Svetoga za svaki slučaj života, da uzmognu javno priznati svoju vjeru i po njoj živjeti. — Ovim je dakle sakramentom okrijepljen i usposobljen kršćanin za svaku borbu, što mu providnost Božja dopusti u cijelom životu, samo ako sudjeluje s primljenim milostima, i s onima, koje će u svoje vrijeme dobiti, zato jer je primio sv. potvrdu.

Velik je ures i sjaj neizbrisivi biljeg, što potvrđenik dobiva, a koji na vijeke ostaje. — Mjera posvećujuće milosti, što potvrđenik dobiva, ravna se po mjeri priprave, s kojom potvrđenik pristupa ovom sakramentu.

Sjeti se osobito u napastima ovih milosti; uzdaj se čvrsto u Duha Svetoga, i bez sumnje svaku ćeš napast nadvladati.

3. TOČKA: NA ŠTO SMO SE OBVEZALI KOD SV. POTVRDE?

»Budi vjeran do smrti, i dat ću ti vijenac života«. (Otkr. 2, 10.)

Vjernost u službi i nasljedovanju Krista sve do smrti, ona je uzvišena dužnost, što je nalaže sam Duh Sveti svakomu potvrđeniku po sakramentu sv. potvrde.

Zato je dužnost potvrđenika, da znade glavne istine vjere i da nastoji sve to bolje ih upoznati, da pobožno prizivlje Duha Svetoga; da više puta ponovi čvrstu odluku, e će živjeti i umrijeti kao dobar kršćanin. Treba da vazda živi u posvećujućoj milosti, da mu budu zaslužna sva djela i borbe, da tako bude što vredniji zaštite Duha Svetoga.

Već samo ime »Kršćanin« iziskuje od svakoga nosioca ovoga imena postojanost, jakost i ustrajnost u kršćanskoj vjeri; a Duh Sveti još osobito krijepi one, koji su primili sakramenat sv. potvrde.

Mi smo dužni širiti miomiris kreposnim življenjem uslijed primljenog sakramenta sv. potvrde; jer to znači balsam, što ga sv. Crkva miješa sa svetim uljem, i određuje po zapovijedi Kristovoj za tvar ovoga sakramenta.

Odluči na novo, da ćeš uvijek bez straha i stida vršiti sve svoje kršćanske dužnosti, i čvrsto se uzdaj u pomoć Duha Svetoga, koju ti je zajamčio u sakramentu svete potvrde!

U kolokviju zahvali srdačno Duhu Svetomu, što ti je u sv. potvrdi udijelio toliko milosti. Moli ga, da te u svakoj borbi podupre jakom pomoću svojom. A sa svoje strane sudjeluj vjerno s milostima, što ćeš ih uvijek zacijelo dobiti, budući da si stekao pravo na njih, kad si primio sv. potvrdu.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju, ili: Dođi Duše Sveti . . .

174.

PETAK: O PRESVETOM OLTARSKOM SAKRAMENTU:

1. PREDVJ.: Predstavi si božanskog Spasitelja, kako na zadnjoj večeri ražežen ljubavlju Božjom naređuje presveti oltarski sakramenat.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam ovaj sakramenat; probudi u meni živu vjeru i živu želju za ovim sakramentom.

Razmatrat ćemo u 1. točki; što je presv. oltarski sakramenat? u 2. koji su mu učinci? u 3. na što nas obvezuje ovaj sakramenat?

1. TOČKA: ŠTO JE PRESVETI OLTARSKI SAKRAMENAT?

»**Uzmite i jedite; ovo je tijelo moje. Pijte iz nje svi; jer je ovo krv moja**«. (Mat. 26, 26. 27. 28.)

Presveti je oltarski sakramenat pravo tijelo i prava krv Gospodina našega Isusa Krista, koji je pod prilikama kruha i vina za hranu duši našoj u istinu i bitno nazočan. To nam svjedoči sv. Pismo i neprekidna, jednodušna predaja sv. Crkve Kristove. Tri evanđelista opisuju način, kako je Isus naredio ovaj sakramenat. Sv. Matej veli: »Kad večerahu, uze Isus hljeb i blagoslovi i prelomi i dade učenicima svojim i reče: Uzmite i jedite; ovo je tijelo moje! I uzevši čašu zahvali i dade im govoreći: Pijte iz nje svi; jer je ovo krv moja novoga zavjeta, koja će se proliti za mnoge na otpuštenje grijeha!«

Na ove se je riječi Isusove, pretvorio kruh u pravo tijelo, a vino u pravu krv njegovu; ostale su samo

prilike kruha i vina. Isus je tada, kako sv. Augustin govori, nosio sam sebe u rukama svojim.

Divno je i neshvatljivo otajstvo, što nama ljudima ugotovi neizmjerna ljubav Kristova! Zahvalimo mu duboko se klanjajući ovomu sakramentu, te često i dostojno ga primajući.

2. TOČKA: KOJI SU UČINCI PRESVETOG OLTARSKOG SAKRAMENTA?

»**Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, ne ćete imati života u sebi**«. (Iv. 6, 54.)

U svetoj pričesti primamo mnoge i velike milosti. Prvo, tude se združujemo najuže s Kristom, tude nam se umnožava posvećujuća milost. Drugo, zle želje u nas bivaju slabije, a mi bivamo krepči u dobru. Treće, čisti nas od lakih grijeha i čuva od smrtnih. Četvrto, ovaj sakramenat svima, koji ga dostojno primaju, daje pravo na sve djelujuće milosti, koje su potrebne, da ustrajamo u ljubavi spram Boga i bližnjega, što je svrha ovog sakramenta.

Promisli, kolike su ove milosti! Združiti se sa samim izvorom svetosti, mira i blaženstva! Sv. Oci jedva nalaze riječi, kojima da izraze to usko jedinstvo, u koje stupa čovjek s Bogom u sv. pričesti. Sv. Augustin veli kao što prirodna hrana prelazi u krv i tijelo naše; tako prelazimo mi u Krista, blagujući ovaj sakramenat. To je pak razlika između ove nebeske hrane i tjelesne, što ovu obraćamo mi u sebe, a Krist nas u sebe.

Promisli, koliko obilje milosti Božje izlijeva prisutan Isus u srce vjernika! Mjera joj je jedino pri-

prava, vjera i ljubav primaoca. — Zle strasti i želje slabi u korijenu njihovu; a krijepi dobra nagnuća i kreposti, čisti, što je okaljano, rane iscijeljuje, a čuva od smrti.

Zahvali Spasitelju od srca za toliki dar, i gledaj da se što češće i dostojnije okrijepiš tako velikim i čudesnim sakramentom!

3. TOČKA: NA ŠTO NAS OBVEZUJE PRESVETI OLTARSKI SAKRAMENAT?

»Kao što mene posla živi Otac, i ja živim Oca radi; i koji blaguje mene, on će živjeti mene radi«. (Iv. 6, 58.)

Ovim je riječima u kratko izrekao Isus dužnost, što svakomu nameće primanje tako divnoga i velikoga sakramenta. Kao što je Isus živio, čuvstvovao, govorio i djelovao jedino radi Oca; kako je Isus slavio, častio i služio Ocu, tako treba da živi, čuvstvuje, govori i djeluje onaj, koji Isusa prima u presv. oltarskom sakramentu. Kako Isus, tako i mi treba da slavimo, častimo i služimo Bogu.

Isus je bio u službi Oca svoga prava žrtva paljenica, nije sebi ništa pridržao; sve što god je mogao i imao, prikazao je na slavu Oca nebeskoga. To je sadržano u riječima: »Ja živim Oca radi«.

Zato nas preobraća Isus, kad ga blagujemo u sv. pričesti u sebe, da, koji jede njega, i on živi radi njega.

Nemoj misliti, da je to za nas nesnosljiv teret i jaram, to je naša najveća sreća, najuzvišenije dostojanstvo: biti slični Isusu. Što smo sličniji Isusu, to smo

srećniji, plemenitiji i krepospiji. Što je tko nesličniji Isusu, to je i nesrećniji, neplemenitiji i grješniji. Samo je one odredio Bog za vječnu slavu, govori sv. Pavao, o kojima je predvidio, da su slični Sinu njegovu.

U kolokviju zahvali srdačno Isusu, što nam je u neizmjernoj ljubavi ostavio samoga sebe. Moli ga za veliku milost, da ga što češće primaš sa živom vjerom i s velikim strahopočitanjem i pobožnošću, da te sve to većma preobrati u sebe. Obećaj mu da ćeš živjeti, raditi i trpjeti jedino radi njega.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

175.

SUBOTA: »NAS U MIRU TI UKRIJEPI«.

(Pjesma: »AVE MARIS STELLA«).

1. PREDVJ.: Predstavi si Kraljicu mira, preslavnu Majku Božju, kako čuva i brani obitelj Kristovu, sv. Crkvu, od svih neprijatelja koji otimlju dušama mir Kristov.

2. PREDVJ.: Preslavna Kraljice mira, isprosi nam svjetlost Duha Sv., da upoznamo svoje neprijatelje, i jakost, da im se uspješno opremo.

Razmatrat ćemo u 1. točki mir s Bogom; u 2. mir s bližnjim; u 3. mir sa sobom.

1. TOČKA: MIR S BOGOM.

»Tko se je opro Bogu i bio miran?« (Job. 9, 4.)

Grijehom je izgubio čovjek onaj mir, i prekinuo vez, kojim je spojio Bog čovjeka sa sobom. Jedini je grijeh što i sada oduzimlje čovjeku pravi mir, i otkida

ga od Boga, jedinoga izvora pravoga mira. — Zato veli Job, da nije bilo nikoga, a jamačno ne će ni biti, koji bi se opro Bogu, griješio, i bio miran.

Između svih sinova i kćeri Adamovih jedina je Marija bila od svoga Začeća pa sve do smrti u najužem prijateljstvu s Bogom. Nije nikada prekinula, ni uzdrmala vez, što ju je spajao s Bogom. Pa ne samo da nije uzdrmala, nego se je svakim časom uže sjedinila s Bogom po obilju milosti, u kojoj je vazda rasla.

Marija je ne samo za se obilovala mirom Božjim, nego ga je s Isusom zajedno zaslužila svemu rodu ljudskomu svojim prevelikim zaslugama, žalostima i molitvama. Zato je zaziva sv. Crkva: »Nas u miru ti ukrijepi«.

Pohiti zato pod okrilje Kraljice i Majke pravoga mira u svakoj napasti, da očuvaš sveti mir, posvećujuću milost Božju. Ako si taj mir izgubio moli s velikim pouzdanjem Majku svetoga mira, da te svojim silnim zagovorom privede opet Bogu; jer nije se nikada čulo, da bi je tko za pomoć zaprosio, a da ga nije uslišala.

2. TOČKA: MIR S BLIŽNJIM.

»Sve poštujte, braću ljubite«. (1. Petr. 2, 17.)

Grijehom se ruši mir ne samo između Boga i čovjeka, nego je grijeh jedini uzrok nemira, neprijateljstva i među ljudima. Hoćeš li da živeš uvijek u miru sa svojim bližnjim, a ti drži zapovijedi Božje. Ljubi iskreno i djelotvorno svoga bližnjega; onda ćeš strpljivo podnositi i mane njegove, onda ćeš mu rado priteći u pomoć u svim njegovim potrebama; onda ćeš

pokriti plaštem ljubavi njegove pogrješke, i rado ćeš se ugledati u njegove vrline.

Marija je Majka svih kršćana; kao dobroj Majci osobito joj je na srcu, da svi ljudi, osobito svi kršćani, u miru i slozi živu, kako to Bog zapovijeda. Zato se Marija osobito i moli kod Boga, da se taj mir sve to većma učvrsti među nama; ako smo ga izgubili, uvijek je spremna, da nam ga opet povrati svojim posredovanjem.

Moli se zato »Majci krasne ljubavi«, da ti umnoži svojim posredovanjem ljubav prema bližnjemu. Oprosti svakomu od srca, koji te je uvrijedio; moli se za one, koji na te mrze, koji te ogovaraju ili kleveću: da budeš vrijedan sluga i sin Majke Božje, koja nam je preporučila taj nauk Isusov, svojim divnim primjerom te se jamačno kod Boga za to i moli. To nam zapovijeda Isus po sv. Petru: »Sve poštujte, braću ljubite!« Po ljubavi se poznaju djeca Božja, te djeca i sluge Majke Božje.

3. TOČKA: MIR SA SOBOM.

»Ako živite po tijelu, umrijet ćete; ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete. (Rim. 8, 13.)

U zadnjoj izreci: »Ako duhom djela tjelesna morite«, očitova Duh Sveti ljudima sviju vijekova jedini uvjet, kojim si možemo steći i učvrstiti pravi mir u srcu svom. Samo kršćanskom samozatajom možemo doći do pravoga mira i očuvati pravi mir. Zato su cijenili kršćani od početka Crkve Kristove i vazda se vježbali u samozataji. To su primili od apostola, a apostoli od samoga Isusa, koji je stavio

samozataju za uvjet svoga nasljedovanja. Samozataju je označio Isus s križem. Zato je rekao: »Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe, i uzme križ svoj svaki dan, i ide za mnom«. (Luk. 9, 23.)

Majka je Isusova bila najvjernija i najodličnija učenica Isusova; zato se je ona u nošnji križa Isusova osobito odlikovala. Poslije Isusa je najviše muka i žalosti podnijela. Postala je prava Kraljica mučenika. Zato nam preporučuje Majka Božja većma uzorom nego riječima kršćansku samozataju. Kao što je Majci Božjoj na srcu, da slijedimo nauk i primjer Isusov, tako se ona bez sumnje i moli kod Isusa, da nas sve to većma potakne milošću svojom, da upoznamo i vršimo kršćansku samozataju.

U kolokviju moli ponizno Majku Božju, neka ti isprosi od Isusa, da sve to većma obljubiš križ i da ga strpljivo nosiš. Moli Majku Božju, neka ti isprosi od Boga svjetlost, da upoznaš svoju glavnu zlu sklonost i jakost, da je stalno i odlučno svladaš; tako ćeš doći do pravoga mira. Na koncu izmoli: »Zdravo zvijezdo mora . . .«.

ČETVRTI TJEDAN PO USKRSU.

176.

NEDJELJA: ISUS OBEĆAJE UČENICIMA SVOJIM DUHA SV.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa među njegovim učenicima, koji se žaloste, što će ih Isus ostaviti; a Isus ih tješi time, što im obriče Duha Svetoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv. prosvijetli me, da vazda čeznem za tobom; okrijepi me, da svaku napast i žalost svladam.

Razmatrat ćemo u 1. točki žalost učenika Isusovih; u 2. kako im Isus obećaje Duha Svetoga; u 3. što će učiniti Duh Sveti?

1. TOČKA: UČENICI ISUSOVI SE ŽALOSTE.

»A sad idem k onomu, koji me posla; i niko me od vas ne pita: Kuda ideš? Nego što vam ovo kazah: žalosti se napuni srce vaše«. (Iv. 16, 5. 6.)

U današnjem evanđelju pripravlja Isus svoje učenike na odlazak svoj. Oni su svim srcem obljubili Isusa. Znao je Isus, da će ih njegov rastanak veoma ražalostiti; osobito i zato, što im je prorekao, da će ih Židovi izopćiti iz svojih zbornica, da će i mučeničku smrt pretrpjeti za vjeru i svjedočanstvo za njega. Zato je donekle opravdana bila žalost, kojom se napuni srce njihovo.

Tako kuša Isus sve one, koji ga ozbiljno nasljeduju. — Početkom im daje mnoge utjehe i prosvjetljenja, ali pošto ih je učvrstio i okrijepio za buduću njihovu službu, onda ih kuša i uskraćuje im često svoje obilnije utjehe, da se nauče i teže križeve podnositi za Boga.

Kako se vladaš, kada ti Bog uskrati svoje obilnije utjehe? Ne žalostiš li se previše? ne kloneš li duhom, ne mrmljaš li?

2. TOČKA: ISUS OBRIČE UČENICIMA SVOJIM DUHA SVETOGA.

»**Ali ja vam istinu kažem: Bolje je za vas, da ja idem; jer ako ne otidem, Utješitelj ne će doći k vama; ako li otidem, poslat ću ga k vama**«. (Iv. 16, 7.)

Duh Sveti nije mogao doći prije, dok nije Isus otkupio i očistio rod ljudski od grijeha. Istom pošto je dovršeno djelo otkupljenja, mogao je Duh Sveti započeti djelo posvećenja.

Zar nije Duh Sveti djelovao već u starom zavjetu? Jamačno je djelovao, jer su zasluge Spasiteljeve već unaprijed djelovale; ali drukčije je djelovao Duh Sveti u starom, nego što djeluje sada u novom zavjetu. U starom je zavjetu djelovao na nevidljiv način kod onih, koji su vjerovali u obećanoga Spasitelja. Zatim djelovanje Duha Svetoga u starom zavjetu nije bilo tako općenito, kao što je u novom. U starom je zavjetu uvađao Duh Sveti većma u vanjsku spoznaju zakona; a u novom u spoznaju unutrašnjega duha zakona, u starom zavjetu nije doveo vjernike do višeg stepena savršenstva, kao što to čini u novom zavjetu; u starom je zavjetu potakao pravednike na pokornički život; u novom je promaknuo svoje odabranike do puno uzvišenijega savršenstva ljubavi i svetosti.

Veseli se, što si rođen u novom savršenom zavjetu, u kojem djeluje Duh Sveti na puno savršeniji način među svim vjernicima. Okoristi se ovim milostima, što ih Duh Sveti i tebi daje u velikoj mjeri. Ujedno se sjeti, da ćeš za veće milosti i strože biti suđen od Boga, ako ne doneseš većeg ploda.

Sjeti se, da je bolje za te, ako ti Bog uskrati ćutljive utjehe, samo ako to nije za kaznu tvoje nemarnosti; jer onda ti obično kani Duh Sveti dati obilatije milosti, ako tu kušnju strpljivo podneseš.

3. TOČKA: ŠTO ĆE UČINITI DUH SVETI KAD DOĐE.

»**I kad on dođe, pokarat će svijet za grijeh i za pravdu i za sud.**« (Iv. 16, 8.)

Duh Sveti će svima očitovati i dokazati, da su teško sagriješili, što nijesu u Spasitelja vjerovali, i što su ga odbacili. To se ispunilo odmah kod došašća Duha Svetoga; jer je Duh Sveti na propovijed sv. Petra sve obratio, koji su bili dobre volje; a koji se ne obratiše, postadoše još okorjeliji.

Duh Sveti će dokazati svijetu, da je Isus pravedan bio, i da se samo po njemu dolazi k pravednosti. Kad bude Isus otišao, uvjerit će se iz učinaka njegove nauke, da je prava i od Boga; jer sve će opravdati, koji god je budu primili i po njoj živjeli.

Uvjerit će Duh Sveti svijet i »za sud«; jer vidjet će, da će se kraljevstvo đavlovo: varka, opačine, prijevare, idolopoklonstvo, sve to većma raspasti i da će ustupiti mjesto kraljevstvu Kristovu.

Sv. Bernardin veli: »Duh Sveti će pokarati svijet za grijeh koji sakriva i ne priznaje; za pravdu, jer je ne daje Bogu, nego je prisvaja sebi; za sud, jer krivo sudi i o sebi i o drugima.«

Zatim govori Isus, što će još učiniti Duh Sveti, kad dođe: »A kad dođe Duh istine, učit će vas svu istinu.« (Iv. 16, 13.) Tolikim je svijetlom prosvijetlio apostole, da su postali pravi prosvjetitelji i posveti-

telji svega svijeta. Toliko je svijetlo rasvijetlilo cijeli svijet, da se ni najokorjeliji ne mogu posve ukloniti ispred njega; ne mogu, a da ne priznadu pravdu i istinu, što je po Isusu zavladala svijetom.

U kolokviju moli Duha Svetoga, neka te tako prosvijetli i okrijepi, da ono, što upoznaš, i djelom izvedeš. — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

177.

PONEDJELJAK: O SAKRAMENTU POKORE.

1. PREDVJ.: Predstavi si Spasitelja, kako je udahnuo u apostole i rekao im: »Primite Duha Sv.; kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; a kojima zadržite, zadržat će se.« (Iv. 20 23.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam sakramenat pokore; okrijepi me, da uvijek skrušeno primim taj sv. sakramenat.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je sakramenat pokore; u 2. koje nam milosti daje? u 3. na što nas obvezuje?

1. TOČKA: ŠTO JE SAKRAMENAT POKORE?

»Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; a kojima zadržite, zadržat će se.« (Iv. 20, 23.)

Sakramenat je pokore sakramenat, u kojem svećenik mjesto Boga pokorniku oprašta grijehe, što ih je poslije krštenja počinio. Naredio ga je Isus, kad je poslije uskrsnuća rekao apostolima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; a kojima zadržite, zadržat će se.« Ovim je riječima

dao apostolima i njihovim nasljednicima božansku vlast opraštati grijehe ili zadržati ih dokle god bude Crkve. — Tolika je ovo vlast, da se ne izuzima nijedan grijeh, što ga je kršteni čovjek sagriješio. Toliko puta nam se opraštaju grijesi, koliko puta se skrušeno ispovjedimo: »Ako ispovjedimo grijehe svoje, vjeran je i pravedan (Bog), da nam oprosti grijehe i očisti nas od svake nepravde.« (I. Iv. 1, 9.)

Promisli, koliko je to dobro, da se možeš u svako vrijeme izbaviti najvećega, pače jedinoga pravoga zla, što te tišti! Ne možeš zato Isusu nikada zadosta zahvaliti za tako veliko dobro. Nastoj, da ovaj sakramenat što češće i sa što većim skrušenjem primaš. Ne samo da će te riješiti okova, kojih si dopao, nego će te i očuvati, da ne upadneš opet u njih.

2. TOČKA: KOJE NAM MILOSTI DAJE SAKRAMENAT POKORE?

»Ako grijesi vaši budu kao skrlet, postat će bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postat će kao bijela vuna«. (Is. 1, 18.)

Velike su i mnoge milosti, koje nam daje sv. sakramenat pokore.

Prije svega opraštaju se svi grijesi mali i veliki, što ih je pokornik učinio poslije krštenja. Drugo, otpušta se vječna, a djelomice i vremenita kazna prema stupnju kajanja. Treće vraća nam se milost posvećujuća, ili se umnožava, ako je nijesmo izgubili. Četvrto, daju nam se i druge osobite milosti; naime pravo na djelujuće milosti, da možemo svladati napasti;

da ne padnemo opet u grijeh i da možemo bogoljubno živjeti.

Obično daje ovaj sakramenat veliki mir savjesti, vedrinu duši, a time i veliku duševnu utjehu.

Promisli, što će to reći: oprostiti se najvećega i jedinoga zla, što je grijeh; a u zamjenu dobiti najveće blago i sreću, što se na ovoj zemlji može steći: pravu utjehu i mir savjesti.

Divi se neizmjerno milosrdnom Bogu, koji nam u svojoj dobroti toliko dobro dade u sv. sakramentu pokore! Odluči, da ćeš ovaj sakramenat često primati i uvijek s velikom skrušenošću. Čuvaj se zamkâ, što ih neprijatelj stavlja, da osujeti divne plodove, što ovaj sakramenat daje svim onima, koji ga s pravim pokajanjem primaju. Nastoj, da svaki put pobudiš savršeno pokajanje.

3. TOČKA: NA ŠTO NAS OBVEZUJE SAKRAMENAT POKORE?

»Eto si ozdravio; ne griješi više, da ti se što gore ne dogodi!« (Iv. 5, 14.)

Dužnosti su pokornika prije sakramenta, da se skrušeno pokaje; da nastoji pobuditi barem nesavršeno, a još bolje je ako pobudi savršeno pokajanje. Da s velikim pouzdanjem u Božju dobrotu i pomoć čvrsto odluči da ne će više griješiti; da predvidi grješne prilike i da poprimi sredstva protiv njih.

U samoj ispovijedi treba da budemo iskreni i razgovjetni, tako te nas ispovjednik dobro razumije; da pazimo na opomene ispovjednikove, i pokoru da upamtimo.

Poslije ispovijedi dužni smo, što prije izvršiti zadanu nam pokoru. Osobito pak treba izvesti odluku čuvati se grijeha i grješne prigode prema opomeni Duha Svetoga: »Eto si ozdravio; ne griješi više, da ti se što gore ne dogodi!« Sve to vrijedi i za duhovne osobe, koje se često ispovijedaju te nemaju teških grijeha.

Koji se vazda ovako ispovijedaju, brzo će napredovati na putu kršćanske savršenosti. Neki duhovni naučitelji veoma preporučuju, osim općenite odluke čuvati se od grijeha, neka učine još i jednu posebnu odluku: čuvati se onoga grijeha, u koji najčešće padamo.

Sv. Gregorije pita, koji će se kršćani spasti, a koji će propasti, pa odgovara: Oni će kršćani propasti, koji se ne ispovijedaju, i koji se zlo ispovijedaju; a tek oni će se spasti, koji se dobro ispovijedaju.

U kolokviju od srca zahvali Isusu, što je u svojoj neizmjernoj dobroti naredio sakramenat pokore i moli ga, neka ti udijeli milost, da često primaš ovaj sakramenat i uvijek s velikom skrušenošću; jer onda ćeš sigurno u izobilju primiti sve njegove plodove.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . . .

178.

UTORAK: O ZADNJOJ POMASTI.

1. PREDVJ.: Predoči si Božanskog Spasitelja, kako naređuje sveti sakramenat zadnje pomasti za utjehu umirućih.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam sv. sakramenat zadnje pomasti, i daj mi milost, da ga prije smrti pobožno primim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je zadnja pomast? u 2. koje nam milosti daje? u 3. na što nas veže zadnja pomast?

1. TOČKA: ŠTO JE ZADNJA POMAST?

Zadnja je pomast sakramenat, u kojem bolesnik mazanjem svetim uljem i molitvom svećenikovom prima milost za dobro duše, a više puta i tijela. Ovaj sakramenat može primiti svaki kršćanin, koji je došao k razumu, a teško je obolio.

Neizmjerno dobri Bog prati čovjeka svojim milostima od poroda sve do groba. Naredio je sasvim posebni sakramenat za najvažniji čas našega života, za čas smrti. Sve što treba bolesnik u tom znamenitom času za tijelo i dušu, daje mu Bog u izobilju u ovom sakramentu. Svaki se čovjek straši već po naravi svojoj od smrti, prijeći u vječnost, stupiti pred sud Božji, da položi najstroži račun pred sucem Isusom. Kolika je dobrota Božja, koja nam priteče u pomoć u najodlučnijim časovima našega života!

Zahvali zato od srca Isusu, što ti je u svojoj neizmjernoj dobroti pritekao u pomoć tim, što je za čas smrti naredio posebni sakramenat. Ovim te sakramentom tješi i krijepi u teškoj bolesti, i prati te milošću svojom u vječnost.

2. TOČKA: KOJE NAM MILOSTI DAJE SAKRAMENAT ZADNJE POMASTI?

»**Boluje li tko među vama, neka dozove svećenike crkvene, i neka mole nad njim, mažući ga uljem u ime Gospodnje; i molitva vjere spasit će bolesnika, i podignut će ga Gospodin; i ako je učinio grijehe, oprostit će mu se.**« (Jak. 5, 14. 15.)

U ovim je riječima sv. Jakova apostola sadržana ustanova sakramenta sv. pomasti i njezini učinci.

Učinci su ovog sakramenta: Prvo, umnaža posvećujuću milost. Drugo, oprašta lake grijehe i one smrtne, koje bolesnik ne može više da ispovijedi. Treće, jači bolesnika u muci i napastima, osobito u smrtnoj borbi. — Sv. pomast koristi i tijelu; jer olakšava više puta bolesniku bol, i povraća mu zdravlje, ako je to korisno za spasenje duše.

Doista ne bi si mogao bolesnik ni poželjeti većih dobara od ovih, što mu Bog daje u ovom sakramentu u najodlučnijem vremenu za dušu i tijelo.

Tissot, glasoviti protestantski liječnik, liječio je neku katoličku gospođu. Bilo joj je veoma zlo, sasvim je očajala pomislivši na skoru smrt. Tissot naredi, neka joj se dadu sv. sakramenti. Jedva što bolesnica primi sakramente, umiri se, ona pomisli na Boga, groznica popusti, bolesti nestade. Liječnik se nije mogao uzdržati, a da ne usklikne: Koliku silu imadu sakramenti kod katolika!

Ti znaš za božansku moć svetih sakramenata, naročito i za učinke sakramenta svete pomasti ne iz svjedočanstva kojega čovjeka, nego iz same nauke Isusove, zato imaj veliko pouzdanje u svete sakra-

mente, i primaj ih s velikim počitanjem, živom vjerom i pravom skrušenošću.

3. TOČKA: NA ŠTO NAS VEŽE SAKRAMENAT ZADNJA POMAST?

Svaki kršćanin, koji je k razumu došao, dužan je primiti ovaj sakramenat kad opasno oboli, i to dok je još pri sebi. Neka ne odvlači iz krive predsude, da će umrijeti, primi li ovaj sakramenat, ili da ga uopće ne primi. Jer prvo bolesnik će prije ozdraviti, ako se za rana posluži od Boga za to određenom pomoću, nego ako dotle čeka, da bez čuda više ne može ozdraviti. Drugo, ako će bolesnik umrijeti, što si može bolje željeti, nego da sretno umre; a tu milost mu podaje ovaj sv. sakramenat. I ukućani griješe, ako im bolesnici njihovom krivnjom za vrijeme ne prime sakramente umirućih.

Zadnju pomast treba da bolesnik primi ovako: treba da je u milosti posvećujućoj; zato neka se prije ispovijedi i pričesti, ili ako ne može da se ispovijedi, barem pobudi po mogućnosti savršeno pokajanje. Drugo, neka pobudi vjeru, ufanje i ljubav i predade se u volju Božju. Ovaj se sakramenat može samo jedamput primiti u istoj bolesti; osim ako je pogibao minula, a zatim opet nastala.

Svećenik dijeli ovaj sakramenat mažući sv. uljem svih pet ćutila bolesnikovih, moleći Boga, da mu oprosti sve grijehe, što ih je počinio vidom, sluhom, njuhom, tekom, govorom i opipom.

U kolokviju moli Boga, da ti udijeli veliku milost, te ovaj sakramenat pobožno primiš, netom opasno

oboliš. A nastoj, kad ti se pruži prilika, da i druge na to skloneš; osobito da raspršiš predsude, što širi neprijatelj proti ovom sakramentu.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

179.

SRIJEDA: O SAKRAMENTU SVETOGA REDA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako pri zadnjoj večeri zaređuje svoje apostole u biskupe riječima: »To činite na moj spomen«, kako nas to uči sv. sabor Tridentski.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku korist, što svi, osobito kršćani, imaju iz ovog sakramenta; okrijepi me, da štujem svećenike kao namjesnike Kristove.

Razmatrat ćemo u 1. točki, što je sveti red? u 2. koje milosti daje? u 3. na što nas obvezuje sveti red?

1. TOČKA: ŠTO JE SVETI RED?

»Opominjem te, da ponovno raspiriš dar Božji, koji je u tebi polaganjem ruku mojih.« (2. Tim. 1, 6.)

Sveti je red sakramenat, kojim se ređeniku rukopolaganjem i molitvom biskupovom podjeljuje svećenička vlast i milost potrebita za izvršivanje svećeničkih dužnosti. — Sv. Pavao potiče Timoteja, da uspiri milost, koju je ređenjem dobio; što biva po sv. Aug. molitvom, razmatranjem i djelima milosrđa.

Ovaj sakramenat ima četiri stupnja: Podđakonat; đakonat; prezbiterat i episkopat.

Isus je htio, da apostoli i njihovi nasljednici nastave trostruku službu, koju je on vršio, dok je bio na

zemlji; zato im je posebnim sakramentom podijelio vlast i milost, što je potrebna za vršenje tako uzvišene službe. Tim ih je učinio Isus svojim zastupnicima u najuzvišenijoj službi, čašću i milošću uzvisio ih je nad sve vjernike svoje. Njima iskazanu čast smatra kao da je njemu samomu učinjena; uvredu njihovu drži kao da je njemu nanesena. Zato govori već u starom zavjetu: »Ne dirajte u pomazanike moje, i prorocima mojima ne činite zla.« (Ps. 104, 15.)

Časti, slušaj i ljubi Isusa u njegovim zastupnicima. Nemoj ih suditi, nego ih uvijek brani i čini ono, što te uče.

2. TOČKA: KOJE MILOSTI DAJE SAKRAMENAT SVETOG REDA?

»Opomnjem te da ponovno raspiriš dar Božji, koji je u tebi polaganjem ruku mojih.« (2. Tim. 1, 6.)

Po sakramentu svetoga reda daje Bog ređenicima osobite milosti i vlasti. Daje im prvo posve božansku moć, da mogu pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Kristovu, t. j. prikazivati žrtvu sv. mise. Drugo, da mogu opraštati grijehe. Za vršenje tako uzvišene vlasti dobivaju u istom sakramentu obilnu posvećujuću milost, i pravo na sve milosti djelujuće kroz cijeli svećenički život, što su im potrebne za vršenje te božanske službe. Utiskuje sv. red ređenicima neizbrisiv biljeg svećenički, koji im ostaje na vijeke i izlučuje ih od običnih kršćana; daje im osobitu čast i sjaj duši na vijeke.

Samo biskupi imadu vlast dijeliti sv. red. Koji su jednoć valjano zaređeni, ne mogu više sv. reda izgubiti.

Divi se tolikoj vlasti, što je Bog svećenicima dao, a za korist kršćanima i nastoj, da se iskažeš zahvalnim djelima svojim.

Prisustvuj pobožno svetoj misi, primaj pobožno i skrušeno svete sakramente iz ruku svećenika, kojima je to povjerio Isus. Poštuj svećenike, jer je svećenik živi Isus među kršćanima.

3. TOČKA: NA ŠTO NAS OBVEZUJE SVETI RED?

»Žetve je istina mnogo, a poslenikâ malo. Molite se dakle Gospodaru od žetve, da pošlje poslenikâ u žetvu svoju.« (Mat. 9, 37. 38.)

Promisli, koje su ti dužnosti prema svećenicima. Osim klanjanja iste su nam dužnosti prema svećenicima, koje imamo i prema Isusu; jer oni su Isusovi namjesnici, vrše istu službu, što je vršio Isus, dok je boravio među nama. A možemo reći, da i sad boravi Isus među nama u svojim svećenicima. Isus nas uči preko svećenika; propovijeda nam kroz usta svećenika istu nauku, koju nam je propovijedao osobno. — I sada nam Isus oprašta grijehe po svojim svećenicima. Isus pretvara kruh i vino u svoje presv. tijelo i krv, kako je to činio prvi put kod zadnje večere. Isus prikazuje sebe Ocu nebeskomu u nekrvnoj žrtvi, kako se je nekoć prikazao krvavim načinom na križu. — Isus nas tješi, krijepi, blagosivlje i vodi na putu spasenja u srećnu vječnost preko svojih svećenika. — Riječju: Krist Gospodin živi i djeluje i sada među nama po svojim svećenicima. Zato i reče Isus svećenicima: »Tko vas sluša, mene sluša; i tko vas prezire, mene prezire.« (Luk. 10, 16.)

Kako je srećan bio Židovski narod, što je među njima živio i djelovao Isus: tako je sada srećan narod kršćanski, jer Isus živi i djeluje među kršćanima po svojim svećenicima.

Štuj svećenike, slušaj i vrši što te uče, moli se za njih i da Bog pošlje što više i što vrednijih poslenika u vinograd, u Crkvu svoju.

U kolokviju zahvali Isusu za dobrotu, što i sad živi i djeluje među nama u svojim svećenicima. Moli ga, neka nam pošlje što više i što vrednijih poslenika, svećenika. Štuj i slušaj u njima Isusa!

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

180.

ČETVRTAK: O BLAGOSLOVINAMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako mu majke donose svoju djecu, a on ih blagosivlje.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam veliku korist blagoslovinâ i da se s njima pobožno služim.

Razmatrat ćemo u 1. točki što su blagoslovine? u 2. koje nam milosti daju? u 3. na što nas obvezuju blagoslovine.

1. TOČKA: ŠTO SU BLAGOSLOVINE?

Blagoslovine su vidljivi bogoštovni znaci, koji se po višoj ustanovi trajno upotrebljavaju u Crkvi Kristovoj, i daju nam po Kristovim zaslugama na sličan način kao sakramenti vrhunaravne manje milosti. Blagoslovinama se izlučuju neke osobe ili stvari iz

opće porabe i Bogu se posvećuju, kao na primjer redovnici; sveta voda; ili se ostavljaju u općoj porabi i samo im se podjeljuje blagoslov Božji, kao n. pr. kuća, vinograd, ili se njima zaklinje nečisti duh. Prve se zovu posvedbe; druge blagoslovi; a treće zaklinjanja.

Razlikuju se od sakramenata tim, što je sakramente naredio Isus; a blagoslovine većinom Crkva; sakramenti proizvađaju milost posvećujuću i daju pravo na sve one djelujuće milosti, koje su potrebne, da postignemo svrhu dotičnih sakramenata; a blagoslovine daju manje milosti na zagovor Crkve. Treće, sakramenti su potrebni, i zato zapovjeđeni; a blagoslovine su samo korisne, te zato samo preporučene. Blagoslovine su u porabi već od početka svijeta. Bog je blagoslovio prve ljude, Noa svoje sinove: Sema i Jafeta, Melhisedek Abrahama, Isak Jakova, Jakov sinove svoje, Mojsije narod Israelski. Isus je blagoslovio djecu; svoje učenike, kruh i ribe. A Crkva je naredila po vlasti, što je primila od Isusa posebne obrede, kojima moli od Boga blagoslov na svoje vjernike; točno propisuje svojim službenicima, kako da ih dijele vjernicima.

Zahvali Bogu, koji ti priteče u pomoć i na ovaj način u svim potrebama i okolnostima života, i poštuj blagoslovine.

2. TOČKA: KOJE NAM MILOSTI DAJU BLAGOSLOVINE?

Četverovrstan je učinak blagoslovinâ. Prvo, blagoslovinama se posvećuju Bogu osobe i stvari i daju im se milosti djelujuće, da mogu prema svom staležu

živjeti, kao n. pr. crkveni službenici u nižim redovima. Drugo, blagoslovine nam opraštaju lake grijehe. Treće, blagoslovine obuzdavaju đavla. Đavao nam naime može naškoditi po dopuštenju Božjem uslijed grijeha osobito na tri načina. Prvo, što nanosi čovjeku i njegovu imutku fizična zla; drugo, što ga navodi na grijeh; treće, što opsjedne tjelesa ljudska. Zaklinjanja i blagosivljanja odagnaju đavla ili ga priječe u njegovu djelovanju. Četvrto, blagoslovine nam daju i mnoga vremenita dobra, kao n. pr. zdravlje, rod zemlji, odvraćaju od nas razne nevolje.

Kako je darežljiv Bog spram nas! Nije se tim zadovoljio, što nam je otvorio u svetim sakramentima vrutke milosti za dušu, nego se još brine na osobit način i za naše tijelo i za naša vremenita dobra.

Kako ćeš za to Bogu zahvaliti? Tako, ako blagoslovine pobožno upotrebljavaš, a shodnom prilikom i drugima preporučiš.

3. TOČKA: NA ŠTO NAS OBVEZUJU BLAGOSLOVINE?

Bog i sv. Crkva ne zapovijedaju doduše da upotrebljavamo blagoslovine, jer nijesu za spasenje potrebne; ali budući da su veoma korisne, to nas nuka sama ljubav, što treba da imamo prema sebi, da se blagoslovinama pobožno služimo. Bog je mnogim čudesima pokazao, kako su mu mile blagoslovine; a kršćani su premnogo puta iskusili njihove blagotvorne učinke. Sv. je Crkva kanoti uokvirila sve svete sakramente i nekrvnu žrtvu u blagoslovine; jer oni sveti obredi, kojima se dijele sakramenti, i što se obavljaju prigodom prikazivanja svete mise, nijesu drugo, nego blagoslovine. Time nam pokazuje Crkva, koliko ona cijeni blagoslovine. A u prvoj smo točki čuli, da se je i sam Isus služio blagoslovinama.

Dužnost je dakle svakog kršćanina, da štuje blagoslovine. A bez sumnje, da ćemo si pribaviti mnogo utjehe i pomoći, ako se što češće i pobožno poslužimo blagoslovinama. Između svih blagoslovina najčešće se upotrebljava križanje i sveta voda. Korist ove blagoslovine izriče sv. Crkva u krasnoj i krepkoj molitvi, koju je propisala za posvedbu vode.

Zahvali Isusu, što nam je po sv. Crkvi i ovu pomoć udijelio. Služi se često i pobožno blagoslovinama, brani ih i preporuči ih i drugima. — Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

181.

PETAK: SRCE ISUSOVO, ŽIVOTE I USKRSNUĆE NAŠE!

1. PREDVJ.: Predoči si Isusa, kako u velikoj svjetlosti i u plamenu ljubavi pokazuje svoje Srce sv. Margariti.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Presv. Srce, vrelo života i uskrsnuća; okrijepi me, da ga svim srcem ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki, zašto pozdravljamo Srce Isusovo kao izvor života; u 2. kakav je to dar, kojemu je izvor Srce Isusovo? u 3. zašto je Srce Isusovo uskrsnuće naše?

1. TOČKA: SRCE JE ISUSOVO IZVOR ŽIVOTA NAŠEGA.

»**Srce Isusovo, živote naš!**« (Litan. Srca Isusova.)

Kojem je životu u nama izvor Srce Isusovo? Isus je kao Bog izvor i naravskoga i vrhunaravskoga života našega. U ovoj pohvali pozdravlja Crkva Srce Isusovo kao izvor vrhunaravskoga života našega. U čem sastoji taj život? U posvećujućoj milosti. To je dar, što nam ga steče Isus gorkom mukom i smrću svojom. A znamo, da je u muci Isusovoj u prvom redu Srce njegovo vanredno sudjelovalo, da je pogrdama nasićeno, poniženo, svakom vrsti boli satrveno.

Promisli, kako si dužan zato ljubiti i nasljedovati Srce Isusovo, koje ti tolikim žrtvama steče najdragocjeniji dar, posvećujuću milost. Presv. Srce Isusovo je simbol Božanske i čovječje ljubavi Isusove, kojom nas je ljubio a i sad još ljubi. Ta ljubav njega je potakla na sve velike žrtve, što ih je pregorio za nas ljude. Zato s punim pravom pozdravlja sv. Crkva upravo Srce Isusovo kao izvor opravdanja i tako vrhunaravnog života našega.

Promisli, koliku li zahvalnost duguješ tome Srcu, koje ti steče toliki dar s tolikom požrtvovnošću i mukom!

2. TOČKA: KAKAV JE TO DAR, KOJEMU JE IZVOR SRCE ISUSOVO?

»**Ja sam čokot, vi mladice; koji ostane u meni i ja u njemu, on rađa mnogi rod, jer bez mene ne možete ništa činiti.**« (Iv. 15, 5.)

Promotri malo izbliže, kakav je to dar, što nam ga steče Srce Isusovo? To je dar, o kojem tvrdi sv. Petar, da nas čini dionike naravi Božje: »Po tom (Isusu) su nam darovana dragocjena i najveća obećanja, da po njima budete pričesnici božanske naravi.« (2. Petr. 1, 4.)

Posvećujuća nas milost preporađa na novi božanski život. Bez ovoga smo dara »djeca srdžbe« (Ef. 2, 3.); a tko ga ima, drag je i mio Bogu, dijete je Božje i baštinik kraljevstva njegova. Bez ove je milosti svatko sužanj đavlov i baštinik vječne propasti. Jedino posvećujuća milost ulaznica je u kraljevstvo Božje.

Isus je zato uložio sav život svoj, muku i smrt, da nam steče milost posvećujuću, koju smo po grijehu izgubili u praocu Adamu.

Stoga smo dužni uložiti sav trud, pače i sam život svoj, da si ovaj dar pribavimo, ili ako smo ga već dobili, da ga očuvamo i umnožimo. Kako je tijelo bez duše mrtvo, rastvara se i gnjije, tako je mrtva duša u vrhunaravskom redu bez milosti posvećujuće. Sam Isus nam živo predočuje u prispodobi čokota i loze, što smo bez posvećujuće milosti.

Što sudiš o pesvućujućoj milosti? Što radiš, da je stečeš, ili očuvaš i umnožiš? Priključi se svim srcem živom vrelu te žive vode, kako nazva Isus posvećujuću milost, i crpaj skrušeno i pouzdano iz njega!

3. TOČKA: SRCE ISUSOVO JE USKRSNUĆE NAŠE.

»**Srce Isusovo, uskrsnuće naše.**« (Lit. Srca Isusova.)

Zašto veli Crkva, da je Srce Isusovo »uskrsnuće naše«? Jer je po sv. Pavlu apostolu »Krist glava tijela Crkve, ta on je prvenac, prvorođeni od mrtvih, da bude on u svemu prvi.« (Kološ. 1, 18.) Isto otajstvo uskrsnuća Kristova izriče sv. Pavao u prvoj poslanici Korinćanima: »Krist je uskrsnuo od mrtvih prvenac od onih, koji su umrli.« (1. Kor. 15, 20.)

Sv. Ivan Zlatousti i sv. Ambrozije tumače, zašto ga zove sv. Pavao prvijencem uskrsnulih: jer je Krist pravi uzrok uskrsnuću sviju pravednika. Isus je, kako sv. Crkva govori u sv. misi, svojom smrću usmrtio našu smrt i zaslužio nam slavno uskrsnuće.

A znamo, da je u muci i smrti Isusovoj njegovo Srce glavni dio imalo. Kad mu je Srce prestalo kucati, onda se je ugasio njegov čovječji život, i onda je dovršio Isus veliko djelo našega otkupljenja. A onda je Isus uskrsnuo kao čovjek na slavni život, kad mu je opet započelo kucati Presveto Srce.

To je pravi i duboki razlog, zašto pozdravlja sv. Crkva: Srce Isusovo »uskrsnuće naše!«

Zahvali od svega srca Isusu, što nam je mukom i smrću Srca svoga stekao sjajan i veliki dar slavnoga uskrsnuća. Obećaj mu, da ćeš ga nasljedovati na križnom putu, koji jedino vodi slavnom uskrsnuću. Ljubi Srce Isusovo, i dokaži patnjom, da ga ljubiš, kako je Isus dokazao da nas ljubi. Onda ćeš biti sličan Srcu Isusovu i u uskrsnuću, to sličniji, što postaneš sličniji u patnji. — Na koncu izmoli: Dušo Kristova . . .

182.

SUBOTA: »SLIJEPIM DARUJ VID ŽUĐENI.«

1. PREDVJ.: Predstavi si Majku Božju, kako prosvjetljuje sve narode svojim divnim krepostima i milostima, što Bog po njoj dijeli.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da sve to većma upoznam Majku Božju; okrijepi me, da je vjerno nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki prvu našu sljepoću, što je Marija prosvijetljuje; u 2. drugu; a u 3. treću našu sljepoću, što je Marija prosvjetljuje.

1. TOČKA: PRVA NAŠA SLJEPOĆA, KOJU MARIJA PROSVJETLJUJE.

»Slijepim daruj vid žuđeni.« (Pjesma: Ave maris stella.)

Prva je naša sljepoća, što ne uviđamo zadosta strahotu grijeha, te zato se ne strašimo, kako bismo morali, lakoga grijeha, kao da ne vrijeđamo njim neizmjerno Veličanstvo Božje. A laki grijesi utrnu revnost i gorljivost u službi Božjoj, te tako napredovanje u kršćanskoj savršenosti.

Sveto Pismo prispodablja smrtni grijeh dugu od deset tisuća talenata; crvu, koji samu dušu grize i izjeda; psima, lavovima, zmiji otrovnici; maču dvorescu. Bog sam veli, da je grijeh jedini uzrok vremenitoj i vječnoj nesreći, da čini narode nevoljnima, da je svako zlo i ista smrt po grijehu došla na svijet. A mi se ipak ispričavamo svojom slabošću; nije nam drago, kad nas tko opominje i odvraća od mlitavosti,

što vodi na grijeh. Nije li to sljepoća, koja nam oduzima mir savjesti i liši nas mnogih zasluga.

Kolika je svjetlost, što nam Bog daje po Mariji! Nikad se nije ni najmanji grijeh taknuo njezine prečiste i presjajne duše. Bog ju je izuzeo i od istočnoga grijeha. A Marija se tako strašila i u najmanjoj stvari odstupiti od volje Božje, da nije učinila kroz cijeli život svoj ni najmanjega grijeha. Blaženi Ljudevit Grignon piše o Mariji, da bi lakše bilo svjetlost od sunca, toplinu od ognja rastaviti, nego Mariju od Boga. Tako je čvrsto spojila volju svoju s Božjom.

Moli svesrdno Majku Božju: »Daruj slijepim vid žuđeni!« — Odluči, da ćeš izbjegavati svaku bližnju grješnu priliku; a netom ti dođe koja napast, da ćeš se odmah pouzdano uteći Majci Božjoj.

2. TOČKA: DRUGA NAŠA SLJEPOĆA, KOJU MARIJA PROSVJETLJUJE.

»Slijepim daruj vid žuđeni.«

Druga je naša sljepoća, što premalo poznamo svoj uzvišeni cilj, za koji nas je stvorio Bog; što premalo poznamo Boga, te ga zato i ne ljubimo, niti mu služimo, kako smo dužni. Ne poznamo one koristi, što nam donosi služba Božja u vremenu i u vječnosti; te zato ne protivimo se dosta neprijateljima svojim, pohoti, svijetu, đavlu.

Koliku svjetlost rasprostire Majka Božja svim narodima svojim divnim primjerom! Kolika je ljubav njezina prema Bogu i prema nama ljudima! Cijeli je život svoj uložila u proslavu Boga i u spasenje roda ljudskoga. Sve kreposti zasjaše u njezinu životu. Živo

je ogledalo sviju kreposti Isusovih. U Majke Božje je savršena poniznost, blagost, prijestol je mudrosti, sav je život svoj upravila na jedino dobro, na Boga. Čistoćom je natkrilila i same anđele, jakošću je svojom satrla glavu našeg zakletog neprijatelja, đavla. Bog sam postavio ju utočištem najmoćnijim svima. Posrednica je roda ljudskoga kod Boga... Veseli se, što ti Bog u Mariji dade toliko svijetlo i tako silnu pomoć! Uteci joj se u svim napastima svojim pouzdano i zazivaj je: »Slijepim daruj vid žuđeni!«; isprosi nam jakost od Boga, da sve to većma nasljedujemo prejasan primjer tvoj.

3. TOČKA: TREĆA NAŠA SLJEPOĆA, KOJU BL. DJ. MARIJA PROSVJETLJUJE.

»Slijepim daruj vid žuđeni.«

Treća je naša sljepoća, što premalo poznamo, te zato ne cijenimo dosta milost posvećujuću. A ovo je najdragocjeniji dar, što nas čini slične Bogu. Po ovoj milosti postajemo djeca Božja i baštinici neba. Taj dar nam steče Isus gorkom mukom i smrću svojom. Mučenici proliše krv svoju za ovaj dar; a svi pravednici boriše se za nj kroz cijeli život svoj. — Naša je sljepoća, što ne poznamo dosta ni sredstva, kojima se stječe i umnaža milost Božja. Premalo poznamo sv. sakramente i molitvu; zatim cijenu patnja i borba ovoga života, što ih trpimo u službi Božjoj; jer svakim dobrim djelom, što ga činimo u milosti Božjoj, umnažamo si posvećujuću milost. — Koliko truda ulažemo u prolazne i ništetne stvari, a za ovaj najdragocjeniji dar kao da i ne znamo! — Koliko vremena potratimo

uzalud, mjesto da ga upotrijebimo za napredak u milosti i krepostima, srtamo u pogibli, u kojima se umanjuje milost Božja, ne obuzdavamo svojih sjetila, riječju slijepi smo, ne vidimo najvećega dobra, što nam ga je Bog pripravio, pa zato i ne težimo, kako bismo morali, za njim.

Kako je sjajan primjer Majke Božje, kojim prosvjetljuje i ove naše opasne tmine! Nijedan trenutak vremena nije ju minuo u njezinu dugom životu, u kojem ne bi najrevnije sudjelovala s milošću Božjom. Riječ Božju je u srcu svom čuvala, kako piše sv. Luka, i sve je svoje misli, čuvstva, riječi i djela po njoj uredila. S Bogom vazda usko sjedinjena, svakim je časom rasla u milosti Božjoj. Samo je Boga nosila u duši svojoj, a svjetske misli i čuvstva je nijesu nikada oskvrnule.

U kolokviju zahvali Bogu za toliku svjetlost, što nam dade u Mariji; i moli je, neka ti isprosi od Boga milost, da je što točnije nasljeduješ. Ovo čvrsto odluči.

Na koncu izmoli: Zdravo Kraljice...

PETI TJEDAN PO USKRSU.

183.

NEDJELJA: O MOLITVI.

1. PREDVJ.: Predoči si Boga, neizmjerno dobroga Oca, kako neprestano dijeli ljudima naravna i vrhunaravna dobra, a onima još obilnije, koji ga za to mole.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam Božju neizmjernu mudrost u uslišanju naših molitava; okrijepi me, da uvijek strpljivo Bogu prepustim, kada i kako će mi pomoći.

Razmatrat ćemo u 1. točki, da je Bog molitvi sve obećao; u 2. zašto nam Bog često krati ono, za što ga molimo? u 3. da Bog želi da mu se molimo.

1. TOČKA: BOG JE MOLITVI SVE OBEĆAO.

»Zaista, zaista vam kažem, ako što uzištete od Oca u ime moje, dat će vam.« (Iv. 16, 23.)

Božanski Spasitelj htjede prije svog uzašašća na nebo da utješi tužne apostole svoje, a u njima i sve, koji će u nj vjerovati; zato im dade veliko, sjajno obećanje i utjehu: »Zaista, zaista vam kažem, ako što uzištete od Oca u ime moje, dat će vam.« — Promisli svaku riječ ovog sjajnog obećanja Spasiteljeva: »Zaista, zaista« — sv. Augustin veli, da ove riječi zakletvu sadržaju. Dakle Bog se zakletvom obvezuje svojim stvorovima, da će im sve dati, što budu zaprosili od njega. Kao da im govori: dosada ste se utjecali meni kao prisutnomu u svakoj potrebi, ali ne bojte se, kad ja odem, Otac moj će vam sve dati, što sam vam ja dosada davao. »Kažem vam«, tvrdim, obećajem vam ja, koji sam prijatelj vaš i sviju, koji će u mene vjerovati. »Ako što uzištete«, t. j. što se odnosi na slavu Božju i vaše spasenje, jer sve je drugo ništa pred Bogom, kako veli sv. Augustin; »Oca«, t. j. kako se pristoji sinovima, dakle ponizno, pobožno, Bogu odano, postojano, s pouzdanjem i ljubavlju. »U ime moje«, t. j. uzdajuć se, ne u svoje, nego

u moje zasluge, koje su neizmjerne. »Dat ću vam«, sigurno, bez sumnje.

Kolika utjeha za nas u ovom obećanju Spasiteljevu! Sjeti se toga u svojim potrebama, i ne prosjači u stvorova, koji ti ne mogu dati, nego od neizmjerno darežljivoga Boga!

2. TOČKA: ZAŠTO NAM BOG ČESTO KRATI ONO, ZA ŠTO GA MOLIMO?

»Koji je među vama čovjek, u koga ako zaište sin njegov hljeba, zar će mu kamen dati? Ili ako zaište ribe, zar će mu zmiju dati?« (Mat. 7, 9. 10.)

Što mi od Boga molimo, to je često puta kamen i zmija za nas; a što nam Bog daje, to je hljeb i riba. Kako su Božje misli i nakane uzvišene nad našim mislima i nakanama, tako je uzvišena i njegova dobrota nad našim dobrim željama. Mi si dobro želimo kad molimo od Boga, da nas od ove ili one napasti oprosti; ali Bog puno bolje radi, kad nam ostavi napasti, ali nam daje milost, s kojom ćemo napasti sigurno svladati. Tako je rekao i sv. Pavlu apostolu, kad ga je molio, da oduzme od njega anđela sotonu.

Nemoj se nikada žalostiti, ako ti Bog ne da baš ono za što ga moliš; jer će ti jamačno dati nešto puno bolje. »Neka nitko ne omalovažava svoje molitve, govori sv. Bernardo, jer Bog je cijeni; jer prije nego bi izišla iz ustiju naših, već je zabilježena u knjizi njegovoj i bez sumnje ćeš dobiti ono, za što ga mološ, ili nešto bolje.« — Sjeti se u svojim napastima ove nauke sv. Bernarda!

3. TOČKA: BOG ŽELI, DA MU SE MOLIMO.

»Ištite i dat će vam se; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se.« (Luk. 11, 9.)

Promisli, tko je, koji potiče; a tko je, koga potiče, da se moli? Potiče neizmjerno bogati i dobri Bog; a potiče svoje sirote stvorove, da prose od njega sve, što trebaju. Sv. Augustin veli, da nije moguće, da nas Bog na toliko mjesta potiče na molitvu, kad nam ne bi htio dati, za što ga molimo. — Bog je bez sumnje puno skloniji dati, nego što smo mi pripravni primiti njegove darove.

Bog nas tako ljubi, te nije poštedio ni svog jedinorođenog Sina, nego ga je dao na muke i smrt za nas; kako bi nam dakle mogao uskratiti darove i milosti, što su kud i kamo manji, nego li Sin njegov, koji mu je u svem ravan!

Bog hoće, da se svi ljudi spasu. Zato je umro za sve ljude; ali Bog nas ujedno uči, da ni najmanjega djela, koje bi bilo zaslužno, ne možemo obaviti bez milosti njegove; zato Bog hoće, da ga za to molimo.

Bog nas je stvorio, da ga slavimo, a to činimo osobito onda, kada mu se molimo. Kako je dakle Bogu milo, da ga slavimo, tako mu je po volji, da mu se molimo.

U kolokviju zahvali Bogu, što ti dade tako milo i lako sredstvo, kojim sve možeš od njega zadobiti. Upotrijebi to sredstvo svaki dan: marljivo, pobožno i sabrano. Sv. Alfonz Liguori veli, ja bih svim ispovjednicima, propovjednicima, dušobrižnicima rekao, neka često govore svojim pokornicima, slušaocima, vjerni-

cima: molite se, molite se, molite se; jer koji se moli, spast će se, akoji se ne moli, propast će.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

184.

PONEDJELJAK: ISUS PRORIČE APOSTOLIMA PROGONSTVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako šalje apostole da propovijedaju i proriče im progonstva: »Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove«.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam dobrotu Isusovu; okrijepi me, da se vazda ufam u njega.

Razmatrat ćemo u 1. točki progonstva, što ih apostoli moraju trpjeti; u 2. što treba da ih tješi u tim progonstvima? u 3. koga ne treba da se boje?

1. TOČKA: PROGONSTVA, ŠTO APOSTOLI MORAJU TRPJETI.

»Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove«. (Mat. 10, 16.)

Isus uči apostole svoje posve novomu, dosada nečuvenom načinu borbe. Uči ih, da blagošću nadvladaju bjesnoću; da od grabežljivih i ljutih vukova kakvi bijahu ljudi prije Isusa učine blage i pitome kršćane. To je prorok Isaija prorekao o Isusu i nauku njegovu prispodobom, da će vuk i jagnje zajedno pasti. — Mnogo će morati trpjeti apostoli vršeći svoju službu; ali će sve to po njegovu primjeru svladati blagošću jagnjeta i bezazlenošću goluba.

Sv. Gregorije piše: »Tko zauzima mjesto propovjednika, ne smije zlo činiti, nego trpjeti, da svojom krotkošću ublaži srdžbu razjarenih; te sâm ranjen, od mnogih boli iscijeli rane grješnika.«

To je sila nauke Kristove, kojom će ne samo zaštititi propovjednike od grabežljivih vukova, nego će od vukova učiniti pitome ovce.

Jesi li blag kao janje? nijesi li srdit, nestrpljiv? a hoćeš da druge naučiš blagosti i poniznosti. Dok smo ovce, veli sv. Ivan Zlatousti, pobijedit ćemo, jer je Isus ovcama obećao svoju pomoć, a ne vukovima.

2. TOČKA: ŠTO TREBA DA IH TJEŠI U TIM PROGONSTVIMA?

»Nije učenik nad učiteljem, ni sluga nad gospodarom svojim.« (Mat. 10, 24.)

Učenici i apostoli štovahu i od srca ljubljahu Isusa, svoga božanskoga Učitelja. Bez sumnje su i nastojali, da urede svoj život prema njegovoj nauci i primjerima. Isus ih sada potiče, da to revno čine, a kao razlog im navodi, jer inače da ne mogu biti učenici njegovi.

Apostoli su znali, a i vidjeli su, što je sve pretrpio za njih Isus! Znali su, da je trpio od vidljivih i nevidljivih neprijatelja, pa i od samih učenika nutarnje i vanjske boli sve do smrti na križu. Vidjeli su s kolikom je blagošću, strpljivošću ustrajnošću, ljubavlju, velikodušnošću i jakošću sve to podnosio. Sad ih tješi i potiče svojim primjerom, da se pokažu vrijednim svoga učitelja: »Nije učenik nad učiteljem, ni sluga nad gospodarom svojim.«

Primjer Božanskoga Spasitelja treba da je i nama poglaviti razlog, zašto da trpimo i podnosimo progonstva i poteškoće u službi Božjoj vršeći svoje dužnosti. Jer ćemo tako postati slični Isusu, ne samo u patnjama i mukama, nego i u slavi i blaženstvu.

Kolika je to utjeha u napastima i progonstvima sjetiti se, da je Isus za me puno više trpio i da »nije učenik nad učiteljem, ni sluga nad gospodarom svojim!« Sjeti se dakle ove utješljive istine, pa ćeš lakše podnositi sve protivštine.

3. TOČKA: KOGA NE TREBA DA SE BOJE?

»I ne bojte se onih, koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti.« (Mat. 10, 28.)

Da Isus još većma ohrabri svoje apostole u podnašanju progonstva, sjeća ih na prave pogibli, i veli, da im neprijatelji ne mogu takvih nanijeti. »Ne bojte se onih, koji ubijaju tijelo«, jer to nije najveća, a ni prava pogibao. »Nego se bojte onoga, koji može i dušu i tijelo baciti u pakao.« A u ovo zlo ne mogu ih rinuti neprijatelji.

Zatim im govori Isus, da će se za malo sve otkriti; da će istina nadvladati opsjenu, i dobro nadjačati zlo. Uvjerava ih, da Božja providnost osobito bdije nad onima, koji šire kraljevstvo Božje; da će ih on priznati pred Ocem nebeskim, kako oni njega budu priznali pred ljudima. A na koncu im obećava, da će biti s njima u sve dane do konca vijeka, dok oni budu širili kraljevstvo Božje.

Koliko i kakvih razloga za apostole, da se nikoga ne boje! Ti razlozi vrijede i za nas. Isus je obećao u

apostolima i nama svoju zaštitu, budemo li živjeli po njegovoj nauci.

Promisli, tko će te braniti, ako odstupiš od Isusa? Ako se priključiš neprijateljima njegovim? Past ćeš u ruke svojim neprijateljima, strastima i đavlu, koji će te upropastiti u vremenu i vječnosti.

U kolokviju zahvali Isusu, što ti je obećao silnu pomoć, dokle god ga budeš nasljedovao; i obećaj mu, da ćeš ga nasljedovati, za njega trpjeti sve do smrti.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

185.

UTORAK: KOJI NIJESU VRIJEDNI ISUSA?

1. PREDVJ.: Predoči si Božanskog Spasitelja, kako govori: »Tko ljubi oca ili mater većma nego mene, nije mene dostojan.«

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Isusa; okrijepi me, da ga što većma ljubim i nasljedujem.

Razmatrat ćemo u 1. točki prvu vrst ljudi, koji nijesu vrijedni Isusa; u 2. drugu vrst; u 3. tko će izgubiti, a tko će spasti dušu svoju?

1. TOČKA: PRVA VRST LJUDI, KOJI NIJESU VRIJEDNI ISUSA.

»Tko ljubi oca ili mater većma nego mene, nije mene dostojan.« (Mat. 10, 37.)

Isus ne brani, da ljubimo oca i mater, dapače zapovijeda, da ih ljubimo; ali zapovijeda, da Boga većma ljubimo nego roditelje svoje; da budemo spremni za volju Božju odreći se svojih roditelja.

Promisli, što si dobio ili čemu se još nadaš od roditelja svojih; pa to usporedi s onim dobrima, što si ih od Boga dobio i čemu se od Boga još nadaš: i vidjet ćeš, da si i po pravednosti dužan Boga većma ljubiti nego roditelje. Od roditelja imaš tjelesni život, odgoj i baštinu. A Bog ti je dao i roditelje i preko njih naravni život, odgoj i dobra. A osim toga stvorio ti Bog neposredno dušu, preporodio te u sakramentu krsta, uvrstio te u Crkvu svoju i tako te učinio dionikom sviju milosti svojih, pripravio ti je kraljevstvo nebesko, uzdržava ti život naravni i vrhunaravni; riječju »u njemu živimo, mičemo se i jesmo«, kako apostol govori. Zar ne bi bio uistinu nevrijedan Isusa, kad bi uz tolika dobročinstva Božja većma ljubio koga drugoga nego Isusa?!

2. TOČKA: DRUGA VRST LJUDI, KOJI NIJESU VRIJEDNI ISUSA.

»Tko ne uzme križa svojega i ne dođe za mnom, nije mene dostojan.« (Mat. 10, 38.)

Sv. Ivan Zlatousti govori u osobi Isusovoj: »Ja sam vam stekao najveće blaženstvo, zato zahtijevam od vas osobitu pokornost i ljubav; pače zahtijevam, da budete lavovi pod mojom zastavom.« I drugi sv. Oci tumače navedene riječi Isusove o križu, o kršćanskoj samozataji; vele, da nam se treba boriti protiv zlih sklonosti, koje nam ostavi Bog poslije krštenja. Tom borbom uistinu pokazujemo, da ljubimo Isusa. Zato piše sv. Pavao apostol Galaćanima: »Koji su Krista Isusa, razapeše tijelo sa strastima i požudama.« (5, 24.) — Bi li bio vrijedan vojnik, da ga prizna kralj

njegov za svoga vojnika, kad bi samo gledao svoga kralja, kako se bori za nj, a sam ne bi htio da se lati oružja? Bi li Isusa bio vrijedan kršćanin, koji zna, da je Isus nosio križ za nj, na križu umro i otkupio ga, zatim ga izrično pozvao, da i on uzme križ svoj i da ga slijedi: a kršćanin bi samo slušao i gledao očima svete vjere, kako nosi Spasitelj križ za nj, sâm pak ne bi htio da se križa prihvati? »Koji su Krista Isusa, razapeše tijelo sa strastima i požudama.«

Mi ne možemo drukčije sudjelovati s milošću Božjom za naše spasenje, osim boreći se proti svojim zlim sklonostima. A znamo da Bog hoće, te s milošću njegovom sudjelujemo; znamo, da nas Bog bez našega sudjelovanja ne će spasti. »Koji te je stvorio bez tebe, ne će te spasti bez tebe«, veli sv. Augustin.

Nosiš li križ svoj svaki dan? protiviš li se svojim zlim sklonostima? svladavaš li sebe i napasti? Ako to činiš, onda si Kristov; ako to ne činiš, nijesi Kristov; ako to samo napola činiš, napola si tek Kristov.

3. TOČKA: TKO ĆE IZGUBITI, A TKO ĆE SPASTI DUŠU SVOJU?

»Tko nađe dušu svoju, izgubit će je, a tko izgubi dušu svoju mene radi, naći će je.« (Mat. 10, 39.)

Što će to reći izgubiti i naći dušu svoju? Po duši se razumijeva ovdje život, i to život tjelesni, vremeniti. Tjelesni, vremeniti život možemo na dva načina izgubiti: silovito, t. j. mučeničkom smrću, ili naravskom smrću istrošivši ga radom i samozatajom u službi Božjoj. Tko mučeničkom smrću za vjeru i za Isusa izgubi život svoj, ili ga istroši radom i samo-

zatajom, služeći Bogu: taj će ga naći, jer će na vijeke živjeti u kraljevstvu Božjem. A tko izbjegavajuć mučeništvo, zataji vjeru i Isusa, ili ne će da služi Bogu, nego živi po svojim strastima: taj nađe, to jest spasi život svoj vremeniti, ali gubi vječni život.

Isto uči i sv. Pavao u poslanici na Rimljane: »Ako živite po tijelu, umrijet ćete; ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete.« (8, 13.)

Mi gubimo zemaljski život Isusa radi, kad s apostolom Pavlom možemo reći: »Ja više ne živim, nego živi u meni Krist. A što sad živim u tijelu, živim u vjeri Sina Božjega, koji me je ljubio, i predao sebe za mene.« (Gal. 2, 20.) To postizavamo sveudiljnom samozatajom.

Nema ništa krasnije od nasljedovanja Isusa. Tim postaje čovjek skroz Božji, posve srećan i blažen u vremenu i vječnosti.

U kolokviju moli Isusa, da ti udijeli veliku milost, da mu se posve predaš, da mu žrtvuješ i život svoj, ako bi ga on zahtijevao. Zato pak treba da živiš, kako se pristoji mučeniku, da ljubiš i vršiš kršćansku samozataju. — Na koncu izmoli: »Dušo Kristova . . .«

186.

SRIJEDA: ISUS SE PRIKAZA APOSTOLIMA NA DAN UZAŠAŠĆA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako pun ljubavi tješi apostole i pripravlja ih na svoj odlazak.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da uvidim korist duhovne suše; okrijepi me, da je strpljivo podnosim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako Isus tješi svoje apostole; u 2. kako ih bodri, da se priprave na dolazak Duha Svetoga; u 3. kako apostoli prate Isusa na maslinsko brdo.

1. TOČKA: ISUS TJEŠI SVOJE APOSTOLE.

»Neka se ne žalosti srce vaše! . . . Jer idem, da vam pripravim mjesto.« (Iv. 14, 1. 2.)

Kad je osvanuo zadnji dan, što je Isus poslije svoga uskrsnuća proboravio na zemlji, javi se apostolima u blagovaonici. Započe ih tješiti vanrednom ljubavlju, jer bijahu žalosni, što Isusa ne će više vidjeti. Isus im navede razloge, s kojih odlazi. »Idem, da vam pripravim mjesto«; da otvorim kraljevstvo, koje je dosada zatvoreno bilo svim smrtnicima; da uvedem u nj vaše oce, patriarke, proroke i sve preminule pravednike.

Radujte se zato mojoj radosti, jer idem k Ocu. »Kad biste me ljubili, onda biste se radovali, što idem k Ocu.« (Iv. 14, 28.) Treći je razlog kojim tješi Isus žalosne apostole, što će im poslati Duha Svetoga, koji inače ne bi došao. »Bolje je za vas, da ja idem; jer ako ne otidem, Utješitelj ne će doći k vama; ako li otidem, poslat ću ga k vama.« (Iv. 16, 7.)

Moj će vam odlazak oživiti vjeru, učvrstiti ufanje, usavršiti ljubav. A tako ćete postati sposobni, da primite Duha Svetoga.

Kad je apostolima bilo potrebno, da se rastanu od Isusa, da uzmognu primiti Duha Svetoga: koliko je većma potrebno za te, da ostaviš svjetovne, tašte

misli, čuvstva i stvari, da postaneš sposoban, te primiš milost i utjehu Duha Svetoga!

2. TOČKA: ISUS POTIČE APOSTOLE, DA SE PRIPRAVE NA DOLAZAK DUHA SVETOGA.

»A vi sjedite u gradu, dok se ne obučete u silu s visine.« (Luk. 24, 49.)

Isus uči apostole, kako da se priprave na dolazak Duha Svetoga. — »Sjedite« budite mirni dušom i tijelom i čekajte u strpljivosti, kada će se Bogu svidjeti, da vam pošlje Duha Svetoga. — Mir, strpljivost i odanost u volju Božju potrebni su uvjeti, da primimo Duha Svetoga. — »U gradu«. Ne će Isus da apostoli ostave svijet, nego će im upravo zato poslati Duha Svetoga, da obrate svijet. Zato neka ostanu u gradu. S pomoću Božjom možemo i u gradu očuvati mir, strpljivost i potrebnu sabranost.

»Dok se ne obučete u silu s visine«, što će vam je dati Duh Sveti; jer sami od sebe jeste slabi i nesposobni za veliko djelo, za širenje sv. evanđelja. Bog htjede da osnutak sv. Crkve izvede po Duhu Sv. Isti Duh Sveti širi je, uzdržava i upravlja; za tako odlično, božansko djelo ne dostižu slabašne ljudske sile. — Opomena je to za nas, da budemo ponizni, jer sami od sebe ništa ne možemo.

Nije samo osnutak, širenje, uzdržavanje i upravljanje kraljevstva Božjega djelo Duha Svetoga nego je isto tako njegovo djelo i opravdanje svakoga čovjeka, kao što i umnožanje, uzdržavanje i upravljanje u vrhunaravnom životu.

Budi zato pokoran Duhu Svetomu, slijedi njegova nadahnuća! Jer kako sv. Ignacije Lojolski veli: mi jedva slutimo, što bi nam sve Bog dao, kad bismo se velikodušno odazvali nadahnućima Duha Svetoga! — Odluči dakle čvrsto, da ćeš velikodušno slijediti nadahnuća i opomene, što ti Duh Sveti daje. Moli ga često, da tobom upravlja i ravna!

3. TOČKA: APOSTOLI PRATE ISUSA NA MASLINSKO BRDO.

»I izvede ih napolje u Betaniju«. (Luk. 24, 50.)

Promisli, kakvim su čuvstvom u srcu apostoli pratili Isusa na Maslinsku goru. Kolika razlika raspoloženja u apostola sada, i kad su prije četrdeset dana pratili Isusa, da započne gorku muku na Maslinskom brdu! Onda puni straha, a sada su premda se žaloste, što će ih ostaviti Isus, ipak skroz utješeni poradi divne pobjede Isusove nad svim neprijateljima, i poradi slavnoga uskrsnuća njegova.

Tako uči Isus apostole i nas primjerom svojim, što nas je riječju učio, da se kroz mnogo stradanja ulazi u kraljevstvo Božje. »Blago gonjenima pravde radi; jer je njihovo kraljevstvo nebesko«. (Mat. 5, 10.)

Betanija znači »kuća pokornosti«; a na brdu Maslinskom iskaza prema rodu ljudskomu milosrđe i ljubav. To su putevi u kraljevstvo Božje, pokornost u kući Božjoj. Isus je za života svog vazda i u svem vršio volju Očevu; pokornost mu je bila jelo i pilo, kako je sam rekao. A sve je to činio iz neizmjerne ljubavi i milosrđa. Iz ljubavi prema Ocu nebeskomu, a iz milosrđa i ljubavi prema nama.

Budeš li vazda pokoran Bogu a spram ljudi milosrdan, zadobit ćeš kraljevstvo Božje. Jer Isus govori »Blago milostivima, jer će biti pomilovani«. (Mat. 5, 7.)

U kolokviju zahvali Isusu iz svega srca za sve trudove, muke i smrt, što je za te pretrpio, i dovršio tako veliko djelo otkupljenja roda ljudskoga. Veseli se od svega srca; što ga je zapala tolika čast i slava u slavnom uskrsnuću, a sada u pobjedonosnom Uzašašću na nebo. Obećaj mu iz zahvalnosti, da ćeš ga nasljedovati; da ćeš se boriti u službi njegovoj i nositi križ sve do smrti.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

SPASOVO.

187.

ČETVRTAK: UZAŠAŠĆE ISUSOVO NA NEBO.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako se svemožnom silom svojom diže prema nebu u pratnji pravednika i mnoštva anđela. Apostoli ga prate dušom, srcem i očima prema nebu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da upoznam svoju nebesku domovinu; okrijepi me, da željom i djelom težim za njom.

Razmatrat ćemo u 1. točki; kako se Isus oprašta s apostolima; u 2. kako uzlazi na nebo; u 3. kako anđeli opominju apostole.

1. TOČKA: ISUS SE OPRAŠTA S APOSTOLIMA.

»I podignuvši ruke svoje blagoslovi ih«. (Luk. 24, 50.)

Kad se apostoli sakupiše na Maslinskoj gori s drugim pobožnim osobama i s Majkom Isusovom, dopusti im Isus, kako to pobožno možemo vjerovati, da mu na rastanku cjelivaju presvete noge njegove. S kolikom pobožnošću i strahopočitanjem učini to Majka Isusova i apostoli, s kolikom utjehom i duhovnim užitkom! — Zatim se Isus oprosti s njima najutješljivijim riječima; podiže ruke svoje da ih blagoslovi; podiže im dušu i srce prema nebu, jer blagoslovom, što im daje, udijeli im dobra nebeska. Podiže obadvije ruke, jer im dijeli u izobilju dobra nebeska.

Ovaj blagoslov bijaše krepak; ukrotio je u njima svako svjetsko čuvstvo; oživio je u srcu njihovu živo čeznuće za Duhom Svetim i nebeskim dobrima.

Isuse, blagoslovi i mene s nebeske visine! Usmrti u meni sva tašta i svjetska čuvstva i želje; napuni me čežnjom za Duhom Svetim, za njegovim darovima i za nebeskom domovinom! — Odluči, da ćeš i sam s pomoću milosti Božje otkidati osjetila i srce svoje od taštih svjetskih čuvstvi, a misliti i često željeti nebeska.

2. TOČKA: ISUS UZLAZI NA NEBO.

»I kad ih blagosivljaše, odstupi od njih, i uznošaše se na nebo«. (Luk. 24, 51.)

Pošto je Isus blagoslovio svoju presvetu Majku, apostole i prisutne pobožne osobe, »odstupi od njih i uznošaše se na nebo«, ne na ognjenim kolima, s ognjenim konjima kao Ilija, nego vlastitom svojom silom, velikim dostojanstvom i slavom. Okruživahu ga

i pratijahu ga svi pravednici iz pretpakla i vjerovatno je, da su ga pratile bezbrojne čete anđela, koje mu posla Otac ususret. Pratili su ga i apostoli i presv. Majka njegova srcem, dušom i očima prema nebu.

Tri čuvstva su im tada osobito napunjale dušu. Čuvstvo udivljenja, gledajući vanredni događaj, gdje se pravi čovjek u vanrednom sjaju božanskom silom diže na nebo. — Čuvstvo veselja i iskrene radosti napuni srce njihovo, kad gledahu ponižena i malo prije propetoga Isusa u neopisivoj slavi Božanskoj, gdje uzlazi na nebo. — Obuze srce njihovo osobito i čuvstvo žive želje za nebom i biti s Isusom, ostaviti ovu tužnu zemlju, patnje i progonstva i ući u kraljevstvo mira i pokoja, radosti i veselja.

Pobudi često ova tri čuvstva u srcu svom osobito danas sa čvrstom odlukom, da ćeš poći stopama Isusovim, putem svetoga križa, i započni odmah danas, jer ti inače ne bi mnogo koristila sveta čuvstva. Isus nas uči, da će samo oni ući u kraljevstvo nebesko koji vrše volju Oca, koji je na nebesima.

3. TOČKA: ANĐELI OPOMINJU APOSTOLE.

»I kad gledahu za njim gdje ide na nebo, gle, dva čovjeka stadoše kraj njih u bijelim haljinama, te im rekoše: Ljudi Galilejci! Što stojite gledajući na nebo?« (Djel. 1, 10. 11.)

Apostoli bili bi još dulje ostali u svetom promatranju vanrednog događaja, da im Bog nije poslao dva anđela. Ovi ih pitanjem svojim podsjetiše, da nije dosta samo promatrati, nego da treba i djelovati prema tomu. Zato ih pitahu: »Ljudi Galilejci! Šta stojite

gledajući na nebo?« Kao da su im rekli: to nebo, za kojim dušom i srcem čeznete, treba zaslužiti djelima. Zato sada, pošto ste se napunili svetim čuvstvima i željom, započnite prema tomu i raditi.

Drugo, na što ih anđeli opomenuše, bijaše sud Božji, što će ga Isus držati na koncu svijeta. Zato im govore anđeli: »Ovaj Isus, koji se od vas uze na nebo, tako će doći, kao što vidjeste gdje ide na nebo«. (Dj. ap. 1, 11.)

Sjećajmo se pri svakom djelu: Bog me vidi, Bog će me suditi, jer to nas veoma potiče, da savjesno vršimo svoje dužnosti, i silno nas odvraća od grijeha.

»I vratiše se u Jeruzalem s velikom radošću«, (Luk. 24, 52.) što im u srcu pobudi živa vjera u Isusa i u sve, što je Isus učio. Uzašašće Isusovo pobudi u srcu njihovu i veliko pouzdanje, da će domala primiti Duha Svetoga, koga im Isus obeća.

U kolokviju pobudi živu vjeru; čvrsto pouzdanje u sve što je Isus obećao; goruću ljubav prema Isusu i živu čežnju za kraljevstvom nebeskim. Primi srcu opomenu anđela, i trudi se svojski po primjeru apostola za kraljevstvo nebesko. Vrši savjesno dužnosti svoje, i bori se protiv napasti.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju...

DEVETNICA NA ČAST DUHU SVETOMU.

PRVI DAN DEVETNICE.

188.

PETAK: ULAZ ISUSA U NEBO.

1. PREDVJ.: Predstavi si sjajni nebeski dvor i vanrednu radost i veselje sviju anđeoskih zborova što

oćutješe, kad uniđe Sin Božji kao čovjek u nebo. Otac mu dade mjesto (s desne strane).

2. PREDVJ.: Duše Sv., daj da sve to bolje upoznam kraljevstvo Božje; pobudi mi u srcu sve to veću želju i čežnju za njim.

Razmatrat ćemo u 1. točki veselje, kojim primiše anđeli Isusa u nebu; u 2. kako se Isus predstavi svomu Ocu; u 3. kako Isus započe na nebu svoju službu kao zagovornik ljudi, te Oca moli, da nam pošalje Duha Svetoga.

1. TOČKA: VESELJE, KOJIM PRIMIŠE ANĐELI ISUSA U NEBU.

»**Dostojno je jagnje koje je zaklano, da primi silu i bogatstvo i mudrost i jakost i čast i slavu i blagoslov**«. (Otkr. 5, 12.)

Promisli, kolika bijaše radost pravednika, kad uđoše s Isusom u nebo! Neki su više stotina godina čamili u pretpaklu, a Adam i više tisuća godina. S kolikim veseljem zahvaljivahu i klanjahu se svom Otkupitelju i Spasitelju! S kolikim veseljem, strahopočitanjem i najdubljim klanjanjem primiše svi anđeoski zborovi Boga i Stvoritelja svoga, kad on kao pravi čovjek uđe u nebo. Kako zaori cijelo nebesko kraljevstvo od radosti i slave, kojom započeše anđeli slaviti Isusa: »Dostojno je jagnje koje je zaklano, — a evo sad uskrsnulo i proslavljeno, — da primi silu i bogatstvo i mudrost i jakost i čast i slavu i blagoslov«. — Tu radost opisuje prorok, kad veli, da začuđeni pitahu jedan drugoga: »Tko je taj kralj (Ps. 23, 8.-10.) slave?« a drugi odgovarahu: »Gospodin jak i silan, Gospodin silan u bici . . . on je kralj slave«. »Ja sam, govori na usta prorokova Isus, koji govorim istinu«; koji sam razorio kraljevstvo đavla i grijeha; ja sam, koji sam uspostavio kraljevstvo pravde i kreposti; ja sam, koji sam izmirio nebo sa zemljom; ja sam, koji sam otvorio kraljevstvo nebesko svim ljudima!

Slava tebi, Gospodine! Daj da se i ja priključim pravednicima i anđelima, da ti zahvalim iz svega srca za bezbrojna dobročinstva! Obećajem ti u zahvalnost, da ću ti uz tvoju pomoć vjerno i ustrajno služiti, dokle god živim!

2. TOČKA: ISUS SE PREDSTAVI SVOMU OCU.

»**Ja tebe proslavih na zemlji, djelo svrših koje si mi dao da izvršim. I sad proslavi mene ti, Oče, kod tebe istoga slavom, koju imadoh kod tebe, prije nego svijet postade**«. (Iv. 17, 4. 5.)

Promisli, kako se pokloni Isus Ocu nebeskom, kad uđe u kraljevstvo njegovo. Reče mu, kako si to predstaviti možemo, što mu je rekao na zemlji, moleći mu se prije muke svoje: Oče, »ja tebe proslavih na zemlji«, veliko djelo otkupljenja roda ljudskoga »svrših, koje si mi dao da učinim«. Kao dobri pastir dao sam život svoj za ovce, koje si mi povjerio. — Našao sam izgubljenu ovcu, rod ljudski; natovario sam je na svoja ramena; i evo mnoge sam već doveo sa sobom k tebi, sve pravednike iz pretpakla. »I sad proslavi mene ti, Oče, u sebe samoga slavom, koju imadoh u tebe, prije nego li svijet postade«.

Na to mu dade Otac i kao čovjeku najveću slavu, jer to znači prijesto na desnici Božjoj. Zapovijedi, da mu se poklone svi anđeoski zborovi kao svomu Bogu i Stvoritelju, a sada i kao Spasitelju svijeta; razoritelju kraljevstva sotone i grijeha na svijetu, osnovatelju sv. Crkve, kraljevstva Božjega na zemlji u kojem će se oriti slava Božja i ponavljati nekrvnim načinom krvna žrtva na križu do konca svijeta.

Na zapovijed Božju zapjevaše svi anđeoski zborovi u čast i poklonstvo Isusu pjesme zahvalnice i klanjalice: »Dostojno je jagnje koje je zaklano, — a sada uskrsnulo i proslavljeno, — da primi silu i bogatstvo i mudrost i jakost i čast i slavu i blagoslov«. (Otkr. 5, 12.) Nastavit će se i orit će se nebo slavom Isusovom na vijeke vijekova.

Hodaj putem križa, što ga označio Isus, pa ćeš doći skoro i ti u društvo nebesko, da slaviš Isusa i njemu se klanjaš na vijeke.

3. TOČKA: ISUS ZAPOČE NA NEBU SVOJU SLUŽBU KAO ZAGOVORNIK LJUDI TE OCA MOLI, DA NAM POŠALJE DUHA SVETOGA.

»Djeco moja! ovo vam pišem, da ne griješite; i ako tko sagriješi, imamo branitelja kod Oca, Isusa Krista pravednika; on je pomirenje za grijehe naše, i ne samo naše, nego i svega svijeta«. (1. Iv. 2, 1. 2.)

Promisli utješljivu istinu, što nas je uči sv. Ivan: Isus je naš i svega svijeta zagovornik kod Boga Oca na nebu.

Porazdijelio je stolice pravednicima, koje je doveo sa sobom. Preporučio je Ocu sv. Crkvu svoju, prikazao mu je za nju presvete rane svoje i ulaže te neizmjerne zasluge za obraćenje narodâ, za potrebe svakoga grješnika i pravednika.

Promisli, kako je to čvrst temelj, na kojem treba da gradimo svoje ufanje! Možeš li i pomisliti, da ti Bog ne će dati potrebite milosti u svim potrebama života, kad se sam Isus moli za te i prikazuje svoje zasluge! — Osobito je pak molio Isus Oca, da apostolima, svim njihovim nasljednicima i koji će u nj vjerovati, pošalje Duha Sv. Jer je prije uzašašća svoga svečano obećao apostolima: »Ja ću moliti Oca, i dat će vam drugoga Utješitelja, da ostane s vama u vijek — Duha istine«. (Iv. 14, 16, 17.)

U kolokviju zahvali Isusu za sve milosti koje si dobio jedino na posredovanje njegovih zasluga kroz ruke Majke njegove. Moli ga svim srcem, da pošalje i tebi Duha Sv., da s tobom ostane. Odluči, da ćeš se čvrstim pouzdanjem uteći u svim napastima i potrebama po Mariji Isusu. Budeš li se ove odluke držao, bez sumnje ćeš sve zadobiti, što god za spasenje trebaš.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju...

DRUGI DAN DEVETNICE.

189.

SUBOTA: »Svako naše zlo odrini«.

1. PREDVJ.: Predstavi si preslavnu Majku Božju, kako svojom silnom molitvom moli Sina svoga, da nam što prije pošalje Duha Svetoga.

2. PREDVJ.: Preslavna Majko Božja i naša isprosi nam od Duha Svetoga milost, da što većma upo-

znamo krasotu kreposti, i da svim srcem težimo za njima.

Razmatrat ćemo u 1. točki koje je prvo naše zlo? u 2. koje je drugo naše zlo? u 3. koje je treće naše zlo?

1. TOČKA: KOJE JE PRVO NAŠE ZLO?

»**Svako naše zlo odrini**«. (Pjesma: »Zdravo zvijezdo mora«).

Prvo i najveće naše zlo, u koje na žalost često upadamo jest laki grijeh. Sva su druga zla, što nas stižu, samo posljedice i kazna grijeha, pravo je zlo samo grijeh. — Zato je i Sin Božji, kad je postao čovjekom, sve drugo, što mi zovemo zlo, primio na se; ali grijeha nije mogao da primi, jer se jedino grijeh protivi svetosti Božjoj. — Sva druga zla nas izbavljaju od grijeha, ako ih strpljivo podnosimo, grijeh pak strovaljuje nas u vremenitu i vječnu propast. — Zato je Sin Božji sve naše nevolje primio na se, da nas oslobodi od najveće jedine nevolje, što je grijeh.

Bog je učinio Mariju posrednicom između sebe i roda ljudskoga; osobito pak između sebe i sv. Crkve Kristove. Majka Božja vrši tu službu, kad čuva veliku obitelj Kristovu od grijeha. To čini Majka Božja na dva načina. Odvraća od nas nečistoga duha; isprosiva nam milost od Duha Svetoga, da nas prosvijetli i ojači protiv naših zlih sklonosti, da ih svladamo. — Drugi je način, kojim tjera Majka Božja zla od nas, što nam isprašа od Boga milost, s kojom činimo pokoru, i tako se oslobađamo od lakih grijeha.

Preporuči se svako jutro Majci Božjoj; moli je, da ne dopusti te padneš u posve promišljeni laki

grijeh. Kad ti dođe napast, uteci se pouzdano Majci Božjoj i ponovi odluku. Osobito joj se moli kroz ovu devetnicu, da ti isprosi darove Duha Svetoga; osobito strah Božji.

2. TOČKA: KOJE JE DRUGO NAŠE ZLO?

»**Svako naše zlo odrini**«.

Druga su naša zla posljedice grijeha: vremenite kazne. Bog nam ih šalje ne samo poradi istočnoga grijeha, nego i poradi osobnih. Vremenite su kazne sve protivštine, nevolje i napasti, koje prestaju smrću. Na onom je svijetu vremenita kazna — čistilište.

Majka Božja ublažuje nam na više načina i ova naša zla. Isprašа nam milost od Boga, da ih možemo strpljivo podnositi. Zatim nas prosvjetljuje, da upoznamo veliku korist, što si stječemo, strpljivo ih za Boga podnoseći. Često puta nas sasvim oslobađa od vremenitih kazna; od bolesti, napasti, dvojbe i drugih zala. A svojim nas divnim primjerom silno potiče, da što više i većih križeva primimo na se, da zadovoljimo Božjoj pravednosti za svoje i tuđe grijehe, ili da si stečemo što više zasluga kod Boga.

Sv. Angela, vjerna službenica Majke Božje, reče: »Da ljudi znadu, kolika je vrijednost križa, nastalo bi na svijetu veliko otimanje za križem, jer bi svatko htio, da što više pretrpi za Boga«.

Moli Majku Božju, da ti isprosi od Duha Svetoga milost i njegove svete darove, da sve poteškoće, što dolaze od providnosti Božje, za Boga strpljivo podneseš.

3. TOČKA: KOJE JE TREĆE NAŠE ZLO?

»Svako naše zlo odrini«.

Treće je i najveće zlo, što nam prijeti, vječna kazna u paklu, i što nas strovaljuje u pakao, hotimice ustrajati u nepokori.

Majka Božja je i protiv ovoga zla najsilnija zaštitnica, i najčvršća nada, koju nam dade sâm Bog.

Svjedoci su tomu svi, koji su se spasli; a i svi, koji su na vijeke propali. Oni koji su se spasli, spasli su se pomoću Majke Božje. Sv. Oci uče, a i sv. Crkva u svojim molitvama dosta jasno potvrđuje, da nam Bog svaku milost daje kroz ruke Marijine. Ona je Zaručnica Duha Sv. Zato ćemo po njezinu zagovoru najsigurnije zadobiti darove Duha Svetoga. Duhovni naučitelji zato drže za siguran znak spasenja: ljubav, štovanje i nasljedovanje kreposti Majke Božje.

Kad je Bog htio da kazni narod Israelski, reče Mojsiji: »Pusti me, — jer Mojsij je molio Boga, da poštedi narod, — da se izlije srdžba moja proti narodu idolopokloniku i da ih uništim«. (2. Moj. 32, 10.)

Kad je molitva Mojsijeva tako silna bila, da je uzdržala pravednu srdžbu Božju, koliko će većma odvratiti od nas Bog na molitvu Marijinu najveći bič svoj, vječno prokletstvo!

Kralj je Solomun rekao majci svojoj: »Prosi, majko moja, jer nije slobodno, da odvratim lica svoga«. (3. Kralj. 2, 20.) Kako bi dakle Bog odvratio lice svoje od Majke svoje, kad se ona za nas moli? — Zato govori o Mariji sv. Bernardo: »Ako se tko sjeća, da si ti njemu u nuždi svoju pomoć uskratila, o preslavna Djevice; neka prestane slaviti te, zazivati te«.

U kolokviju zahvali Bogu, što nam je dao u Majci svojoj i našoj moćnu zagovornicu. Moli pouzdano Majku Božju, da ti isprosi od Duha Sv. milost, i njegove svete darove, da svaku napast odmah s početka svladaš, i da stalno krotiš svoje zle sklonosti. Tako ćeš se očuvati i od najvećega zla, od grijeha; i od najveće kazne, od pakla.

Na koncu izmoli: Zdravo Kraljice . . .

TREĆI DAN DEVETNICE.

ŠESTI TJEDAN PO USKRSU.

190.

NEDJELJA: APOSTOLI SE PRIPRAVLJAJU NA DOŠAŠĆE DUHA SVETOGA.

1. PREDVJ.: Predstavi si apostole, kako se u blagovaonici mole s Majkom Božjom zajedno.

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli me, da te što bolje upoznam; okrijepi me, da čeznem svim srcem za tobom.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako se apostoli mole; u 2. za što se mole apostoli? u 3. zašto im je Isus poslao Duha Svetoga istom deseti dan?

1. TOČKA: APOSTOLI SE MOLE.

»Svi bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama i s Marijom, materom Isusovom, i s braćom njegovom«. (Djel. 1, 14.)

Apostoli potaknuti Duhom Sv., povukoše se u blagovaonicu, da se u miru i samoći Bogu mole. Isus im je obećao Duha Sv., ali htjede da se molitvom na nj priprave. Molitvu su apostola resile i druge krasne

kreposti. Moljahu se »jednodušno«, t. j. jednim srcem, dušom za Duha Sv. Znali su za obećanje Isusovo: »Kažem vam, ako se dvojica od vas slože na zemlji u čemu mu drago, za što se uzmole, dat će im Otac moj, koji je na nebesima«. (Mat. 18, 19.) Moljahu se sabrano. »Bijahu postojani u molitvi«, buduć da Isus nije označio časa, kada će im poslati Duha Sv. »S Marijom, materom Isusovom«, koja ih je primjerom svojim silno poticala, da ustraju u molitvi.

Sv. Oci vele, da je Marija pospješila žarkom molitvom svojom utjelovljenje Sina Božjega; tako je i sada bez sumnje molitvom svojom pospješila dolazak Duha Sv.

Ova četiri svojstva će i našu molitvu učiniti uspješnom i Bogu ugodnom; naime sabranost, bratska ljubav, ustrajnost, pomoć i posredovanje Majke Božje. A sve to treba da bude u Crkvi Kristovoj, koju znamenuje blagovaonica.

Ispitaj se, što nedostaje tvojim molitvama, i popravi se!

2. TOČKA: ZA ŠTO SE MOLE APOSTOLI.

»Zapovjedi im, da ne idu iz Jerusalema, nego da čekaju obećanje Očino«. (Djel. 1, 4.)

Promisli razloge s kojih moljahu apostoli s velikom sabranošću i ustrajnošću. Prvo, jer im tako zapovjedi Isus. Drugo, jer si bijahu skroz svijesni svoje nemoći za sve, što im Isus zapovijedio. Moljahu se dakle Ocu nebeskomu zaradi zasluga Isusovih, da ih po Duhu Sv. okrijepi i posvijetli. Moljahu se Isusu, da ispuni, što im je obećao prije nego je uzišao na nebo. A vapili su zato i Duhu Svetomu: Dođi Duše Presveti, pamet našu prosvijetli; trakom svoje milosti! — Treći razlog, zašto se moljahu revno, bijaše poticanje Duha Svetoga, koji običava prije probuditi želju u onima, kojima kani udijeliti koju milost.

Ovi razlozi neka potaknu i nas na revnu molitvu. Zapovijed i primjer Isusov, naša slabost i nemoć za sve, što je dobro. Nemojmo se opirati ponukovanju Duha Sv., koji nas potiče na molitvu i na općenje s Bogom.

Ispitaj se, zašto se tako teško odlučuješ na molitvu, pa ćeš naći, da je tomu razlog, što zaboravljaš na zapovijed i primjer Isusov; ili što misliš, da ti molitva nije tako potrebna; a obično zato, što odbijaš milost kojom te Duh Sveti potiče na molitvu. — Moli Duha Svetoga, neka te potakne, da savjesno sudjeluješ sa svakom milošću njegovom.

3. TOČKA: ZAŠTO JE ISUS POSLAO APOSTOLIMA DUHA SVETOGA ISTOM DESETI DAN?

»Ako ostanete u meni, i riječi moje u vama ostanu, štogod hoćete, ištite, i bit će vam«. (Iv. 15, 7.)

Promisli, zašto nije Isus odmah poslao Duha Sv. poslije svoga Uzašašća nego istom deseti dan.

Prvi je razlog tomu neizmjerna mudrost Isusova, koji najbolje znade sve urediti. Svakako je htio Isus tim i naučiti apostole, da je to velik i izvrstan dar, za koji se oni mole, te da se za to treba što bolje pripraviti. — Zatim su apostoli zastupali cijelu buduću Crkvu Isusovu, i kao njezini vrhovni naučitelji imali su je prosvijetliti; zato su po namjeri Isusovoj morali

cijeloj Crkvi isprositi Duha Svetoga. — Isus je htio da ih tako nauči i na ustrajnu molitvu za sve, što se tiče spasenja, te da na to nauče i vjernike. — To je zašto nam sv. Crkva preporučuje, da dulje ustrajemo u molitvi, — tri dana, devet dana i dulje, — kad molimo Boga za koju posebnu milost.

»Ako ostanete u meni, i riječi moje u vama ostanu; štogod hoćete, ištite, i bit će vam«. Apostoli su bili s Isusom u ljubavi sjedinjeni. I mi treba da budemo u milosti Božjoj, hoćemo li, da nam Bog usliša molitvu. I riječi su Isusove ostale u apostolima. Sv. Augustin veli, da se ovdje pod »riječima Isusovim« razumijeva »Očenaš«; i da apostoli nijesu drugo molili, nego što ih je Isus naučio osobito u »Očenašu«. — Ako ustrajno molimo Boga za ono, što je njemu na slavu, kao što su molili apostoli, sigurno ćemo to zadobiti.

U kolokviju moli Duha Svetoga, da ga što bolje upoznaš, i svim srcem težiš za njim i njemu mološ se po primjeru apostola. Preporuči Duhu Sv. u tu svrhu sva svoja djela, patnje i molitve!

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju....

ČETVRTI DAN DEVETNICE.

191.

PONEDJELJAK: IZBOR SV. MATIJE ZA APOSTOLA.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako sv. Petar pozivlje skupštinu od sto dvadeset u blagovaonici, da izberu jednoga za apostola namjesto Jude, i kako se na riječ Petrovu svi započeše moliti, da saznadu volju Božju.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da upoznam visoko dostojanstvo svećeničko; potakni me, da štujem svećenike kao namjesnike Isusove.

Razmatrat ćemo u 1. točki providnost Isusovu za Crkvu njegovu; u 2. kreposti apostolâ pri izboru Matije; u 3. zašto izabra Bog Matiju za apostola, a ne Josipa?

1. TOČKA: PROVIDNOST ISUSOVA ZA CRKVU NJEGOVU.

»U one dane ustavši Petar između braće, reče... Ljudi braćo! ... Treba od ovih ljudi, koji su bili s nama za sve vrijeme, kako među nas uđe i iziđe Gospod Isus ... da primi mjesto ove službe i apoštolstva, iz kojega ispade Juda«. (Djel. 1, 15. 16. 21. 25.)

Promisli blagu providnost Isusovu, kojom bdije nad svojim apostolima. Jedva što je otpao Juda, popuni mjesto njegovo drugim vrijednim mužem.

Na dvoje treba da me to sjeti. 1. Na dostojanstvo svoga svetoga zvanja; jer sam Bog je, koji me pozva u svoju sv. Crkvu. 2. Da budem ponizan i sa svetim strahom da vršim dužnosti svoga svetoga zvanja. Ne činim li to, Bog će mi ga oduzeti i dat će ga drugom, koji će mu savjesno služiti.

Promisli, zašto nije sam Isus izabrao apostola mjesto Jude, dok je na zemlji boravio četrdeset dana poslije svoga uskrsnuća. Da očituje i opet blagu providnost svoju, kojom je odlučio, da ravna ljudima po ljudima. Zatim htjede da pruži zgodu apostolima i svim sabranima, da priznadu prvenstvo Petrovo; da mu se pokore, i iskažu čast Isusu u osobi Petrovoj.

Priznaj u svojim starješinama Isusa, i pokoravaj se Isusu u svojim starješinama. Tako ćeš očuvati svoje zvanje i napredovat u krepostima.

2. TOČKA: KREPOSTI APOSTOLA PRI IZBORU SV. MATIJE.

»I moleći se rekoše: Ti Gospode, koji poznaješ srca sviju, pokaži jednoga od ove dvojice, koga si izabrao«. (Djel. 1, 24.)

Promisli krasne kreposti, što ih pokazaše svi učenici Isusovi pri izboru novoga apostola. — Jedva što predloži sv. Petar predlog, svi ga primiše; nitko nije protuslovio, niti ga ispravljao. Krasna krepost pokornosti u cijeloj zadrugi! — Spajala ih velika ljubav; bili su kao jedno srce i jedna duša! — Ponizni su bili, nitko se nije držao vrijednim, da postane apostolom; zato se pomoliše Bogu: »Ti, Gospode, koji poznaješ srca sviju, pokaži jednoga od ove dvojice, koga si izabrao«; oni se smatraju samo sredstvom u ruci Božjoj, koji je zapravo izabrao sebi apostola; oni ga samo mole, da ga očituje po njima.

To je pravi način, da u svem pogodiš volju Božju: pokornost, ljubav, poniznost, molitva Bogu, izvoru mudrosti i svjetlosti.

Podupri molitvom svojom poglavare svoje, da u svem pogode volju Božju. Tim ćeš ispuniti i dužnost svoju prema poglavarima svojim, što ti Bog naloži. Apostoli se vazda preporučivahu u molitve vjernika; a prvi se vjernici mnogo moljahu za svoje starješine i u javnim svojim skupštinama, a bez sumnje i u privatnim svojim molitvama. Bogu se to mili i usliša te molitve, kako je to dokazao, kad je na molitvu prvih kršćana čudom izbavio sv. Petra iz tamnice; i to dok su se još kršćani molili za nj, kako pišu djela apostolâ. Zazivaj Duha Sv., da i njima i tebi udijeli svoje svete darove.

3. TOČKA: ZAŠTO IZABRA BOG MATIJU ZA APOSTOLA, A NE JOSIPA?

»I baciše kocke za njih, i pade kocka na Matiju, i pribroji se k jedanaestorici apostola«. (Djel. 1, 26.)

Promisli, zašto izabra Bog Matiju za apostola, a ne Josipa, koji se poradi svojih kreposti zvaše »pravedan«; a bijaše, kako se čini, na prvom mjestu predstavljen od apostola.

Bog to učini po svojoj neizmjernoj mudrosti, što je za nas velika tajna; a možemo za to navesti i neke razloge. 1. da pokaže kako njegovi sudovi nijesu ljudski sudovi; 2. da nagradi poniznost Matijinu, kojom je krio svoju pravednost, premda je imao i po nepogrješnom sudu Božjem sve kreposti apostolske.

Uči se u svem klanjati providnosti Božjoj, ljubiti i vršiti poniznost, koju Bog nagrađuje obiljem milosti svoje.

Uči se od Josipa i Matije ravnodušnosti i poniznosti. Premda je Josip imao apostolske kreposti, ipak se nije tužio, što je Matija izabran, a ne on. Matija pak, premda je bio uzvišen na apostolsku čast, nije se uzoholio, nego se držao manjim u pravednosti i kreposti od Josipa.

Budeš li zapostavljen, nemoj mrmljati, nego nasljeduj Josipa, hvali Boga i podvrgni se njegovoj pro-

vidnosti. Budeš li odlikovan, nemoj se uzoholiti, nego se drži manjim od drugih, kao sv. Matija.

U kolokviju moli Duha Svetoga za ono, što budeš u promatranju upoznao, da ti manjka, a što bi želio da imaš. Zahvali Isusu za blagu providnost, kojom bdije nad svojom sv. Crkvom, i nad svakom svojom ovčicom. Obećaj mu, da ćeš ga uvijek slušati, pokoravajući se njegovoj providnosti i starješinama, koje je postavio mjesto sebe.

Na koncu izmoli: Očenaš i Zdravomariju . . .

PETI DAN DEVETNICE.

192.

UTORAK: APOSTOLI I SVI U BLAGOVAONICI BIJAHU SJEDINJENI S VOLJOM BOŽJOM.

1. PREDVJ.: Predoči si sve vjernike u blagovaonici s apostolima na čelu, kako se mole, i kako su skroz sjedinjeni s voljom Božjom.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam krasotu molitve; okrijepi me, da se rado molim i sjedinim s voljom Božjom.

Razmatrat ćemo u 1. točki potrebu, da sjedinimo volju svoju s voljom Božjom; u 2. kako je to uzvišeno; u 3. kako je to korisno.

1. TOČKA: POTREBNO JE, DA SJEDINIMO VOLJU SVOJU S VOLJOM BOŽJOM.

»Svi bijahu jednodušno postojani u molitvi«. (Djel. 1, 14.)

Apostoli sa svim vjernicima u blagovaonici bijahu kao jedno srce i jedna duša sjedinjeni među sobom, a još uže s Bogom. Krasan primjer za nas, kako treba da budemo sjedinjeni s voljom Božjom! To je izvor jedinstva i s bližnjim. — A zašto treba da budemo sjedinjeni s voljom Božjom?

Prvo, jer je Bog naš Stvoritelj i vrhovni Gospodar; a mi njegovi stvorovi i po naravi sluge njegove. »Gospodu se Bogu svojemu klanjaj i njemu jedinomu služi.« (Mat. 4, 10.)

Drugo, Bog je naš otac, koji zna i hoće da se brine za nas, dok mi sami od sebe često idemo u svoju propast. Kad je svako dijete dužno slušati svoje roditelje, to većma smo dužni mi slušati takva oca, kakav je Bog.

Treće, Isus nas uči riječju i primjerom svojim, da sjedinimo volju svoju s voljom Božjom. »Siđoh s neba, ne da činim volju svoju, nego volju onoga, koji me posla.« (Iv. 6, 38.) Apostoli su od Isusa naučili ovu najpotrebniju dužnost; to su svemu svijetu navijestili, a Crkva će Kristova naučati to sve narode do konca svijeta. — Kad su sv. Epikteta i Astiona, mučenike pod Dioklecijanom, udarili na muke, oni zavapiše: »Kršćani smo, Gospodine Isuse; tvoja volja nek se vazda na nama vrši!« Eto silan razlog, da se u svem i uvijek Bogu pokoravamo, jer smo kršćani!

Ispitaj se, u čem odstupaš od volje Božje, i popravi se.

2. TOČKA: UZVIŠENO JE, DA VOLJU SVOJU S VOLJOM BOŽJOM SJEDINIMO.

»Evo dolazim, da učinim volju tvoju, Bože!« (Hebr. 10, 9.)

Ovom je izrekom: »Evo dolazim, da učinim volju tvoju, Bože«, opisan sav veličanstveni život Isusov i njegovo božansko djelovanje. Ima li što bolje, mudrije i svetije od volje Božje? Vršiti volju Božju najveća je slava Božja, i najveća sreća naša, što je postići možemo na zemlji. Zato nas uči Isus, da svaki dan molimo od Boga, Bože »budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji!«

Jedinstvo s voljom Božjom savršena je ljubav; a ljubav je opet prva i najuzvišenija krepost.

Jedinstvo s voljom Božjom je Bogu najmilija žrtva, jer tako mu žrtvujemo najdragocjenije što imamo, volju i srce svoje, osobito kad to činimo u protivštinama i nevoljama. Blaženi Ivan Avila veli: »Kad Bogu zahvaljujemo u protivštinama, više činimo, nego kad ga hiljadu puta slavimo u utjehama.«

Apostoli se moljahu s Majkom Božjom zajedno, da prime Duha Svetoga, te uzmognu sav svijet privesti volji Božjoj. Jer tako postaje na zemlji kraljevstvo Božje; kao sotona što tim širi i osniva kraljevstvo svoje, što otkida ljude od volje Božje.

Nastoj svom silom, da svladaš sve neprijatelje svoje, u prvom redu svoje neuredne sklonosti, koje te otkidaju od izvora svake sreće, od volje Božje.

3. TOČKA: KORISNO JE, DA VOLJU SVOJU SJEDINIMO S VOLJOM BOŽJOM.

»Mir ljudima dobre volje.« (Luk. 2, 14.)

Od prevelike su koristi plodovi, što izviru iz volje Božje. Što bliže pristupiš tomu vrelu, to ćeš sretniji i zadovoljniji postati. I samo ćeš dotle uživati prave

blagodati, dokle budeš sjedinjen s vrelom svake sreće, s voljom Božjom. — Otkud dolazi svaki nemir, nezadovoljstvo, nesreća? Otud, što nam se koješta dogodi protiv naše volje, a što je po volji Božjoj. — Ako smo sjedinjeni s voljom Božjom, onda nam se ne može ništa dogoditi proti našoj volji. — Nositi ćemo i onda mnoge križeve, ali ne će nam biti nesnosni i gorki, nego laki i korisni. »Mir ljudima dobre volje.« Samo je ona volja dobra, koja je s voljom Božjom sjedinjena.

Sv. Franjo Saleški veli, kad moraš križ nositi, prilagodi volju svoju volji Božjoj, i križa će nestati. Kad te stigne stvar neugodna, strašna, pogledaj je u svijetlu volje Božje, i postat će ugodna. — »U volji Božjoj je sva naša sreća, veli sv. Bernardo, u volji našoj je sva naša nesreća.«

Jedinstvo je s voljom Božjom majka sviju kreposti; to je naše posvećenje. Volja je Božja najsavršenija, mjerilo i izvor svake savršenosti. Zato nam je Isus zapovjedio: »Budite savršeni, kao što je savršen i Otac vaš nebeski.« (Mat. 5 ,48.)

To nam predočuju apostoli s Majkom Božjom i sa svim sakupljenim vjernicima u blagovaonici. To je najsigurniji zalog, da će primiti Duha Sv. i obilje njegovih darova.

U kolokviju moli Duha Svetoga, neka te prosvijetli, da što većma upoznaš svetu volju Božju; neka te okrijepi, da se što uže sjediniš s njom, jer to je za te najkorisnije i najnužnije.

Na koncu izmoli: Dođi Duše Presveti... ili Očenaš i Zdravomariju.

ŠESTI DAN DEVETNICE.

193.

SRIJEDA: KAKO SE TREBA SJEDINITI S VOLJOM BOŽJOM?

1. PREDVJ.: Predstavi si apostole i vjernike, kako su s Majkom Božjom zajedno najuže sjedinjeni s Bogom u molitvi.

2. PREDVJ.: Duše Sv., nauči me i okrijepi me, da upoznam i upotrijebim sva sredstva, što me sjedinjuju s Bogom.

Razmatrat ćemo u 1. točki, u čem sastoji sjedinjenje s voljom Božjom? u 2. kako se treba vježbati u toj kreposti?

1. TOČKA: U ČEM SASTOJI SJEDINJENJE S VOLJOM BOŽJOM?

»**Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.**« (Mat. 6, 10.)

Stalno je sjedinjenje s voljom Božjom osnovna krepost, jezgra sviju kreposti i svake svetosti. — Po naravi je svojoj plod ljubavi Božje, pače sama je ljubav. — A sastoji se u tom, da u svemu gledamo očima vjere, što Bog hoće, pa to da i prihvatimo. Ima kanoti dva oka: razumom raspoznaje u svemu, što je volja Božja; a voljom je prihvaća i izvodi.

Ova nas krepost čini spremne te vjerujemo, da sve, što se događa, dolazi od Boga, bud da on sam to čini, ili da zapovijeda, bud da dopušta te se zbude. Tako da, pošto se je što dogodilo čvrsto vjerujemo, da je to volja Božja, kojoj bezuvjetno podlažemo svoju volju. Što se pak tiče budućnosti, da se ništa ne bojimo, nego želimo jedino ono, što Bog hoće, a međutim da budemo ravnodušni.

Tko si je volju Božju učinio svojom, taj se kloni svakog grijeha, vrši zapovijedi Božje i dužnosti svoga staleža strpljivo podnosi sve križeve i poteškoće. Takav živi onako, kako se i moli: »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji!« Takav je život više rajski, nego zemaljski.

Takav život provađahu apostoli i prvi kršćani, pripravljajući se na dolazak Duha Svetoga.

Odluči, da ćeš svim silama podvrgnuti volju svoju volji Božjoj. U tom je sva naša savršenost, mir i sreća.

2. TOČKA: KAKO SE TREBA VJEŽBATI U SJEDINJENJU S VOLJOM BOŽJOM?

»**Gospode, šta hoćeš da činim?**« (Djel. 9, 6.)

Da si pribavimo ovu krasnu krepost sjedinjenja s voljom Božjom, treba da se vježbamo u živoj vjeri, kako bez providnosti Božje nijedan vlas ne spada s glave naše, kako nas to Krist Gospodin izrično uči. U svim teškim događajima treba da gledamo prst Božji, kao što reče David kralj Abisaju, koji htjede da odrubi glavu Semeju, što je psovao Davida: »Pustite ga, neka psuje, jer mu je Gospod rekao: psuj Davida. Pa tko smije kazati, zašto tako činiš?« (2. Kralj. 16, 10.)

U svemu treba da priznamo volju Božju; u svagdašnjim i najmanjim događajima; u poslovima, uspjehu i neuspjehu; u suši i utjehi; u napastima i u

miru; riječju u svemu, jer se providnost Božja proteže na sve.

Treba se vježbati u sjedinjenju s voljom Božjom postepeno. S početka silom podvrgnimo volju svoju volji Božjoj. Zatim prihvatimo volju Božju s godovanjem; napokon sjedinimo se s voljom Božjom savršeno tako, da nam se volja, kako sveti Franjo Saleški govori, izgubi u volji Božjoj. — Mnogo koriste i česte strjelovite molitve. Sveti Ignacije često govoraše: »Ravnaj sa mnom, Gospodine, kako znaš i hoćeš, jer znam da me ljubiš.« Ili »Gospode, što hoćeš da činim?« — »Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.« I slične druge.

U kolokviju moli Duha Svetoga, da pobudi u tebi spoznaju, glad i žeđu za svetom voljom Božjom. Budeš li se sjedinio s voljom Božjom, naći ćeš raj ovdje na zemlji. Ova je krepost dar Duha Svetoga. Tim darom je obogatio apostole i prve vjernike. Moli ga svim srcem, da ga i tebi daruje.

Izmoli na koncu: Dođi Duše Presveti; ili: Očenaš i Zdravomariju.

SEDMI DAN DEVETNICE.

194.

ČETVRTAK: ISUS NAM OBEĆAJE U DUHU SVETOMU UČITELJA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Isusa, kako obećaje apostolima Duha Svetoga kao Učitelja: »A kad dođe on, Duh istine, učit će vas svu istinu.« (Iv. 16, 13.)

2. PREDVJ.: Duše Sv., nauči me svu istinu; okrijepi me, da prema tvom nauku uredim život svoj.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kakav je Učitelj Duh Sv.; u 2. koji su njegovi dobri učenici? u 3. kako vrši Duh Sv. učiteljsku službu?

1. TOČKA: KAKAV JE UČITELJ DUH SVETI?

»A kad dođe on, Duh istine, učit će vas svu istinu; jer ne će od sebe govoriti, nego što čuje, govorit će, i što će biti u napredak, javit će vam.« (Iv. 16, 13.)

Promisli, kako je izvrstan Učitelj Duh Sveti! Kralj je sviju učitelja! Otkud je crpao svoje znanje? Od Oca i Sina, od kojih od vijeka ishodi. Zato govori Isus apostolima: »Od mojega će uzeti i javit će vam« (Iv. 16, 15.), to jest primit će ishođenjem narav Božju kako od Oca, tako i od mene. A ta je narav Božja sama mudrost i znanje. Promisli, čemu te uči Duh Sv. Uči te najuzvišenijim i najpotrebnijim istinama. — Kako nas uči? Najjasnije, bez ikakve pogrješke ili kolebanja; jer je nepogrješiv. Na kakav način nas uči Duh Sv.? Blago, brzo, dok prosvjetljuje razum, krijepi i volju, tješi, umiruje srce.

Zar ne, da takva učitelja, kao što je Duh Sveti, nema na ovom svijetu? Pa kad ljudi dolaze iz daleka, da čuju učene ljude, koliko većma nam treba čeznuti za Duhom Svetim? Sjedini se zato u duhu s apostolima u blagovaonici, saberi se; moli Isusa, da ti pošlje Duha Svetoga, toga nepogrješivoga, sveznajućega, ljubeznoga Učitelja! On će te naučiti »svu istinu«; jer je on »Duh istine«. On je Učitelj svake istine; jer je svaka istina od njega. On uči samo istinu, nepristupačan je svakoj bludnji, dvojbi ili sumnji.

Vapi zato osobito ovih dana za Duhom Svetim: »Dođi Duše Presveti; pamet našu prosvijetli; trakom svoje milosti!«

2. TOČKA: KOJI SU DOBRI UČENICI DUHA SVETOGA?

»Sluga Gospodnji ne valja da se prepire, nego da bude blag prema svima, sposoban da uči, spreman da podnosi zlo.« (2. Tim. 2, 24.)

Duh Sveti nadahnjivao je svojom svjetlošću i utjehom ne samo pravednike staroga i novoga zavjeta, nego i sve narode i pojedince poslije tužnoga pada naših praroditelja. On je govorio, kako sv. Crkva u vjerovanju ispovijeda, na usta sviju proroka. — Govorio je svim ljudima, ne samo nutarnjim nadahnućima, utjehama, opomenama, često i grižnjom savjesti, nego i raznim događajima srećnim i nesrećnim.

Promisli, koliko ih je Duh Sv. već u starom zavjetu priveo pravednosti! Sve naime, koji se odazvaše nadahnućima njegovim; koji su bili »sposobni da uče«, kako govori sv. Pavao apostol. — A u novom zavjetu nadahnjuje obilnim milostima cijelo mistično tijelo Isusovo, cijelu Crkvu njegovu. Crkvu je Kristovu Duh Sveti osnovao po apostolima, kad je nad njih sašao. Širio ju je i jednako je širi, upravlja, naučava i usavršuje; nikada je ne ostavlja. — Svi, koji primaju i slijede nadahnuća njegova, učenici su njegovi.

Budi i ti marljiv učenik sveznajućega, nepogrješivoga Učitelja, Duha Sv. — Primaj i slijedi njegova nadahnuća savjesno, pa ćeš se uspet do visoke savršenosti.

3. TOČKA: KAKO VRŠI DUH SVETI UČITELJSKU SLUŽBU?

»Duh dahne gdje hoće; i glas njegov čuješ, ali ne znaš, otkuda dolazi, ili kuda ide.« (Iv. 3, 8.)

Promisli, kada je Duh Sveti započeo naučavati; dokle naučava; gdje naučava; koja mu je umjetnost pri naučavanju; zašto naučava, koja mu je svrha.

Duh Sveti je započeo naučavati, tek što je Bog obećao Spasitelja svijetu poslije pada praoca roda ljudskoga. Onda je već započeo dijeliti od neizmjernoga blaga, što će nam ga obećani Spasitelj steći smrću svojom na križu. — Kako je duboko i dugotrajno skrušenje pobudio u Adamu za počinjeni grijeh! — Nastavio je svoje djelovanje kod svih pravednika staroga zavjeta. Zapravo nije bilo nijednog pravednika, kojega ne bi Duh Sv. bio opravdao. A to je većim pravednikom postao što je tko pripravnije primao i slijedio nadahnuća Duha Sv.

U novom je zavjetu — pošto je Isus dovršio žrtvu smrću svojom na križu — puno sjajnije i obilnije prosvjetljivao sve narode svijetlom svoje milosti, i krijepio silom svojom njihovu slabu volju. Najsjajnije pokaza to Duh Sv. na apostolima i prvim vjernicima. — Duh Sv. ne steže svoje djelatnosti samo na jedan narod; on prosvjetljuje, jači i uči sve narode; no ipak najobilnije djeluje u Crkvi Kristovoj, koje nikad ne ostavlja. — Tolikom silom i jasnoćom naučava, da u tili čas učini i od najvećeg grješnika velikog pravednika, kao što učini sveca iz razbojnika na križu: iz Savla Pavla i mnoge druge. — Svrha mu je vazda i u svem, da proslavi Boga, što je ujedno i naše spasenje.

U kolokviju zahvali Isusu, koji nam obeća i posla takvoga Učitelja. Moli Duha Sv., neka te uzme u svoju školu. Ali obećaj mu, da ćeš biti pažljiv i marljiv učenik njegov. — Na koncu izmoli: Dođi Duše Presveti...

OSMI DAN DEVETNICE.

195.

PETAK: ISUS NAM OBEĆAJE U DUHU SVETOMU LIJEČNIKA.

1. PREDVJ.: Predstavi si Duha Svetoga, kako tjera tmine našega razuma svijetlom milosti svoje; i kako krijepi slabost volje naše silom svojom.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli milošću svojom tmine moje; ojači silom svojom slabost moju!

Razmatrat ćemo u 1. točki, kakav je liječnik Duh Sveti? u 2. kako liječi Duh Sv. rane naše? u 3. što hoće Duh Sv. da mi činimo?

1. TOČKA: KAKAV JE LIJEČNIK DUH SVETI?

»A utješitelj Duh Sveti, kojega će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, štogod vam rekoh.« (Iv. 14, 26.)

Promisli svojstva, što ih imaju najizvrsniji liječnici, pa ih usporedi sa svojstvima Duha Svetoga, i uvjerit ćeš se, da Duh Sv. neizmjerno nadilazi i najizvrsnije liječnike.

Izvrstan liječnik treba da ima: 1. dobru diagnozu, t. j. treba da odmah raspozna, koja je bolest u bolesnika; 2. da ima i upotrijebi krepke lijekove; 3. da ljubi bolesnike, te ih ne ostavi sve dok ih ne izliječi; da je strpljiv s njima.

Duh Sv. neizmjerno obiluje svim ovim svojstvima. — Duh Sveti 1. poznaje sve naše slabosti i bolesti, ne kako god, nego božanskom svjetlošću i točnošću; on im znade izvor, narav i posljedice. 2. Duh Sveti ima lijekove, koji mogu sve naše nevolje duše i tijela posve sigurno izliječiti. 3. Duh Sv. nas neizmjerno ljubi; nikada nas ne ostavlja; strpljivost mu je što je ima s nama, tolika, kolika mu je i ljubav neizmjerna!

Kliči od radosti, što ti dolazi takav liječnik u Duhu Svetomu! Otkrij mu sve svoje rane, jer premda ih poznaje, ipak mu je milo kad ih priznaješ te ga moliš da te iscijeli! Vapi dakle za Duhom Svetim, i otkrij mu s velikim pouzdanjem sve svoje potrebe i nevolje, jer je svemožan Liječnik.

2. TOČKA: KAKO LIJEČI DUH SVETI NAŠE RANE?

»Njegovom ste modricom izliječeni.« (1. Petr. 2, 24.)

Duh Sveti iscjeljuje naše rane kako sv. Petar govori, ranama, zaslugama Isusa Krista; a od ovoga lijeka nema krepčijega, milijega i sigurnijega. Pa kako to čini Duh Sveti? Duh Sveti nam dijeli izobilne pomoći iz one neiscrpive riznice, što nam je steče Isus Krist mukom i smrću svojom. Predočuje nam primjere Isusove, njegovu nauku, a ujedno nam milošću svojom prosvjetljuje razum, da sve to shvatimo; krijepi nam volju, da ono što razumijemo i izvesti uzmognemo. To obeća Isus apostolima: »A utješitelj Duh Sveti, kojega će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, štogod vam rekoh.« (Iv. 14, 26.)

Koja je to rana, a da je rane Isusove ne bi iscijelile? Koja je to žalost, a da je ne bi žalost Isusova utješila? Koja je to oholost, a da je ne bi slomila poniznost Isusova? Koji je to križ, breme ili teret, a da ga ne bismo strpljivo primili na se i nosili, kad gledamo kako Isus pada pod teretom križa. Tko bi mogao reći, da ne može nositi križa, kad ga sjeća Duh Sveti, kako naš Spasitelj pruža ruke svoje, da ga prikuju na križ! Kako bismo mogli srce svoje neprijatelju duše naše darovati, kad gledamo, kako probadaju za nas Srce Isusovo, pošto je iscrplo sve gorkosti, žalosti i prezir za nas.

Tako milo i blago liječi Duh Sv. naše rane, a ujedno silno i neodoljivo. — Nemoj se opirati Duhu Svetom; primaj rado njegove opomene; jer takve učenike običava Duh Sv. nadariti mnogim utjehama i darovima svojima.

3. TOČKA: ŠTO HOĆE DUH SVETI DA MI ČINIMO?

»**Duha ne gasite.**« (1. Sol. 5, 19.)

Sv. Pavao, pišuć Solunjanima, opominje ih, da ne osujete djelovanja Duha Svetoga grijehom, lakoumnošću, rastresenim životom. Na što je Duh Sv. Solunjane po sv. Pavlu opominjao, na to opominje i nas: »Duha Sv. ne gasite.« Duh Sv. hoće, da sudjelujemo s milostima, što nam ih obilato daje. — Bog ne djeluje na nas, veli sv. Augustin, kao na kamenje ili stvorenja bez razuma i volje. Bog ne ruši naše slobode, makar je mi i na zlo upotrijebili. Bog pruža pomoćnicu ruku; do nas je, hoćemo li je prihvatiti ili

odbiti. Zato nas opominje prorok: »Danas, ako čujete njegov glas, nemojte otvrdnuti srca vaša.« (Ps. 94, 8.)

Kako treba da sudjelujemo s milošću Duha Svetoga? Treba da slušamo glas savjesti, po kojoj nam Duh Sv. obično govori. Treba da 1. često i pobožno primamo svete sakramente; 2. da čuvamo čistu savjest i od onih lakih grijeha, koji se počinjaju promišljeno i s potpunom slobodom; 3. da odvažno i ustrajno mrtvimo svoja neuredna nagnuća. Takva se savjest mili Duhu Svetomu, a on je često posjećuje svojim utjehama i milostima.

U kolokviju zahvali srdačno Isusu, što nam je poslao tako silnoga Liječnika, koji svaku bolest liječi, pače i mrtve uskrisuje na novi božanstveni život. — Obećaj Isusu i Duhu Svetomu, da ćeš ga uvijek i u svemu slušati, i zato ga moli, da ti što češće i silnije govori. Reci mu kao što Helije nauči Samuela, da govori: Govori, Gospodine, jer čuje sluga tvoj!

Na koncu izmoli: Dođi Duše . . .

ZADNJI DAN DEVETNICE.

196.

SUBOTA: NAŠA PRIPRAVA ZA DOLAZAK DUHA SVETOGA.

1. PREDVJ.: Predstavi si apostole i sve vjernike u blagovaonici oko Majke Božje, kako se podvostručenom revnošću mole za Duha Svetoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv. prosvijetli mi razum, da te sve to većma upoznam; raspali mi volju, da svim srcem težim za tobom.

Razmatrat ćemo u 1. točki: da su Duhovi za nas obnova dolaska Duha Svetoga; u 2. da je Duh Sveti sedmerostruko vrelo milosti za sv. Crkvu; u 3. da je Duh Sveti posvetitelj svake duše napose.

1. TOČKA: DUHOVI SU ZA NAS OBNOVA DOLASKA DUHA SVETOGA.

»**Primit ćete silu Duha Svetoga, kad siđe na vas.**« (Djel. 1, 8.)

Sv. se Crkva Kristova rodi na Duhove. Duh Sveti nju je osnovao netom se je spustio na apostole. Crkva je postala po Duhu Svetom nepogrješiva učiteljica sviju naroda do konca svijeta. Duh Sveti je više nikad ne ostavlja. Kako Duh Sveti oživljava i vodi cijelu sv. Crkvu, tako oživljava i vodi svakog pojedinca u Crkvi. Možemo dakle u istinu reći, da svaki dan primamo darove Duha Svetoga. A Duh Sveti dijeli svoje darove osobito onda, kad ga za to osobito molimo, i kad se napose pripravimo za darove njegove. To pak biva osobito na svetkovinu, što je posvećena prvim njegovim dolaskom. Nije dakle svetkovina »Duhova« samo puka uspomena na davno prošli događaj; nego je stalno vrelo, iz kojega toliko puta crpamo novih darova, koliko puta slavimo prvi slavni dolazak Duha Svetoga.

Stoga se raduj svakiput, kad se vraća u crkvenoj godini koja svetkovina ili nedjelja, osobito pak Duhovi; jer svaki put ti obilnije nuđa Duh Sveti svoje sv. darove.

2. TOČKA: DUH SVETI JE SEDMEROSTRUKO VRELO MILOSTI ZA SVETU CRKVU.

»**I na njemu će počivati duh Gospodnji, duh mudrosti i razuma, duh savjeta i jakosti, duh znanja i straha Gospodnjega.**« (Is. 11, 2.)

Prorok Isaija proriče navedenim riječima darove, koje će izliti Duh Sveti u dušu Spasitelja, koga iščekuju narodi. Ali Isus je obećao istoga Duha i sv. Crkvi svojoj. Nju posvećuje Duh Sveti svojim darovima, vodi je i upravlja do konca svijeta.— Duh Sveti je živa sila, koja sve oživljava u Crkvi Kristovoj osobito kroz ono sedam vrela, što ih je otvorio Isus, kad je naredio sedam svetih sakramenata.

U sv. krstu nas preporađa »iz vode i Duha Svetoga« (Iv. 3, 5.); u sakramentu potvrde daje se Duh Sveti i njegovi darovi; u presv. oltarskom sakramentu silom Duha Svetoga pretvara se kruh i vino u presv. tijelo i krv Isusovu; za opraštanje je grijeha nadahnuo Isus apostole i njihove nasljednike Duhom Svetim; u sakramentu svetoga reda daje se rukopolaganjem Duh Sveti, koji zaređuje ljude za oruđe svoje, po kojima će dijeliti svoje milosti vjernicima; u zadnjoj pomasti dovršuje oproštenje grijeha; u sakramentu ženidbe spaja zaručnike u vrhunaravnoj ljubavi za množenje vjernika svetoj Crkvi.

Promisli, koliko si milosti već primio po Duhu Svetom iz ovih živih vrela, i koliko ti ih još nudi Duh Sveti! Budi zato svim srcem zahvalan ne samo Isusu, koji ti je otvorio neizmjerno blago muke i smrti svoje u sedam sakramenata, nego i Duhu Svetomu, koji te

nove k ovim živim vrelima i priopćuje ti to blago. Pokaži svoju zahvalnost pobožnim i čestim primanjem sv. sakramenata i kreposnim životom.

3. TOČKA: DUH SVETI JE POSVETITELJ SVAKE DUŠE NAPOSE.

»Vi ste hram Božji, i Duh Božji stanuje u vama.« (1. Kor. 3, 16.)

Duh Sveti nije samo učitelj, posvetitelj i voditelj cijele Crkve Kristove; nego on naučava, posvećuje i vodi svaku dušu napose. Te istine sjeća sv. Pavao Korinćane, kad im piše: »Vi ste hram Božji, i Duh Božji stanuje u vama.« Zato ste naime hram Božji, jer je Duh Sveti, koji u vama stanuje, Bog. — Nije samo duša naša hram Duha Svetoga, nego je i »tijelo vaše — veli sv. Pavao — hram Duha Svetoga koji je u vama, kojega imate od Boga, i nijeste svoji.« (1. Kor. 6, 19.) A Duh Sveti nije besposlen u nama. Duh Sveti je sama djelatnost. »Ne zna lagana otezanja milost Duha Svetoga«, govori sv. Ambrosije. — Kao što naša duša vazda djeluje u tijelu, usavršuje ga i oživljava ga; tako usavršava Duh Sveti našu dušu u vrhunaravnom životu: sve to većma se sjedinjuje s dušom našom, čini je sve to svetijim hramom svojim, čisti je i ukrasuje krepostima, budi u njoj svete želje, tvori kreposna djela, tješi je i napunja mirom i utjehom svojom. Riječju: on ju posvećuje.

Ali nas Duh Sveti ne sili na to, što djeluje u nama; treba da i mi voljno i stalno sudjelujemo s njim. On nas potiče, nemojmo mu se opirati. Ne samo ne opirimo mu se, nego ga zazivajmo svim srcem, osobito

danas uoči njegova dolaska. Svaki uzdah naš neka ujedno bude i zaziv srdačni Duha Svetoga.

U kolokviju pobudi vatrenu želju, poput apostola i vjernika u blagovaonici, za Duhom Svetim i za njegovim darovima. Opetuj često i probudi tu želju strjelovitim molitvama: Dođi Duše Presveti... i ujedno dovrši promatranje ovom molitvom.

DUHOVSKI TJEDAN.

197.

DUHOVSKA NEDJELJA: DOŠAŠĆE DUHA SVETOGA.

1. PREDVJ.: Predstavi si blagovaonicu u Jerusalemu. Gledaj u duhu, kako se usrdno Bogu mole apostoli, učenici i vjernici na broju njih do 120, a u sredini njihovoj Majka Božja. Najedamput zašumi s neba kao duhanje silnoga vjetra i napuni svu kuću, gdje sjeđahu.

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli me, da razumijem zamašnost današnjih događaja; okrijepi me, da prema njima uredim svoj život.

Razmatrat ćemo u 1. točki prvi preznameniti događaj, koji se danas dogodi; u 2. drugi; a u 3. treći događaj.

1. TOČKA: PRVI PREZNAMENITI DOGAĐAJ, KOJI SE DANAS DOGODI.

»I kad se navrši pedeset dana, bijahu svi zajedno na istom mjestu. I u jedan put postade huka s neba, kao od silnog vjetra, što dolazi; i napuni svu kuću, gdje sjeđahu. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao

oganj, i spusti se na svakoga od njih. I napuniše se svi Duha Svetoga.« (Djel. ap. 2, 1.—4.)

Prvi preznameniti događaj, što se zbio danas, jest: ispuniše se obećanja Isusova, što ih često obeća apostolima, a preko njih i cijeloj Crkvi svojoj, da će naime doći Duh Sv.; da će ih tolikim svijetlom napuniti odozgo, te će svu objavu Božju nepogrješno razumjeti, i nepogrješno je cijelomu svijetu tumačiti. Zatim da će ih Duh Sv. tolikom silom oboružati, te će i svoj život prema nauci Isusovoj urediti i svijet preobraziti; a pri tom apostolskom radu da se ne će strašiti ni same smrti.

Sve se to dogodi danas. I to »najedamput«, e da dokaže Duh Sv., da je on svemožni Bog, da su njegovi darovi puka darežljivost Božja, jer pripravljajući se apostoli odstraniše samo zapreke, što su priječile ulijevanje ovih darova. Prekrasno govori sv. Gregorije o Duhu Sv.: »O kakav je umjetnik taj Duh! Ne treba nikakva vremena, da nas svemu nauči, što on hoće. Tek što se dotakne duše, i već je nauči; dotaknuti se, znači naučiti. Jer odmah promijeni srce čovječje, netom ga prosvijetli: odmah odloži ono, što je bio, i postane odmah, što nije bio. Pomislimo, kakvi su bili naši sveti propovjednici (apostoli) do danas, a kakvi postadoše danas.« — A malo prije govori isti Svetac: »Eto Petar se veseli, što je bio išiban, a prije se je prestrašio od riječi; koji se je prije uplašio od sluškinje, poslije došašća Duha Sv. išiban je poglavare ušutkao.«

Divi se Božanskoj sili Duha Sv.! Pokloni mu se i moli ga, neka te prosvijetli i okrijepi, da nauku Isusovu i razumiješ i po njoj živeš.

2. TOČKA: DRUGI PREZNAMENITI DOGAĐAJ, KOJI SE DANAS DOGODI.

»I stadoše govoriti različnim jezicima, kao što im Duh Sveti davaše da govore.« (Djel. ap. 2, 4.)

Drugi je preznameniti događaj današnjega dana: propovijedanje sv. evanđelja. Apostoli ga sada prvi put svečano naviještaju mnogobrojnom narodu, koji se sakupio »iz svakoga naroda, koji je pod nebom«. (Djel. 2, 5.)

Po tom nastaviše propovijedanje evanđelja po cijelome tada poznatom svijetu. Već za života Apostola imao je Isus poklonika iz sviju naroda. Ispuniše se riječi proroka: »Izlit ću Duha svojega na svako tijelo.« (Joel. 2, 28.) Propovijedajući evanđelja apostoli su obnovili lice zemlje, prema riječima prorokovim: »Pošalji Duha svojega i stvorit će se, i obnovit ćeš lice zemlje .« (Ps. 103, 30.)

Nijesu mogli apostoli, a da svom silom ne govore o slavi Božjoj, jer bijahu puni Duha Sv. Sv. Leon govori: »O kako je brz govor mudrosti; i kad je Bog učitelj, kako brzo se nauči, što treba naučati! Od današnjega dana zatrubi evanđeoska truba; od današnjega dana svu pustinju i svu suhu zemlju natapa kiša darova i rijeka blagoslova.« A sv. Augustin: »Po oholim su ljudima jezici razdijeljeni, po poniznim su apostolima jezici sjedinjeni. Duh je oholosti razdijelio jezike (kod babilonske kule), Duh Sveti je sjedinio jezike.«

Pomisli, da isto evanđelje slušaš, što su ga apostoli puni Duha Sv. danas prvi put svečano svijetu navijestili. Kako su se skrušili oni narodi, koji su

poslušali propovijed apostola, i iskreno se Bogu obratili i njemu služili sve do konca života svoga! Ispitaj se, što je uzrok, te tako mlitavo služiš Bogu, a slušaš i promatraš isti nauk Kristov, što su ga prvi kršćani promatrali; odstrani svaku zapreku, započni svim srcem Bogu služiti!

3. TOČKA: TREĆI PREZNAMENITI DOGAĐAJ, KOJI SE DANAS DOGODI.

»A u Jerusalemu stanovahu Židovi, ljudi pobožni iz svakoga naroda, koji je pod nebom.« (Djel. ap. 2 5.)

Treći je preznameniti događaj, koji se danas dogodio: osnutak svete Crkve Kristove. Na propovijed sv. Petra obratiše se tri tisuće ljudi. Tako bi udaren temelj zgradi, koju više nikakve sile srušiti ne mogu. U ovoj Crkvi nastani se Duh Sveti, te je više nikada ostavit ne će: »I ja ću moliti Oca — obeća Isus apostolima — i dat će vam drugoga Utješitelja, da ostane s vama uvijek.« (Iv. 14, 16.)

Duh Sv. u Crkvi Kristovoj otvorio je sve vrutke milosti, i posvete Božje za sve narode do konca vijeka. Tako se ispunilo što proreče Joel prorok: »Izlit ću Duha svoga na svako tijelo.« (Joel 2, 28.)

Sv. Luka piše, da se na silan glas, u kojem Duh Sveti siđe na apostole, »skupi mnoštvo ljudi i smete se; jer svaki od njih slušaše, gdje oni govore njegovim jezikom. A divljahu se svi i čuđahu se.« (Djel. 2, 6. 7.) Nijesu se mogli sakupljeni narodi dosta nadiviti: čudiše se i svetim se strahom napuniše, čuvši i vidjevši velika čudesa, koja se zbiše pred njihovim očima.

I mi treba svetim strahom da se napunimo, kad promislimo, što sve učini za nas Duh Sveti! Što sve imamo zahvaliti sv. Crkvi, koju danas osnova Duh Sv.! Tako mudro, blago, a ujedno silno upravlja Duh Sv. sv. Crkvom, da bismo svi postali velikim Svecima, kad bismo stalno i u svem živjeli po nauci sv. Crkve; kad bismo se okoristili svim milostima, koje nam daje sv. Crkva. Ona je jedina majka koja rađa samo pravednike i Svece. I nas je posvetila, prije nego smo znali za se: u sv. krstu.

Zahvali od srca Duhu Svetomu, što je ispunio sva obećanja Isusova; što je po apostolima danas prvi put navijestio evanđelje, i što je sv. Crkvu za sve narode osnovao. Moli ga ponizno i pouzdano u kolokviju, da tebi i svima udijeli svojih sedam darova u što većoj mjeri. Opetuj često danas tu prošnju, i dovrši razmatranje s molitvom: »Dođi Duše . . .«

198.

PONEDJELJAK: OTAJSTVENE OKOLNOSTI DUHOVA.

1. PREDVJ.: Predstavi si, kako se pedeseti dan poslije uskrsnuća Isusova u blagovaonici Duh Sveti na apostole spustio uz silni vjetar.

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli me, da razumijem otajstvene okolnosti tvoga dolaska. Okrijepi me, da crpem iz njih obilnu korist.

Razmatrat ćemo u 1. točki: vrijeme, u koje dođe Duh Sv.; u 2. mjesto, kamo dođe Duh Sv.; u 3. zašto dođe u znaku silnoga vjetra?

1. TOČKA: VRIJEME, U KOJE DOĐE DUH SVETI.

»I kad se navrši pedeset dana... u jedan put postade huka s neba.« (Djel. 2, 1. 2.)

I vrijeme, kada dođe Duh Sv., očituje veliko otajstvo. Pedeseti dan poslije izlaska iz Egipta dao je Bog na gori Sinaju zakon svome odabranome narodu. Gromovi su tada zagrmjeli, a munje sijevale; u gustom oblaku zatrubi truba jakim glasom, te zadrhta sav narod. Tada proglasi Bog stari zakon. Bijaše to zakon straha i sužanjstva, kako veli sv. Pavao apostol.

Pedeseti dan poslije uskrsnuća Isusova proglasi Duh Sv. novozavjetni zakon; zakon ljubavi i prave slobode; upisan u srce apostola i vjernika, a ne na kamenite ploče.

Židovski je pedeseti dan bio u subotu, a kršćanski u nedjelju. Tim je označio Duh Sv., da mjesto staroga zakona stupa novi u krepost; da se stari tipički zakon ispunjuje i obistinjuje u novom.

Pedeseti dan dođe Duh Sv., jer pedeseta godina kod Židova bijaše jubilarna. Tada svi robovi postadoše slobodni, i svi dobiše svoj imutak natrag. Tako učini Duh Sv. od robova grijeha i đavla slobodne sinove Božje; i povrati im opet pravo na baštinstvo kraljevstva Božjega, što im je oteo neprijatelj. Krasno piše o tom sv. Ivan Zlatousti: »Koji je to zakon, koji je danas s neba proglašen? Milost Duha Svetoga. Koje su tvoje razumne ploče, u koje je ovaj zakon uklesan? Duša i tijelo. Koje je tvoje duhovno obrezovanje? Izrezanje svake zle želje i odvraćanje od njih. Koji je tvoj žrtvenik? Duša tvoja. Koja je tvoja duhovna žrtva? Svako dobro djelo. Koji je oganj na tvom žrtveniku? Toplina skrušenosti. Koji je hram tvoj od Boga sagrađen? Čisto srce, u kojem rado stanuje Bog.«

Promisli dobro ova otajstva i moli Duha Sv., da ti u srce saspe sve svoje darove. Osobito ga moli, da ti umnoži žarku ljubav. Nastoj i sam, da ju umnožiš vršeći dobra djela, osobito svoju dužnost, i Boga radi podnoseć sve poteškoće.

2. TOČKA: MJESTO, KAMO DOĐE DUH SVETI.

»Bijahu svi zajedno na istom mjestu.« (Djel. 2, 1.)

Poslije uzašašća Isusova na nebo vratiše se apostoli i vjernici s Majkom Isusovom u Jeruzalem, te se svi sabraše u blagovaonici. Ovdje se pripravljahu po zapovijedi Isusovoj na dolazak Duha Sv. Ustrajno se moljahu da uskore dolazak Duha Sv. — Ovo je mjesto, već mnogim otajstvima posvećeno, imalo da bude pozorište velikog otajstva, izliva Duha Sv. na apostole i na sve prisutne. Adrihom, koji opisuje Jeruzalem, veli, da su u toj blagovaonici bili pokršteni oni, koji se obratiše na prvu propovijed sv. Petra. Tamo su apostoli izabrali sv. Jakova za Jeruzalimskog biskupa; tamo su zaredili apostoli sv. Stjepana i drugove mu u đakone; tamo su držali prvi sabor apostolski; tamo su apostoli, prije nego li će se razići po svijetu, sastavili vjerovanje apostolsko.

To je dakle mjesto ne samo slika Crkve Kristove, nego uistinu prva crkva matica Kristova. U njoj je sam Isus prikazao prvu nekrvnu žrtvu novoga zavjeta; u njoj je naredio presv. oltarski sakramenat i zaredio apostole u biskupe riječima: »To činite na moj spomen« (Luk. 22, 19.), kako nas uči sv. sabor tridentski.

— A sada izlijeva Duh Sveti svoje darove na apostole, i čini ih sposobne, da rašire Crkvu po cijeloj zemlji i da prime u njezino krilo sve narode.

Radujmo se od srca, što smo već od svoga poroda primljeni u sv. Crkvu. Jedino u njoj teku vruci milosti i darovi Duha Sv. Samo iz ove vojujuće Crkve ulazi se u slavodobitnu. Koji njoj barem dušom ne pripada, ne može se spasti. — Iz zahvalnosti, što te je Duh Sv. u nju primio moli ga, neka joj privede sve narode; neka obrati grješnike, i zato neka pobudi što više apostolskih muževa.

3. TOČKA: ZAŠTO SIĐE DUH SVETI U ZNAKU SILNOGA VJETRA?

»I u jedamput postade huka s neba, kao od silnog vjetra, što dolazi, i napuni svu kuću, gdje sjeđahu«. (Djel. 2, 2.)

Duh Sveti kako veli sv. Toma Akvinac, u raznim se je podobama ukazivao i to prema djelovanju, što ga htjede da izvede. Prvo, ukazao se je u liku goluba kod krštenja Isusova, da označi nevinost Isusovu i plodnost dobrih djela, što hoće da tvore oni, koji budu u Isusu kršteni. Drugo, kod preobraženja Isusova se ukaza u liku sjajnoga oblaka, da označi kišu nauke, koju će učiti, i zaštitu, kojom će štititi svoje vjernike. Treće, u blagovaonici je dao Krist Duha Sv. apostolima nadahnućem, da označi duhovni život, koji nam daje po sakramentima. Zato i reče tada apostolima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se«. (Iv .20, 22. 23.) Četvrto, na Duhove u liku ognja; jer poput ognja čisti i prosvjetljuje dušu,

raspaljuje ju i diže prema nebu; i u »silnom vjetru«, da označi silu propovijedanja apostola, što im je Duh Sv. dao. (P. I. Qu. 43. a. 7.)

Duh Sv. apostole je tako okrijepio, da satru kraljevstvo sotonino na svijetu; da sagrade veličanstveni Dom Duhu Sv. u svim narodima i pojedincima. To je Duh Sv. najshodnije označio silnim vjetrom, u kojem je sašao na apostole i na vjernike.

Silnim je vjetrom htio Duh Sv. da upozori i apostole na svoj dolazak, i da narode u Jerusalemu sakupljene dozove k blagovaonici, neka čuju propovijed sv. Petra te se obrate. Jer kako prorok govori: »Glas je Gospodnji silan, glas je Gospodnji slavan«. (Ps. 28, 4.) Ujedno je dao Duh Sv. na znanje i onima, koji će zakon Kristov prihvatiti, da »kraljevstvo nebesko silu trpi i siledžije ga otimaju«. (Mat. 11, 12.)

Uči se iz otajstvenih okolnosti ljubiti, štovati i duboko se klanjati Duhu Sv. Čezni svim srcem za njegovim svetim darovima i ljubi sv. Crkvu kao najbolju majku. Tu ćeš ljubav samo tako zasvjedočiti, ako budeš živio po njezinoj nauci. Budi zato ponizan, blag, čist i revan u dobrim djelima, osobito u vršenju svojih dužnosti. Moli zato pouzdano milost u kolokviju od Duha Sv. i dovrši razmatranje pjesmom Duhu Svetomu: »Dođi Duše . . . .«

199.

UTORAK: O ZNAKOVIMA, U KOJIMA SE SPUSTI DUH SV. NA APOSTOLE.

1. PREDVJ.: Predstavi si ognjene jezike, u kojim siđe Duh Sveti u blagovaonici na apostole.

2. PREDVJ.: Duše Sveti, prosvijetli me, da razumijem znakove, u kojima si se spustio na apostole. Raspali i okrijepi mi volju, da gorljivo služim Bogu.

Razmatrat ćemo u 1. točki znak jezika; u 2. znak ognja; u 3. obilje milosti, što Duh Sv. izli na apostole.

1. TOČKA: O ZNAKU JEZIKA.

»I pokazaše im se razdijeljeni jezici«. (Djel. 2, 3.)

Iz premudrih je razloga izabrao Duh Sv. znak jezika, da se u njem spusti na apostole. Tumači sv. Pisma navode za to više razloga. Prvo, Duh Sv. je učinio apostole propovjednicima sv. evanđelja; a jezik je sredstvo za propovijedanje. Po znaku jezika dobiše dar jezika.

Drugo, po jezicima dade Duh Sv. apostolima veliku mudrost i spoznaju vjerskih tajna, što su ih imali svijetu propovijedati. A to je označio po jezicima, jer jezikom izgovaramo istine i tajne, i jer je jezik sredstvo za propovijedanje. Kad je Duh Sv. dao apostolima sredstvo, dao im je i veliku mudrost i spoznaju, što se jezikom očituje. Tako sv. Bernardo.

Treće, kao što jezikom kušamo i razlikujemo slatko i gorko; tečno i netečno: tako, kad Duh Sv. prosvijetli pamet, razlikujemo nebeske i vječne stvari od zemaljskih i prolaznih, da one izaberemo, a ove da prezremo. Zato govori apostol: »Naravan čovjek ne prima, što je od Duha Božjega (1. Kor. 2, 14.); jer nemaju ukusa Duha Sv. — Ovi su jezici, kako veli sv. Bernardin, značili, da je Duh Sv. dao apostolima unutrašnju silu, kojom su razlikovali Božanske stvari od svjetovnih i ljudskih.

Četvrto, jezik čovjeku najvećma koristi i najvećma škodi, kako govori Duh Sv. u knjizi Priča: »Smrt je i život u vlasti jezika«. (18, 21.) A i sv. Jakov: »A jezika nitko od ljudi ne može ukrotiti, nemirno je zlo, puno otrova smrtonosnoga«. (3, 8.) Trebamo zato Duha Sv., da nam jezik pripitomi, upravlja i posveti: »Čovjek sprema srce, ali je od Gospoda što će jezik govoriti«. (Prič. 16, 1.) Duh Sv. uči nas, da malo govorimo i razborito, a mnogo da djelujemo i revno, te vazda da slavimo Boga. To je kršćanska savršenost.

Promisli dobro, kako i na što upotrebljavaš svoj jezik. Moli Duha Sv., da te nauči, kako treba jezikom da upravljaš.

2. TOČKA: O ZNAKU OGNJA.

»I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao oganj, i sjede na svakoga od njih«. (Djel. 2, 3.)

Zašto je došao Duh Sv. u znaku »ognja«? Prvo, jer je Duh Sv. ljubav nestvorena, najuzvišenija, najsilnija, najmoćnija i najdjelotvornija. »Bog je tvoj oganj, koji spaljuje, i Bog, koji revnuje«. (5. Mojs. 4. 24.) Zatim da se ispuni, što je bilo na Sinaju u slici prorečeno. Onaj je oganj značio ognjene jezike; grmljavina: silan vjetar; gromovi: propovijedi i čudesa apostola; dim: skrušenje i pokoru židova i pogana. Da upoznamo, veli Isidor Pelusiota, kako je Bog početnik obadvaju zavjeta. — Drugo, kako je Duh Sv. ognjem usposobio proroke za njihovu službu, tako je i apostole. — Treće, time nam pokaza Duh Sv., da je zakon Kristov, što ga je na Duhove svečano pro-

glasio po apostolima, zakon ognjeni, t. j. ljubavi i revnosti. »U desnici mu zakon ognjeni«. (5. Mojs. 33, 2.) — Četvrto, da označi učinak, što će ga Duh Sv. proizvesti u duši apostola i vjernika; da će naime mlakost, krzmanje, strah, požude i zle navike spaliti i uništiti kao oganj; da će ih učiniti vatrene, revne, i sposobne za svako dobro. »Ovaj je oganj, veli sv. Ivan Zlat. spalio grijehe svijeta kao šumu«. — Peto, »oganj je značio«, veli sv. Ćiril Jerosol., velike i mnoge patnje što će pretrpjeti apostoli i vjernici; ali da će sve to nadvladati ognjem ljubavi, što im ga je zato dao Duh Sv.« — Napokon veli sv. Augustin: »Duh Sv. je apostole svoje rijekom živoga svijetla napunio, da oni poslije cijeli svijet prosvijetle, poput dvanaest trakova sunca i toliko svjetiljki istina; da opojeni novim vinom natope i napune žedna srca narodâ.«

Gdje je tvoja revnost u dobru? ne obavljaš li mlako i mlitavo svoje molitve? sabereš li se odmah, netom opaziš da si rastresen? Kakvom pripravom pristupaš sv. sakramentima, kako se zahvaljuješ? Pokaj se od srca i moli Duha Sv., da te sve to većma raspali ognjem svoje ljubavi.

3. TOČKA: OBILJE MILOSTI, ŠTO DUH SVETI IZLI NA APOSTOLE.

»**I napuniše se svi Duha Svetoga**«. (Djel. 2, 4.)

Nijesu to bili darovi neznatni, što ih izli Duh Sv. na apostole i vjernike; toliko je to izobilje, da ga je teško i pojmiti. Svaki je od apostola, učenika i vjernika toliko darova primio, kolika mu bijaše priprava. »Napuniše se svi Duha Svetoga«. On napuni sve

sile duše; pamet im napuni naukom Kristovom, oživi u njoj sve, što god čuše kroz tri godine od svoga Božanskoga Učitelja. Razum im prosvijetli vanrednim svijetlom; nepogrješivo shvatiše značenje nauke Kristove. U volju i srce im utisnu Duh Sv. zakon ljubavi savršene, da su bili pripravni svaki čas za Boga i bližnjega život svoj žrtvovati. A to je, kako nas Isus uči, vrhunac ljubavi. »Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko dušu svoju položi za prijatelje svoje« (Iv. 15, 13)

Obogatio ih je Duh Sv. svim krepostima i darovima, što je iziskivala njihova apostolska služba. Postali su savršeni učitelji svega svijeta, i pravi uzori svih kršćanskih kreposti za cijelu Crkvu sve do konca vijeka. Sv. se Augustin divi darežljivosti Isusovoj i Duha Svetoga: »Kolika i kako je neizreciva dobrota Otkupiteljeva! Čovjeka je uznio na nebo, a Boga poslao na zemlju. Kolika je briga Početnika za obnovu svoga stvora! Evo opet novi lijek dolazi odozgo; evo opet se dostojalo Veličanstvo posjetiti svoje bolesnike. Evo opet se sljubiše božanska s čovječanskim, to jest Namjesnik Otkupiteljev, da dovrši dobročinstva, što je Spasitelj započeo; što je on otkupio, Duh Sv. posvećuje; što je on stekao, Duh Sv. čuva«.

Duh Sv. nije ni sada prestao, da dijeli svoje darove svakomu prema njegovoj pripravi i sposobnosti. Saberi se, moli se, skruši se, ponizi se što većma možeš; Duh Sv. će napuniti svu posudu srca i duše tvoje. Moli to u kolokviju od Duha Sv. Zahvali mu svim srcem za sve milosti, što ih je dao apostolima i svim ljudima od prvog dolaska svoga sve dosada. Dovrši sa: »Dođi Duše«.

200.

SRIJEDA: ŠTO UČINI DUH SVETI PO APOSTOLIMA.

1. PREDVJ.: Predstavi si sv. Petra, kako pun Duha Sv. prvi put propovijeda narodu; i kako se tri tisuće obratile Kristu.

2. PREDVJ.: Duše Sv., govori mi tako, te od svega srca zamrzim na grijeh, i obratim se k Isusu.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako apostoli propovijedaju; u 2. kako im mnogi prigovaraju; u 3. kako sv. Petar svjedoči za Krista.

1. TOČKA: APOSTOLI PROPOVIJEDAJU.

»I stadoše govoriti različnim jezicima, kao što im Duh Sv. davaše da govore«. (Djel. 2, 4.)

Apostoli bijahu puni Duha Sv. zato ih je Duh Sv. silno poticao, da očituju darove njegove i sabranome narodu. »I stadoše govoriti različnim jezicima«. Tumači sv. Pisma vele, da je Duh Sv. dao apostolima spoznaju sedamdeset jezika; jer da se je kod gradnje kule babilonske na toliko jezika razdijelio jedan jezik, kojim su prije govorili graditelji kule. Sv. Ambrosije veli, da su apostoli primili od Duha Sv. spoznaju jezika svega svijeta, jer postadoše učitelji svega svijeta.

Riječi su njihove poput baklje zapalile novo svijetlo u duši slušatelja. Srce su im napunile tolikom pokorom i žarom ljubavi prema Bogu, da su u čudu pitali apostole: »šta ćemo činiti ljudi, braćo?« (Djel. 2, 37.), bili su pripravnl na sve, što god im apostoli budu rekli.

Promisli vanrednu silu Duha Sv., što je očitova kako u apostolima, tako i u ljudima razne narodnosti; pa učvrsti u sebi sve to većma pouzdanje u Duha Sv. Sudjeluj vjerno s milošću Duha Sv.; jer nijesu se svi obratili, koji su slušali apostole; mnogi su im se podsmijehavali, opirući se milosti Duha Sv.

Moli Duha Sv. više puta molitvom, što ju je Leon XIII. sa 300 dana oprosta obdario: »Duše Sv., Duše istine, dođi u srca naša, daj narodima sjaj svjetlosti svoje, da ti omile u jedinstvu vjere«.

2. TOČKA: MNOGI PRIGOVARAJU APOSTOLIMA.

»A drugi podsmijehivajući se govorahu: Nakitili su se slatkoga vina«. (Djel. 2, 13.)

Sv. Augustin lijepo piše o duhovno pijanima, kad govori o kleveti, kojom mnogi oklevetaše apostole, kad puni Duha Sv., započeše narodu govoriti: »Ovim vinom opojene duhovite duše i posve promijenjene pretpostavljaju post gozbama, bdijenje slatkom snu, siromaštvo bogatstvu. Drže za najugodniju slast tešku borbu protiv zlih nagnuća; nasladuju se onim, što su prije prezirali; a preziru što im prije bijaše dragocjeno; ljube svoje neprijatelje, i dobro čine onima, koji ih mrze. Ne kleveću svojih uvrijeditelja; ne srde se na one, koji ih vrijeđaju; ne klone duhom podnoseći nepravde; sve ovo rado podnose raspaljeni žarom ljubavi Duha Sv. i za nagradu vječnoga života. Ovim duhovnim vinom su bili opojeni mučenici, kad su odbacili od sebe i zabacili sva svjetska laskanja i hitjeli u muke; kad su zaboravili na bogatstvo i na ljubav, na baštine i ženidbu. Sve

ovo, kao pijani, nijesu vidjeli, niti su poznavali svojih; jer puni Duha Sv. hitjeli su u muke i lomače kao u radost i nagradu«. Tako su činili i apostoli, prvijenci mučenika i sviju kršćanskih borilaca.

Uvijek će biti ljudi, koji i najboljemu djelu prigovaraju. Bog to dopušta s više razloga. Prvo, da se vježbamo u strpljivosti i poniznosti, u pouzdanju u Boga. Drugo, da se istina sve to većma razbistri i u dobrima učvrsti. Apostoli nijesu zato prestali propovijedati. Sv. Petar im je dokazao iz Joela proroka, da su apostoli puni ne vina, nego Duha Sv.

Promisli, da svi koji nasljeduju Isusa moraju progonstvo trpjeti. »Svi, koji pobožno hoće da žive u Kristu Isusu, trpjet će progonstvo« (2. Tim. 3, 12.) Progonstvo je dakle u nasljedovanju Isusa znak ljubavi Božje prema nama: — Odluči zato da ćeš svaku protivštinu u službi Božjoj strpljivo podnositi. Moli više puta Duha Sv. »Ugrij, što je studeno. Blaži, što okoreno. Ravnaj, što zabludilo«.

3 TOČKA: SVETI PETAR SVJEDOČI ZA KRISTA.

»Ljudi Israelci! Čujte riječi ove: Isusa Nazarejina, kojega je Bog potvrdio među vama silama i čudesima, kao što sami znate, njega preko ruku bezakoničkih pribiste na križ i ubiste«. (Djel. 2, 22. 23.)

Sveti je Petar između sviju apostola najsilnije govorio za Isusa. Htio je time da popravi tešku uvrjedu, koju mu je nanio, kad ga se iz straha od sluškinje i sluga odreče. U propovijedi je očitovao vanrednu mudrost, jer je svestrano dokazao, da je Isus

pravi Mesija, koga je Bog obećao, a Duh Sv. po prorocima navijestio. Očitovao je apostolsku otvorenost i hrabrost; jer se nije strašio ni najvećih neprijatelja Isusovih. Bio je pripravan radije i život svoj za Isusa žrtvovati, nego da se ne pokori nadahnuću Duha Sv., koji ga potiče, da svjedoči za Isusa. — S tolikom je revnošću i uvjerenjem govorio, da se oko tri tisuća ljudi najedamput obratilo.

Kolika čast za Isusa; slava za Oca nebeskoga; radost za Duha Svetoga, što se je sv. Petar vjerno i neustrašivo odazvao ponukovanju Duha Sv. Sveti je Petar ovom svojom propovijeđu i svjedočanstvom za Isusa položio čvrst temeljni kamen neoborivu hramu Crkvi Kristovoj. Svojim je neustrašivim primjerom još većma oduševio druge apostole i propovjednike do konca vijekova. Pravo veli sv. Ignacije Lojolski: Veoma ih je malo, koji razumiju, što bi im Bog sve dao, kad bi se posve njemu predali.

Promisli, kako je to važno, a tebi korisno pokoravati se nadahnućima i opomenama Duha Sv. — Sv. Ignacije veli, da Duh Sv. običaje u stanovita vremena dijeliti svoje opomene i to će biti jamačno vrijeme molitve i kad se osobito baviš duhovnim stvarima. Pazi na to!

U kolokviju zahvali srdačno Duhu Sv. za sve milosti, što je osobito apostolima dao. Moli ga, da ti oprosti, što si često nehajan bio prema njegovim nadahnućima. Obećaj mu, da ćeš vjerno i savjesno primati njegove opomene, i da ćeš revno sudjelovati s njegovim milostima. Izmoli: Očenaš i Zdravomariju.

201.

ČETVRTAK: ŠTO UČINI DUH SV. PRVIM KRŠĆANIMA?

1. PREDVJ.: Predstavi si prve kršćane, kako sabrano i pažljivo slušaju propovijedi i kako se žarko Bogu mole.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da uvidim veliku korist riječi Božje, svetih sakramenata i molitve; okrijepi me, da se marljivo služim ovim sredstvima spasenja.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako se prvi kršćani mole, sakramente primaju i slušaju riječ Božju; u 2. kako vrše evanđeoske savjete; u 3. o nekim drugim sredstvima spasenja, kojima se poslužiše.

1. TOČKA: KAKO SE KRŠĆANI MOLE, SAKRAMENTE PRIMAJU I SLUŠAJU RIJEČ BOŽJU.

»A bijahu postojani u nauci apostolskoj i u zajednici lomljenja hljeba i u molitvama.« (Djel. 2, 42.)

Sv. Luka opisuje kako i kojim se je redom obdržavala služba Božja kod prvih kršćana. Prije svega su slušali riječ Božju, koja im se propovijedala; onda su primali u sv. misi presveto Tijelo Isusovo u sv. pričesti; a na koncu su se Bogu molitvom zahvaljivali.

Kao što je za naravni život troje potrebno: sunce, kruh i dihanje; tako je isto troje potrebno i za duhovni život. Sunce, svijetlo duši, jest riječ Božja, hrana joj je sv. pričest, što sv. Luka zove lomljenjem hljeba, a dihanje je duši našoj molitva. Tako je zovu ukratko i jezgrovito sv. Oci.

»Savršena je molitva, veli sv. Bernardo, u kojoj je tolika vjera, da se svemu nada; tolika pobožnost, da Boga kanoti sili (kao što je činila sv. Katarina Sienska, kada je ovako molila: Gospodine, ne ću te pustiti, dok mi ne dadeš ovu ili onu dušu, ovu ili onu krepost, ovu ili onu milost); tolika ljubav, da sve, za što se moli, u samoj molitvi ćuti, da je zadobila; tolika blaga poniznost, da u svemu želi, neka se vrši volja Božja, a ne vlastita.« Takva je bila molitva prvih kršćana. Zato su i dobili sve, što su molili od Boga. — Svakim su danom dublje shvatili sv. vjeru; većma obljubili i vježbali se u kršćanskim krepostima i ustrajali u molitvi.

Ispitaj se, da li i kako napreduješ u razmatranju i razumijevanju tajnâ sv. vjere; primaš li i s kakvom pobožnošću sv. sakramente?. To su sredstva, koja je Isus naredio, da napredujemo u kreposti.

2. TOČKA: PRVI SU KRŠĆANI OBDRŽAVALI EVANĐEOSKE SAVJETE.

»I svi, koji vjerovaše, bijahu zajedno, i imahu sve zajedno. Tečevinu i imanje prodavahu i razdavahu svima, kao što bijaše komu od potrebe.« (Djel. 2, 44. 45.)

Duh Sveti je nagonio prve kršćane na najuzvišeniju kršćansku savršenost tako, te im nije dosta bilo, što su vjerno i točno vršili zapovijedi Božje, nego prihvatiše i savjete evanđeoske. »I svi, koji vjerovaše, bijahu zajedno«, ne u jednoj kući, nego u ljubavi, pa i u određeno vrijeme i kod službe Božje: »A u zboru onih, koji vjerovaše, bješe jedno srce i jedna duša.«

(Djel. 4, 32.) Ovu vanrednu ljubav pokazaše i vanrednim djelima; odrekoše se svojevoljno imutka svoga, i porazdijeliše među siromake: »I nijedan ne govoraše za imanje svoje, da je što njegovo, nego im sve bješe zajedničko.« (Djel. 4, 32.)

Sv. Ivan Zlat. veli, da su živjeli »kao anđeli«. Sv. Jeronim, sv. Augustin i sv. Basilije kažu, da su prvi kršćani udarili temelj redovničkomu životu. — Prvi su kršćani uživali u izobilju sve plodove pravoga, duhovnoga siromaštva. Imali su pravu ljubav Boga i bližnjega, koju najvećma priječe one hladne riječi, »moje i tvoje«, kako veli sv. Ivan Zlat. — Uzvišeni su bili nadasve, što je zemaljsko i prolazno; a puni čežnje za nebeskim stvarima, za svetošću i krepošću. — Uživali su mir duše, vedrinu i sveudiljnu radost. »Za tobom čezne tijelo moje i srce moje; Bog je srca mojega i dio moj do vijeka.« (Ps. 72, 26.)

Promisli veliku sreću prvih kršćana, i kako su do nje došli· Dobro su razumjeli, što reče Isus: »Blago siromašnima duhom; jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« (Mat. 5, 3.) A ne samo da su razumjeli, nego su i život svoj prema tomu uredili.

Ispitaj se i naći ćeš, da ti je srce i pamet puno svjetskih i taštih želja i veselja. Otkidaj ga svaki dan od ljubavi svijeta i bûdi u srcu svom ljubav prema Isusu, prema njegovu Presv. Srcu, prema njegovoj Majci, prema nebeskim stvarima. Upotrijebi zato strjelovite molitve.

3. TOČKA: KOJA DRUGA SREDSTVA SPASENJA UPOTRIJEBIŠE JOŠ PRVI KRŠĆANI?

»I svaki dan bijahu jednako jednodušno u hramu i lomeći hljeb po kućama primahu hranu s radošću i u prostoti srca, hvaleći Boga i imajući milost kod svega naroda.« (Djel. 2, 46. 47.)

Život je prvih kršćana živo sv. evanđelje. Život i djela apostola i prvih kršćana nijesu drugo van evanđelje primjereno u život. Zato veli sv. Gregorije: »U životu Svetaca upoznajemo, što treba da čitamo u svetom Pismu.«

»Svaki dan bijahu jednako jednodušno u hramu.« Ovo čine i sada svi dobri kršćani, kojima to dopušta njihova služba. Oni nijesu zadovoljni time, da samo nedjeljom i blagdanom prisustvuju sv. misi, nego to čine svaki dan; oni polaze crkvu ne samo prije podne, nego, kad mogu, i u drugo vrijeme znaju pohoditi Presv. sakramenat. Kroz više su stoljeća vršili kršćani svaki dan zajednički u crkvi jutarnju i večernju molitvu.

»Lomeći hljeb po kućama primahu hranu s radošću i u prostoti srca.« Prvi su kršćani primali sv. pričest svaki dan; a po primjeru samoga Isusa bio je običaj, da su prigodom sv. pričesti i »ljubavne gozbe« uredili »po kućama«. — »S radošću« veselili su se, što su kršćani; što su primili Presv. tijelo i krv Isusovu i što ih je velika ljubav sjedinila u ljubavnoj gozbi. Sv. Bernardo veli: »Nema sigurnijega znaka prisutnosti Duha Svetoga, nego li je duhovna radost.« — Tertulijan opisuje tu radost kršćana: »Što je ugodnije, nego se izmiriti s Bogom Ocem i Gospodinom;

nego naći istinu, nego priznati krivnju, nego dobiti oproštenje sviju prošlih opačina?« Zato su kršćani »u prostoti srca hvalili Boga«. To znači, da su poslije gozbe pjevali hvalospjeve, kako to sv. Pavao spominje u poslanici na Efežane (5, redak 19.).

»Imajući milost u svega naroda«, što su si stekli »darežljivošću, dijeleći milostinju; pa i čistim, neporočnim životom«. (Sv. Ivan Zlat.)

Ugledaj se u uzor-kršćane, i povedi se za njihovim kreposnim životom. Služi se stalno i revno onim sredstvima, koja su i oni upotrijebili. Moli u kolokviju Duha Sv., neka ti udijeli za to obilnu milost. Dovrši s Očenašem i Zdravomarijom.

202.

PETAK: ŠTO UČI SV. CRKVA O DUHU SVETOM?

1. PREDVJ.: Predstavi si znakove, kojima se u raznim zgodama Duh Sv. ukazao svijetu, kao: goruće jezike, goluba, silan vjetar, rijeku.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli mi razum, da te što bolje upoznam. Raspali mi volju ognjem ljubavi svoje, da te ljubim svim srcem svojim.

Razmatrat ćemo u 1. točki, tko je Duh Sveti? u 2. koje nam milosti dijeli Duh Sv.? u 3. koji su osobiti darovi Duha Sv.?

1. TOČKA: TKO JE DUH SVETI?

»Utješitelj Duh Sv., kojega će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, štogod vam rekoh.« (Iv. 14, 26.)

Sv. Crkva uči po nepogrješnoj, čistoj objavi Božjoj, da je Duh Sv. treća Božanska osoba, da od vijeka izlazi od Oca i Sina. To znače riječi sv. Ivana: »Kojega će poslati Otac u ime moje.« Sv. Ciril veli, kao što Otac sa Sinom ili kroz Sina duva (spirat) Duha Svetoga, tako ga i šalje sa Sinom ili kroz Sina. — Duh Sveti je ravan u svemu Ocu i Sinu, jer ima jednu istu Božansku narav, koju ima Otac i Sin. — Duh Sv. je nestvorena ljubav. On je govorio po prorocima, poslan je apostolima i sišao je na njih u liku gorućih jezika. — Ostaje s Crkvom i u Crkvi Isusovoj do vijeka, naučava je, posvećuje i upravlja njom nevidljivim načinom do konca vijeka. Zato je sv. Crkva u čuvanju, tumačenju i propovijedanju objave Božje nepogrješiva.

Kolika je sreća biti članom sv. Crkve Kristove! Njom bo upravlja i vodi je sam Duh Sv.; zato je nepogrješna u nauci i ćudoređu.

Ljubiš li tu Crkvu? slušaš li je u svemu? držiš li njezine zapovijedi? Ne spadaš li među one, na koje se Crkva mora tužiti s Isaijom prorokom: »Sinove uzgojih i uzvisih, a oni me prezreše.« (Is. 1, 2.)

Zahvali od srca Duhu Sv., što te je već u tvojim roditeljima pozvao u sv. Crkvu. Pokaži tu zahvalnost vjerno vršeći zapovijedi sv. Crkve.

2. TOČKA: KOJE NAM MILOSTI DIJELI DUH SVETI?

»Ne znate li da ste hram Božji i Duh Božji da stanuje u vama?« (1. Kor. 3, 16.)

Ovim riječima označuje sv. Pavao sve milosti, što nam ih Duh Sv. daje. »Živimo, veli sv. Ciprijan, kao hram Božji, da svi upoznadu, te u nama Bog stanuje; i koji smo započeli nebeski i duhovni život, samo du-

hovna i nebeska mislimo i činimo!« To je po nauci sv. Pavla kršćanin. Bog stanuje u nama, kako uči sv. Anselm: po vjeri, po milosti, po ljubavi i po darovima svojim.

Duh Sv. ulijeva nam vjeru, ufanje i ljubav s posvećujućom milošću prvi put kod sv. krštenja; a poslije po sv. sakramentu pokore, ako smo je izgubili; ako li je nijesmo izgubili, povećava nam je, kako i po svim drugim sakramentima. Milost posvećujuća, dok je imamo, povećava nam se i svakim dobrim djelom.

Posvećujuća ili opravdavajuća je milost najveći i najodličniji dar Duha Sv. — Sv. Petar nas uči, da po njoj postajemo dionici naravi Božje.

Djelujućim milostima prosvjetljuje nam Duh Sv. razum i krijepi volju, da dobro upoznamo i činimo, a zla se čuvamo. — Duh Sv. djeluje u svakom čovjeku ono, što čini u sv. Crkvi: prosvjetljuje, uči, tješi, krijepi, ravna svakom dušom. Posrnemo li na putu pravednosti, on nas ne zapušta, nego nas potiče na pravu pokoru. Svaka je sveta, prava utjeha od njega. Ne ostavlja nas sve do smrti, a ni u času smrtnom.

Promisli, što si dužan tolikoj dobroti Duha Svetoga. Da li je to dosta, ako se samo čuvaš da ga ne žalostiš? Ne zahtijeva li od tebe sama zahvalnost prema tolikom Dobročinitelju, a i tvoja vlastita korist, da vjerno i savjesno primiš i vršiš svako nadahnuće i poticanje na dobro, što dolazi od Duha Sv.? — Odluči zato, da ćeš rado prihvatit svako njegovo nadahnuće. Zatim da ćeš se muževno oprijeti spomoću njegovom neurednim nagnućima, i po volji Božjoj urediti svoj život.

3. TOČKA: KOJI SU OSOBITI DAROVI DUHA SVETOGA?

»**Otpočivat će na njem Duh Gospodnji: Duh mudrosti i razuma, duh savjeta i jakosti, duh znanja i pobožnosti. I napunit će ga duh straha Gospodnjega.**« (Is. 11, 2. 3.)

Jedni su od osobitih darova Duha Sv. redoviti, a drugi izvanredni. Redoviti su sedam darova Duha Sv., nerazdruživo su sjedinjeni s posvećujućom milošću, barem u nižem stupnju. Četiri od ovih: mudrost, razum, znanje i savjet, usavršuju naš razum; a tri ostala: jakost, pobožnost i strah Božji, usavršuju našu volju. — Krasota i potreba sedam darova tolika je, da bez njih nema ne samo kršćanske savršenosti, nego ni običnog kršćanskog života, koji je udešen po kršćanskim načelima. A tolika im je krasota, da preobrate čovjeka u pravo remekdjelo Duha Sv. u vrhunaravnom redu. — Već samo ime im odaje njihovu dragocjenost: mudrost, razum, znanje, savjet od Duha Sv. — Pa i: jakost, pobožnost, strah Božji. Duh Sv. daje ove darove s posvećujućom milošću zajedno, ali samo u klici. Daljnji razvitak njihov stoji i do našega sudjelovanja. Kako treba da to činimo, vidi u trećem tjednu poslije Duhova, gdje su posebna razmatranja o svakom daru.

Izvanredni su darovi Duha Sv., koje rjeđe dijeli, obično samo Svecima i odabranicima. Zovu se »charismata«. Takva su n. pr. dar razuma i premudrosti, t. j. divno poznavanje božanskih stvari i vjerskih istina, dar proroštva, dar jezika, dar iscjelivanja, dar

razlikovati duhove, dar tvoriti čudesa, dar izgoniti vragove.

U kolokviju zahvali svim srcem Duhu Sv., što te je učinio djetetom Božjim, i što ti osim posvećujuće milosti i djelujućih dao i svoje svete darove. Moli ga, da ih svakim danom u tebi poveća; a ti opet marljivo sudjeluj sa svakom milošću, koju ti daje Duh Sv. — Dovrši razmatranja s Očenašem i Zdravomarijom.

203.

SUBOTA: ŠTO UČINI DUH SV. U BLAŽENOJ DJ. MARIJI?

1. PREDVJ.: Predstavi si Preslavnu Majku Božju, kako se žarko moli usred apostola i vjernika, da Bog što prije izlije na njih Duha Svetoga.

2. PREDVJ.: Duše Sv., prosvijetli me, da što bolje upoznam Majku Božju; okrijepi me, da što revnije nasljedujem uzvišene kreposti njezine.

Razmatrat ćemo u 1. točki, kako je Bl. Dj. Marija vršila evanđeoske savjete? u 2. njezinu molitvu; u 3. revnost Blažene Djevice.

1. TOČKA: KAKO JE BL. DJ. MARIJA VRŠILA EVANĐEOSKE SAVJETE?

»**Kovčeg od drveta setima ... čistim zlatom iznutra i spolja obložen.**« (2. Mojs. 25, 10. 11.)

Majka Božja je na Duhove primila Duha Sv. s njegovim sv. darovima, a u mjeri nepojmljivoj. Zatim se nije povukla u samoću kao sv. Marija Magdalena. Ona je po primjeru svoga Božanskoga Sina najuzvišeniji kontemplativni život spojila s aktivnim.

Od Majke Božje prvi se kršćani naučiše, kako treba živjeti po evanđeoskim savjetima. Vjerojatno je, da je Bl. Dj. Marija već prije došašća Duha Sv. zavjetovala Bogu siromaštvo, kao što je zavjetovala i čistoću. Ali je sada još strože obdržavala siromaštvo. Živjela je od milostinje, što su đakoni po naputku apostola dijelili vjernicima. U jelu se držaše, veli sv. Ambrozije, nekog nebeskog pravila, kojim bi se od smrti čuvala, a ne slasti uživala.

Zavjetom je pokornosti podložila Marija volju svoju najsavršenije, ne samo svim zapovijedima Isusovim, nego i svim naredbama i željama apostola, što oni vjernicima dadoše.

A što da reknemo o čistoći Marijinoj! Sv. Crkva je pozdravlja ne samo Djevicom djevicâ, nego samim djevičanstvom: »Sveto i neporočno djevičanstvo, ne znam kojim slavospjevima da te istaknem!« — Na nju upravlja Crkva riječi: »Kovčeg od drveta setima — koje ne trune — čistim zlatom iznutra i spolja obložen«; »Škrinjo zavjetna!«; »Kućo zlatna!« — Sv. Franjo Saleški veli, da je djevičanska rosa padala s njezinih očiju koja je sve čistila, štogod je pogledala.

Divi se neizrecivoj savršenosti Majke Božje! Moli je, da ti isprosi od Boga milost, te je nasljeduješ, osobito u duhovnom siromaštvu, u čistoći i poslušnosti.

2. TOČKA: KAKO SE JE BL. DJ. MARIJA BOGU MOLILA.

»**Molite se bez prestanka!**« (1. Solunj. 5, 17.)

Majka Božja imala je uzvišeniji dar molitve nego svi Sveci Božji. Kako je danomice rasla u svim daro-

vima Duha Sv., tako je i u molitvi. — Bl. je Dj. Marija sve uklonila, što umanjuje vrijednost molitve. A to su po sv. Bernardu: grijeh, brige, neobuzdana osjetila i mašta. Tako je bila s Bogom sjedinjena, da je ništa ni za čas nije moglo od Boga otkinuti. — Drugo, sve kreposti, što molitvu čine Bogu ugodnom, imala je u vanrednoj mjeri: živu vjeru, pouzdanje neograničeno u Boga, duboku poniznost, žarku ljubav spram Boga, vanrednu mudrost i sve druge darove Duha Sv. — Budući da je Duh Sv. sve svoje darove najobilnije u Mariju izlio, porasla je nedohitno u svim darovima; u molitvi je natkrilila i same anđele. Ona je jedina ispunila doslovce zapovijed Kristovu: »Treba se svagda moliti.« (Luk. 18, 1.) I što sv. Pavao piše kršćanima: »Molite se bez prestanka!« (1. Sol. 5, 17.) — Bog je uslišao vruću molitvu Marijinu; izlio je u izobilju milosti svoje kako na svoju preblaženu Majku, tako i na cijelu Crkvu tadašnju i sadašnju.

Promisli, da je Bog u Bl. Dj. Mariji nama savršeni uzor dao. Povedi se za njom u molitvi. Prije svega pripravi se na molitvu; promisli, kamo ćeš i zašto? da ne zaslužiš ukora Duha Sv., koji veli, da oni kušaju Boga, koji bez priprave stupaju k molitvi. U samoj molitvi pazi na svoja sjetila, osobito na oči. Zauzmi položaj, koji pogoduje pobožnosti. Čim opaziš, da si rastresen: saberi se. Pobudi čuvstva vjere, ufanja, ljubavi, kajanja, poniznosti i čvrstu odluku pa je izvedi još isti dan.

3. TOČKA: REVNOST MAJKE BOŽJE.

»Revnost za kuću tvoju istroši me.« (Ps. 68, 10.)

Promisli, kolika je revnost plamtjela u srcu Bl. Djevice! U njezinu je srcu bez prestanka buktio žar ljubavi spram Boga i ljudi! A kako je očitovala tu revnost?

Prvo, molitvom. Molila se je za apostole, propovjednike, grješnike, pravednike, mučenike, za cijelu Crkvu, e da se raširi po cijelom svijetu. — Drugo, revnovala je Bl. Dj. Marija osobito presvetim uzorom života svoga. Život je njezin bio živo evanđelje, najsilniji propovjednik za sve kršćane; u prvom redu za one, koji su je vidjeli, a i sada za sve, koji se je sjećaju. — Treće, revnovala je svojim savjetom. Bila je pravi stup i samih apostola; ne samo svojim neprestanim molitvama, nego i savjetom, utjehom u progonstvima i nevoljama, kojima je Bog kušao prve kršćane. Sv. Ignacije biskup tvrdi, da su kršćani iz daleka dolazili, da vide Majku Božju, to živo čudo svetosti i svake kreposti. Isti sv. Ignacije veli, da je Marija osobno više mjesta pohodila, da pomogne vjernicima, i da ih utješi. — Četvrto, Bl. Dj. Marija je i tim pokazala revnost svoju, što je podnosila sve muke i protivštine, što su trpjeli apostoli i svi kršćani; jer njezina se prečista srca duboko dojmilo sve, štogod su neprijatelji Crkvi Kristovoj nanijeli na cijelom svijetu.

I ti možeš revnovati za sv. Crkvu, kako je revnovala Majka Božja. Ako ne možeš u istoj mjeri, a ti revnuj koliko možeš. Promisli, da nema zaslužnijega

Razmatranje Str.

Razmatranje Str.

ISUS SVEČANO ULAZI U JERUZALEM.

LEONOVA TISKARA - SPLIT